

NUNTA
LA ROMÂNII

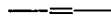

STUDIŪ

ISTORICO-ETNOGRAFICŪ COMPARATIVŪ

DE

ELENA SEVASTOS

ÎNSURATULŪ DE TÎNERŪ
ȘI MÂNCATULŪ DE DIMINĂȚĂ.

PREMIATĂ DE ACADEMIA ROMÂNĂ

CU PREMIULŪ ELIADE-RĂDULESCU 1888.

EDITIUNEA ACADEMIEI ROMANE

BUCURESCI

TIPOGRAFIA CAROL GÖBL, STR. DÓMNEI 14.
1889.

ELENA SEVASTOS

NUNTA LA ROMÂNI

CUPRINSULŪ

	<u>PAG.</u>
I. Inaintea logodnei.	
1. Cum se dau în dragoste	1
Cum se vrăjesc fetele spre S-tul Andreiū	4
Cum se vrăjesc în ajunul Crăciunului	5
Vrăjile spre S-tul Vasile	7
Cum se vrăjesc în ajunul Bobotezei	9
Vrajă de dragoste (jud. Botoșani)	12
Vrajă de ursită (jud. Dorohoiū)	14
Farmecū de dragoste	15
Descântecū de dragoste	16
Facere de dragoste	17
Vrajă de ursită	18
Vrajă de ursită	19
Vergelulū	20
Șeștōrea din casă	25
2. Inainte de stărostie	26
3. Stărostia și peșitulū	35
4. Cătătorī de casă sau cercătorī	49
II. 1. Logodna sau încredințarea	52
2. Croitulū	69
3. Până la nuntă	71
III. Nunta.	
1. Joi: Cernutulū, jōcă sitele, batū sitele, plăcinte.	76
2. Vinerī: Claca lemnelorū, adusulū lemnelorū, lemnele	82

	<u>PAG.</u>
3. Sâmbătă: La casa miresei. Brebenoculă	86
La casa mirelui. Tunsulă, bărbieritulă.	89
4. Duminică: La casa miresei. Busuioculă, bradulă, mărgelele	92
Colăcărie	92
Colăcărie (jud. Râmnicu-Sărată)	99
Conăcărie (jud. Suceva)	101
Conăcărie (jud. Putna)	104
Colăcărie (jud. Suceva)	106
Colăcărie (Borca)	109
Orație (jud. Râmnicu-Sărată)	112
Conăcărie (jud. Covurluiă)	113
Colăcerie (Dobrogea)	115
Conăcerie (jud. Neamțu)	116
Conăcărie (jud. Iași)	118
Conăcărie (jud. Botoșani)	120
Conăcărie (jud. Dorohoiă)	122
Inchinarea daruriloră miresei	125
Inchinări a straeloră la mirésă	129
Ceî cu schimburile, dar mai alesă vătășelulă	133
Orațiunea paharului	138
Cântece la casa miresei	162
Lado, Lado	167
Iertăciune (jud. Botoșani)	169
Iertăciune (jud. Suceva)	172
Iertăciune (jud. Dorohoiă)	174
Iertăciune (jud. Romană)	178
Iertăciune (jud. Putna)	180
Iertăciune (jud. Covurluiă)	184
Iertăciune	185
Iertăciune (jud. Ilfov)	188
Iertăciune (jud. Ilfov)	191
Iertăciune (Dobrogea)	193
Iertăciune (jud. Fălciă)	195
Iertăciune (jud. Iași)	197
Când mirésă plécă de la casa părințiloră ca să se ducă la casa mirelui (Musică.—Burada)	200
Iertăciune (Cherson)	201
După iertăciune	202
Pintenele (Transilvania)	204
Pintenulă	210
Orația pintenului	212
5. Sâmbătă la casa mirelui.	
Petéla	216
Cânteculă petelei (Musică.—Burada)	222

	<u>PAG.</u>
6. Duminecă dimineața	226
7. Duminecă la nunți	231
8. Înainte de cununie	235
9. La biserică	239
10. După cununie	254
La casa mirelui după cununie	255
Când se întorce nunta de la biserică (Muzică)	265
11. Masa de cununie.	
Hobotulă, Zabramcă, Săvonă, Săonă, Svonă, Bolțu, Pintene	268
Cântece la masa de cununie	275
Jocurile	280
12. Masa cea mare	283
Închinări	286
IV. După nuntă.	
1. Lună ziua: Rachiū roșu, rachiū dulce, zorile . .	314
Cântece	320
2. Lună. Târfăria în Transilvania	322
3. Lună séra	331
4. Marți légă mirésa, o învêlescă, o îmbrobodescă. îi pună cârpa și o desgovescă	332
5. Mercuri. Plăcintele	337
6. Duminecă. Cale primară saū cale pe mare . . .	340
7. Colaciū nunului. În Transilvania: Mêrulă de cu- nunie.	342

A N E X E

Conăcărie	351
Orație de nuntă	352
Orație de pețitū	356
Orație de nuntă	357
Orație de nuntă	360
Orațiune de nuntă.	364
Orațiuni ținute la nunțile țărănesci (București)	366
Colăcărie (Transilvania)	369
Conăcărie	372
Orație populară (jud. Rîmniceu-Săratū)	374
Iertăciune	377

	<u>Pag.</u>
Iertăciune (București)	380
Iertăciune (jud. Rîmnicu-Săratu)	381
Cuvîntu de iertăciune	383
Iertăciune	385
Închinări și iertăciuni din Bucovina.	
Închinarea darurilor mirelui	391
Variantă	392
Variantă	394
Închinarea darurilor miresei	394
Închinarea după primirea schimburilor	395
Variantă	396
Cuvîntare la trecerea pe sub colac	396
Închinarea nunului celu mare	398
Iertăciune	399
Variantă.	402
Iertăciune în prosă	404

I. INAINTEA LOGODNEI.

1. Cum se dau în dragoste.

Aşa-î legea din bătrâni,
Din bătrâni, din ómenî bunî :

că mama, d'indată ce-şi vede copilaşul înţelegându vorba şi fugându ca titirezul prin casă, dă 'n mâna băiatului bi-ciuşca şi, ca pe cine scie ce fătú-frumosú din poveste, îlú mâná după vitejie; iar fetei îi pune 'n braţe păpuşa¹⁾, care se în-têlnesce la tóte popóarele indo-europene: pupa la Latinî, poupée la Francezi, pupattolla la Italianî, παιδίσκη la Greci, la Indiani după Mahàbhàrata putri, dàruputri, dàruputrikà, care însémná copilă de lemnú.

De aci înainte copilulú îşi scie datoria : băiatulú umblă după arcú, puşcă de socú, să-şi facă căruţá şi sâniuţá de căratú bucatele de la câmpú şi de adusú lemnele din pădure ca tata. La dînsulú dudăulú de bozú şi de urzici şi beldiele de pelinú orî lumînărică îi cine scie ce pădure. Tréba fetei: să-şi îmbrace câtú s'a putea mai frumosú păpuşa, sufletulú şi inima ei, că de 'ntrebî feteiţa nefiindú în braţele mamei: „cine ţi-e mai dragú, mama orî păpuşa?“ îţi răspunde: „mai întâiú păpuşa, ş'apoî mama.“

¹⁾ A. De Gubernatis. Usi nuziali in Italia, pag. 89.

Într'ună ungheră, la rădăcina unui copac bătrân, în adâncătura dintre două vițe, ce minunată casă pentru păpușă. Băiatul îi mai durază ună acoperemînt și apoi ține-te pe gospodărie. În România pe șes și în unele locuri din Dobrogea casele se fac de cămură, din stuh împletit pe inimă sau pe brâu, și copilașii le fac totu așa, numai în loc să frămînte caii pământul mai trag mîța ori cățelul și de cu ei nu fac trebă, frămîntă singurei.

Când a mai răsărită fetița ș'o mână mama după vițel sau cu boboeci, așa că nu mai pôte totă ȕiulica căta de păpușă în draga ei voe, atunci Dumineca și sêrbătórea numai de cât se strângu unele la altele cu păpușele de facu joc și nuntă; niște bețișóre legate cu cordeluțe 'să luminările nului și de lipsesce miresii petela, atunci mătasea de păpușoi sau paele de grâu cusute pe tasmăluțe o prindă minunată.

De la sântă-Măria cea mare, când s'a împutinată lucrul cîmpului, când omul mai odihnită își simțesce nóptea prea lungă, atunci se facu șeđetórite dnu ograda sau într'ună locu deșchisă din vatra satului, cum le ȕicū în Dobrogea *sdéncă*.

La casa unui gospodar cu ograda mare punu în bătatură o ciótă zdravănă ș'o ațâță, la îndemână-i ună vravă de stuh, de pae sau vreascuri, din cari fetișórele fără furcă cară cu brațele de facu palalae să vadă fetele la torsu zestrea, care-o începū de cum să trezescū pe lume și până se mărită și vr'o două-trei bêtâne cum să scarmene sau să dărăcescū niște lână.

În vremea asta flăcăii 'să la păscutū caii, mai la alte trebī. Numai din când în când trece ca fulgerul cîte unul călare cu gluga pe cap și cu pólele mântălii de aba coperindū totū calul, dândū ună *norocū-bunū* și ună *sporū la lucru*; fetele ridū, mai vorbescū de dînsul, babele spunū cîte o minciună, să mai hărnicescă fetele, și fetișórele ascultă cu ochii la focu nu cumva să se stingă. De odată unū ursū cu blană de óe mormăesce la spate; o babă c'unū gâtejū l'alungă până hăt departe, că de ce-i sperie fetele. Mai vine cîte unul

învelitū într'unū Țolū, care să tărăe după elū cale de-o poștă și mâna-î învelită 'n Țolū o întinde fetelorū; ele facū nazurī; se duce și elū. Apoi vorbă: óre cine-a fostū, ba că Ștanū, ba că Branū, până ce-î daū în pãrtie. In Dobrogea câte unūlū cu Țóndre nãrãzmate (roșie), cu chitie totū așa, cu luleaua 'ntre dinȚi, saū cu câte unū beȚisorū aprinsū la unū capëtū, Ținându-lū între dinȚi cu partea aprinsă în lãuntru, așa că pare c'arū avea jãratecū în gură. Unii își mai punū cornițe, fetele Țipă, babele daū fuga după ei. AlȚii se îmbracă ca Turcii, Ținându între dinȚi o trestie lungă c'unū păpușoi învelitū în pãnușe la capëtū; vine și elū să-și aprindă luleaua, ce nu iea focū, mai aruncă o prujitură douē și se duce. Rarū, rarū le vine flăcăilorū chefū să aducă lãutarulū, cimpoesulū saū gaida din Dobrogea, de mai rotescū cele fete.

S'a rãcitū vremea, bate vântulū celū jalnicū, păpușoi uscaȚi se odihnescū în glugī pe lanuri; vine vremea desfãcutulū; bucuria fetelorū, de acolo clãci de păpușoiū; moșnegi, fete, flăcăi cu toȚii la desfãcutū, atunci aȚine-te la povești.

Unū flăcăū se plécă să mai adune cei strujeni, îngână o vorbă, fata 'lū aude și cândū tãrȚiū la câte-va césuri de nópte se imprãștie cu toȚii, fata se duce acasă, se culcă și gãndesce. Când fetișóra a începutū a gãndi la vorba ce i-a spus'o unū flăcăū, atunci ea pãșesce pe fată mare. Caută să umble îmbrãcată mai curatū. Ea scie:

Dragostea de unde 'ncepe,
De la ochi, de la sprincene,
De la buze rumenele,
De la gãtulū cu mãrgele
Și degete cu inele.

Femeia a priceputū slãbãciunea bãrbatulū și totū-deauna i-a bătutū în strună. Ce-a fãcutū bunica și mama, face și fata; Ținta-î este de a se duce la casa ei și de-a fi în rëndū cu lumea. Ea scie cu ce dragū privesce flăcăulū o fată cu pãrū frumosū și vrea să-lū aibă și ea frumosū. De aci cãtă grijă

n'are pentru dînsul: îl lă în tótă Sâmbăta cu felū de felū de burueni. Cândū îi lună nouă se duce cu fórfecile la o femeie bună la mână și 'n fața lunii îi tae vêrfulū coșilorū, dicendū :

Cum cresce luna repede,
Așa repede să créscă pèrulū fetii.

Fata cu inima plină vine acasă cu perișoru 'n mână și-lū pune într'o scorbura de copacū, nu cum-va să se 'mprăștie într'unū locū necuratū, căci atunci cade; ș'apoi cum își mai vrăjescū fetele pèrulū de sfintulū Tóderū, căci se scie, cândū o fată are pèrū frumosū nu împletește gâțe albe.

Cum se vrăjescū fetele spre S-tulū Andreiū.

Fetele pentru a-și vedé ursitulū se vrăjescū de sfintulū Andreiū, atunci mai multe fete și flăcăi se adună la o casă, pe masă așeză mai multe căciuliī de usturoiū, punū împrejurulū lorū tāmăe, zmirnă și aprindū câte-va lumînări de la Paști; aducū în masă plachie, meșniță. ghițimauī și mălaiū ori pâne și cu toțiī să așeză rôtă în jurulū mesii și mănâncū, vorbescū, rîdū, șuguescū până despre diuă, cândū se împraștie. Fetele împărțescū usturoiulū între ele; a doua și îlū ducū la biserică învelitū în basma, de-lū sfințesce preotulū; când s'aū întorsū acasă îlū punū pe policióra de la icóne, păzindu-lū bine, căci e bună de făcutū de dragoste. Totū în spre S-tulū Andreiū se duce fata la fântână, ținendū în mână o lumînare de cêră de la Paști, se plécă pe ghisdele și uitându-se în fața apei dîce: sfinte Andreiū scóte-ī chipu'n fața apei, ca 'n visū să-lū visezū, ca aavea să-lū vedū. Apa din fântână se turbură, apoi să liniștesce și vede chipulū celui ce are s'o iea.

În spre S-tulū Andreiū, cu ochii legați te duci la gardū și puī mâna p'unū parū și de la acela numerī înainte până la nouē și pe alū nouelea îlū legi cu strămătură roșie. A doua

și te duci la gardă să vezi parul ce ți-ai însemnat. De-î unul pară frumosă fără cójă, ursitorul ți-e un flăcău voinică dar sĕracă, de-î cu cójă va fi și bogat; de-î scurtă, nodorosă, fără cójă va fi bĕtrănă, sĕracă; de are și cójă va fi bogat; și în sfirșit de-î parul cu mai multe crăci, ursitorul ți-e vĕduvă cu copii.

Totă în spre S-tulă Andreiă, așezi în odae o masă cu două tacămuri și cu tóte cele trebuitóre; către meșul noptii bați în ușă și diçi: „ursă ursitorul meu, care-î dată de Dumeșeu, vină de stă cu noi la masă,” și de îndată iese ursitorul ca din pămînt, să pune la masă lângă tine, mănâncă din bucatele ce mănâncă și tu, bucate cari trebuesc făcute cu usturoiă păzită în spre S-tulă Andreiă. Se diçe că une ori ursitorul își lasă ună semnă înainte de a se duce.

Spre S-tulă Andreiă, când mai multe fete voră să scie, care dintre ele se va mărita cea d'întăi, cu tótele mergă la fântână, iaă apă 'n gură și pe drumă nu rîdă, ca nu cum-va să le curgă apa, căci atunci nu mai este de leacă. Fie-care fată face o turțiță cu apa ce-a adus'o și cu usturoiă păzită în spre S-tulă Andreiă; așază turțițele pe rĕndă după cum fiecare le-a mântuită de făcută, chiamă pe ună căne și pe a cărei fete o mănâncă întăi, aceia sa va mărita mai curĕndă.

Unele fete, dacă potă căpăta o strună de sârmă de la o scripcă, ce-î socotită că are putere să móie inima omului și că prin urmare stă în strânsă legătură cu inima lui, învălătucesce struna pe degetă și o face ghemușoră, pe urmă o cósce în bata fustii ce o pórtă, și diçe de trei ori pe di câte de trei ori: „cum îi învîrtită sârmușóra asta, așa să se învîrtescă mintea și inima lui după mine.”

Cum se vrăjescă în ajunul Crăciunului.

De mai multe fete vreaă să se vrăjescă, iaă o pâne și-o taie în atâtea bucăți câte fete sunt, pună bucățile ce-să tóte

una și una prin colțurile casei, în aceeași depărtare una de alta, Iaă apoi o mâța și-i dau drumulă josă cu spatele spre pământă; mâța cade dreptă în picioră, fuge de Ia o bucată de pâne și pe-a cărei fete a luat'o, aceea se mărită cea întâiă.

Fata, care vrea să-și viseze ursitulă, după ce s'a lăută, să pue săponulă și peptenele sub pernă, iar peste nópte va vedă cine-i părtea.

De cu vreme să facă o lumînărică de céră câtă degetulă celă mică în lungime și grosime; când vine vremea de culcare să se róge la Maica Domnului, să-și aprindă lumînărică și trebue să bată atâtea mătăni până se va trece, și'n somnă de bună sémă va vedea partea ei, ce i-o va trimite Maica Domnului.

O fată de vrea să se mărite, să facă aluată pentru vărzări în ajunulă Crăciunului și din elă să rupă o bucățică pentru o vărzare, s'o întindă, și după ce a umplut'o cu macă, s'o pue pe cea întâiă în euptoră, iar când a fi la scosă, totă pe ea s'o scótă cea d'întăiă; s'o rupă în două, jumătate s'o mănânce, iar jumătate s'o strîngă 'n pălămida lăđii și cine va face acéstă vrajă, de bună-sémă se va mărita în iarna aceea.

De vrei să visezi cine ți-e partea, nu bea apă tótă đia; séra fă-ți o turtită, jumătate făină, jumătate sare; mănânc'o înainte de a te culca și peste nópte, în vreme ce mori de sete, veđi pe cine-va, că-ți dá apă și acela ți-e ursitorulă.

Înfige o sémînță de cânepă într'ună acă, pune-lă în para lumînării; de sémînța pocnesce, te măriți nu după târđie vreme; iar de nu pocnesce, semnă c'ai să fetesci încă multă.

În ajunulă Crăciunului, Iea din fiștoculă preotului o cren-guță de busuocă, lég'o în colțulă testemelului ce-lă porți pe capă, și séra, după ce ai făcută trei metani fără cruce, des-brobode-te, pune-ți testemelulă sub capă și peste nópte ai să-ți veđi ursitorulă.

Presură grău pe laiță saă pe pată, unde socotesci, că va ședă preotulă și de se nemeresce ca preotulă să se așeze tocmai acolo, atunci în cășlegile de iarnă fata nóstră face nuntă.

Când vine preotul cu ajunul, fata rupe o stebluță de busuioc din fiștocul preotului, o lęgă cu arnici roșu ș'o pune 'n strășina casei, unde-o lasă până a doua ȃi, când des de diminéță merge de-ș'iea stebluța; de o va găsi încărcată cu promorocă îi rîde norocul, iar de-o iea cum a pusă'o, semn rău.

Vrăjile spre S-tul Vasile.

Înainte de a porni băeții cu plugușorul, se strâng mai multe fete; uneia din ele îi lęgă ochii cu un testemel și ea trebuie să mERGă la un trunchiu, să rădice de jos dintr'odată un braț de lemne cât pÓte duce; le duce în casă, fetele le numără și de-să cu soț, se mărită în anul cela, iar dacă nu-să cu soț, iea-ți nădejdea de la măritat pentru câtă-va vreme.

Într'o strachină cu apă ne'ncepută, picuri dintr'o lumânare de cERă de la Paști douē picături, menind, una pentru tine, iar cea-l-altă pentru cela ce ți-e drag; de picăturile se unesc, cel menit te va lua, iar de picăturile se îndepărtă tot mereu, poți să nu i mai tragi nădejdea.

Nu mânca tÓtă ȃiua nimica, aprÓpe de mezul nopții așeză douē oglinzi, una în fața alteia, între ele puie patru lumînări, douē de-o parte și douē de alta, stai la spatele unei oglinzi și te uiți printre lumînări în cea-laltă fără să clipești. În casă trebuie să fii singur și de la o vreme ai să vezi pe cel care are să te iea, sau ceea ce ți se va întempla anul acela ți se arată în oglindă. Unii ȃic, că trebuie să fii desbrăcată până la brău, dar asta e după voe și putință.

Dintr'o badana smulgi doi per de porc, și după ce ai măturat cenușa îi puie pe vatră, un fir il menesci pentru tine, iar altul pentru cel care ți-e drag; de se incolățesc firele și pe urmă ard, te vei mărita cu dînsul, iar de firele sar în lături, semn că dragul tău nu te va lua.

Te duci la o casă de gospodar cu glÓtă și ascuți la ușă sau la ferestă; de auți în casă vorbă: „du-te, ce zăbo-

vesci,“ sau așa ceva, te măriți anulă acela; iar de s'aude 'n casă: „unde-o plecî, rămâi,“ semnă c'o să mai fetescî.

Topescî plumbă sau cêră și-lă tornî într'o strachină cu apă ne'nceptă, unde se facă felă de felă de chipuri, din care-ți tălmăcesce viitorulă o femeie pricepută.

Măturî casa, lipescî pe josă, mai tragî brăele la vatră, până pe aprópe de cãntatulă cocoșului, atunci cu mătura în mână să te uiți țintă la ușă și într'o târđie vreme ți se va arêta ursitulă în pragulă ușii.

Te ducî în ocolulă viteloră și strigî la vacă: „hăi vacă acuma“ și dacă vita se scólă, te măriți anulă acela, iar de-o veđi că nu se clintesce, strigă din noă: „hăi vacă la doi ani, la trei, ori la patru“, și la ală cãtelea anulă se scólă vita după atâția ani te măriți.

Din brău ieai pe acă de nouă ori, puî brăulă cu acă cu totă pe pragă, bați peste elă nouă mătăni fără cruce și đici:

„Ursă, ursitorulă meă,
„De Dumneđeă dată,
„De ómeni lăsată,
„Vină 'n visă să te viseză,
„Avea să te vedă.“

Când fetele vreaă să scie cum are să le fie noroculă, facă următórea vrajă: ieau patru străchinuțe, pună în una pěră de porcă, în alta floră, în a treia petelă și 'n a patra pâne, și le acoperă cu pocrișe și chiamă fata ce vra să se vrăjescă; de-și alege cea cu pěră de porcă bărbatu-î va fi bêtrănă și nenorocită viéța va duce, de se voră nimeri florile, puține đile bune va petrece, de se 'ntêmplă petela nimică nu-î va lipsi, lumea o va socoti norocită, dar multă amară va hrăni ini-ma ei: de iea însă pânea, cu bine-și va petrece tótă viéța.

Unele aă obiceiă de a pune zahără, pene, bani și pâne; de ia zahărulă, ca zaharulă îi va fi viéța; de se nimerescă pene cu ușoră va trăi pe lume, de se 'ntêmplă baniă ca banulă de sbucium va fi pe lume; și de iea pânea, ca pânea de bună îi va fi și traiulă.

În ajunulă anului nou se strîngă cîte-va fete, iea fie care cîte o c pă, o scobesce bine înăuntru, îi pune sare p n'la jum tate, le aședă pe feréstră, unde sta  p nă a doua  i; cepele slobod  mai multă sa  mai pușină apă, și cu c t o fată g sesce ceapa mai plină de apă cu at ta norocul  îi e mai bună.

Pună în două str chin  două pahare tot  una de pline; a doua  i a cărui pahar  va fi mai plin , cel  pentru care e merită va fi cu noroc  și va av  belșug  în t te, iar pentru cela, căruia i-a sc dut  apa însemn ză pagubă și vieșă anevoiósă.

Cum se vrăjesce în ajunulă Bobotezei.

Séra, fără să-șî faci cruce, bașî nou  m t n  și  ici: „Maica Domnului, f  să-mă visez  ursitorul ;“ și fără să vorbesc  cu nimen  un  cuv nt  te culci și peste nópte ai să-șî veșî partea.

Iea tort  de inv șatură, sa  din fuiorul  de la cruce, pune-l  în trei pentru feștilă și întinde pe ea o lum n rică de c ră; nu mânca nimic tótă  iua, séra înainte de culcare aprinde-șî lum n rica, închină-te, bate m t ni , bucățica de lum nare, ce șî-a mai r mas  pune-o sub cap  și în somn  ișî ve  vedea ursitul .

De dimin șă str nge cea int i  imbucașură, l g'o în colșul  batistei sa  a testemelului, ș'o p rtă tótă  iulica în s n ; peste  i nu mânca nimic  p nă'n s ră; c nd dai să te culci, p turesce-șî straele, aș z -șî-le sub cap , m n ncă imbucașura cea de dimin șă, nu vorbi nimănui un  cuv nt  și peste nópte o să-șî veșî ursitorul .

Iea un  meleșteu sa  sucitor , cotrob esce prin foc   ic nd , „cum sar  sc nteile din jeratic , aș  să scântee inima lui, și nu înteșesc  focul , ci 'nteșesc  inima lui “ C nd te culci pune-șî sucitorul  sub cap  și peste nópte aidoma ai să-șî veșî ursitul .

De vrei să scii, cum are să-ți fie ursitorul iea din fu-
iorul preotului câte-va fire de cânepă ș'o crenguță de bu-
suioacă de dragoste, apoi o bucățică de ierbă mare și naval-
nică, petrece firele de cânepă peste toate și pune-le pe o șiră
de pae, pe un pătuleț sau pe un porumbar, într'un loc, unde
socotesc că nu va umbla nimeni; a doua zi, de găsesc
lucrurile încărcate cu fulgi de zăpadă, cu țurțuri sau pro-
morocă, ursitorul ți-e bogat, iar de le ieși precum le-ai pus,
semn că ursitul îți va fi ca degetul.

Fă un omșor de ceară, menesce-l pe cine ți-e drag, pune-l lângă foc, lasă-l să se încălzească și să se topescă
pe'n cetul, zicându: „Cum se topesc omănașul acesta de ceară
la fața focului, așa să se topesc inima dragului meu după
mine.“

În ziua de Bobotează, când ese preotul cu Iordanul, fetele
s'așină să vadă flăcăii când oră trece; de găsește unul
călare pe un cal alb, de bună-sămă se mărită în cășle-
gile de iarnă și de nu vede cal alb atunci măcară numără
flăcăii, și de-să cu soțu totu îi va merge bine.

Când dau fetele 'n postul mare, postesc în întâia sеп-
tămână Lună, în a doua Marți, în a treia Mercuri și totu așa
înainte până 'n săptămâna din urmă. În Joea patimilor merge
la biserică de ascultă cele 12 Evanghelii și când preotul măn-
tue fie-care Evanghelie de citit, fata face un nod într'o
sfornică; după ce s'au mântuit Evangheliile vine acasă, pune
sfora sub cap și 'n visu își vede partea, ce-i e lăsată de Dum-
neșu.

Totu în postul mare fata torce omenescu (străinu) și cu
paralele acelea dă de leturghie și-si scote particia, care o măn-
năcă în ziua de Paști, când ese cu'nvierea; atunci de bună
sămă Maica Domnului are să-i trimetă bărbat bun și gos-
podar.

De Paști face o păscuță și de desubtu lipesc două pae
de grău, menindu-le, unul pentru ea și altul pentru cela

ce i-i dragă; pune păscuța în cuptor și când o scote se uită să vadă, de sunt paele o va lua celă numită, iar de s'au desprins, nu mai pôte trage nădejde.

Totă-d'a-una caută să numere câți pu a scos la o găină, sau câți boboci a scos la o găscă, și de-să cu soțu e semnă bun; — nu se cade să-i numere în zile de post.

La fie-care casă de gospodar, unde este fată mare, trebuie să se găsească busuioacă de dragoste. În ziua de sfintul Gheorghe, înainte de a răsări sora, fata séménă busuioacă cu gura, și totă până a nu răsări sora flă udă din gură cu apă ne'ncepută, și totă din gură 'lă udă până ce răsare; acestă busuioacă e socotită că are putere să facă fata drăgălaşă, căci se dice „să tragă unulă cu altulă, cum trage busuioacă cu dragoste.“ Fata Românului în zile de sərbătore nu mai decât trebuie să aibă 'n brău busuioacă de dragoste și de vr'o una mai îndrăsnéță isbutesce să pue ună flăcău în brău sau în pėru o crenguță din acestă busuioacă, de bună sémă c'are s'o 'ndrăgescă.

Ună vină pe lume cu cămășă; acéstă cămășă țerancele nóstre o întindă pe stebile de busuioacă de dragoste, ca să le fie copilulă norocos; și când o fată capetă o asemenea cămășă o pörtă cusută 'n hainele ei, avëndă credință nestrămutată că va alunga faptulă de la ea, și-i va aduce noroc și bărbat bun.

Dacă într'o zi de sərbătore te duci la pădure încă până a nu se scutura roua și de găsești mătrăgună și năvalnică (feregă), adă-lă acasă, pune-lă în podă sau vėră-lă în streășina casei, căci are putere de a trage belșug și pețitor bun și cuprinși la casă.

O fată bėtrână, de vrea să se mărite, să se ducă la stână, băgândă de sémă să nu hărțuiască câni, să cėră la ciobană o fărămătură din drobulă de sare ¹⁾ din tărla oilor. A doua

¹⁾ Rămășițele droburilor de sare de prin tărlele vitelor și mai alesă a oilor sunt socotite că aducă spor și isvoră în casă în care intră.

și cu sarea aceea să-și săreze mâncarea foarte tare, să mai pue în ea și usturoi păzit în séra S-tului Andrei, să stea totă diulica culcată la sóre și nu cum-va să bea apă, și peste nópte va vedea ursitorul aducându-și apă, și care în curându o va lua.

În sfârșit spre anul nou, când se deschide cerul, orî-ce fată trebuie să fie cu privighere și, de-lă va vedea deschidându-se, orî-ce va cere îi va da Dumneșeu.

Vrajă de dragoste

Spusă de Catinca Bechetu, satul Iacobenî, jud. Botoșani.

M'am mânecat, m'am mânecat,
 Duminecă diminéța m'am sculat.
 Când tóca'ntâi a tocat,
 Eă cofa 'n mână am luat,
 La fântână-am alergat,
 Apă limpede și curată am luat,
 Față albă și frumósă mi-am spelat,
 La icóne m'am închinat.
 Cu cămésă albă m'am schimbat,
 Cu colțuni albi m'am încălțat,
 Cu rochie bună m'am îmbrăcat,
 Cațaveică în spate am luat,
 Coșile mî-am netezit,
 Cu tulpanu bună m'am îmbrobodit,
 Luminare de céră albă în mână am luat,
 Și la sfânta biseric'am plecat.
 Când pe cale,
 Pe carare,
 La jumătate de punte,
 Mî-aș eșit înaintea,
 Negurile poporane,
 Fete fermecătore.
 Înaintea mî-a eșit,
 Straele de pe mine aș rupt,
 În picíore m'aș călcat,
 De mână m'aș luat,
 De gură m'aș amușit,
 Ochi mî-aș paejenit,

Fața mi-aș negrită,
 Urechile mi-aș astupată,
 Dragostile mi-aș luată,
 Creerii mi-aș turburată,
 Coșile mi-aș drăpănată,
 Cămășă de uritū m'a 'mbrăcată,
 Cu brău de măcieșū m'a 'ncinsă,
 Colțuni de pele de șérpe mi-aș pusă,
 Tulpanū de burueni m'aș îmbroboditū.
 Eū am țipată,
 Și m'am văicărată,
 Nime 'n lume nu m'a auđitū,
 Numai maica precista,
 Din portița raiului,
 Pe scări de aurū s'a coboritū,
 In raze de argintū s'a rēzematū,
 Și la mine a alergatū :
 Nu te teme nu te tângui
 Nu te mișeli, nici în sémă nu băga,
 Că eū de mâna dréptă te-oī lua,
 Și te-oī porni pe calea lui Adamū,
 La fântâna lui Iordanū,
 Cruce de aurū în mână ț-i-oī pune,
 În fântână te-oī cufunda,
 Straele aste rele le-oī lepēda,
 De picióre te-oī desculța,
 Și de mână te-oī deslega,
 Și de gură te-oī desmuți,
 Fața ț'oī desnegri
 Urechile ț-i-oī destupa,
 Ochū ț-i-oī despajeni,
 Creerii ț-i-oī limpeđi,
 Coșile ț-i-oī netezi,
 Dragostile ț-i-oī înapoi ;
 De trei ori în fântână te-oī cufunda
 Și cu apă te-oī spēla,
 În părâu te-oī așeđa,
 Faptulū cu busuiocū l'oī alunga,
 Cu păunulū l'oī sufla,

De tine l'oi depărta,
 Pe lespide de pétră albă
 Pe tine din apă te-oî scóte,
 Corónă de aur pe capú ți-oî pune,
 Cu cămésă de iubire te-oî îmbrăca,
 Cu rochié de dragoste te-oî împodobi,
 Cațaveică de cutnie 'n spate ți-oî pune,
 Colțuni de mătase te-oî îmbrăca,
 Cu papuci de saftianú te-oî încălța,
 Cu tulpanú de burangincú te-oî îmbrobodi,
 Cu mărgele la gátú te-oî găti,
 Lumínare de céră albă în mână ți-oî pune,
 Și la sfânta biserică te-oî porni,
 Cu trupulú de porumbiță,
 Cu gura de vrăbiuță.
 Când în biserică-i intra,
 Tóca singur'a toca,
 Clopotulú singurú a trage,
 Ceî tineri în brațe te-orú lua,
 În față te-orú sáruta,
 Ceî bétrâni te-orú desmerda,
 Cuvinte bune ți-orú da,
 Cu pahare pline te-orú cinsti,
 Și cu toții te-orú iubi.

Vrajă de ursită

Auđită de la mama Nica din Saúcinița, jud. Dorohoiú

Murgule,
 Intră murgule,
 Na-ți brăulú meu,
 Frăú calului tēú,
 Mergi de cată ursitorulú meu,
 Care-i datú de Dumneđeú.
 De-a fi aice 'n satú,
 De-a fi în altú satú,
 De-a fi în alú treilea satú,
 De-a fi în alú patrulea satú,
 De-a fi în alú cincilea satú,

De-a fi în alü şéselea satü,
 De-a fi în alü şeptelea satü,
 De-a fi în alü optulea satü,
 De-a fi în alü nouelea satü
 De-a fi peste nouë-şeci şi nouë de mări,
 De-a fi peste nouë-şeci şi nouë de țeri,
 Unde l'ai întelni,
 Unde l'ai găsi,
 Să-lü înşneşti,
 Să-lü plesnesci,
 Cu biciü de focü,
 Să nu póta sta 'n locü.
 La mine să-lü pornesci,
 La mine să-lü grăbesci,
 La mine să sósescă,
 La mine să gândescă.
 L'ai găsi la masă
 Dă-fü sub masă,
 L'ai găsi în patü
 Dă-lü sub patü.
 A visa, să-lü visezü,
 Avea să-lü vedü
 Să vie 'n pasü ca vântulü,
 In mersü ca gândulü,
 Să nu póta sta
 Nici cu văduve grase,
 Nici cu fete frumóse,
 Până la mine n'a gândi
 Până la mine n'a veni.

Farmecü de dragoste

G. Săulescu în *Analele Academiei Române*, seria II, t. VII, secş II, pag. 171, apud Teodorescu, poes. pop. pag 376.

Duminecă diminéşa,
 Când şua se luminéză,
 M'am sculatü
 Ş'am plecatü
 De la casă-mi,
 De la masă-mi,

Pe cale,
 Pe cărare,
 Pân' la drumul mare.
 Oamenii vădându-mă au ȃisũ :
 Asta e (cutare) cea frumósă,
 Nu (cutare) cea frumósă,
 Ci-i (cutare) drăgăstósă,
 Cea din tótă lumea alésă,
 Cum îi alesũ busuioculũ
 Dintre tóte florile,
 Din tóte odórele.
 Cum nu póte intra popa în biserică
 Fără busuiocũ
 Și fără de isopũ,
 Așa fără de mine flăcăii
 Să nu pótă 'n jocũ.
 Tóte cele-lalte fete
 Să le pară
 Pe lângă mine
 Ca niște cioare,
 Ca niște cióre conofăite¹⁾
 Peste garduri ce-sũ asvârlite.

Tiněra, care-și face de dragoste, iea o steblă de busuiocũ, o légă cu ață de mătase roșie, anină și o monedă, pune busuioculũ într'o strachină cu apă ne'ncepută și rostesce cuvintele descântecului.

Descântecũ de dragoste

Publicatũ de dl Gaster. op cit pag 422, apud Teodorescu, poes. populare pag 376.

Tu șérpe balaurũ,
 Cu solzii de aurũ,
 Cu nouě limbĩ împungětóre,
 Cu nouě cođi isbitóre,
 Să te ducĩ la (cutare)
 Și tu să o cauți, unde vei afla-o.
 De-ĩ afla-o 'n casă,
 De-ĩ afla-o afară,

¹⁾ Adică, esplică Săulescu, feștelite, colbăite (derivatũ din *κόρυς* și *factus ital. fatto*).

De-î afla-o vorbindă,
 Cu tatu-sëu,
 Cu maică-sa,
 Cu frate sëu,
 Cu prietenul sëu,
 Saù cu ibovnicul;
 Culcată saù sculată,
 Tu să nu o lași;
 Până ce ea cu mine s'o întâlni,
 Și n'o vorbi,
 Tu să nu-î dai stare,
 Aședare,
 Ca unui parosù de focù ¹⁾

Facere de dragoste ²⁾

Manuscriptul lui Aronù Prejbeanulù în Rev. p. ist. arch. și fil., anulù II 1884,
 Vol. I, pag. 886.

Frunză verde de alunù
 Să vie cutare nebuñù, ³⁾
 Frunză verde lemnù de fagù
 (Cutare⁴⁾ să móră d'alù tëu dragù,
 Frunză verde lemnù de sângerù
 Să vie (cutare) ca unù ângerù, ⁵⁾
 (Cutare) nu zăbovi
 Scólă-te nu maì dormi,
 Vinù degrab' că te-oì iubi, ⁶⁾
 Frunză verde dirmotinù
 (Cutare) vinù să ne iubimù.
 Fóie verde mărgăritù,

¹⁾ „Acésta trebuie la cheotórea casei să faci cu brăù într'o séră și să pui brăulù sub capù“. Nota colect. loc. cit.

²⁾ „Pe feciorù (saù fătă), înainte de a cânta cocoșii flù despóie, flù pune golù (saù gólă) în mijloculù casei spre ușă, flù împedcă la picioré“. Baba strigă către celù împedcatù, rostindù primele două versuri

³⁾ Împedcata sare de trei orì spre ușă nechezândù ca cai.

⁴⁾ Sare spre ușă de trei orì, nechezândù ca cai.

⁵⁾ Sare spre ușă asemenea, până la pragulù ușei, unde cade josù. Baba sare, tare pedica cu toporulù, se scólă despóiată, ocolesce casa de trei orì și strigă versurile cu urméză

⁶⁾ Intră în casă, se îmbracă, se gătesce, ia un mosorù în gură, se ridică în picioré pe coșù și dice de trei oi cele două versuri ce urméză.

Pentru tine m'am gătitu.¹⁾
 Haî (cutare) puî bobocû
 Nebunû să viî la acestû locû.
 Nu scuturû gardulû, ci turburû laculû,
 Să iasă draculû,
 Să-mî aducă
 Pe celû dragû,
 Ce l'am fermecatû.²⁾

Vrajă de ursită ³⁾

Variantă iarăşi printre manuscriptele reposatului G. Săulescu şi înserată loc cit.
 pag. 168, apud Teodorescu, poes. pop., pag 377

Brâne⁴⁾, brânişorulû meû,
 Fă-te şérpe laurû,
 Şérpe balaurû
 Cu solziî de aurû,
 Cu totulû de aurû,
 Cu două-şeci şi patru picîóre
 Mergétóre,
 Cu două-şeci şi patru limbî împungátóre,
 Cu două-şeci şi patru aripî sburátóre,
 Brâne, brânişorulû meû,
 Pasû la ursitorulû meû,
 De a fi aiciî în satû,
 De a fi la alû doilea,
 De a fi la alû treilea,
 De a fi la alû patrulea,
 De a fi la alû cincilea,
 De a fi la alû şéselea,

¹⁾ Apoi ese afară, lęgă unû parû cu betele şi numără înainte cinci-şeci pari, pe celû de alû cinci-şecilea îlû stringe în braţe, îlû sărută, şicând cele două versuri ce urmază.

²⁾ „Prostimea crede că vine nebunû şi cade la picîórele ei şi móre după dina”.
 Nota manuscriptului

³⁾ Sâmbătă séra spre Duminecî, Marţi spre Mercurî şi Joî spre Vinerî, fata care voesce să-şi facă spre ursită, când se culcă iea brâulû său în mână, face noué nodurî într'insulû şi rostesce descânteculû

⁴⁾ Săulescu alătură cuvîntului brâna (de unde apoi brâu) de italianul *brano*, fâşie de stofă.

De a fi la ală șéptelea,
 De a fi la ală optulea,
 De a fi la ală nouelea,
 De ară fi orî și unde ară fi,
 Cu limbele să-lă împungî,
 La inimă să-lă străpungî,
 Și la mine să-lă aduci.
 Și cu solzii să-lă solzesci
 Și la mine să-lă pornesci. ¹⁾
 Eă nu strângă aicea
 Brăulă meă colacă,
 Ci aducă ursitorulă
 Cu cai de olacă,
 Prin târgă fără rușine,
 Prin codru fără de sine;
 Eă nu înfigă aicea
 Acu 'n brăulă meă
 Ci-o săgétă 'n inima
 Ursitorulă meă. ²⁾

Vrajă de ursită.

Manuscr. Săulescu Analele Academiei Române seria II, tom. VII, secț II-a, pag. 167, apud Teodorescu, poes. pop.

Oschi, Oschi, scaraochi,
 Cu gura să te'nvățu
 Cu ochii să nu te vedă.
 Dimone spirituş rău
 Mergi la ursitorulă ³⁾ meă,
 Orî și unde l'ăi aflare;
 Fără a-i da răgază în cale.
 De përu să-lă apuci,
 Călare să-lă aduci,

¹⁾ Dicëndă acestea cu brăulă întinsă pe mână îlă strînge colacă ca pe ună șérpe, înfîge într'insulă ună acă și apoi urmază.

²⁾ Apoi pune brăulă sub capă, se calcă și în somnă își vede ursitulă.

³⁾ Aci ursitorulă e în locă de ursitulă, tînerul, care i-a fostă destinată de ursitorî. Săulescu explică că prin acestă descântecă „babele credă că aducă pe susă ursitorulă, călare pe bêtă, când voră, așa de tare, că ajungëndă la loculă numită adese-orî cade mortă“ de osteneălă saă prin efectulă vrajii.

Tare ca vântul,
 Peste codri, văi și munți,
 Peste ape fără punți,
 Și la vatra casei mele,
 Golă să stea în a lui pele,
 Fugi d'aici dimone,
 Fugi, piere.

Vergelul.

S. Marian. Albina Carpaților, 1879, No. 8.

„Feciorii și părinții cu fete mari, bune de măritat, din ținutul Dornei, îndemnă vr'o câte-va zile înainte de anul nou pe un gospodar să facă vergelul; acesta credincios și iubitor datinelor străbune nu se împotrivesce, ci cu cea mai mare plăcere se bucură și se prinde că va face vergelul, și-l și face. Se pregătesc de bună vreme cu toate cele trebuitoare. Intre altele cumpără și un polobocel cu vin ca de vr'o câte-va vedre. Iar când sosesc seara anului nou îndată, după ce prinde a se întuneca, începe a buciuma și a trîmbița, dându de scire să se adune toți cei cari voesc să sărbătoreze vergelul. Acastă buciumare și trîmbițare în restimpuri, cam pînă la 11 ore de noapte, când toți cei ce-au vrut să meargă la vergel s'au adunat, după aceea nu se mai buciună în această seară.

„După ce s'au strîns acum o mulțime de feciori și fete mari, neveste, bărbați, copii, bătrâni, în scurtă toți acei cari au dorit să fie la vergel și după ce au cuprins fiecare un loc anumit, așterne stăpâna casei o masă cu o față de masă curată, iar gospodarul așterne pe această masă un ciubăraș sau alt vas cu apă ne'ncepută; după acesta, dându-se semn că vergelul se începe, totu insul care voesc a-și cunoște viitorul, aruncă în apa din ciubăraș câte un semn, adică un cuțitaș, un crucer, un bumb, un inel, o cheiță, un cercel, în scurtă fie-care, ce are la 'ndemână și ce voesc, însă fie care trebuie să-și cunoască sem-

nulă, când se va scóte din apă. După acésta se rënduesce ună băiată de ęece până la doi spre-ęece anı ca să scótă semnele, băiatulă rënduită în vreme ce toți cei-l-alți staă departe de masă, s'apropie încetă de ciubărașulă cu semnele d'impreună cu ună altă omă bună de gură, care se numesce vergelătoră, avëndă câte-ună bețișoră verde de pomă în fie-care mână, începe a toca încetă cu acestă bețișoră pe marginea ciubărașulă cu semne și a ura:

Cine trece,
 Se petrece
 Irodia dómne.
 Trece Toma, celă bogată
 Cu biciă de focă infocată
 Irodia dómne.
 Văile cu oile
 Pórtă Toma cărmele
 Luncele cu giuncele
 Toma Pórtă vacile.
 Vacile sunt bune fórte,
 Toma póte să le póрте.
 Prin tóte câmpurile
 Pórtă Toma oile.
 Oile-i sunt mari ca boi
 Lui Toma stă după oi.
 Toma umblă totă pe munți
 Alegëndu-și totă cai iuți,
 Dintr'ale lui hergheli mari
 Iși alege doi cai tari
 Și după vină se pornesce
 Către slugi așa grăesce :
 „Haideți feciori după vină
 „Ca s'avemă cândă vomă da fênă.“
 Și așa ęicëndă se ducă
 Și vinulă celă bună aducă.
 Acum dragi mei feciori
 Vomă avea de sărbători.
 Anulă vechiă ia se sfărșesce
 Și celă noă ni se ivesce ;

Mergeți măi, tăeți un bou,
 Căci mâni este anulă nouă
 Și fripturi bune făcându
 Vinulă să-lă bemă gâlgâindă,
 Semnele din acestă vasă
 Să vă fie totă de trasă.
 De trasă sorți de bucurie
 Din anulă ce o să vie.
 Scote-ună semnă și-mi spune dreptă
 Măne care ană să 'ncepă?

„Sfârșindă vergelatorulă de urată, băiatulă orânduită vîră
 mâna 'n vasulă cu apă și scoțendă ună semnă și arătându-lă
 adunării, întrebă dîcendă : „a cui este anulă ce se 'ncepe
 diminéța?“ Vergelatorulă dîce atunci : „ală tēu norocă are
 să țilă dea Dumneđeū de anulă nouă, de S-tulă Vasilie.“ După
 acésta predândă semnulă proprietarului, începe vergelatorulă
 iară a toca cu bețișórele pe marginea vasului și a ura :

Cine trece

Se petrece ș. c. I.

„Și sfârșindă de urată, băiatulă orânduită scóte altă semnă
 din ciubărașă și întrebă ală cui este, după ce răspunde celă
 cu semnulă, dîce vergelatorulă : „ală tēu norocă are să țilă
 dea Dumneđeū de sfînta bobotéză;“ și totă așa după fie-care
 urare scóte băiatulă orânduită câte ună semnă, iar vergela-
 torulă numesce cutare sērbătóre, însemnată, saū pe ună sfîntă,
 ce vine la rēndă, când Dumneđeū are să dea noroculă celui
 cu semnulă. După ce sfârșesce de înșirată toți sfînți și sēr-
 bătórele cele măi însemnate de peste ană, dacă măi rămână
 semne în vasă, vergelatorulă spune celui cu semnulă, că elă
 va avea norocă la cutare vită de ex. : oi, capre, boi, vaci ;
 iar dacă și pe acestea le gătesce de înșirată și semnele totă
 măi rămână în vasă, atuncea începe a numera fiarele sēlba-
 tice, spunendă, că cutare va avea parte la cutare fiară, va
 împușca-o saū o va prinde așa și așa. Astū-felū merge până
 se gătescū tóte semnele de scosă ; în rēstimpulă când ver-

gelatorulă uréză și băitanulă scóte semnele, domnesce în casă óre-și care tăcere, dar când vergelatorulă începe a profeți, că cutare sfíntă, vită saú fiară îi va aduce celui cu semnulă norocă, atunci se nască rísete și hohote, carí duréză câte-va minute; pentru că vergelatorulă, ca ună omă istețú, scie așa de bine să potrivéscă vorba, că trebuie să producă rísete și voie bună între cei de față. De multe orí însă i se légă ochií, așa în câtú nu póte vedea nimicú și atunci vergelatorulă trebuie să spuie, cum va fi viitorulă celui cu semnulă, fără de a-í sci mai dinainte numele; atunci unele le nemeresce, iar altele le spune așa de întortochiate și de ciudate, în câtú și fără de voie ascultătorii trebuie să rídă de profețiile lui, așa de ex.: după ce băiatulă scóte semnulă unui bărbatú, vergelatorulă, socotindú că e alú unei fete, spune că viitorulă sěú soțú va fi ună bărbatú așa și așa de frumosú, va avea stare bună saú va fi ună omă urítú, sěracú, Dumneđeú mai scie cum; și iarășí socotindú semnulă unei fete spune, că viitóra sa nevastă va fi o fată bėtrână, urícíosă și altele de asemenea. Sfărșindu-se astú-felú de scosú tóte semnele din vasulú cu apă, vergelatorulă închee funcțiunea sa cam prin următóra urare :

Anulă noú cu fericire
 Să-lú petreceți și 'n unire
 Tinerí și bėtráni să fiți
 Și cu toți să 'nfloriți,
 Ca merii, ea perii
 Pe la mijloculú verii,
 Ca tómnă cea bogată
 Cu de tóte îndestulată.

„La aceste cuvinte respundú cei din casă prin strigăte de vivat și să trăiască; iar mai multí inși, carí cu puținú mai înainte de acésta aú eșítú afară, începú a împușca atâtú din pistóle, câtú și din puscí, slobodíndu-se vr'o dece până la douė-đeci de descărcăturí saú și mai multe după o laltă. In urmă după ce și rëndulú împușcăturilorú s'a sfărșítú, scóte

gospodarul vasul cu apă, în care au fost semnele și deșertându-l, aduce în locul apei tot în acest vas, ca la o vază de vin și-l pune pe masă. Apoi se așază mai toți cei din față la masă și încep a închina și a cinsti din vinul adus, petrecându-și, vorbind câte de câte, glumind și povestind fel de fel de istorioare. Unii istorisesc cum se făcea mai de multă vergelul, alții spun că lor li s'a împlinit tot ce le-a profetit vergelatorul în anii trecuți. În scurtă vreme adaugă câte ceva la voioșia generală. Fiecare caută a întrece pe antevorbitorii săi prin istorioare și glume, cari dau unăvânt foarte plăcut și desfătător veseliei și voiei bune. Într'acea însă vinul din vas se tot împutinează până ce nu mai rămâne nici un strop și, de cumva gospodarul a mai ascunsă vr'ună șipă sau două, voind a-l păstra pentru mai târziu și feciorii au dat de dânsul, nu-l lasă, ci cumpărându-l de la dânsul flău scurg și pe acesta până la cel din urmă strop. După acesta se prind mai ales flăcăii și fetele la joc și jocă până când se face ziua mare, când se împrăștie și se duce fiecare la casa sa. La această petrecere nu pot lipsi vr'o doi trei țigani cu viora și cu cobza, sau un cimpoyer cu cimpoiul, pentru acesta se îngrijesc flăcăii. Ei îi caută, ei îi tocimesc și tot ei le plătesc pentru truda lor vr'o câți-va fiorini.

„Lipsind muzica, ceea ce numai rar se poate întâmpla, atunci cântă unul sau doi flăcăi din fluer sau din trîșcă; iar ceilalți bărbați și neveste, însă mai ales feciorii și fetele, jocă de se prăbușesc pământul sub picioarele lor; în fine e de însemnat și aceea, că vergelul acesta pe lângă profeta norocului din anul viitor mai are de scop, după cum spun Românii din ținutul Dornei, ca ómenii să facă cunoștință mai de aproape unii cu alții și ca feciorii să pețescă fetele mari.“

Şeşetórea din casă.

Bruma cade grósă, frigulú te strînge în spate, te prinde jalea, ochii nu-ţi mai rătăcescú pe délurí ci plecaţi ţinú drumulú înaintea, mánile 'ţi amortescú pe cofa de apă şi nu bine ai lăsat'o josú, fuga la vatră, îmbrăţişezí hornulú şi cu dragoste te uíţi în focú; numai acolo ţi-e bine; atunci se facú şeşetórite; fete, flăcăi se strîng la o casă de gospodaru, foculú pâlăesce în vatră, opaiţulú arde pe prichiciulú hornului, fetele torcú, fusele se umplu, flăcăii se rotescú prin casă, spunú poveşti, cimiliturí, prujiturí şi facú fetele de rîdú să le mai trecă vremea. Când o fată scapă fusulú, flăcăii tăbărăscú să-lú ridice, când fetele depănă flăcăii ţinú fusele, iar când ísú oboseite flăcăii le ducú pe acasă.

Se facú jocuri, fetele cu flăcăii se întélnescú, petrecú şi mai alesú sufletulú lorú e după Paşti la horă şi la scrânciobú; acolo flăcăulú chîamă lângă elú în jocú fata, ce-í e dragă, jucând'o legănatú, o ţine de mână şi în delungú se póte uita la ea. În scrânciobú, sau în dulapulú Muntenilorú, elú stă cu ea alături şi tótă dragostea lui par'că nu-í ajunge, ca s'o păzescă destulú. De şi nu-í spune nimic, se vede că multe ar vrea să-í spue.

Se cocú fragii şi smeura, se mai cocú şi murele, vine vremea alunelorú, flăcăulú cântă dornicú:

Frunđuleană rugú de mure,
Ce mî-e dragú mie pe lume?
Cărăruşa din pădure,
Pardosită cu alune,
Pe de lături cu căpşune,
Mergú fetele după mure,
Noi cântândú tăemú nuele,
Dór ne-omú întélni cu ele.

În dílele de lucru séra când sórele stă pe asfinţite, când recórea mângăe pămîntulú, când tótă suflarea trage la adăpostú şi la hodină, numai flăcăii şi fetele, nepăsători de obo-

sělă, cobóră văile și urcă délurile cântându. Glasulü fetei că-lăuzesce flăcăulü, taie drumulü de-a dreptulü și măcar să trecă pe lângă ea să-ı dea o bună séră și să schimbe câte-va vorbe. I-ar spune unü cuvintü, dar e ți de lucru, n'are vreme; lasü pe Duminecă după horă; și 'n sfârșitü sosesce și Dumineca aceea, când după ce s'a spartü hora, sub umbra unü copacü bētrānū, saü pe cărarea la isvorü se 'ntēlnesce dorü cu dorü ¹⁾

Vara-ı muncă multă, trece vara vine tōmna, vinulü fierbe prin crāmı, coșările (porumbarü, pätulü, lēsă) maı slăbescü din săgeți și greutatea porumbulü le plēcă spre povārnișü. La casa fie-cārui gospodarü atunci zemniculü și podu-ı plinü ca stupulü.—Flăcăulü cade pe gândurı:

Nici māncarea nu-ı ticesce,

Nici ce bea nu-ı folosesc.

Ochiulü mameı nu dōrme, vede că nu-ı bine, se pune luntre și punte și află că feciorulü ei arü vrea să iea pe fata cutăruia.

2. Inainte de stărostie.

Mama ca mama, spune tatălui maı întâiü pe dedeparte, că a venitü vremea flăcăului nostru de însurătore, că bună-ōră de iea pe fata cutăruia, ōre arü fi rēü; îi gospodină, îi frumușică, are zestre bunicică, ce ne maı trebuie? Veți-mă, eü am slăbitü din putere, nu maı potü munci ca'n tinerețe, douē brațe tinere i mare sporü la casă; pentru mine-ı acuma trebă maı ușōră; ia să vedü de casă și să maı legānü nepoțeiı. Ce gândescı omule, rēü dicü saü ba? Dacă gospodarulü îi prinde vorba, merge de se sfătuesce c'unü omü bētrānū, care a vēđutü multe și scie multe și caută de nu sunt ceva rude. In tōte părțile, unde am întreatü mı-a spusü, că rudenia'n Chris-

¹⁾ R. Düringsfeld. Hochzeitsbuch Pyrenäische Halbinsel. Sobald die Glocken das Ave oder die „Oratio“ verkundet haben, versammeln sich die Mädchen um Wasser zu holen und den Geliebten zu sehen und zu sprechen.

tos e multă mai puternică decât cea de sânge; că bună-
 oră mai curându ai putea lua în căsătorie sora decât cu-
 mētra, că nașul e mai mult decât părintele, de vreme
 ce unul ți-a dat numai viața pe când celălalt te-a crești-
 nat și acest păcat numai atunci ți s'ar ierta, când după
 ce ți-ai uns trupul cu ceară și i-ai dat foc ai putea scăpa
 tefăr. Frații în botez păcat de mörte să se iea. De la
 S-tul Nichifor se scie, că de se 'ntemplă să ai un fin în
 Constantinople ș'o fin în Veneția și de se 'ntemplă, ca da-
 raveri de negoț și felu de felu de întemplări, ce vinu pe ca-
 pul omului, să-i întâlnească și întâlnindu-se să se placă și plă-
 cându-se să se căsătorască, atunci păcat va fi saū ba, și-a dīsū
 S-tul Nichifor, că de voru sci, că-sū frați din botez și se
 voru lua e păcat de mörte; iar de nu voru sci atunci cum
 n'orū sci nimic așa nu le va fi nimic. Poporul ține ruden-
 ia de sânge până la alu treilea némū, iar cea din Christos,
 până la alu șeptelea.

În Sculeni, jud. Iași, acum trei ani. un flăcău, se tăn-
 guia, că numai pōte lua nici o fată din satul lui, fiindu că
 cu tōte-i cumătru și cuscu.

Părinții mai caută să vadă de nu cum-va flăcăului îi e
 dragă a doua saū a treia soră căci atunci sciū bine, că n'are
 s'o pōtă lua. Toți părinții dīcū „de la vērful se 'ncepe stogulū“
 ș'apoi chiar fetele singure nu voru să esă înainte surorilorū,
 așa că flăcăulū, saū trebuie să aștepte până-i va veni rēn-
 dulū dragiū lui, saū de cu chiū cu vai se învoesce fata atunci
 s'o fure. Sunt unele sate, unde chiar, de ar plăcea părin-
 telui flăcăulū, elū totū o fură, așa în Pufesci, Movilesci, Cio-
 ranī în jud. Putna; de întrebī pe cine-va pentru ce nu faci
 nunta ca lumea, iți respunde: „dacă așa-i adetulū (datinā),
 tata a furatū pe mama, buniculū pe bunica și totū așa aū
 apucatū și ei de la străbuniū lorū.“ În Pufesci se fură fetele
 chiar și fără de voia lorū, fără ca vre-unulū din ómeni să
 sară s'o scōtă. Numai după vr'o șeptēmână flăcăulū merge cu

doi gospodari de cinste din sat, sau chiar cu preotul și cere iertare; de aici înainte pornesc nunta.

Un cântec poporană spune: „dacă nu mi-ai dat fata de voie, o ia cu sila,“ acesta se întâmplă în Valesu. Legile lui Licurgu porunciau Spartanilor să-și fure femeia. În legea lui Manu, furatul este una din cele opt forme de căsătorie, *rakșasa*. În cântecele populare rusești prietenii miresei ocărăscu pe mire, numindu-l străin, Tataru, adică dușmanu.

Un cântec din Vologda spune: „dușmanul se apropie, fetișo, tâlharul a sosit.“ În Gascogne se cântă: mergem doi câte doi, și ducem mireasa la calicul de pribegu, ca să nu oblicască nimeni, unde se află el.¹⁾

„Încă de adesea ori răpesc feciorii fetele și cu tăria, nevoind părinții a le da cu voie bună, după ei acesta are rădăcina, în răpirea Sabinelor.“²⁾

„Feriți nu ne face nici aurul nici argintul, ci fericit ne face aceea ce ne este dragă.

Fata din cântecul popularu, fuge cu iubitul inimii sale în sălbăcie, pentru a scăpa de îmbrățișarea aceluia pe care de siguru nu-l iubesc. Încă pe la începutul acestui secolu a predominat acest obicei romantic în afaceri de iubire ale poporului sârbu. Asemenea răpiri de fete iubite se par a se întâmpla adesea.“³⁾

Ca și fata sârbă, româna spune:

„Decât să înting în untu
 „Și să mă uit în pământu,
 „Mai bine-o înting în sare
 „Și m'oi uita la sora.“

Părinții bărbatului mai caută să vadă ce felu de oameni sunt părinții fetei, că surcica nu sare departe de trunchi.

Nu cum-va să fie de altă lege, că necinstesc nemul și pă-

¹⁾ Cântec și obiceiuri la nunți, Paul Lafargue, Contemp. August, 1887 an III.

²⁾ Anticele Romanilor, Damaschin Bojinca.

³⁾ Kanitz. Serbien pag 530.

nea filorū o daū cânelui. Feciorulū de Românu să iea Țigancă, ferit'a Dumneđeū: Țiganulū nu-ī privitū de Românu ca omū. Țiganu-ī ciōră și sbōră și chiar de ar cânta Țiganulū ca cuculū, Românu i se pare, că urlă ca lupulū. Unū profesorū din Transilvania ne spunea, că pe câtă vreme a statū pe locurile acelea, numai o dată i s'a întêmplatū să vadă unū Românu însuratū cu o Țigancă și încă și atuncea nu încăpeaū în satū.

Cătū e Țiganulū de batjocură înaintea Românu i, dovadă-sū evangeliile țigănesci și numeroșele anecdote asupra Țiganilor, din cari multe versificate minunatū de domnul T. Speranță, sunt publicate în *Contimporanulū*.

Orī să iea Românu Jidancă, unde s'a mai pomenitū unca asta, chiarū de arū fi bătută în aurū și în petre scumpe; așa scie românu lū :

Să trimeată Dumneđeū sănătate
 La creștinătate,
 Păgâniī,
 Să-ī mănânce câni,
 Să dea ciuma 'n Turci
 Râia în Jidanī
 Bóla 'n Țiganī.

„Nici când se mărită fetele după bărbați de altū némū, și de și câte o dată ieaū Româniī femeī grece, totuși nici când nu s'a întêmplatū, ca să fie căștigatū Greculū mâna unei fete române, orī câtū de avutū să fi fostū elū.¹⁾

Notă. Rumelioșiī nici nu mărită fete cu Greci și cu alte némuri, nici nu ieaū. Bêtrâniī aū luatū de multū acêsta măsură, ca să nu piară némulū românescū de acolo; numai o concesie se face, adică unū streinū neromânu póte să iea o fată română de nevastă numai dacā se angajază să trăiască totdeauna în patria nevestei sale, ca copiiī lorū să rămâe totū româniī.

1) Româniī din Grecia. Dora d'Istria.

În o poezie ni se arată, cum fata se supără, când îi spune să Ica de băibată p'ună Grecă. ¹⁾

„Datina de a lua Românii numai romane și nu altă nemiş și până astăzi mai întregă se ține la noi, strănepoții, căci experiența ne învață, cum că ararū s'afli adevăratū Românū, să ȳea muere de altū nemiş; tocmai și din gințile cele cu sine de-o lege, ci încă nici între alte sate bucuroși caută sie-și muere ȳicândū: „să-ȳ scii vița și sēmīnța.“ Când grăimū aici despre Romani, nu se înțelegū numai acei omeni cari locuescū în cetatea Roma, ci toți acei locuitori, din imperăția Romanilorū, cari ȳaruiți fiindū cu dreptulū cetățenescū, căpētase prin ore-și ce lege și dreptulū de a putea lua fetișore romane și iarăși din contra de a putea mārita fetele sēle după Romani. ²⁾

„La Românii vechi aū fostū pusū conubii (dreptulū de căsătorie), ce-lū aveaū numai cives romani (cetățenii romani) cu muierī numai romane și pentru acēsta numai căsătoria cu jus conubii se considera de legitimă (matrimonium legitimum vel justum, nuptiae justae.) Ca căsătoria să pōtā fi legitimă s'a luatū în considerațiune: națiunea, condițiunea, ginta și sângele muerii.

„*Națiunea.* Din respectulū națiunii s'a pretinsū că cetățenulū romanū, să-și ȳea de soție numai Romane și anume, căsătoria era oprită cu Latiniī, cu Italiī și cele-lalte popōre. Românii mai întâiū aū avutū legătură cu Albanii, apoi cu Sabinii, prin limbă, prin sacre și prin căsătorie.

„După rāsboiulū ce l'aū purtatū cu Latiniī la laculū Regillia multe mueri romane aū fostū la Latiniī și multe mueri latine la Românii; și fiindū-că căsătoria era oprită între ei se demanda ca tōte muerile lasāndu-și bărbații, să se reîntōrcă la părinți, însă nici una nu s'a reîntorsū. Atunci Românii aū primitū acēsta de semnulū unirei poporului Latinū cu celū Ro-

¹⁾ Fata logodită fără voia ei. Caragiani, Convorb. liter. an. II-a

²⁾ Demaskin Bojnca Anticele Romanilorū.

mană și semnul viețuirii viitoare și comune. Însă totuși Romanii n'aun dată de o dată Latinilor jus conubii, ci numai cetățitorilor latine confederate; mai târziu și altor popore confederate din Italia. Dreptul acesta era atât de mare în câtă numai senatul romană flă putea da șau revoca " 1)

Dacă cine-va singulară, ori atare municipiă, ori altă poporă aă vrută ca să abă dreptă de conubiă, aă trebuită să deă rugare la senat; mai târziu împărații dedeaă acestă dreptă militarilor de altă națiune, dându-le și dreptul de cive romană; diplome de acestea se află în Dacien de doctorul Neugebauer, pag. 117, 229, 230, 239, 286, unde ăice: „ipsis liberis, posterisque, eorum civitatem dedit, et conubium cum uxoribus quas tunc habuissent cum est civitas iis data, aut si qui caelibis, essent, cum iis quas postea duxissent, etc.“ 2)

Românulă își iea tot-d'a-una nevasta totă de o bae cu elă; așa feciorulă de fruntașă, nu-ă șede să iea fată de jitară sau vr'o alta de nēmă prostă, ci fie-cine trebue să tragă la tēpa lui. Acestă obiceiă încă-lă găsimă și la Romană. „Din respectulă condițiunii, adică a stării civile era oprită ca cetățenulă romană să-ă iea soție o libertină care din servă a devenită liberă; asemenea libertinulă i-a fostă oprită ca să se căsătorēscă cu o romană. Numă senatulă putea concede din casă în casă.“ 3)

Abia după legea Papia Popaea, adusă sub împăratulă Augustă, s'a concedată civiloră romană căsătoria cu libertine, însă a fostă oprită și acum senatoriloră și prunciloră acestora. 4)

Gîntea. Ce se atinge de ginte, adecă de nēmă, vița, fa-

1) Carolus Sigonius De jure civium rom lib I cap. II-a. Pentru campan cer. drept. căs. mes. și saln, cum ăice Cicero în *Topics*. Si mulier cum fuisset nupta cum eo, cui conub i jus non esset nuncium remisit quoniam qui nati sunt, patrem non sequuntur prohiberis maneri nihil oportet.

2) Cultulă păgână și creștină de At. M. Marienescu, dat. nunt.

3) Senatus consultum his palae libertinae permissum est, ut enubere posset nequo ei, qui eam duxisset, id fraudi esset.

4) Ut omnibus ingenuis, praeter senatores, eorumque liberos, uxores libertinas habere liceret.

milia, patriciloră le-a fostă oprită căsătoria cu plebei încă prin legile din urmă din XII tabule de legi. ¹⁾ Dar C. Canuleu, tribunulă plebei, a făcută rugăciune pentru desființarea acelei legi și a adusă lege nouă numită Canulea, ²⁾ ca patricii și plebei să se potă căsători la o-laltă, iar pentru căsătorie cu străinii și mărginenii a pretinsă altă lege. ³⁾

Sângele. Nu a fostă lege apriată ca până la care gradă de sânge e oprită căsătoria; s'a observată însă și gradulă amestecăturii de sânge.

Căsătoria legitimă în genere a fostă de două feluri: căsătoria cu manus (mână), când muerea s'a predată în mâna bărbatului și atunci ea s'a chemată *mater familias*. A II-a căsătoria fără manus din liberă voe, când muerea nu s'a predată în mâna strănsă a bărbatului și pentru acésta s'a numită numai uxor și n'a fostă *mater familias*. ⁴⁾ La acésta căsătorie se cere numai învoirea miresei. Căsătoria cu manus a fostă susținută la patricii și a adus pe femei către bărbat într'o referință, ca și pe fată către tată; ea a participată la sacrele familiare.

Când sunt părinți tôte mergă bine. De mi s'a întemplată să întrebă cum i-a fostă unei neveste, ce a rămasă micuță de părinți, totă-d'a-una mi-a răspunsă cu jale: „ea, ca fără tată și fără mamă.“

Că copilulă celă străină
E ca pomulă lângă drumă,
Câți trecă îlă sburătăcescă
Și crenguțe nu-i mai crescă.

¹⁾ Ne patriciis, cum plebeis Romae conubium esset.

²⁾ Tribunulă dice la Liviu: „hoc ipsum, ne conubium patribus cum plebe esset, non decemviri tulerunt paucis his annis; pessimo exemplo publico cum summa injuria plebis?.. quid est aliud quam exilium intra eadem moenia? quam relegationem pati, etc.

³⁾ Altera lege conubium petimus, finitimis exesternis que dari solet.

⁴⁾ Cicero in Topicis si ea (mulier) in manum viri non convenerat, nihil debetur, genus est enim uxor. Eius duae formae. Una mater familias, hae sunt quae in manum convenerunt altera earum, quae tantummodo uxores habebantur.

Părinții caută totu-d'a-una să-și însore copiii de tineri. La Greci părinții erau foarte veseli să-și mărite fetele de tinere, neașteptându legea republicei lui Platone, care pusesse ca fata să se mărite la 20 de ani, iar băiatul la 30 de ani.¹⁾

În poporul nostru este proverbul : mîncarea de dimineță și însuratul de tînăr.

Că de ești unu ciungu uscatu
N'ai nevoe de 'nsurat.

Poporul privesce unul din cele mai mari pécate să moră omul ne 'nsurat, că ori ai făcutu în viață pomană sau ba, totu una ți-e, de vreme ce nu-i primită înaintea lui Dumneđu.

La Macedoneni, unde fetele cu flăcăii nu se vedu decât de Paști în Vinerea mare, când se ducă la 'mpărtașitu, la Înălțare și la sfîntul Petru, acolo părinții jôcă rolul celu mai însemnatu ca și la Romanische Colonii,²⁾ „unde pe starea socială și pe pozițiunea materială a bărbatului se pune puțin temeiu, de ore-ce sexul femeescu în acéstă parte e foarte puțin considerat; tatălă alege mirésa pentru fiulă seđu, fără a-lu sili însă.“

„Săteni rumelioți facu logodna nu după alegerea tinerilor, ci după înțelegerea părinților, de aceea sunt posesii în care tinerii dicu, că ei singuri să se iubescă, iar nu după capriciul părinților. Se îndemnă să nu spună mumelor, pentru că ele sciū multe vorbe și le-aru strica amorul. Când tinerii se iubesc, mumele, dacă nu consimtu, alergă la vrăjitoře, ca e, după credințele populare, sunt în stare să despóie pădurile de frunze în mijlocul înfloririi arborilor; să surpe pe voinicii de pe munte numai c'o ochire. Căsătoriele făcute fără consimțemintul părinților dau casu la cantece satirice, în contra celor însurați, și acele cantece se cantu în fața

¹⁾ La vita dei Greci e dei Romani. Carlo Giussani.

²⁾ Istrien. Historische geographische und statistische Darstellung der Istrischen Halbinsel. pag 160

acestora la nunți, la hore și la alte reuniuni; de aceia în unele poesii flăcăul îndemna pe fată să fugă cu el în lume.¹⁾

În totu județul Casturia o fată se poate mărita de la 12 ani; în Betolia fetele se mărită de pe la 14, la Bulgari după Kanitz băeții se însoră de la 20 pînă la 25 de ani, iar fetele de la 16 pînă la 20 de ani; de la acéstă vîrstă înainte o fată trece de bătrână și de și găsește unu soțu va fi de siguru veduioiu.“ La Români din Macedonia²⁾ nu e hotăritu la ce vîrstă părinții să-și logodescă fii loru. S’au vedutu în multe locuri că părinții logodescu chiaru din fașă. De la vîrsta de 12 ani fetele se pot mărita, iar flăcăii de la 18. În Pindă este obiceiul, că fetele să se mărite pînă la 20 de ani. Tatăl și mama fetei se sfătuescu pe cine să ıea de *grambolu* (ginere) și trimetu femeı plătite la părinții flăcăului, spunendu-ı anume ce zestre are fata. Fata, cînd aude ’n casă vorba de măritatū, se ascunde în podū; de părinților flăcăului le vine la socotelă, atunci se înțelegu cu părinții fetei ca într’o Duminecă să mērgă fata la vr’o rudă, iar flăcăul să s’ație la unū colțu de stradă s’o vadă cînd va trece. În Vlaho-Clisura, într’o Sămbătă, cînd este multă trebă, flăcăul cu vr’o cățu va ómeni mergu s’o vadă pe fată cum îi stă negătită; acestu obiceiu e la burghezimea din Moldova. La Macedonienı mirésa sărută mîna la toți, numai mirelui nu. În Magarova nicı nu se scie care-ı mirele.

După ce părinții s’au înțelesu între ei, séra cînd vine băitanul de la lucru, după ce s’a ridicatū masa, tatălū chıamă flăcăulū lîngă dînsulū și-lū începe la descusutū: „gîndesce-te la ce vrei să faci, acesta nu-ı mēru să-lū muscı și de nu-ți place să-lū svērlı, ci-ı pentru viață și cum ți-ı așterne așa-ı dormi; socotesce bine, de-ți place fata și de te bizui că-ı putea duce casă cu ea.“ De băitanulū stăruesce în hotărıre,

¹⁾ Carageani, Convorb. liter., an. II.

²⁾ Burada Datınele la nunți ale popor. romănu din Macedonia. Revista pentru istorie, archeologie și filologie, an II.

că vrea și vrea, atunci tatul său îi dă cu noroc și merge de cată doi gospodari drept starosti pentru a se duce în Duminecă sașă sărbătore la cutare fată în împetitu.

Se alegu totu deauna omeni în puterea cuvintului mai multu bătrani decât tineri, omeni de cinste, fruntași; și de nu se găsescu fruntași atunci alți omeni de cinste și de omenie, cu vorbă aședată și cu mintea sănătosa, care să scie cum să iea lucrul, pentru a face cinste satului și părinților făcăului.

3. Stărostia sașă pețitulă.

Pețitorii se vestescu, s'aũ adunatu și câte-va din nemurile fetei; de-o dată s'aude huetu afară, femeile cu neastempăru dăcu „pețitorii, pețitorii.“ Gospodarul iea o ulcică de apă și stinge focul¹⁾ dăcându: „n'amũ grijă de măritatũ ; unul de afară strigă: „hodinescu omeni?“

— Hodinescu și nici prea, și ese 'n tindă.

— Bună séra d-vóstră ; nu-ți face unũ bine să ne primiți pe masu, căci suntem de departe, și afară plouă și-i întunericũ ?

— Da cine sunteți d-vóstră? întrebă'n partea muntelui

— Suntem vênători și umblându după vênatũ ne-amũ rătăcitu.

— De sunteți vênători atunci unde vę sunt vênaturile? Atunci unul din ei aratã o pasere.

— Fiți bine veniți, de acum vę credemũ, poftimũ în casã ; și întorcându-se către unul de ai casei:

— Hei băiatũ, légã caii, dă-le fênũ și bagă de sémã să nu se pérđã nimicũ. În vremea asta fata s'aũ suitũ pe cuptorũ și se uitã printre hornũ.

— Bună séra 'n casã.

— Vę mulțumimũ d-vóstră.

¹⁾ În Savona la 'mpețitu, dacã pretendentul place, atunci pune unũ lemnũ pe focũ, iar de nu iea de pe vatrã unũ lemnũ aprinsũ și-lũ dă de o parte.

— De primită la gasdă ne-ați primită,
Dar nu ne 'ntrebați la ce-amă venită.

— Vă veți da sémă, c'ați trecută dóră de 7 anî.

-- De la începutulă lumii a fostă și va fi până la sfârșită, că tînerul să se căsătoréscă, când îi sosese vremea; acéstă vreme a sosită și tînerului nostru, și amă venită la copila d-vóstră să i-o faceți parte de soție " Saă începă, după cum dîce Cantemiră ¹⁾: „moșii și strămoșii părinților noștri celoră mai dinainte, umblândă la vênată prin codri, aă aflată acéstă țeră, întru care ne aflămă și noi acum și ne hrănimă și ne desmerdămă cu mierea și cu laptele dintr'însa. Decî prin pilda acésta fiindă îndemnată și slăvitulă boeră (N.) aă mersă la vênată prin câmpî, prin codri și prin munți și aă dată peste o fiară, care fiindă rușinosă și cinstită nu a stătută față cu dînsulă, ci a fugită și s'a ascunsă și viindă noi pe urma ei, ne-aă adusă întru acéstă casă. Decî d-vóstră trebue să ne-o dați saă să ne arêtați unde a fugită fiara acésta pe care noi cu atâta ostenélă și sudóre am gonit'o din pustie". Iar părinții dîcă dintăiă, cum că acestă felă de fiară nu a venită în casa loră, ci póte că ei i-aă rătăcită urma și ea se va fi ascunsă aiurea la vr'ună megeșă; însă dacă silescă starostii că numai decăt să le-o arête, atuncea scotă părinții înaintea loră o fată urită și bêtrână îmbrăcată cu strae strențurósă și întrebă ei pe staroste, de este acésta fiéra acea pe care o caută ei. Atunci starostii dîcă, că nu este acea, căci fiara loră este cu pèrulă galbenă ca aurulă, cu ochii ca de șoimă, dinții săi staă ca mărgeaua, cu buzele roșii ca cireșele, la trupă ca o leóică și la peptă ca o gâscă, cu grumazulă ca de lebadă, degetele mai gingașe decăt cêra și fața mai strălucitóre decăt sórele și luna. Și dacă tăgăduescă părinții de ală doilea precum că nu aă vêdută de acélă felă

¹⁾ Descrierea Moldovei de prințulă Dimitrie Cantemiră, despre obiceiurile logodneloră și a nunților în Moldova.

de fiară, atuncea starostii dau răspunsu ȃicendũ : cã cãniŃ lorũ atãta sunt de aduŃmecãtorŃ, Ńn cãtũ nici odatã nu-Ń a Ńnșelatũ și acum le-au datũ semnele cele mai adevãrate, cum cã fiara acea, pe care o cautã ei, arũ fi ascunsã acolo. Dupã aceia lãudãndu-li-se și cu arme și cu sila, scotũ pe mirẽsũ Ńmpodobitã dupã putința și averea lorũ și vedẽnd'o starostii ȃicũ : „cã acẽsta este fiara, pe care o cautã ei.“

Ńn munțiŃ Vrancei la pețitũ este datina urmãtore : vornicelulũ, țindũ o naframã cusutã Ńn mãnã, merge Ńntovãrãșitũ de alți doi ómenŃ la pãrințiŃ fetei și ȃice :

Bunã vremea la cinstitã adunare
 Și la cinstiți soci mari.
 Cum trãți,
 Cum vã aflați ?
 — Mila Domnului ne aflãmũ bine,
 Dar și d-vóstrã sãma sã vã dați
 Pe la noi ce cãutați.

Vorniculũ se 'nchinã și zice :

NoŃ cum umblãmũ
 Și ce cãutãmũ
 Sãmã bine ne dãmũ,
 Frica nimãrui nu purtãmũ.
 De unde venimũ, scimũ,
 Și unde mergemũ cunóscemũ.
 Cã noi suntemũ soli Ńmpãrãtesci,
 OamenŃ bunŃ dumneȃeescŃ,
 Și avemũ poruncã 'mpãrãtescã
 NimenŃ sã nu ne oprãscã.
 DecŃ d-vóstrã sunteți rugați
 Bine sã ne ascultați
 Cãnd omũ cuvŃnta
 Și sãma ne-omũ da :
 Alũ nostru tŃnãrũ Ńmpãratũ
 De cu sãrã ne-a chematũ
 Și acẽstã poruncã ne-a datũ :
 Sã strãngeți cete de voŃnici,
 Cu topóre mari și mici,

Ca să facă-o vânătoare
 De pasere gălbioare,
 De blânde căprioare.
 Noi cu toții ne-amă supusă,
 La vânătoare ne-amă dusă,
 Iar împăratul în desără,
 Zări o urmișără
 De sprintenă fiară.
 Unii dăseră că-î urmă de pasere de raiă,
 Să-î fie împăratului bună de traiă ;
 Alții dăseră că-î urmă de zână,
 Să-î fie împăratului grădină
 De frumoșe roduři plină.
 Atunci tinerul nostru împărată
 În scări de aură s'a rădicată,
 Peste mândre ôste a cătată
 Și a dășă : Cine-o fi în stare
 Să prindă o fiară
 Și pe urmă-î să se ducă
 Și răspunsă apoi s'aducă ?
 Atunci noi ne-amă alesă
 Și pe locă amă purcesă
 Din urmă 'n urmă
 Ca păstorulă după turmă.
 Și viindă noi trei voinică,
 Și ajungând pe aici,
 Cu suflarea vântului
 Pe fața pământului,
 Amă zărită cădândă pe casă
 O stea mândră luminôsă,
 Și am vedută o floricea
 Mai mândră decât o stea,
 Care a înflori înfloresce .
 Dar de rodită nu rodesce.
 Împăratulă nostru o vrea
 Și ne-a trimisă după ea,
 Ca să-î o aducemă mirésă
 Să și-o facă 'mpărătesă. " 1)

1) Vasile Alexandri, poes. pop., Bucuresci, 1886, pag. 364, notă la *insuram'aș...*

În Holda, în Mălini și Pipirigü peșitorii aducü o găină, o rață saü o găscă jumulită, pe care le daü dreptü vênatü bu-cătăriței, să le frigă ¹⁾).

„Tînêrulü care voesce să se căsătorêscă plécă cu doi ómeni de ai sêi la locuința fetei, pe care vreaü s'o pețêscă; intrândü în casă salută după datină, maî petrecü puținü în corvorbiri despre unele și altele, în urmă unulü dintre peșitorii începe așa: odiniórá patriarchulü Avramü voindü să însóre pe Isacü a chematü pe credinciosulü sêü Eliazar la sine și-î ñise să nu iea fiului sêü femee din némulü Chananeilorü; ci să te ducî în pămîntulü meü, între rudeniele mele și să-î alegi

¹⁾ George Sand La mare au diable. Les noces de campagne. Berry.

Le Fossoyeur. Helas! mes bonnes gens, mes chers paroissiens, pour l'amour de Dieu, ouvrez-moi la porte.

Le Chanvreur. Qui êtes-vous donc? A! pourquoi prenez-vous la licence de nous appeller vos chers paroissiens? Nous ne vous connaissons pas.

Le Fossoyeur. Nous sommes d'honnêtes gens, bien en peine. N'ayez peur de nous, mes amis! donnez-nous l'hospitalité. Il tombe des verglas, nos pauvres pieds sont gelés, et nous revenons de si loin que nos sabots en sont fendus.

Le Chanvreur. Si vos sabots sont fendus, vous pouvez chercher par terre, vous trouverez bien un brin d'osil (d'osier) pour vous faire des arcelets, (petites lames en fer en forme d'arcs qu'on place sur les sabots fendus pour les consolider)

Le Fossoyeur. Des arcelets d'osil, ce n'est guère solide. Vous vous moquez de nous, bons gens, et vous feriez mieux de nous ouvrir. On voit luire une belle flamme dans votre logis, sans doute vous avez mis la broche, et on se réjouit chez vous le cœur et le ventre. Ouvrez donc à des pauvres pèlerins, qui mourront à votre porte si vous ne leur faites merci.

Le Chanvreur. Ah! Ah! vous êtes des pèlerins? vous ne nous disiez pas cela. Et de quel pèlerinage arrivez vous s'il vous plaît?

Le Fossoyeur. Nous vous dirons cela quand vous nous ouvrirez la porte, car nous venons de si lom, que vous ne voudriez pas le croire.

Le Chanvreur. Vous ouvrir la porte? oui-da! nous ne saurions nous fier à vous. Voyons Est-ce de Saint-Sylvain de Pouligny que vous arrivez.

Le Fossoyeur. Nous avons été à Saint-Sylvain de Pouligny, mais nous avons été bien plus loin encore

Le Chanvreur. Alors vous avez été jusqu'à Sainte-Solange?

Le Fossoyeur. A Sainte-Solange nous avons été, pour sûr; mais nous avons été plus loin encore.

Le Chanvreur. Vous mentez, vous n'avez même jamais été jusqu'à Sainte-Solange.

Le Fossoyeur. Nous avons été plus loin, car, à cette heure, nous arrivons de Sainte-Jacques de Compostello.

lui soție după cuvîntul meu, de acea Eliazar s'a și dusă în pămîntul lui Avram, și sosind în locul unde locuia rudele lui cu voia lui Dumneșu a și întîlnit pe fata care era de la Dumneșu alésă pentru Isac, fiul lui Abram; spunîndu pîrîntîlor în ce umblă, acésta numai decăt a șis: de la Dumneșu îi rënduită și nu-î pentru lucru în potrivă, iată fîca nîstră Raveica, du-o soție stăpînului tîu Isac; asemenea suntem și noi trimiși soli aî cutăruia, cā precum atuncî Eliazar pentru Isac, așă și noi sã fîm mijlocitorî pentru o soție fiului sîu (N.) și de ore ce tînerul nostru din iubire cătore fîca dumnévîstră s'a hotărît cā—de va fi cu

Le Chanvreur. Quelle bêtise nous contez-vous? Nous ne connaissons pas cette paroisse-là. Nous voyons bien que vous êtes de mauvais gens, des brigands, des rien du tout et des menteurs. Allez plus loin chanter vos sornettes, nous sommes sur nos gardes et vous n'entrerez point céans.

Le Fossoyeur. Hélas! mon pauvre homme, ayez pitié de nous! Nous ne sommes pas des pélerins, vous l'avez deviné; mais nous sommes des malheureux braconniers poursuivis par les gardes. Même les gendarmes sont après nous, et, si vous ne nous faites point cacher dans votre fenil, nous allons être pris et conduits en prison.

Le Chanvreur. Et qui nous prouvera que, cette fois-ci, vous soyez ce que vous dites? car voilà déjà un mensonge que vous n'avez pas pu soutenir.

Le Fossoyeur. Si vous voulez nous ouvrir, nous vous montrerons une belle pièce de gibier que nous avons tuée.

Le Chanvreur. Montrez-là tout de suite, car nous sommes en méfiance.

Le Fossoyeur. Eh bien, ouvrez une porte ou une fenêtre, qu'on vous passe la bête.

Le Chanvreur. Oh! que nonni! pas si sot! je vous regarde par un petit pertuis, et je ne vois parmi vous ni chasseurs ni gibier.

Ici un garçon bouvier, trapu et d'une force herculienne, se détacha du groupe où il se tenait inaperçu, éleva vers la lucarne une oie plumée, passée dans une forte broche de fer, ornée de bouquets de paille et de rubans.

— Oui-da! s'écria le Chanvreur après avoir passé avec précaution un bras dehors pour tâter le rât; ceci n'est point une caille ni un perdrix; ce n'est ni un lièvre ni un lapin, c'est quelque chose comme une oie ou un dindon. Vraiment, vous êtes de beaux chasseurs! et ce gibier-là ne vous a guère fait courrir. Allez plus loin, mes drôles! toutes vos menteries sont connues, et vous pouvez bien aller chez vous faire cuire votre souper. Vous ne mangerez pas le nôtre.

Le Chanvreur. Croyez vous qu'il y ait trop de place chez nous et que le bois ne nous coûte rien?

Le Fossoyeur. Nous avons là une petite botte de paille pour faire le feu nous nous en contenterons; donnez-nous seulement la permission de mettre la broche en travers à votre cheminée.

voia lui Dumneșeu și a d-vóstră—să-și logodască soție pe fiica d-vóstră de aceea atât de la dinsa cât și de la d-vóstră așteptăm răspunsul îmbucurător.“ Benedict Viciu. Transilvania.

Paul Lafargne, în cântece și obiceiuri la nunți (Contemp.), dice: „Bas-valanul întrebuința tóte podóbele presiei populare Zimbindú venea elú la casa țéranulú: unú șoimú iute ca vântulú a luatú la fugăritú porumbața mea. Noroculú meú pe pámintú mi s'a perdutú, dacá nu voiú găsi-o. Porumbelulú meú celú albú móre de durere, dacá nu voiú aduce îndărátú soția. Porumbața s'a coboritú aici în grădină, o zărescú prin pórtă. Capulú familiei brentaerulú ilú primesce și-í spune în sfírșitú,

Le Chanvreur. Cela ne sera point, vous nous faites dégoût et point de tout pitié. M'est avis que vous êtes ivres, que vous n'avez besoin de rien, et que vous voulez entrer chez nous pour nous voler notre feu et nos filles

Le Fossoyeur. Puisque vous ne voulez entendre à aucune bonne raison, nous allons entrer chez vous par force.

Le Chanvreur. Essayez, si vous voulez Nous sommes assez bien renfermés pour ne pas vous craindre. Et puisque vous êtes insolents, nous ne vous répondrons pas d'avantage.

Là-dessus le Chanvreur ferme, à grand bruit l'huis de la lucarne, et redescendit dans la chambre au-dessous, par une échelle. Puis il reprit la fiancée par la main, et les jeunes gens des deux sexes se joignèrent à eux, tous se mirent à danser et à crier joyeusement, tandis que les matrones chantaient d'une voix perçante et poussaient de grands éclats de rire en signe de mépris et de bravade contre ceux du dehors qui tentaient l'assaut

Les assiégeants, de leur côté, faisaient rage; ils déchargeaient leurs pistolets dans les portes, faisaient gronder les chiens, frappaient de grands coups sur les murs, secouaient les volets, poussaient des cris effroyables; enfin c'était un vacarme à ne pas s'entendre, une poussière et une fumée à ne point se voir.

Pourtant cette attaque était simulée; le moment n'était pas venu de violer l'étiquette. Si l'on parvenait, en rôdant, à trouver un passage non gardé, une ouverture quelconque, on pouvait chercher à s'introduire par surprise, et alors, si le porteur de la broche arrivait à mettre son rôti au feu, la prise de possession du foyer ainsi constatée, la comédie finissait et le fiancé était vainqueur.

Mais les issues de la maison n'étaient pas assez nombreuses pour qu'on eût négligé les précautions d'usage, et nul ne se fût arrogé le droit d'employer la violence avant le moment fixé pour la lutte.

Quand on fut las de sauter et de crier, le Chanvreur songea à capituler. Il remonta à sa lucarne, l'ouvrit avec précaution, et salua les assiégeants désappointés par un éclat de rire —Eh bien, mes gars, dit-il, vous voilà bien penauds! vous pensez que rien n'était plus facile que d'entrer céans et vous voyez que notre défense

că merge chiaru elu în grădină să caute porumbița, merge în casă și se 'ntorce: am fostu în grădină prietene, dar n'am aflatu nici o porumbiță, ci numai felurite flori, liliac și trandafir, dar mai alesu unu trandafir mititelu, care cresce în tufișu. Am să ți-lu arētu. Merge în casă și scôte o porumbiță. Ce e dreptu frumósă floricică ¹⁾, ȕice bas-valanulu, aname menitá pentru a ferici o inimá. Dacă porumbelulu meu arú fi o picáturá de rouá arú cádea pe dinsa.

Bas-valanulu se face c'ar vrea să intre 'n casá, dar Brentaerulu flú popresce și-l ȕice, cá vrea să o mai vadá o datá. Se 'ntorce din casá cu femeia. Câte gráunȕe are acestu spicú ȕice

est bonne. Mais nous commençons à avoir pitié de vous, si vous voulez vous soumettre et à accepter nos conditions

Le Fossoyeur. Parlez mes braves gens, dites ce qu'il faut faire pour approcher de votre foyer.

Il faut chanter, mes amis, mais chantez, une chanson que nous ne connaissons pas, et à laquelle nous ne puissions pas répondre par une meilleure.

Qu'a cela ne tienne! répondit le Fossoyeur.

Et il entonna d'une voix puissante:

Voilà six mois que c'était le printemps

— Me promener sur l'herbette naissante, répondit le Chanvreur d'une voix un peu enroutée, mais terrible. Vous moquez-vous, mes pauvres gens, de nous chanter une pareille vieillerie? vous voyez bien que nous nous arrêtons au premier mot!

— C'était la fille d'un prince...

— Qui voulait se marier, répondit le Chanvreur. Passez, passez à une autre! nous connaissons celle-là un peu trop.

Le Fossoyeur. Voulez-vous celle-ci?

— En revenant de Nantes...

Le Chanvreur. J'étais bien fatigué, voyez! J'étais bien fatigué.

Celle-là est du temps de ma grand'-mère, voyons en un autre!

1) Die Serben, Ida von Duringsfeld pag. 65. „Als ich mit meinen Begleitern des Weges kam, erblickte ich hier eine wunderschöne rothe Blume, welche ich gern in meinen Garten verpflanzen mochte. Ich bitte dich daher wenn es möglich ist, so schenke sie mir“

— „Sehr gern, theurer Freund, da ich genug schöne Blumen habe,“ giebt des Mädchens Vater zur Antwort, fuhr eine Tochter heraus und sagt: „Hier ist eine schöne Blume.“ Der Freier entgegnet: „Sie ist sehr schön aber es ist nicht die welche ich gesehen habe,“ und damit schenkt er ihr einen Apfel und dankt für sie. Eine zweite wird auf dieselbe Weise zurückgewiesen, erst der dritten, der wirklichen Braut, wird der Ring angesteckt, und ist sie auch noch beschenkt, folgt ein lustiges Frühstück.

Basvalanulū, atâția puī are porumbița mea cea albă sub aripī.

Brentaerulū scôte atunci o bunică: „nu potū găsi porumbița ta, am aflatū numai unū mērū, care e de multū sbârcitū..., pune-lū în busunarū și dă-lū porumbelului tēū să-lū mănânce.“ „Mulțumescū, prietene; unū fructū bunū nu-și perde bunu-ī mirosū, de și-ī sbârcitū; dar nu-mī trebuie mērulū tēū, nici spiculū, nici flōrea. Dă-mī porumbița mea, am s'o cautū singurū eū.“ Basvalanulū merge prin casă, se aședă la masă, apoi aduce pe mire. Cum îlū vede tatălū fetei, îi dă unū tafurū de șea, mirele îlū ȳea și încinge cu dînsulū fata, pe care

Le Fossoyeur. L'autre jour, en me promenant...

Le Chanvreur. Le long de ce bois charmant! En voilà une qui est bête!

Nos petits enfants ne voudraient pas se donner la peine de vous répondre. Quoi! voilà tout ce que vous savez?

Le Fossoyeur. Oh! nous en dirons tant, que vous finirez par rester court. Il se passa bien une heure à combattre ainsi. Comme les deux antagonistes étaient les deux plus fortes du pays sur la chanson et que leur répertoire semblait inépuisable, cela eût pu durer toute la nuit d'autant plus que le chanvreur mit un peu de malice à laisser chanter certaines complaintes en dix, vingt ou trente couplets, feignant, par son silence, de se déclarer vaincu. Alors on triomphait dans le camp de fiancé, on chantait en chœur à pleine voix, et on croyait, que cette fois la partie adverse ferait défaut; mais à la moitié du couplet final, on entendait la voix rude et enrhumée du vieux chanvreur beugler les derniers vers; après quoi il s'écriait, „vous n'aviez pas besoin de vous fatiguer à en dire une si longue, mes enfants! Nous la savions sur le bout des doigts.“

Une ou deux fois pourtant le chanvreur fit la grimace, fronça le sourcil et se retourna d'un air désappointé vers les matrones attentives. Le fossoyeur chantait quelque chose de si vieux, que son adversaire l'avait oublié, ou peut-être, qu'il ne l'avait jamais sut aussitôt les bonnes commères nasillaient, d'une voix aigre comme celle de la muette, le refrain victorieux: et le Fossoyeur, sommé de se rendre, passait à d'autres essais.

Il eût été trop long d'attendre de quel côté resterait la victoire. Le parti de la fiancée déclara, qu'il faisait grâce à condition qu'on offrirait à celle-ci un présent digne d'elle.

Alors commença le chant des livrées sur un air solennel comme un chant d'église.

Le Basvalan, un messager d'amour et de mariage.

Le Basvalan monte à cheval portant le symbolique rameau de genet fleuri, emblème d'amour et d'union

On entre et on le demande. *Le fiancé,* qu'elles sont les causes de son chagrin? Parle, dis-les moi, ami basvalan.

Le Basvalan: En mon colombier j'avais un beau pigeon, au plumage changeant couleur du temps, j'avais aussi une petite colombe blanche, l'amour con-

o cere. Atunci brentaerulă cântă cânteculă încingetőrei (le chant de la ceinture*).

In sfîrșitū, când starostii întrebă pe părinți ce răspunsū le daū, ȃicū :

— De va fi de la Dumneȃeu, bucurosū, dar noi nu suntemū încă gata. Din poclăzi n'avemū de-ajunsū, maī din schimburi n'a avutū vreme să cósă, că a fostū la pologū.

— Tînerului îi place s'o primescă cum se găsece.

— Ómeni bunī, înȃeleȃeȃi, nu-sū gata de măritatū.

— De măritatū și de mórte nici o-dată omulū nu-ī gata.

stant de mon beau pigeon. Mais, hélas! Elle s'est envolée ma colombe, elle s'est envolée de mon colombier. Ne l'as-tu point, ami, vue voler de ce côté.

Le Fiancé. Non ami, non, je n'ai pas vu ta colombe.

Le Basvalan. Des voisins cependant m'ont assnré qu'elle s'était abattue dans ton verger. Je t'en prie ami va t'informer de ma petite colombe; si non, mon pauvre pigeon, je te le dis, mourrait de tristesse en mou colombier

Le Fiancé. Afin de te satisfaire, mon ami, je vais à la recherche de ta colombe. Le Fiancé en disant ces mots rentre dans la maison de la Fiancée, ferme la porte et la rouvre au bout d'un instant, tenant et conduisant par la main une petite fille de cinq à six ans, il la présente au Basvalan et lui dit: En mon verger je suis allé. Je n'y ai pas vu ta colombe, mais plusieurs frais boutons d'égantiers (montrant l'enfant), voici l'une de ces fraîches petites roses. Elle réjouira les yeux de ton pigeon et sera consolé de sa tristesse.

Le Basvalan. Embrasse l'enfant et répond: fraîche et charmante est la petite rose, mais mon pigeon est trop chagrin, trop chagrin de la perte de sa colombe pour l'oublier à la vue d'une fleurette, tant joliette qu'elle soit Va donc voir ami, si d'aventure ma colombe ne se serait elle pas abritée dans ton grenier.

Le Fiancé. Sois satisfait et entrant de nouveau dans la maison de la Fiancée, puis il ressort bientôt amenant par la main une belle matrone de trente ans environ et il répond:

En mon grenier je suis monté, les dîmes, les redevances, que nous arrachent le roi, le château et la cour, ne laisse guère chez nous moisir les gerbes, après les moissons. En mon grenier pourtant j'ai trouvé échapé par hasard à la rapacité des receveurs (montrant la matrone) ce bel épi qui consolera ton pigeon, et puis il ne regrettera sa colombe.

Le Basvalan. Tant amoureux, tant doré, qu'il soit, les grains de ce bel épi mûr ne tenteraient pas mon pigeon, car en perdant la petite colombe blanche, il a perdu le boir et le manger. Ami, ami, je t'en conjure, va voir dans ton cellier, si d'aventure ma colombe ne se serait pas réfugiée.

*) H. de la Villemarqué, Barzos Breig, chants populaires de la Bretagne. Le chant de la demande en mariage. Contemp. August 1887.

Ţe orŭ mai trebui se potŭ face ŝi mai pe urmă, numaŭ traiŭ bunŭ ŝi norocŭ să dea Dumneŭeŭ, ŝi tôte mergŭ ca din apă.

— Îi vorba, că-i fată de gospodarŭ ŝi nu mă 'ndurŭ s'o daŭ cu te mirŭ ce.

— Numaŭ să se placă băeŭii, ne 'mpăcămŭ noi din zestre.

— C'unŭ gândŭ s'o daŭ ŝi cu ŭece nu, asta mi-i ŝi fată ŝi feciorŭ, într'insa avemŭ totŭ sprijinulŭ.

— Băgaŭi de sémă să nu scăpaŭi din mână unŭ băiatŭ bunŭ ca acesta, căci vė va părea rău ŝi va fi prea târŭiŭ, că noroculŭ nu bate de multe ori la uşă.

— Ei ce ŭici tu babă?

— Apoi dă, cum ŭici dumnea-ta.

Unulŭ se duce de 'ntrebă pe fată.

Cei din casă întrebă:

— Ei, cum îi fėnŭ, saŭ pae?

— Ba otavă de cea bună.

Le Fiancé Soit satisfait (mais par le ciel), les gens du fisc royal venant dans nos pauvres maisons, établir taxes et redevances moins bien que loi, savent fouiller un logis de la cave, au grenier, donc je vais voir si d'aventure ta colombe s'est réfugiée dans mon cellier.

Le Fiancé entre pour la troisième fois dans la maison de la Fiancée, d'où il ressort bientôt, tenant par la main une femme très âgée, d'une figure vénérable et il reprend: on mon cellier, je suis allé, je n'y ai point vu ta colombe, mais j'ai trouvé bon vieux fruit (montrant l'aieule), depuis longtemps, bien longtemps cueilli.. Il a, malgré ses rides, conservé saveur et parfum. Un bon fruit gagne avec le temps. Je t'offre celui-ci pour ton pigeon.

Le Basvalan Certes, ami, les rides d'un bon fruit sont loin de nuire à la qualité, toujours nourrissant et salubre, il semble plus précieux, plus doux encore. Lorsque l'hiver venu ont disparu les fruits éphémères, mais las, mon pigeon ne se soucie, ni de ton bon vieux fruit, ni de ton bel épi mŭr, ni de ton frais bouton d'églantier. Va, si tu le veux, semer tes perles devant mon seigneur, notre gouverneur.

Ce que mon pigeon veut, c'est sa petite colombe blanche Elle est ici, je le sais, tu refuse de me la rendre. J'irai donc la chercher moi-même

Le Fiancé. Ami, je t'épargnerai cette peine. Viens avec moi, Basvalan, viens, ta petite colombe n'est pas perdue. C'est moi-même qui te l'ai gardée, gardée à une cage d'ivoire aux barreaux d'or et d'argent.

Oui, elle est ici, ta colombe, elle est ici toute gentille, toute belle, toute parée, toute joyeuse.

Ton bon pigeon point ne mourra.

— Atunci, ce mai ȳicŃ cuscre?

— Apoi sŃ vedemŃ, ce are flŃcŃulŃ?

— Ia doi boŃi saŃ o vacŃ, hainele, cari le vedeŃi pe bŃitanŃ Ńi ŃncŃ unulŃ de purtare acasŃ, tatŃ-seŃ Ńi dŃ cinci prŃjini Ńn vatra satului, locŃ de casŃ, apoi o falce de arŃturŃ Ńi 20 prŃjini de fŃneŃŃ; Ńi de acolo Ńnainte numai norocŃ sŃ le dea DumneŃeŃ, cŃ cu chiticulŃ celŃ micŃ prindŃi pe celŃ mare, cŃ Ńi stejarulŃ, cŃtu Ńi-Ń de stejarŃ totŃ dintr'o ghindŃ resare.

— Acum nu vŃ fie cu bŃanatŃ, sŃ vedemŃ ce zestre are fata. Atunci tatŃlŃ, dupŃ putere, spune cam urmŃtoarele:

1 icŃnŃ, Maica Domnului, la nevoie pŃte fi ori-ce sfintŃ.

1 ladŃ braŃovenŃscŃ de ŃinutŃ zestrea.

40 coŃŃ de pŃnzŃ de bumbacŃ.

40 coŃŃ de pŃnzŃ de fuiorŃ.

vr'o 60 pŃnzŃ de cŃlŃŃi.

12 Ńervete de bumbacŃ, saŃ de fuiorŃ.

6 Ńtergare de cŃlŃŃi, de dusŃ mŃncare la cŃmpŃ.

vr'o 6 Ńtergare, mŃrginele cu gherba 'ntŃrsŃ.

6 lŃvicere bŃtute cu peptenele Ńn buciŃme, saŃ cu ale-sŃturi, cŃŃŃi-va coŃŃ de lŃnŃ subŃire Ńn patru iŃe saŃ Ńn ozŃrŃ din care se vede iscusinŃa fetii.

24 coŃŃ de ŃolŃ pentru carŃ, saŃ de aŃternutŃ.

vr'o 60 coŃŃ de pŃnzŃ pentru sacŃi.

vr'o 30 de coŃŃ de lŃnŃ, saŃ de cŃlŃŃi pentru trŃiste.

1 scŃrŃŃ saŃ foiŃŃ Ńn pŃpuŃi cu alesŃturi pe delŃturi Ńn chenaruri.

2 feŃe de masŃ bune, vrŃstare.

1 prostire 'n ciubuce de burangicŃ cu horbotŃ.

1 cŃmŃŃŃ de mire.

PeŃhire pentru nuntaŃŃi mirelui.

Pentru socriŃ Ńi cumnate, a lucra de-acuma, dupŃ cum ne-omŃ putŃ'mpŃca.

6 perne. ¹⁾

1 ogheală.

1 cațaveică cu blană, de postavă lagi verde, vișinie ori undelenmie, dinaințile cu blană de vulpe, iar dinapoiu de blană de enotă sau chiară de oie.

1 contășelă blănită.

1 scurteică totăi blănită

1 rochie de lână cu polcă cu totă.²⁾

La munte, catrință de lână subțire cu fluturi și cu alesături. În județul Râmnică fustă de lână dintr'o fôie alésă.

2 rochi de cită.

1 fustă albă cu horbotă.

1 pereche de cîboțele

1 pereche de bușmachii

Vr'o câte-va barize.

Vr'o două trei tulpane.

La Macedonieni din Vlaho-Clisura are pae (zestre), are salbă de câte cincă lire, baere de flurini sfindughi, ațe(broșe), anele.

La Neagoște *nă cofră*, sau două, căpitanii de lână, ori de bumbacă, ³⁾ dusechi, iurgani, două perne cusute, două velirțe, tiftică (scórță), caselă cu capacă rotundă și cu față roșie.

O rochie de mătase ori-ce culóre, o rochie de flanelă roșie de casă, două rochi de lână, (zofe), două de cită sau fustane de basma, cămășă de mirésă de burangică, castîrlii, 20 de cămăși femeescă, fustane de asprichendină, stifale (ciubote), mestre (papuci de casă), colțuni de lână albă pentru bărbați, cațaveică, giumbiră de postavă cu dinaințile de samură și lu-

¹⁾ Totă părintele din bună vreme se îngrijesce de zestre fetei, ca să fie 'n rëndă cu lumea și cine nu scie, că atunci, când e fata sërăcută gurele-i cântă :

Două-sprece perne mari

Două-sprece perne mici

I-să umplute cu frunzari

I-să umplute cu urzici,

Două-sprece mijlocii

Două-sprece polobóce

Umplute cu frunze de vi

Fără funduri, fără dóge.

²⁾ Să nu-i bată obrazulă bărbatulă, că a luat'o ca degetulă ori cu câtă îi pe ea.

³⁾ Penele în Neagoște nu se 'ntrebuinteză decât de Jidani.

cruri pentru copil. La Români din Chersonă zestrea fetei se compune din pânzeturî aşezate într'o ladă ce stă pe căpătăiulă din fundulă casei. ¹⁾

In sfirşitū unū calū de căruţă saū o vacă cu viţelū.

Tatălū fetei, înşirândū aceste tóte, đice: — asta-ı zestrea fetei mele, numai de vė va place.

— Ne plaaaace!!! strigă cu toţi.

Atunci starostele întinde gospodarului plosca.

— Cum a da Dumneđeū într'unū norocū, batū mâna, pune plosca la gură şi gâl, gâl, gâl.

Apoi o întinde gospodinei đicendū: — ţine mēi nevastă.

— Să vede că a sositū cėsulū s'o dămū, să trăesci moşnege.

— Se ne bucurămū, să trăiţi şi d-vóstră cu toţi; pune plosca la gură şi iar gâl, gâl, gâl. De aici începe cinstea.

— Ţine fină, na cumětră, poftimū cuscre, şi aşa până cinstesce pe la toţi.

— Mēi babă, acum du-te de prinde o găină de lângă cucoşū şi ne-o fă friptură.

— Bucurosū, buculosū.

— Da mai întăiū ia poftimū cuscră de ne adă nisce grău.

— Cum să mī-o luaţi aşa de grabă, nu se póte.

— Adă-ne numai grău, să-ţi arětămū noi dumi-tale.

— N'amū de unde, grăulū nu s'a coptū.

— Atunci măcarū nisce sāmînţă de cânepă.

— Da că nu-ı nici cânepă.

Unū némū alū miresei chiamă fata; şi tatălū ei luând'o de mână o duce lângă celū mai bėtrănū din casă. Flăcăulū înainteză şi elū înaintea bėtrănelui.

— Ia veđi nepóte, ţi-ı dragă copila asta?

— Mi-ı dragă.

— Dar bagă bine de sémă, că tatălū ei nu ţi-o dă că n'are ce mânca şi ce purta, dar ţi-o dă ca să-ţi fie soţie până 'n sfirşitū.

¹⁾ O călătorie în satele moldovenesci din Gubernia Chersonă. Burada, Conv. lit.

— Acuma pôte ți-i dragă, unde-i și frumușică, dar peste omă vină și vremuri bune și vremuri rele; pôte se strică gura cuptorului și se viră înăuntru să lipescă, și când va eși afară ți-a părea că-i dracul. Acuma pôte ți-i dragă, unde-i voinică și bună de muncă, dar nu se scie, pôte vine vremea că se 'mbolnăvesce, și de slabă și prăpădită nu pôte învârti o mămăligă și nici să ridice o surcea de jos; cum gândesci, ți-a fi dragă ș'atuncea? Bagă bine de sémă, însurătórea nu-i mărú să-lă musci și de nu ți-a plăcea, să-lă svârlă jos. Și de băitanulă nu se dă în lături, elă iea de la o fată o naframa, iar de la flăcău parale și înturnându-se către fată îi dize:

— Ce ți-e mai dragă, naframa oră parale?

— Ba parale. Atunci îi dă ei paralele, iar flăcăulă iea naframa.

În partea muntelui flăcăulă o'mbracă pe fată cu bon-diță, cu care trebuie să umble până la nuntă, pentru ca să scie că-i logodnica lui și să nu-i o pótă lua nimeni. Masa e gata, ospétéză, mai cinstescă și 'ntr'o târșie vreme se împraștie.

„La Istrieni tatălă d'impreună cu două némuri apropiate se ducă la casa fetei, a cărei mână o cere tătâni-său, care rógă să i se dea optă zile timpă de rēșgândit. Ei beaă ună pahară cu vină și se despartă. 1)

În unele părți însă nu schimbă naframa cu parale.

4. Cătătoră de casă sau cercătoră.

De mirele e din altă sată, atunci într'o ți de sərbătórea din partea fetei mergă la mire cătătoră de casă. Tatălă și mama fetei cu vr'o doi fruntași, în unele locuri numai rude bētrâne, mergă cercătoră. De-i satulă cam depărtat, își ieaă și merinde. Fata rămâne acasă ca pe spină, bătându-și mintea cu felă și chipuri ca omulă în așteptare.

1) Verfasser. Istrien. Historische, geographische und statistische Darstellung

Femeia merge în carū, bărbații mai multū pe josū; boii se urnescū a lene, carulū totū scârție și părinții socotescū și chibzuescū ore cum ar fi mai bine, ca părintele, că totū ce are la sufletū dă copilului, numai noroculū nu i-lū pōte da. Dă la delū, dă la vale.

— Eī ce mai ȃicī babū?

— Apoi dă, sciū și eū, de, cum o vrea Dumneȃeū, căci ce ȃi-i scrisū în frunte ȃi-i pusū. Moșnegii își ȃeaū inima în dinți, totū hăis! cea! și carulū totū scârție

De-i întîmpinā unū preotū n'apucā bine Romānulū să ȃicā: „sērutāmū mānile și blagoslovesce părinte,” iar preotulū să-i rēspundā cu Domnulū, nevasta hăȃ unū șumuiagū de fānū ilū face vālātucū și sfir dupā popā, să se ȃie rēlū de popā; mai face unū nodū în cornulū testemelului de lēgā faptulū; de acum îi liniștitā, merge în ticnā. De'ntēlnesce cu deșertulū i se face golū în inimā, de vede cpure fī rēū; de'ntēlnesce unū mortū:

— Întōrnā omule acasā, că nu-i bine, ferescā Dumneȃeū, nu mergū mai departe; și chiar de ar ȃice Romānulū:

— Da bine, femeie, dacā i-a sositū cēsulū morții și-i era drumulū p'ăicea, cum să nu-lū întēmpināmū?

— Ii semnū rēū și semnū rēū.

Pildele începū a curge ca plōia, că bunā orā ce i-s'a întēmplatū tātucu-sēū în cutare vreme, cândū a datū cu crucea peste unū mortū și nu s'a întorsū îndărātū, și cāte și mai cāte, ce aū pățitū moșu-sēū și bunicu-sēū.

N'ai să te puī dōrā în parū și în cōmagū cu femeea, că nu de gēba, ȃice Greculū: Πōρ γονῆ και θαλάσσα.

— Apucā, omule, boii de funie, cārmesce, întōrnā carulū și scārȃa, scārȃa, numai ce-i veȃi acasā.

De întēlnesce unū omū cu plinulū, fī de bunū augurū, fī dā bunū ajunsulū și-lū cinstesce, urāndu-i ca drumulū în plinū să-i mērgā. De'ntēlnescū pasērī¹⁾, femeea pe tōte le nu-

¹⁾ Gubernatis, Usi nuziali in Italia, pronostici. In Grecia ed in Roma si pigliavano pure augurii per nozze da parecchi uccelli.

mără și de-să cu soțu, norocu-i gata, mână înainte până ajunge la flăcău. Părinții lui le esă înainte de la pörtă, rădică gân-julă ș'o deschide mare. Aho! Aho! oprescū boii, ómeniș se cobórá din carū și flăcăulă dejugă boii, îi duce la corlată saū le pune dinainte strujeni, nescaī ogránji saū chiar fēnū de-să ómeni cuprinși, căci nu se cuvine unūi gospodarū cinstitū să lase vita străină la casa lui cu dinții la stele. Ómeniș intră 'n casă și se punū la sfatū; cei străini mai facū chefū, iar cei cu pricina, de, ca omulū cu durere de inimă, mai multū staū pe gânduri și facū, voe de nevoe, ómeniș vorbescū între ei, iar femeile mai de o parte, că dă, ce póte unū capū de femeie înaintea unūi bărbatū, de vreme ce așa a lăsatū Dumneđeū, că din đece a femeei numaī una să fie bună înaintea bărbatului.

Bărbații mai vorbescū, cum s'a făcutū pânea, de vreme și de alte trebī ale gospodăriei de afară, ca bărbații, iar femeile cu de-ale lorū, de i bună cânepa saū inulū, de n'aū trecut'o cu topitulū, de-aū pusū pânză în ozóră saū așternuturī de hreamurī, de-a țesutū peșchire, cu gherbă întórsă saū cu alesăturī, pe spată de câte numărăturī, mai vorbescū de cutare boia i-a eșitū bună, și în sfirșitū câți puī saū bobocei a pututū ridica. Bărbații, din vorbă 'n vorbă, ajungū acolo de unde trebuiaū să pornescă; se ducū pe afară, mai vėdū gospodăria, vitele din ocolū și totū tragū cu ochiī la pojijia casei. Așa-i adetulū să se prefacă că nu le vine la socotelă, se mai ducū, se mai întorcū, și așa până în de trei orī; în sfirșitū se învoescū pe când să mérgă la logodnă.

După Ida Düringsfeld de asemenea cercetări găsimū și la Ungurī.

Cicer. Divinat Nihil fere quondam majoris rei nisi auspicato, necprivatim quidam gerebatur Quod etiam nunc auspices nuptiarum declarant, qui re omissa nomen tantum tenent.

Plin. Accipitum genera sexdecim invenimus; ex iis Egituum Claudum altero pede prosperimi augurii nuptialibus negotiis Hist. Nar. X S

Peșitorulū Bretonū, cum spune Villemarquė, pleca la drumū dacā se vedeau semne prielnice, iar dacā îi eșea înainte cioră, saū unū corbū, se înturna înapoi. Contemp 1887.

II. LOGODNA SAŪ ÎNCREDINȚAREA.

1.—Ce greu mai trecu ȃpilele, cȃndu-i omu 'n așteptare, nu mai este decȃt unu cescuțu de vreme și-lu soțotimū ca vȃcuri. In sfirșitū se luminȃzȃ de ȃiuȃ, de acea ȃi multū doritȃ a logodnei. Care de care-i dupȃ trebȃ, tȃtȃ casa-i în piciore, pȃnȃ și mama bunȃ, de cum s'aū crȃpatū de ȃiuȃ, o veȃi cȃ nu-și mai pune furca 'n brȃu ca de obiceiū, ci o lasȃ sȃ se odihnȃscȃ în grindȃ saū într'unu ungherū, unde-o pusesse de cu sȃrȃ. Sprintenȃ, cum n'a mai fostū de amarū de vreme, se cobȃrȃ de pe cuptorū, pare cȃ nu-i mai este frigū ca mai 'nainte, s'a desghețatū bȃtrȃna.

Brazdele frunȃii ce-sū sȃpate ȃi cu ȃi de necazurile lumii, le veȃi par'cȃ din ce în ce mai puținū adȃnci și raza mulțumirii îi mai întinde fața.

Nepoțeiī, și ei dupȃ puterea lorū, alȃrgȃ 'n drȃpta și 'n stȃnga de aducū bunicȃi ba apȃ, ba niscaī surceluțe și cȃnd bunica vede cȃte unulū de abea mergȃndū în piciore, cum tȃrȃe dupȃ elū unū vreascū de trei orī mai lungū și strigȃnd'o în gura mare, cȃ-i aduce lemne, mȃcar cȃ nu-și vede capulū de trebȃ, îi vine sȃ-lū mȃnȃnce, așȃ i-i de dragū.

Bȃtrȃnulū ia cȃte-unulū în cȃrcȃ, d'abea-și vede de trebī și nu pȃte face unū pasū din ogradȃ, fȃrȃ ca nepoțeiī sȃ se ia drȃie dupȃ elū. Bine-i de bȃtrȃnū cȃnd n'are cine-lū nȃuci de capū, dar cu cȃtu-i mai bine atunci cȃnd are cine.

Casa-i oglindȃ, masa-i pregȃtitȃ, bucatele 'n vatrȃ umplu casa de mirosū. Acuși, acuși în sfirșitū sosesse și pețitorulū. S'aū adunatū și din nȃmurī.

Prin Transilvania, mai multă tinerii mergă la preotă c'o găină și c'o garafă de rachiă, poftindu-lă să-î logodăscă; totă asemenea se face și la Ruși.

Benedict Viciulă dăce, că încredințarea, logodna, se face cu saă fără preotă. In totă țara românăscă însă-î mai multă fără preotă

Ună moșă bătrână chiamă tinerii lângă elă și luându-î de mână pe fie-care, se uită la flăcău căutându să-î străbată sufletulă și-lă întrăbă, de cu adevărată î e dragă fata și de vrea s'o iea, de se crede în stare că va pută duce casă cu ea, repetindu-î iarăși că însurătorea nu-î mără să-lă muscă și de nu țî-o place să-lă svărli, ci-î pe traiă și vieță și să nu socotăscă că 'nsurătorea-î ca mierea, că vină pe capulă omului și dăle grele de sărăcie, că pôte n'ai de unde pune o surcică pe focă să-ți încăldăscă vatra, că pôte nu țî-a remasă decât ună oă și încă și p'acesta trebuie să-lă împărțescă cu nevasta și cu copii, că pôte vine bôlă grea pe capulă unuia și cel-laltă trebuie să-lă caute și să-lă ajute, că altă-felă Dumneđeă nu-ți mai dă norocă copilului; să iea sēma, că dacă acuma, câtă e tînără și voinică î e dragă, apoi peste câți-va anî, dacă se va trece de muncă și greutate, atunci să nu cum-va să dăcă că nu-î mai este dragă și să caute s'o lase, că tatălă ei nu i-o dă, că n'are ce mânca și ce purta, ci i-o dă să-î fie soție pe vieță; și de flăcăulă se prinde. că vrea și vrea, bătrânulă dăce cu norocă să dea Dumneđeă și cere o strachină de grăă. Afară bof, bof, câte-va descărcături de pușcă. Mama, stergēndu-și ochii cu mâneca cămășei, î întinde o strachină de grăă, mestecată 'n partea muntelui cu sēmîntă de cănepă, deasupra presură sare, aruncă câte-va bucăți de zahără, rupe câte-va crenguțe de steblă de busuiocă de dragoste, de celă ce-î sēmēnată în dăua de S-tulă Gheorghe, până a nu se ridica roua și de care busuiocă se găsece la fie-care casă de gospodară unde este fată mare; pune aceste crenguțe peste grăă și tatălă mai aruncă câte-va parale.

În Leverda, jud. Dorohoiu, pună și pene, iar pe deasupra stropescă cu vină, pentru ca tinerii să aibă 'n viéță pâne și sare, să le fie traifulă dulce ca zahărulă, ușoră ca pana și cu dragoste să tragă unulă la altulă, cum trage busuïoculă cu dragoste. Bêtrânulă, luândă de la tineri câte-ună inelă, le amestecă în grău.

Tinerii punëndă mâna pe marginea farfuriei, unulă de-o parte și altulă de alta, învêrtescă strachina o-dată până când loculă unde ținuse băiatulă vine sub mâna fetei.

Atunci staă și caută inelele și totă așa facă pân'le găsescă; de-afară se aude bof! bof! bof! câte-va împușcături.

Bêtrânulă ia inelele și schimbându-le, pune flăcăulă și apoi fetei pe degetulă ală patrulea ¹⁾ de la mâna stângă.

La Romani se puneă totă pe acestă degetă, socotindu-se că ună nervă de la acestă degetă merge până la inimă.

În Calmățui și în jud. Râmnică sócra aduce o sită, o fată o ține și ună flăcău tórnă'n ea grăulă, aruncă câți-va gologani, e bine să fie bucăți de francă și după ce fata a cernută și precernută făina, ia inelele de logodesce, făcëndă cruce fie-căruï din logodnici cu inelulă. ²⁾

La Albanezi, pună inelele 'n făină de grău. ³⁾ Bêtrânulă îi logodesce în numele lui Christosă, apoi îi uréză să le dea Dumneđeă norocă și viéță îndelungată. După Weber, în India o rudă bêtrână pune soșiloră în degetă inelulă de feră.

Tinerii îi sêrută mâna mai întăi și pe urmă de arëndulă, la toți cei din casă.

În Transilvania se alegă doi grăitoră, unulă ală mirelui

¹⁾ Macrob. Saturn. VII 13 A. Gel. X 10. Apud Desobry, Rome au siècle d'Auguste

²⁾ Isidorum Hisp lib. 2 de Divin. Offic. Cap XV „Quod in primis nuptus anul lus asponso sponae datur, sit nimirum, vel propter mutuae dilectionis signum, verpropter id magis, ut eodem pignore eorum corda jungantur. Plin. Hist. Nat. cap XIII. 1. Ut plane affirmare possimus munus anti apud nos mox anulas coepisse.— Anulé pronubi, multae fidei sigui.— Plin H. N. XIII § 2 Etiam nunc sponsae muneris vice ferreus anulus mititur. Digest cap. XXI 1.11.

³⁾ Ida Duringsfeld. Die Albannen.

și altul al miresii; când sosesc la casa fetei stau toți liniștiți înaintea porții, iar grăitorul intră în casă, unde sunt adunați oșpeții miresii. Intrându în chilie grăitorul ȳice: „bună s\u00e9ra s\u00e1 dea Dumneȳeu“ și d\u00e1 m\u00e2na cu toȳi; gr\u00e1itorul fetei și \u00f3menii din cas\u00e1 respund\u00fa:

„Mulȳamim\u00fa d-t\u00e9le, dragul\u00fa me\u00fa, plac\u00e1 \u015eȳi la noi“ ; și-l\u00fa \u00fimbie cu scaunul\u00fa

Gr\u00e1itorul\u00fa miresii. — Mulȳamesc\u00fa, dar nu pot\u00fa \u015ede mult\u00fa, ci e\u00fa m'a\u015fi ruga de d-v\u00f3str\u00e1, s\u00e1-m\u00fa daȳi s\u00e1la\u015fu.

Gr\u00e1itorul\u00fa fetei. — Dar numai singur\u00fa e\u015fi?

Gr\u00e1itorul\u00fa feciorului. — Ba mai am zfar\u00e1 vr'o doi, trei; suntem\u00fa drumari, mergem\u00fa la t\u00e9rg\u00fa.

Gr\u00e1itorul\u00fa fetei. — Dar la noi locul\u00fa e cam str\u00e1mt\u00fa, d-v\u00f3str\u00e1 sunteȳi p\u00f3te mulȳi, totu\u015fi plac\u00e1 veniȳi \u00een l\u00e1untru, d\u00f3r\u00e1 pentru aceea vom\u00fa \u00eanc\u00e1pea noi \u00f3re cum ne-a ajuta Dumneȳeu.

Gr\u00e1itorul\u00fa feciorului merge afar\u00e1, ch\u00e1m\u00e1 pe cei r\u00e9ma\u015fi afar\u00e1, \u00een l\u00e1untru, cari n\u00e1v\u00e1lesc\u00fa toȳi \u00een chilie, \u00eandes\u00e2ndu-se pe u\u015a unul\u00fa pe altul\u00fa cu voe bun\u00e1. Mulȳumesc\u00fa toȳi, d\u00e2nd\u00fa m\u00e2na cu cei din cas\u00e1, unde asemenea sunt adunaȳi oșpeȳii miresii.

Gr\u00e1itorul\u00fa iea de m\u00e2n\u00e1 pe feciorul\u00fa mire și-l\u00fa pune s\u00e1 \u015od\u00e1 \u00een fruntea mesei. Cei-lalȳi oșpeȳi \u00eimbiet\u00eai de gasd\u00e1 și de gr\u00e1itorul\u00fa fetei se a\u015ed\u00e1 și ei, cum și unde \u00eencap\u00fa numai. Incep\u00fa toȳi a vorbi de plug\u00fa, de t\u00e9guri \u015. a., r\u00edd\u00fa, fac\u00fa vuet\u00fa.

De-odat\u00e1 gr\u00e1itorul\u00fa feciorului se sc\u00f3l\u00e1, cu toȳii tac\u00fa și el\u00fa cuvint\u00e9z\u00e1: „De aste suntem\u00fa noi s\u00e1tului, de vorbe, de plug\u00fa și t\u00e9guri; m\u00e9 rog\u00fa de d-v\u00f3str\u00e1 s\u00e1 vedem\u00fa de t\u00e9rgul\u00fa nostru de care am\u00fa vorbit\u00fa atunci, c\u00e2nd am\u00fa fost\u00fa p'aici și am\u00fa dat\u00fa m\u00e2na la olalt\u00e1. Acum sunteȳi mai mulȳi, vom\u00fa face lucrul\u00fa cu cap\u00e9t\u00fa, de va fi r\u00e9nduit\u00fa de la Dumneȳeu. Ne rug\u00e1m\u00fa s\u00e1 ne aduceȳi pe acea, pentru care am\u00fa vorbit\u00fa. V\u00e9 rug\u00e1m\u00fa s'o aduceȳi \u00een faȳa mesei, \u00eenaintea d-v\u00f3str\u00e1 și a n\u00f3str\u00e1 ca s'o vedem\u00fa.

Gr\u00e1itorul\u00fa fetei: Mulȳumim\u00fa de cuvint\u00fa și de dragoste, pentru d-v\u00f3str\u00e1 o s\u00e1 o caut\u00fa și s\u00e1 o aduc\u00fa.

Grăitorulū ese afară și pe baba saū femeia care o află mai aprópe de uşă o aduce 'n casă în fața óspețilorū đicéndū: iacăt'o, vė rogū, v'amū adus'o. ¹⁾)

Grăitorulū feciorulū. — Mulțămescū și de asta, s'o trăiască Dumneđeū cu bine, dar nouė ne trebuie alta; pe acea ne trebuie nouė, pe acea amū făcutū noi tērgū, pe acea să ne o aduceți; și grăitorulū feciorulū îmbie pe grăitorulū fetei cu rachiū, ca să-lū facă bunū și đice: „placă și bea, și fi bunū și ostenesce după mirésa acea adevėrată.

Grăitorulū atunci schiópătândū și glumindū ese afară. Între acestea mirésa stă în cămăruța chitită ca de focū și așteptă să-i vie rēndulū Grăitorulū intră la mirésă, îi dă *stiela de vinū* în mână dreptă și elū luând'o de mână stāngă, intră la óspeți și-o dă în mână grăitorulū mirelui, care o primesce cu bucurie, și mirésa pune vinulū pe masă.

Grăitorulū feciorulū, când iea mirésa din mână celui-laltū o pune lângă mire, ce șede cu pālăria pe ochi, ²⁾) đicéndū: asta, veđi, ne place nouė, trăiasc'o Dumneđeū, asta-i de noi; și cu veselie și glume trece câtă-va vreme; după acea grăitorulū face semnū să se scóle toți și mirele și mirésa și uitāndu-se împrejurū se întórcē către feciorū și đice: (cutare), fētulū meū, îți place ție de fata asta? uite-te bine la ea.

Feciorulū. Place.

Grăitorulū feciorulū către fată: da ție (cutare), puilū meū, place-ți de feciorulū de lângă tine? Fata tace cu ochii plecați în josū.

Grăitorulū feciorulū: Spune fātulū meū, nu-ți fie rușine, vorbesce cu gura, că de nu, ómenii aceștia de omenie s'ar supėra, că numai în zadarū aū venitū aici.

Fata: Place.

Grăitorulū feciorulū đice către óspeți să spue unulū Tatălū nostru; în urmă toți își facū cruce și sffrșindū se aședă;

¹⁾ § 6 Romische Hochzeits und Ehedenkmaeler, Aug. Rosbach, Leipzig, pag. 28.

²⁾ Acėsta-i și la Ungurī, după Duringsfeld în Hochzeitsbuch, Ungaren.

gazda aduce vinu pe masă și toți începă a închina cu paha-rulă și iar: ține fină! na cumătră! poftim cuscră! și totă așa de-arëndulă pe la toți.

Socrulă celă mică ce face, ce drege, de o-dată numai auđi lăutari în tindă; dar ce-i asta, întrăbă ómenii?

Socrulă celă mică. Apoi dá, să facemă voia bună, că dóră n'am o sută de fete de măritată.

Unulă dintre cei mai bătrâni dice: Dragii mei, în viața mea multe locuri am călcată, multe am vedută și multe am pătitită și mă temă de multe Ași vrea să vedă tînărulă d-vóstră óre nu cum-va e schiopă, i-a poftimă să prindă pe mirésă la jocă și să vedemă, cum le stă; toți strigă: „mirele la jocă.“ Tînărulă iea fata, lăutarii cântă, și ei jócă. Toți privescă la ei cu dragă și cu bucurie; toți dică: „e bine, e bine, Dómne ajută, le stă de minune.“ De acolo vine rëndulă la jocă și celoră-lalți; socrii nici ei nu prea se daă în lături, mai jócă ce mai jócă, masa-i gata, se pună la masă, mánancă, beaă, facă chefă și lăutarii tragă din arcusă de inimă albastră. Pe sfirșite, aducă găina gătita cu verdéță, bradă, maghirană, curpănă albă (ederă Mold.), merisoră (Munt.), belbinocă (Imergrün saă Pervanch), mirtă saă altă frunđă verde. În Dobrogea la gătulă găinei anină salbă de felii de cepusóra înșirate pe ață; prin prejură mai niște vrăbiuți fripte, saă în sfirșită după voia fie-cărei gospodine. Găina cea friptă o pună dinaintea mirelui și după chipulă cum o rupe, se cunosce de-i hătru ori ba; și ca să aibă ómenii ce ríde, găina-i ferbinte ca foculă și dese-ori cusută cu ață.

În vechime vreme, ear în județulă Botoșani ș'acum, sunt cu multă băgare de sémă la ruptulă găinei. De mirele suflică mănecelă socotescă:

Vița de vie
Totă învie
Dar cea de urzică
Se usucă.

De logodniculă se frigea și ducea iute mânila la gura
 ȃiceaă că-î timpă.

De-o rupea deacurmezișulă, că-î ună papă lapte, saă că
 nu-î hătru, isteță; iar de se mocoșă multă cu ea, rîdeaă ca de
 ună becisnică ce nu scie două paie a 'ncurca

În România rară se întemplă să le dea masă atunci
 când vină în stărostie. Cele mai multe ori masa se face la
 logodnă, să nu ridice cheltuială așa multă.

În vorbă flăcăulă pôte de rușine e sficioșă; la masă
 însă tot-d'a-una i se vede stângăcia și de-î hătru saă ba.

S'aă vĕdută de multe ori părinți cari de 'ndată după
 masă nu mai vreaă pe flăcău. Sunt multe povești și anec-
 dote despre cele ce-a pățită ună flăcău la masă, dintre cari
 unele fôrte posnașe. O frumoșă anecdotă de Speranță, pu-
 blicată în Contemp. an. I, pag. 162, Iași, 1882, este urmă-
 tórea :

„Nisce ómenĭ vrĕndă o-dată fiulă să-și gospodărescă
 Căutară vr'o trei staroști ca să mĕrgă să-lă pețescă.
 Ei plecară, dar sciindu-lă că-î din fire mănăciosă
 Și cam prostă și cam cu totulă i-aă dată sfatū cuviincioșă,
 Că atunci la masă numai are voie a mânca,
 Când vre-unulă dintre dinșii pe picioră ilă va călca.
 Intr'ună locă, unde-ajunsese, gasda masa le-a gătită
 Și le-a dată *chiroște* calde, ce 'notău în untă topită.
 Pețitorulă se gândește, de e bine a mânca,
 Dară pe picioră să-lă calce, mai stătea și aștepta.
 Iată deci, că ilă și calcă mâțele ce pe sub masă
 Cam de obiceiă se plimbă pe la țară în ori-ce casă.
 Elă cređĕndă, că ilă îndemnă, să mănânce începu.
 Și ticsĭ mereu în gură, pân'ce nu mai încăpă
 Și totă cară, totă mănâncă, iară starostiĭ privescă,
 Ținĕndă mânila la gură și cu cotulă se ghiontescă.
 Pețitorulă totă mănâncă . . . dară cum se sătură
 Și 'ncepu a da sub masă și 'n sĭnă a mai băga.
 Totă calcându-lă pe picioră, elă căra ne'ncetată
 Și c'o mână și cu alta până a fostă și asudată.

Apoi suflă 'n luminare, pe 'ntunerică s'apucă
 Și cu untu cu totu, în cușmă chiroștele le turnă . . .
 Toți se miră, ce să fie, ce 'ntemplare așa ciudată,
 Aprindu iarăși lumina și la elu cu toții cată.
 Peșitorul stă 'n piciore și cu mâneca ștergea
 Untul, care'n josu pe tâmple de sub cușmă se scurgea.
 Deci de acolo, când iară au eșitu și au plecatu
 Incepură toți la dînsul și cam aspru l'au certat.

„— Stați, destul, le ȃise-atunci, și cu cërta mai curmați
 Dór și eú sunt omú la draculú . . . mai gândați, mai judecați.
 Totú chiroște puse'n cușmă 'mî strigați necontentitú
 Nu vë pare de mirare, cum de 'n minte mî-a venitú? . . .
 Am veđutú, că chipú nu este și nu potú să le gătescú
 Și de aceea trebuința șiretlicurî să 'nvârtescú
 Încă eú am învârtit'o, dar pe voi-v'ași fi veđutú
 Că în loculú meu nimica, chiar nimic n'ați fi făcutú.“ . .

— Eî destulú, acum lasă, nu ne mai înnebuni;
 „Dar ascultă mēi bāete și s'o scii cātu-î trāi:
 „Tot-d'a-una iați de sémă ce începî și ce sfișesci,
 „Mai deșteptú te fá la minte, căci holteiu îmbētrānesci,
 „Umbă 'ncetú cu socotélă și mánāncă delicatú,
 „Căci ca māne vine postulú și rēmāi neînsuratú.
 „Nu fi hlupavú la māncare, căci e lucru rușinosú,
 „Nu cu pumnii, ci cu douē degete să ieai frumosú.
 „—Ia așa pricepú acuma, să-mî fi spusú de mai de multú,
 „Nu să-mî totú strigați pe urmă că sunt prostú și nu v'ascultú “
 Totú vorbindú ei ajungú iară la altú omú ce-avea o fată,
 Unde iarăși de māncare li se pregāli îndatā.
 Nisce borșú de pește próspetú cu orezú li s'a adusú.
 Peșitorulú se așédă să mánānce, cum i-au spusú,
 De la fie-care mână, câte-unú degetú a întinsú,
 Le viră în borșú cu totulú ș'apucă orezú de prinsú,
 Staroștii atunci la dînsulú, iar începú să se slutescă
 Luî nu-î pasă, nici gāndesce, nici voesce să-î privescă,
 Ci e veselú; fār'de grijă stă și-și cată de māncatú,
 Căci mánāncă chiar cu douē degete, cum l'a 'nvētatú. . .

— „Vedeți, ȃise peșitorulú, tocmai cum mî-ați ȃisú să facú
 „Am făcutú numai în voie să vë intru, să vë placú.
 — „Ai făcutú—dar cum?—ian lasă. . . totú nu faci cum te 'nvēțāmú.

„Nu scii nici cum să mănâncă, n'ai vădutu cum noi mâncăm?”
 „N'ai pututu să iaî în mână lingură, căci amü vëdutu
 „Că pe masă erau linguri de ajunsü și de 'ntrecutu.
 „Iei cu lingura p'incetulu și mănânci pânte hrănesci
 „Iară nu prin borșü cu mâna să te-apuci să răscolești.
 — „Bine“ ñise pețitorulu, dar aiurea s'a 'ntëmplatü
 Ca salaiä de măslina să mănânce li s'aü datü.
 Elü luä cu bucurie lingura și o'ncărca
 De măslina, și la gurä fäiä grije totü căra.
 — „N'ai să înțelegi o datä, tu më faci să 'nebunescü,
 „Ñise unü staroste cu cüdä, câtü să te mai däscălescü,
 „Trebuia cu furculița să mănânci ca ori și cine,
 „Căci cu lingura pe nime n'am vëdutu mănâcändü măslina.
 — „Da? Da!!! Da cu furculița, bine ñici, că se mănâncä.
 „Lasü că sciü... ñëü! Cum uitasemü, n'amü päțitü d'acësta încä.“
 Astü-felü ñise pețitorulu și cuvintu-și ținu minte.
 Ajungëndü la altä casä, cum mergeaü totü înainte,
 Incepurä iarășï vorba a mai rïde, a mai spune
 Ședü la masä și pe urmă li s'aducü niște alune,
 Fie-care 'ncepü cu mâna a lua și a strica,
 Iară elü cu furculița în alune înțepa.
 Starostii scârbiți cu totulü s'aü pusü iar sä-lü sfätuiascä,
 Mai 'nainte ce sä facä nu cum-va sä o päțescä.
 — „Ia'n ascultä mëi bäiete și 'nțelegi ce-ți spunü odatä,
 „Tu puteai sä faci aice bunä trëbä, minunatä...
 „Tu puteai sä riđi cu fata, sä te joci, sä mai glumesci,
 „De luai alune 'n mână și ñiceai ian sä ghicesci,
 „Câte sunt aici în mână, iar de nu zëü te pälescü.
 „Apoi fă-te a ñice 'n glumä, că ești omü împërätescü
 „Fii mai dârzü și mai șagalicü, cum e astäđi lumea nouä
 „Stricä 'n ñinți vr'o treî alune, mai aruncä 'n ea vr'o douë
 — „Ha! ha! ha! zëü lasä, lasä, căci chiar totü am priceputü.
 „Nu-ï nimica, am când face, vremea încä n'a trecutü“...
 Într'unü locü unde mai merse lapte acru li s'a datü
 Pețitorulu cum flü vede înte o mână a luatü,
 Și alërgä dupä fatä și în fața-ï se opresce,
 Și rëstindu-se la ñinsa ñice: „acum hai ghicesce,
 „Câte sunt aici în mână, ori de nu chiar te pälescü,
 „Haidi iute nu sta la gânduri, că sunt omü împërätescü.“

Fata se uită la dînsul, vrîndu să scie ce voesce,
 Iară elū cu lapte acru dreptū în frunte o pocnesce,
 Apoi pune mîna 'n gură, cum era cu lapte unsū,
 Și la staroste se uită, sfatu-î de-a'mplinitū de-ajunsū,
 Dar cu vorba și cu masa, iată că a inseratū
 Și cu toții ca să dîrmă toți la acelū omū aū statū.
 — „Cată scōlă diminētă peșitorulū lui a țisū,
 „Și te spală și te 'nchină precum e la carte scrisū.“
 — „Bine, îi respunde dînsulū, diminēța s'a sculatū,
 Și cată ca să găsescă nisce apă de spelatū.
 Dară omulū celū cu casa era omū cu meserie,
 Pînea ca să o cîștîge elū lucra ciobotărie.
 Peșitorulū cătândū apă, uite, că s'a nemeritū,
 Într'unū vasū, ca să găsescă calacanū de înnegritū,
 Decî cu calacanū în pripă elū pe față s'a spelatū,
 Și la staroști apoi merse, ca să vadă că-î sculatū.
 Eî vîdîndu-lū unsū pe față și ca naiba feștelitū,
 L'aū lăsatū, fără să-î țică nicî o vorbă ș'aū pornitū.,
 Iară toți acei de casă, feștelitū când îlū vîdūră,
 Îlū încunjuraū cu spaîmă și dreptū draculū îlū cređură.
 Peșitorulū cam pe gîndurî se întórnă, se 'nvêrtesce,
 Mai întrebă... dar cu dînsulū acum nime nu vorbesce,
 Apoi mîniosū pe staroști a plecatū și elū din casă,
 Dar își țise:

„Cum rêmâne, cine-mî caută mirésă?

„Vrea să țică, d-vóstră, chiar în cudad-mî, înadinsū,
 „Mê lăsați pe drumurî singurū, tocmai cându-sū mai aprinsū?
 „Bine! face-ți cum vî place! Nu vî temeți, n'am să morū,
 „Par-că fără de mirésă n'am să potū să mê însorū?“

Dacă tînerulū place pîrintelūi fetei, atunci, după ce s'aū sculatū de la masă, hotărâscū ția croitulū Unulū din ómenii mirelūi atunci cuvintēză:

„Cînd am venitū la d-vóstră eram 99, acum vremū să mergemū o sută, adică cu soțū.

— Ba una ca asta nu se pôte, că cum ați venitū așa vî veți și duce.

— Bine, așa vom face, numai de se va afla între d-vó-

stră unū omū de cuvîntū, în care să putemū avé tótă încrederea, pentru ca să ne fie chezeşū, ca să scimū cui ceremū socotelă, ca nu cum-va să ne fie drumulū în zadarū.

Unulū din ómenii miresei đice :

— „Eū mă primescū chezeşū, dar, să mī-o daţi în mână, ca să sciū şi eū în mâna cui oi da-o.

— Bunū cuvîntū, ne place, dar mai băgaţi de sémă, că nouē ne-a plăcutū de d-vóstră şi am făcutū tērgū, şi mă rogū să se scie, că cine o strica tērgulū nostru, acela să 'pună glóbă atáta ş'atáta, pentru că sciţi cum îi lumea, nu se póte mórte fără pricină, așa nici nuntă fără minciună ; şi unii réu de noi vē vorū spune d-vóstră, iar alţi de d-vóstră nouē, şi gura lumei rea nu trebuie luată în sémă

Tatálū şi muma fetei se învoescū, că cine va strica toc-méla, să fie globitū ; ica mirésa de mână ş'o dá în mâna unuia, ca să scie de la cine s'o céră În judeţulū Covurluiū, Sucéva şi Némţu, în partea muntelui, flăcăulū în séra acésta îşi iea mirésa acasă la dînsulū şi flăcăii şi ceî-lalţi ce se mai întēplă chiue de-ţi ieaū auđulū.

Cum aū ajunsū la casa logodniculū, punū pe mirésă în fundulū patulū, unde stă fără a pune mâna pe nimic, de unde şi proverbulū : „Ce şedī cucuétă 'n fundulū patulū ca o mirésă ?“ De la hornū şi pân' la căpētăiū întindū o frânghiută, pe care atárnă o prostire albă, frumósă, de bumbacū subţire, cu vrâste de borangicū, de bumbăcelū saū arniciū saū chiar cu vrâste de lână. În Tâmaóni, Stoicanī, jud. Covurluiū, le facū cu horbotă lucrată de mână. Mirésa stă totū timpulū sub prostire, ferită de ochii bărbaţilor şi așa stă douē saū trei sēptēmāni până s'aū scosū hârtiile şi s'aū făcutū strigările. Sora mirelūi stă cu mirésa şi nu face unū pasū de lângă ea. În acestū timpū numai femeile, ce ducū ploconū miresei şi cerū s'o vadă, potū trece după perdea.

Tatálū băiatulū, cu mai mulţi prietenī şi némurī, la Istrieni, se ducū să céră răspunsulū ce-lū aştéptă de optū đile,

care răspunsu fiindu prielnicu ei petrecu mâncându și bëndu în sănătatea familiei amândororü părților. Cu acestü prilejü se amână facerea contractului de căsătorie pentru două săptămâni. Atätü femeile cât. și mirele și mirésa lipsescü; la aceste desbateri numai sexulü bărbătescü alü familielorü în chestiune caută a se înțelege și a se încuscri, și tocmai după două săptămâni tatălü împreună cu fiulü se ducü în casa miresei, aducëndü cu ei o căprióră, pe care o prepară la masă. Tînêrulü dä fetei veriga de logodnă, prin care se logodescü și împuşcăturî de pistóle anunță vestea îmbucurátore.“¹⁾

În Macedonia: Crușova, Bitolia, logodna se face séra și după ce aü schimbatü inelele, pe care le pune preotulü într'unü țirü (ciurü) cu nohot, strafide, migdale; iar după ce aü schimbatü inelulü aruncă nohotulü și strafidele pe capulü miresei, mai întâü preotulü apoi fie-care din óspeți aruncândü câte o mână.

„Logodna se face în modulü următorü: părinții flăcăului trimitü la părinții fetei unulü saü mai mulți peșitori, cari daü semnulü, adică ducü unü inelü legatü cu cordea vinetă saü roșe și mai multe monedî de aurü. După ce părinții flăcăului și ai fetei s'aü înțelesü între ei asupra logodnei, urméză schimbarea inelelorü, care se face numai între părinți, fără ca viitoriî soți să iea parte la acéstă ceremonie. În timpulü când se face schimbarea inelelorü, se dä cu pușca la casa logodnicului; iar la casa logodnicei se împuşcă în semnü de răspunsü.

În genere logodna se face séra și cei invitați se ducü și se întorcü cu torțe aprinse, fiindü însoțiți și de multe orî de ghifti (scripcari Egip. țigani läutari), urândü fie-care unulü după altulü. *Să banéză, să încherdisescă si na oră tra eta: să trăiască, să se folosescă și acéstă logodnă să fie o dată pentru tótă vieța. Câte o dată însă, fórte rarü, óspeții rogü pe*

¹⁾ Historische, Geographische, und statistische Darstellung der Istrischen Halbinsel.

părinții fetei, ca să le-o arate, când atunci îi facă *méstere*, adică îi dau fie-care câte un bănu de aur, sau alte daruri femeesci, inele, cercei, iar ea spre mulțămintă s'eruta mâna la toți, fie bărbați, fie femei.

În Pindă pe lângă acesta mai este obiceiul să se aducă la casa logodnicei o pede (lipie mare) înfrumusețată cu deosebite desemnuri încristate, făcute în aluat cu vârfulu cuțitului mai 'nainte de a se pune la copt, precum și un pagur (ulcior de metal), avându legat de el mai multe mahmudele. Pedéua se învelesce într'un servet și se pune pe capul unei fete, care intră în ogradă cu ea, după aceea se aduce de asemenea și din partea logodnicei un pagur cu rachi și, amestecându-se apoi rachiul adus de la logodnică cu cel de la logodnică, se cinstesc oșteții și se pun la masă și după ospetare uréză cu toții să trăiască. După un timp ore-care se face schimbarea de daruri reciproce între familia logodnicului și a logodnicei. Aceste daruri constă din cămésă, colțun și alte lucruri, mai cu sémă relative la îmbrăcăminte. În genere, nici o dată nu se cercetéză ce zestre are fata, mai mult încă, în multe comune precum în Crușova ș. a. este oprită prin o dispoziție comunală a se cere vr'o zestre de la părinții fetei.

Fata o dată logodită trebuie să facă toate chipurile, ca să nu vadă nici să se întelnescă cu logodnicul ei și dacă din întâmplare îl zăresce, atunci plécă ochii în pământ și nu se uită la dînsul¹⁾

La Macedonienii din Vlaho-Clisura, la logodnă s'adună toate rudele și fac un *bairam* *strașnic*.

Logodna ține o lună, trei luni, jumătate de an și chiar câți-va ani, în care timp logodnicul se duce după negoț; fata însă-și ținută s'aștepte, până va veni de la el scrisore, că nu mai pôte s'o iea, ceea ce-î mare lucru și numai foarte

1) Burada. Revista pentru Istorie, Archeologie și Filologie

raru se pôte întempla și numai atuncea se pôte mărita cu'n altulū, când scie de bună sémă că i-a muritū logodniculū.

Nicăerī n'am auditū să aibă bărbatulū atāta respectū de femeie ca acolo, și de aceea în Macedonia se găsescū cele mai bune mame de familie, și o rușine mai mare pentru o femeie n'ar putē fi decāt să înstreineze pe țatālū de copiii sēi.

În România logodna nu este așa de puternică ca la Macedonenī, după cum se vede și din pravila lui Vasile Lupu Vodū, pag. 84 :

„Când se va tocmi unū omū c'o femeie și se va logodi și-i va ȃice să-lū aștepte până într'unū anū și atunci să se cunune cu dīnsa, după aceea se va prileji până la acca vreme, să purcēdă, să ésă dintr'acelū locū, atunci acea femeie ce se ȃice logodnica nu va fi datōre să umble după logodnicū.“

În pravila lui Mateiū Basarabū iatā ce se ȃice asupra logodnei :

„Glava 173 Nearama împēratului Alexie Comninulū

„Blagoslovitā easte vreamea logodnei și a nunței, când easte bărbatulū de 14 ani și muearea de 12; iar mai 'nainte de 14 a bărbatului și de 12 a muearei de se vorū face logodnele și legăturile cruciși și sērūtările, acestea logodne nici sunt, nici se chīamā adevērate; iar logodnele cari se facū, în vremea care am ȃisū mai susū, acelea nu se stricā, dacā se facū cu socotințā, nici la tocmitrea zestrelorū se mai scrie socotințā, de aceea înainte iarā însă logodna de la acea socotire n'are putere de acolo, ci are de la S-tele molitve și de la ruga lui Dumneȃeu pentru aceea sunt nedespărȃiți și nedeslegați, numai ce se despartū. care se aflā cu vinā întru fārā lege, că cum se despartū nunțele pentru vinele lorū așa și logodnele; iar cāte logodne se facū în 11 ani și mai josū, acele tocmēle de locū a logodnei pre lege n'aū ci să face; acēsta ca să aibă nedejde într'aceea, care facū logodna aceea adecā tocmēla nunței.“

Când logodna se face în S-ta bisericā, de către preotū,

cată ce spune Molitvelnicul: „după dumnezeesca leturghie: preotul gătind tetrapodul în mijlocul bisericeii, pune S-ta evanghelie pe dînsul, aprindînd și faclele în sfeșnice, și vindî cei ce vor să se logodească stău în mijlocul înaintea tetrapodului și luînd preotul inelele lor le pune pe sfînta Evanghelie: cel de aur (de va fi) de-a drépta, iar cel de argint de-a stînga, dîndu nașilor făcli aprinse să le ție la spatele lor.

„Și bine cuvîntînd de 3 orî capetele lor, cîdesce după obicei; deci de va fi diacon dîce:

„Bine cuvînteză stêpâne.

„Iar preotul dîce cu glas:

„Bine cuvîntat este Dumneșul nostru tot-d'auna acum și pururea și în vecii vecilor.

„Strana; Aminu. Diaconul: cu pace Domnului să ne rugăm. Pentru pacea de sus și pentru mîntuirea sufletelor noastre, Domnului să ne rugăm.

„Pentru pacea a tótă lumea și pentru buna stare sfîntelor lui D-deu bisericei.... Domnului să ne rugăm.

„Pentru S-ta casa acésta și pentru cei ce intră într'ênsa cu credință și bună smerenie și cu frica lui Dumneșu, Domnului să ne rugăm.

„Pentru Archiepiscopul nostru (cutare) și pentru cinstita preoție și întru Christos diaconie, și pentru totu clirosul și norodul, Domnului să ne rugăm. Pentru bine credinciosul Împêratul nostru (cutare) și pentru tótă curtea și ostașii lui, domnului să ne rugăm.

„Pentru robii lui D-deu (cutare) cari acum se logodesc unu cu altul și pentru mîntuirea lor, Domnului să ne rugăm.

„Pentru ca să le dea lor fii spre moștenirea nêmului și tôte cererile cele către mîntuire Domnului să ne rugăm.

„Pentru ca să li se trimetă lor dragoste desêvêșit pacînică și ajutoru, Domnului să ne rugăm.

„Pentru ca să se păzescă și să se bine-cuvinteze ei într'ună gândă și credință tare, domnului să ne rugămă.

„Pentru ca să se păzescă ei întru viață și petrecere fără prihană, Domnului să ne rugămă.

„Ca Domnulă D-șeulă nostru să le dăruescă loră nuntă cinstită și pată nespurcată, Domnului să ne rugămă.

„Pentru ca să se izbăvescă ei și noi de totă necazulă, mânia și nevoia, Domnului să ne rugămă.

„Pe prea S-ta curată, prea bine cuvintată, slăvita stăpâna noastră de Dumneșeă născătoare și pururea fecioră Maria, cu toți sfinții pomenind'o, pe noi înșine și unulă pe altulă și totă viața noastră lui Ch. Dumneșeă să o dămă.

„*Vozglașenie* :

„Că ție se cade totă slava, cinstea și închinăciunea Tatălăi și Fiulăi și S-tulăi Duhă, acum și pururea și în veci veciloră, amină.

„După aceea dăce cu glasă mare rugăciunea acésta :

„Dumneșeule celă vecinică, carele cele răsipite le împreunezi întru una și ai pusă legătură dragosteii nestrictă ; cela ce ai binecuvintată pre Isac și pre Rebeca, și ai arătată pre ei moștenă făgăduireii tale, Inșuși binecuvintăză și pre robii tăi aceștia, povățuindu-i pre dînșii spre totă lucrulă bună ; că milostivă și iubitoră de ómenă Dumneșeă ești și ție slavă înălțămă, Tatălăi și Fiulăi și S-tulăi Duhă, acum și pururea și în veci veciloră.

„Strana : Amin.

„Preotulă : Pace tuturoră. Diaconulă : capetele vóstre Domnului să le plecați ; și preotulă citește rugăciunea acésta în taină :

„Dómne D-șeulă nostru, celă ce din păgână mai 'nainte ți-ai logodită biserica Fecioră curată, binecuvintăză logodna acésta și o împreunează și păzesce pe robii tăi aceștia în pace și într'ună gândă.

„Vozglašenje:

„Că ție se cade tótă slava, cinstea și închinăciunea Tatălui și Fiului și S-tului Duhă, acum și pururea și în vecii vecilor. Strana: Amin. Apoi luându preotulă întâiă Inelulă, celă de aură face chipulă crucei asupra bărbatului dîcîndă de 3 orî:

„Logodesce-se robulă lui Dumneđeă (cutare) cu róba lui D-đeă (cutare) în numele Tatălui și ală Fiului și ală S-tului Duhă acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

„Deci îi pune inelulă în degetulă mînei drepte, așjderea și muereî dândă celă de argintă, dîce: Logodesce-se róba lui Dumneđeă (cutare) cu robulă lui Dumneđeă (cutare) în numele Tatălui și ală Fiului și ală S-tului Duhă, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin de 3 orî. Și iară îi pune inelulă în degetulă mînei drepte; apoi nunulă schimbă inelele. Decî dîce preotulă rugăciunea acésta:

„Dómne Dumneđeulă nostru, carele dimpreună cu sluga Patriarhului Avramă ai călătorită în Mesopotamia trimițendu-lă să logodéscă muere Domnului sêă, lui Isacă, și prin mijlocirea scótereî de apă i-ai descoperită să-î logodéscă pre Reveca, însuți binecuvintéază logodna robiloră tēi acestora (cutare) și întăresce cuvîntulă celă grăită la dînșii, întemeéază pre ei cu S-ta împreunare cea de la tine; că tu din începută ai zidită partea bărbătéscă și cea femeéscă, și de la tine se împreunăză bărbatului muerea spre ajutoră și spre urmarea numelui omenescă.

„Însuți dar Dómne, Dumneđeulă nostru, cela ce ai trimesă adevêrulă preste moștenirea ta și făgăduința ta preste robii tēi, părinții noștri cei aleși ai tēi, întru fiește ca e neamă și neamă; caută spre robulă tēu (cutare) și spre róba ta (cutare) și întăresce logodna loră întru credință și întru ună gândă și în adevêră și în dragoste: Că tu Dómne ai arêtat să se dea logodire și să se întaréscă întru tóte.

„Pentru inelă s'a dată lui Iosifă stăpânirea în Egiptă. Pen-

tru inelū s'a proslăvitū Daniilū în țara Vavilonului. Pentru inelū s'a arătatū adevărulū Tămarei. Pentru inelū părintele nostru celū cerescū s'a făcutū înduratū spre fiulū său, că a ăisū : Dați inelulū în drépta lui, și junghiindū vițelulū celū grasū mănăcândū să ne veselimū. Acéstă dréptă a ta pe Moise l'a într'armatū în Marea Roșie, că prin cuvintulū tēu celū adevăratū cerurile s'a întăritū și pămîntulū s'a întemeatū, și drépta robilorū tēi să se binecuvinteze cu cuvintulū tēu celū puternicū și brațulū tēu celū înaltū. Înșuți dar și acum stăpâne binecuvintéză punerea acésta a inelelorū cu binecuvîntare cerescă, și ângerulū Domnului să mērgă înaintea lorū întru tóte ăilele vieței lorū. Că tu ești celū ce binecuvintezi și sfințesci tóte câte sunt, și ție slavă înălțămū Tatălui și Fiului și S-tului Duhū, acum și pururea și în vecii vecilorū, amin.

„Deci ectenia acésta : Miluesce-ne pre noi D-ăeule după mare mila ta, rugămu-ne ție auăi-ne și ne miluesce.

„Încă ne rugămū pentru împăratulū nostru (cutare).

„Încă ne rugămū pentru Arhiepiscopulū nostru (cutare).

„Încă ne rugămū pentru robii lui D-ăeū (cutare) cari s'aū lo-goditū unulū cu altulū, pentru sănătate și pentru mântuirea lorū.

„Încă ne rugămū pentru toți frații noștri și pentru toți ortodoxii Christiani.

„*Vozglašenje* :

„Că milostiv și iubitorū de ómeni Dumneăeū ești și ție slavă înălțămū Tatălui și Fiului și S-tului Duhū, acum și pururea și în vecii vecilorū. Amin.

„După acea opustulū.“

2. Croitulū.

Vine și ăua croitului. La casa mirelui se adună némurile, prietenii și cunoscuții. Mirele aduce miresei daruri după voe și putință, de asemenea vinū și pâne. Vr'o doi flăcăi se

ducă de chemă o nevestă meșteră în ale croitului. După ce
aă adus'o ea se totă apără, că ce aă cu ea, să-i dea pace,
și totă : ba că nu scie, ba că nu pôte; până în sfârșită se
prinde a măsura pe mire; atunci mirésa scôte din ladă unulă
saă două valuri de pânză.

Ce le mai întindă, ce le mai jôcă flăcăii și nevestele!

Câte una din neveste mai bună de gură numai strigă :

 Mai dați-o și pe la noi
 S'o cătămă de lătunoă.

Din altă parte mai sare una: „ia să vedemă dacă și la
pânza miresei aceștia:

 Între ițe și 'ntre spată
 Pasce-o iapă 'mpedicată,
 Între ițe și fuscei
 Pască o sută de purcei ;
 La sululă de dinapoă
 De-să o sută lătunoă,
 Și la celă de dinainte
 Naiba să le ție minte.

Ómenii facă voie bună; nevasta, ce croește, vėđendă că
nu mai are sfârșită, hățu, le smulge valulă de pânză din
mână, mėsoră pe mire și în locă să mėsore ca ómenii face
tóte comediile.

De croită mirésa trebuie să croiască, ca să merguson bine;
și de mirésa nu pôte de rușine saă de nesciință, atunci cro-
esce totă nevasta ce-a mėsurată, căreia îi facă câte și mai
câte șotii. De dă să se așede pe scaună, pune-te, dacă ai cum,
scaunu-i pe o cóstă, saă cu piclórele în susă; ilă mai întornă
și când să se așede, numai că-i se rupe ună picioră, ce d'a-
bia era întinată, huștuliucă josă. Și trebuie să fie hățră, să
pótă păzi scaunulă atățu de bine, ca să nu se vadă la pă-
mენტă; atățta caută s'o păcălescă cei-lalți.

Iea fórfecele în mână, dar să taie, cum naiba? când le
apucă de ascuțisă, când de-a curmezișă, ba că fórfecele-să

tocite, ba că-să cătrănite, făcându ómenii să riđă și dândú mirelui a înțelege, că trebuescú unse, și elú numai decát cinstesce cu rachiú, când dá fórfecile să prindă numai ce lasă mai scurtă de unú cotú. „Vai de mine“ strigă ómenii, „ce faci, dóră nu-í copilú, lasă mai lungă, după măsură.“ Atunci întrece d'unú stînjînú, da ce faci? nu e lungú câtú lumea; facú hazú cu toții și cu vai nevoe o înduplică să taie câtú trebue; când fórfecile aú începutú a croi în pânză numai ce auđi afară, bof! bof! bof!, cum descarcă câte-va puscí; într'unú césú bunú, cu norocú, cu norocú, se aude din tóte părțile. După ce s'aú croitú schimburile mirelui, le croescú pe ale sócrei și pe ale cumnatelorú, pe urmă-í punú la masă și-í cinstescú. De nu le dá mâna s'aducă láutarí, celú puținú unú flăcăú cu fluerulú să învêrtescă vr'o doué jocuri.

Se învoescú pe când să mérgă.după cumpărături și într'o târđie vreme se împraștie chiuindú și ímpușcândú.

3. Până la nuntă.

A doua đi după croitú, des de diminéță, logodnica merge în satú pe la case, unde scie că sunt fete mari și după puterea ei chiamă doué saú patru ajutóre, cari aú să-í fie și drușce.

La Ruși drușca și buíaran (vorniceí).

Друшка старша.

Старший бояринъ.

Друшка друже.

Дрюжий бояринъ.

Друшка третя.

Третий бояринъ.

Le cere de la părinți și le iea acasă la ea, unde are să le ție până după cununie.

„În Nerechta după logodnă tóte prietenele miresei s'adună la dînsa și rămânú ca óspeți la ea până după nuntă și cu câtu-sú mai multe cu atátú e mai mare onóre pentru mirésă. De obiceiú vinú până la 16 fete într'o casă. La țară prietenele se ducú în fie-care đi la mirésă, ca să-í ajute la

lucru. ¹⁾ Druscele saŭ surorile de mirésă se punŭ pe cusutŭ; iar mirésa mai multŭ arată și mai multŭ stă, că greulŭ nu trebuie să-lŭ ducă ea. Fetele tótă ȃiulica rîdŭ, vorbescŭ, șuguescŭ; când e la unŭ locŭ tinerețea cu veselia rîsulŭ vine repede, par'că te miri de atâta isvorŭ.

Nu rare ori vine și mirele cu câte-unŭ flăcău doi să le mai ție de urîtŭ, și tréba merge bine. Cătŭ-î fata logodită, casa-î plină de voe bună; aceste-sŭ ȃilele cele mai fericite din vieța unei femei, de care-și amintesce cu dragŭ până și 'n cele mai adânci bătrânețe. Cum îi omulŭ: de și acestea-sŭ ȃilele cele mai senine din vieța fetei, totu-și ea n'aștéptă nimicŭ să trecă așa repede ca ele. Iată cum numără logodnica ȃilele săptămânei din naintea cununiei, socotindŭ că pôte astŭ-felŭ vorŭ trece mai repede:

Luni, Marți una
Mercuri, Joi două
Vineri, Sâmbată trei
Duminecă dura cu căruța.

În Dobrogea fata nu pôte merge nici la nuntă, nici la horă, nici la ori și ce de felŭ de veselii, chiar nici la vecini, afară decât într'a murgulŭ se duce la apă, că-î mirésă și i-s'a 'nchisŭ calea 'n codru.

De mirii isŭ dintr'unŭ satŭ, ducŭ o dată colaci la stăpânulŭ moșiei și nunului, iar dacă-sŭ din două sate, în răstimpulŭ până la nuntă atâtŭ mirele cât și mirésa ducŭ colaci în deosebŭ.

În deobște stăpânului moșiei îi ducŭ colaci, două găini, saŭ doi claponi, elŭ le dă țidulă de o vadră saŭ două de rachiŭ și chiar alte cele, după cum îlŭ lasă inima. Stăpânulŭ mirelui de o-dată nu le dă decât o mică cinste.

Totŭ în acestŭ timpŭ se gândescŭ pe cine să iea de nunŭ. De regulă se alegŭ gospodari în flórea vieței, cari ducŭ casă

¹⁾ Die grossrussen. O. F. R. Duringsfeld.

bună, fiindu credința nestrămutată, că după cum trăescū nunii așa aū să trăiască și finii. De gospodarulū ce trăiesce rău cu nevasta se ferescū ca draculū de tāmăe, omulū vēduvū nu-ī de bunū augurū, holteiulū tomnaticū nici atāta. Rarū, rarū se vēdū copii nunī mari, de și-sū de bunū augurū, dar nu sciū purta cinstea nunței.

Ómenii bētrāni de totū iar nu se credū în stare. Se mai cautā încă fōrte multū să fie copiii celui ce l'a cununatū pe tata, saū să te cunune celū ce te a botezatū și de acestuia i s'aū sfārșitū ȓilele, saū e dusū de pe locurile acele, ceea ce se întāmplā rarū, de vreme ce așa e romānulū, bucata de pāmīntū ce l'a crescutū pe elū și pe pārinții lui aceea trebuie să-lū și odihnēscā, și de nu mai gāsesce din cei ce i-sū datorī să-lū cunune, merge la nēmuri de ale lorū, la stāpānulū moșiei, dacā-ī boerū veșnicū nu unū veneticū, saū în sfārșitū la vr'unū altū omū, ce-ī vrednicū de trēba asta.

Colacii nunului se pregātescū astū-felū: Într'o covāțicā nouā așadā pāne, vinū, untū-de lemnū, rachiū, smochine, portocale ș. a., după putere; le acoperū c'unū barizū verde saū roșu și-lū ducū nunelorū, de poftire. În deobște, tatālū fetei cu flācăulū ducū colacii; dacā gasda primesce colacii și mulțumindu-le îi cinstesce, ȓicēndu-le: bucurosū, bucurosū, semnū că se prindū nunī mari; iar dacā, după ce i-aū cinstitū, își facū gospodariī trēbā pe afarā ș'apoī nevasta sē duce la ladā de scōte din pālāmida lādeī unū galbenū saū doī, ca să le acopere cheltuelele, îi semnū că nu primesce și trebuie să-și caute unū altū nunū; dar una ca asta se întēmplā fōrte rarū, cāci una din datoriele fie-cārui creștinū e să facā casā și să creștinēscā pe cei ce vinū cu rugāmintē la dīnsulū.

Și de unde ai
Și de unde n'ai
Trebuie să dai

acum când poți să bucuri și tu pe alții, că pe cea-laltă lume și Dumnezeu te-a bucura pe tine.

Că te-a lua de mâna dréptă
 Și te-a duce pe cărarea dréptă
 La mese 'ntinse
 La făclii aprinse
 La bucate bune,
 La pahare pline.

După ce ómenii și-au luatú grija de nuntă, scotú hârtiele de la primărie și vorbescú cu preotulú, de face trei strigări în trei Dumineci dearëndulú, fără de care strigări nu se póte face cununia. Aceste strigări sunt pentru ca să se vestéscă norodulú nunta cutăruia cu cutare, că de vorú fi cum-va rude să se arate la preotú.

În acestú timpú atâtú mirele cât și mirésa caută să gă-séscă scripcari și de nu găsecú la ei în satú, caută 'n altú satú, saú, cum e vorba románului, îi caută

Peste noué mări,
 Peste noué țeri,
 Peste noué împărăți,
 Peste noué viniții.

Căci nu s'a mai pomenitú nuntă fără lăutari, afară dóră dacă mirii aú mai pusú cununia. Așa s'a deprinsú Românulú, să-i cante lăutarulú la nuntă, în cât dese ori numai ce auđi, că nu se póte cutare lucru, cum nu se póte nuntă fără lăutari. Mirele-și alege 'n Oltenia cumnatú de mână, în Muntenia cumnatú de ginerică, în Moldova vornicelú, vătăjelú saú vornicú, în Transilvania colăcerú saú grăitorú, chemătorú în Dobrogea, deverică (deverigă) diavorú de la djeverulú Sérbilorú și Bulgarilorú. Pe lângă aceștia mai sunt starostii, stolnicii, sfetnicii; iar pe lângă drusce, drusca, surori de ginerică, surori de mirésă, mai sunt încă vornicese, stolnicesele, călțunăresele și trepădătóarele.

În Oltenia cumnatulú de mână duce totú greulú.

Elú trebuie să cumpere tóte darurile miresei. Acestú obiceiú se află și la clasa cultă pe unele locuri; așa în județulú Me-

hedinți, cavalerul de onoare cumpără miresei darurile. În Muntenia această sarcină e mai multă asupra nunului, iar în Moldova datoria mirelui.

Într'o zi de târgu tinerii cu părinții lor merg după cumpărături pentru nuntă.

Câte-o dată fata rămâne acasă. Tîrguescū mai întâiu cele pentru masă și mai alte lucruri, ca după puterea, ba chiar și mai multă decât puterea lor, că de multe ori țeranul se înglódă în datorii, numai ca să-și ridice nunta; să scie bine că s'a vinde 'n Turci, trebuie să vie acasă cu căruțele 'ncărcate, căci altfel cu ce să stea înainte la atâtea suflete. „La Portugezi unele familii se ruinază cu cheltuiala nunței.“¹⁾

¹⁾ Pymnaische Halbinsel. O. Freiherr von Reinsberg. Düringsfeld Hochzeitsbuch.

III. NUNTA.

1. Joi cernutulü, jócă sitele, batü sitele, plăcinte.

„La Albanezi încă de Lună ducü făina la móră, de aceea acéstă ñi se chîamă ñiua făinei : Mehlmontag.“¹⁾

În Dobrogea de Mercuri încă schimbă plămădela ; mirele trimete prin cumnatulü de mână o turtiță de plămădelă la mirésă, iar de la mirésă o femeie duce o turtiță de plămădelă la casa mirelui.

Joi după ce vornicelulü, cumnatulü de ginerică ori de-verica a poftitü tóte casele din satü la casa miresei, unde le cinstesce cu rachiü ori cu apă cu zaharü, atunci vornicelulü, care-i tot-d'a-una omü istețü și bunü de gură, silesce pe fete să nu se'ncurce, ci la trebă ; rarü, rarü vinü și lăutari

Vornicelulü duce dimerlia cu grâu în capü, fetele cântândü după elü, și așa mergü până la o casă, unde este râșniță ; gospodina-i primesce cu cinste, ei se rógă să nu bănuiescă, că are să râșnescă pentru nuntă. „Totü supărări ca aceste să avemü câtü omü trăi.“ O fată cu părinți pornesce râșnița, ca să fie cu norocü. „La Albanezi este obiceiü, că fata pe lângă părinți trebuie să aibă câtü s'o puté mai mulți frați, fie ea câtü de sêracă e socotită ca fórte norocită.“²⁾

După ce fata ce a începutü a râșni s'a obositü, vine alta la rëndü și totü așa până s'a mântuitü totü grâulü de râșnitü.

¹⁾ Ida von Duringsfeld. Die Albanesen Hochzeitsbuch.

²⁾ Ida von Duringsfeld Die Albanesen Hochzeitsbuch.

Vornicelul le totu zoresce, că altu-felū nu le dă stafide; la urmă vornicelul le împarte póme (stafide). Lăutarulū saū flăcăulū cu fluerulū, ce-ī cu eī, mai Ńice o horă.

Fetele se prindū rótă, iar în mijloculū horeī, vornicelulū Ńi cu gazda frământă pămīntulū; de gasda-ī slabă Ńi prinde'n jocū fata saū nora. Hora s'a mântuitū; cu toŃi iaū Ńiua bună cu „berechetū, cu berechetū să vē fie,“ Ńi petrecū până departe. Vornicelulū cu demerlia 'n capū merge înainte, iar fetele necăjindu-lū totū drumulū, mergū până la casa mireseī.

Sócra cea mică aduce douē coveŃi curate Ńi le așadă în mijloculū caseī, una în alta, deasupra punū trei site una peste alta. Unū băeŃelū călare pe-o Ńea, stă lângă covată, Ńi c'o lopăŃică totū iea făină dintr'unū sacū Ń' o pune în sita cea de deasupra.

În Dobrogea se alege numai o fată. Sócra mică o légă la capū c'unū barizū naraznatū Ńi pe dinainte-ī pune unū peŃchirū. Deverica totū pune făină în sita de deasupra. Cine-va din casă Ńi aruncă în sită banī, stafide, carī remānū ale feteī.

Fata, după ce a petrecutū făina printr'o sită, o petrece din nou prin a doua Ń'apoī prin a treia. În timpulū acesta fetele cele-lalte-sū la jocū, rămāindū numai fata cu părinŃi să mântue făina de cernutū numai printr'o sită.

În Moldova, unde băeŃelulū, călare pe o Ńea tórnă făină. În sita cea de deasupra, se alegū trei fete cu mamă Ńi cu tată, aī cărorū părinŃi să nu fie priminiŃi; fie-care luāndū câte-o sită, o cernū una deasupra alteīa Ń'așa de binișorū, ca nu cum-va să se ciocnescă, căci atuncea va fi sfadă Ńi traiū rēū în casa tinerilorū.

După ce s'a mântuitū făina de cernutū, mama mireseī iea o mână Ńi presară cu ea capulū mirilorū, ca s'ajungă adānci bătrāneŃe Ńi pērulū să le fie albū ca făina. Plămādescū, punū la dospitū Ńi după ce aū frămāntatū aluatulū, o femeefurā o fārmătură Ńi vrea să-lū murue pe mire, care de vrea să scape trebuie să plătēscă.

„Obiceiul de a mânji pe mire cu aluat e întocmai și la Albanezi. ¹⁾ Aluatul îl învâlesc într'unu prosopu, vornicelul face cu el semnul crucei mai întâiu în mijlocul casei, susu în grindă, apoi la ușă, de acolo îl scote afară și-lu mai jôcă, după ce a făcut și la prag semnul crucei.

Împartă apoi totu aluatul în două părți, din cari are să facă doi colaci, pentru a-i rupe în dimineta cununiei, unul în capul mirelui și altul într'alu miresei.

În Dobrogea din acestu aluat fetele fac nouă turtite, le ungu cu miere și le dau în cuptor; mulți însă, ca să nu mergă miere multă, după ce le-au scos din cuptor, le ungu pe deasupra cu miere. Aședă turtitele d'arëndul pe o mēsuță, înfigu în ele trei steble de busuioc și le acoperu c'unu bariză naraznată și le scotă afară cu masă cu totu. Afară jôcă hora: a venit și mirele și s'a prinsu lângă mirésă. Aședă masa în mijlocul horei, mai învêtescă câtă mai învêtescă hora în jurul ei, iar după spartul ei fata ce a cernută făina rupe turtite bucățele și dă fie-căruia câte o fărămătură. Numai mirele și mirésa nu se cade să guste; copiilor, ce se întemplă feță le dă dîcându-le: cată să-ți aduci aminte c'ai mâncat turtă la nunta (cutăruia), și ca să facă hază mai întinde câte o bucățică celor bētrâni, ca să-și aducă aminte din tinerețe.

Asemenea obicei e întocmai la Ruși cu *șișca*.

Atât la casa mirelui, cât și a miresei se adună femeii, cernu făina cântându, pe urmă'o plămădesc; de acolo o femeie *svașca* merge prin sat la poftit că s'a rugat satul și mama miresei să vie la făcut *șișche*. La *șișcă* nu pôte merge nici un bărbat. După ce s'a adunat cu tótele începă a frământa, unele fac focul, beu rachiu și se veșlesc și fac așa până la o sută sau două sute de șășche, cari-să ca nisce prescuri dospite.

¹⁾ Ida Düringsfeld. Die Albanesen Hochzeitsbuch.

Fie-care gospodină face atâtea șaşche pe câtă e și satul de mare.

Totă asemenea și la Bulgari. La ei Joi este svadba, trimetă pe djeveră (ajutorul mirelui) și pe sfatul miresei cu ploștele cu rachiă de poftescă tôte rudele.

Hora jăcă în ogradă, *zalva* (drușca) și djeverul cernă făina amândoi. *Zalva* face pită, care până se cōce toți pofțiți jocă afară. Mirele 'n mijlocul horei; djeverul după ce s'a coptă turta o scōte afară ș' o rupe în capul mirelui, toți flăcăii iaă câte o bucățică de gustare, de asemenea daă și la *bulca* (mirésa); de acolo se împraștie.

La Macedonenii „Joi dimineta se strângă fetele și nevestele și curăță grăul și orezul și se trămită mai mulți băieți cu căldărușe să care apă de la trei cișmele, cu care are a se plămădi pânea.“¹⁾

În Vlaho-Clisura, Joi tōtă ziua stă masa întinsă.

În Magarova, Crușova, Neagoși, Nizopoli, Joi mirésa cu vr'o 10, 16 femeii se ducă la scăldată; după ce s'a scăldată bine, ungă fața miresei cu ună felă de aluată roșă cleiosă (ceam-ceacâz), care când îlă desprinde de pe obrază îi scōte totă pufulă. Totă în Macedonia, Joi séra atătă la mire câtă și la mirésă se adună la unulă flăcăii și la alta fetele, fie-care ducendă cu elă câte ceva de mâncare; vre-o două trei fete, cari primescă în sémă bucatele, trebuie să scie anume ce a adusă fie-care; și după ce aă petrecută cu jocuri și veselie poftescă la masă; către sfârșită se pune dinaintea fiecăruiă cea ce și-a adusă de-acasă, și ei împărțescă între ei bucatele după plăcere. Pe urmă iar jocă și voie bună.

Baia miresei înainte de nuntă o mai întâlnimă încă și la alte popóre:

Așa, în Grecia, apa hotărită pentru baia nupțială trebuia să fie de fântână sau de izvor, într'ună cuvintă trebuia să fie de apă vie.

¹⁾ Burada. Revist. ist., arch. și filol. an II

În Troada era renumită prin o astă-felū de întrebuiŃare Scamandrulū, în care după Eschile, logodnica, care se scālda, spunea acēstā rugāciune: λάβε μου, Σκάμανδρε, τὴν Παρθενίαν.

În Magnezia se bucura de același renume Meandrulū.

În Grecia încă era unū băiatū, care trebuia să iea apă pentru mire, și o fată apă pentru mirēsă. ¹⁾

După unū obiceiū fōrte vechiū, apa pentru baia de nuntă trebuia să fie scōsă din fōntāna Calliroe, care și-a schimbatū numele în Ἐννεάκρουνος, după ce în timpulū lui Pisistratū aū închis'o într'o îngrăditurā. Notițele vechilorū autori nu se potrivescū asupra acestui punctū, dacā a fostū unū băiatū saū fată λουτροφόρος, căruia i se dase însārcinarea de a atinge apa pentru baia nupțialā; acēstā părere din urmă ar fi întăritā printre alte mărturiī de zugrāvēla unei vechi cane volcenze (Gerhard, „Ausserlesene griechische Vasenbilder“ III, 306.)

În acēstā picturā vedemū în stānga fōntāna S-tā Caliroe, care izbucnesce dintr'unū capū de leū, pe care se rezemā unū felū de atrium doricū. O fată, ținēndū în mână obi-cinuita ramurā de laurū saū de mirtū trebuitōre pentru serbare, privesce c'o privire semnificativā cana ce neconținutū se umple cu apă, hotărītā pentru baia nupțialā; alte cincī copile prindū loculū liberū din picturā, unele purtāndū pe capū cana gōlā sēmēnā a aștepta să le vie rēndulū de a lua apă; altele din potrivā sunt gata de plecare pentru a se înturna cu vasele pline. Dacā se ține sēmā de numerosa populație din Atena și încă de obiceiulū Atenienilorū de a celebra nunțile maī cu deosebire în luna Γαμήλιον, în luna nupțialā, de bună sēmā se va întâmpla, că în aceiași dī se putea celebra multe căsătorii; de aci se pōte că dese ori să se fi întâmplatū că maī multe fete tinere de deosebite părechī de soți, să se întâlnească la isvorū. O asemenea scenā tocmaī a vrutū să se represinte pictorulū. ²⁾

¹⁾ A. De Gubernatis. Usi nuziali in Italia. Il bagno p. 140.

²⁾ Carlo Giussani. La vita dei Greci e dei Romani.

„În India sunt foarte multe fântâni sante, din cari se pôte lua pentru baia nupțială, dar mai întâiū trebuie să fie binecuvîntată.

În Atharvaveda se păstrează câte-va formule pentru ast-felū de binecuvîntare.

La Albanezii din Sicilia o ducū pe mirésă la scăldatū în cântece. În Rusia încă facū baie atât mirele câtū și mirésa. În odaia de baie șeguescū, rîdū, vorbescū; tovarășele spală pe tînăra mirésă, care eșindū din baie cântă duiosū astū-felū:

Io, pervenuta all'ultimo, prego Dio,
 Lo stesso Cristo del cielo,
 La Santa Madre de Dio,
 Nella mia bellezza di vergine,
 Con le mie care giovani compagne,
 O larga strada luce mia,
 O larga strada aperta ai sollazzi,
 Ho finito di camminare sopra di te,
 Ho finito di sollazzarmi
 Con le mie care giovani compagne,
 Nella mia bellezza di vergine.
 Vicini miei, cari vicini a me più prossimi,
 Non ricordatevi de' miei dispettucci e delle mie insolenze
 Attribuite, miei cari vicini,
 Le insolenze alla semplicità delle vergine,
 I piccoli dispetti alla bellezza della vergine;
 Amara lamentatrice, mi accosto
 Alla mia pulita camera,
 Al mio vasto cortile,
 Alla nuova porta,
 Agli intagliati pilastri.

La Români de se face nunta vara, cea ce se întēplă foarte rarū, atunci mirésa și cu mai multe fete se ducū la scăldatū într'o apă curgētore; și, de apa nu-ī în satulū lorū, mergū chiar în alū doilea și în alū treilea satū; iarna însă

*) A de Gubernatis, Usi Nuziali in Italia. Il Bagno. p. 142.

facă scaldătórea în casă, căci în ziua cununiei are să fie împăratésă, de vreme ce are s'o împărtășescă preotul și atunci trebuie să fie curată atât cu trupul cât și cu sufletul.

2. Vineri.

Claca lemnelor, adusul lemnelor, lemnele.

Flăcăii, frumos îmbrăcați, se adună la casa mirelui; acolo-î cinstesc, și cine vrea le mai dă și câte-o gustare. După ce i-au cinstit, scot boii din ocol și carul său sania de sub șopron, înjugă boii; sócra cea mare ese afară cu un tencu de naframă, cu mâna ei légă câte-o naframă la córnel boiler și apoi împarte și la flăcăi. Socrul cel mare tórnă dintr'un clondir totă câte-o țuică (șipusor mic), cinstesce pe fie-care, și toți flăcăii sărută mâna socrilor, pe urmă își atárnă naframile la pălărie, la códa toporului, ș'o pornesc la pădure; iar cântecele și chioțele lor se înalță până la cer. Ajung în pădure, opresc carul; poc! poc! trosc! se aude în toate părțile și când cel d'întăiu copac a căzut la pământ toți strigă „cu noroc! cu noroc!“, s'aruncă asupra-î și-l urcă în car, și tot așa până ce-ă învâronat carul țapăn, îl împodobesc cu crengi verzi, ori de-i iarna, caută bradul său vr'o buruiană, ca merșorul, brebenocul (immergrün), ce nepăsătoare de greutatea iernei nu-și schimbă fața.

În vremea asta, acasă, sócra mare cu ajutatóarele caută pentru ale gurei. Mirele ese întru întempinare cu lăutarii, hăt departe de sat, și ce mai hukură când au intrat în ogradă. Socrul îi primesce: „cu noroc, cu noroc.“

—Noroc să dea Dumneșu, i se răspunde.

Lăutarii cântă, cu toți se prind de mână și trag o horă de tremură pământul. Câte unul mai dă o fugă după socrul să-l prindă și pe el în danț; iar alții aduc sócra

de-o pună lângă uncheshu și tragă danțului mai departe, ȳcândă cuvinte de horă saă, cum le ȳică în Ardeală, strigături :

Haă moșule să vedemă
De mai poți la bėtrănețe
Cum puteai la tinerețe

Saă s'o mai necăjescă pe bėtrână :

Bine șede doi cu doi
Și uncheșii amėndoi.

În casă-i așteptă masa ; se pună rătă în juru-i și începe cinstea, apoi aducă măncaarea. După masă iar jocă.

În județulu Brăila *deverica* merge din casă în casă, pe unde scie că sunt fete mari, dăndă fie-căruia câte-ună fășicu cu alune, nohotă, stafide și cu câte-ună caramfilă, poftindu-le din partea părinților (cutărei) fete să vie pe Sămbătă la *bradă*.

„La Macedonenă Vineră se trămită din partea logodniculuă caiă la pădure, ca să aducă lemnele și două crengă mari, din cari una se pune pe ogeaguluă casei logodniculuă, iar alta pe ogeaguluă casei logodnicei, și celoră ce le-aă adusă li se dă bacșiu. Lemnele aduse servescă pentru a se face pânea și a se face bucatele pentru nuntă ; și totă Vineră spre sėră se frămăntă aluatuluă, când femeile tôte 'n coră și unisonă cântă cânteculuă următoră :

Nu va dada s'mi marită	Nu vrea mama să mă mărite
Ma fiidăce că escu fiică,	Ci'mă ȳice că sunt mică,
Nică, fiică, coperdica.	Mică, mică ca păturnichea.
Scólă, dado s'mi marită	Scólă mamă și mă mărită
Nu escu fată de nouă ani	Nu sunt fată de nouă ani
Di nouă ani calcai tu ȳece	De nouă ani, călcai pe ȳece,
Ma fiica, nă oră dada nu mi fațe.	Dar mică încă o dată, mamă, nu
	[mă face.“ ¹⁾

¹⁾ Burada. Datinele la nunți ale poporuluă romănuă din Macedonia Rev. ist., arch. și fil.

La Albanezi se ducă după lemne, însă numai femeile, chemându-se ziua: Hochzeits-Holztag ¹⁾.)

La Ruși, de Vineri dimineță se adună fetele și se ducă cu mirésa și cu druștele și poftescă și nevestele la corova. După ce au frământat aluatul, facă din el un colac mare, împodobit cu flori împletite din aluat și așa de mare, că deabea îl vără în cuptor, iar când la scos totu-deaunstrică gura cuptorului și pe urmă sta fetele până l'au lipit.

La casa mirelui încă se face corova, dar nu se adună decât nevestele. De corova pomenesce și Düringsfeld.

De mirésa se mărită după un flacău din alt sat, atunci trebuie să dea fetelor și flăcăului din satul ei masă de despărțire; toți dau câte-un dar, și în Dobrogea mirésa sărută mâna la toți flăcăii mai vrăstnici decât ea.

„În Transilvania mirele trimite chemători (totu-deauna sunt doi feciori cu bețele împetelate) pe la aceia, pe cari voesc să-i cheme la ospăț; intrându chemătorii în casa celui ce vor să-l cheme la nuntă, salută după datină și unul dintre ei ȳice:

— Ne rugăm de iertare, pentru că îndrăznim a intra în casa d-vóstră, cu un cuvânt de la mirele N. N., care se rógă prin noi să nu vė pregetați ostenéla de a veni și d-vóstră poimáne la casa dumnia-lor, la a d-sale căsătorie cu N. N...., într'o ȳi de veselie la un taer de mâncare,

Un pahar de bețură,
La mai multă voie bună
Să petrecem împreună.
Că cu drag vė vom vedé.

Sau așa, când intră chemătorii în casă și se închină, gazda casei îi poftescă să ședă, dar ei nu ședă ci unul dintre ei ȳice:

¹⁾ Ida Düringsfeld. Albanesen, pag. 61. Hochzeitsbuch, bei den christlichen völkern Europa's.

N'avemü scaunü de şedere,
Nici locü de remânere
C'avemü cale de călătorie
Ca Dumnedeşü să vă ţie.

„Suntemü trimişî şi la d-vóstră cu unü cuvîntü de la Dumnedeşü şi de la mirele N. N., care se rógă prin noi să veniţi să luaţi parte şi d-vóstră la ospęţulü dumi-sale, poimâne, adică Duminecă,

La unü täerü de mâncare,
La unü paharü de béutură,
La mai multă voie bună
Să petrecemü împreună;
Cu tótă inima vă poftesce
Şi cu dragü vă şi aştéptă.¹⁾“

În Transilvania chemătorii mergü numaî Vineri pe la némuri şi pe la toţi aceia pe cari vreaü să-i poftéscă la nuntă. Atätü pe chemătorulü mirelui cât şi pe chemătorulü miresei, fetele-i gătescü frumosü cu cârpe (ştergare); le pune rótă la pälărie, panglicî şi ace cu bumbü; de asemenea oluţulü şi torulü (bastonulü) îi împodobitü cu panglicî de numaî gurgoiulü se vede plinü *de rachie*; aceste panglice nu le cumpără din nou, ci fie-care fată împrumută cu bucurie panglicele, ca chemătorii să fie frumoşi chitiţi.

Chemătorulü inträndü în casă đice:

— Norocü bunü să dea Dumnedeşü.

Gasda. — Să dea Dumnedeşü, placă-ţi saü fiî bunü de şedü.

Chemătorulü. — N'avemü vreme să şedemü, mă rogü.

Şadă binele la d-vóstră, eü mi-oî da solia.

„Este cuvîntulü lui Dumnedeşü întâiu şi pe urmă a (cutăruia); i-a datü Dumnedeşü şi lui puţinellü lucru şi nu póte lucra fără ómenü cei bunî şi așa vă poftesce şi pe d-vóstră cu cinste şi cu dragoste pe Duminecă diminęta la unü scaunü de

¹⁾ Benedictü Vicin: obiceiurile la nuntă în Transilvania.

odihnă, la un pahar de băutură, un césu două câtă o vrea Dumneđeş sfintulă.

Sfirşindă aceste cuvinte, închină cu *oluşulă* şi bea şi gasda. Acésta se petrece în tóte casele unde merge chemătorulă şi pretutindene gasda umple oluşulă, saş vornicelulă đice intrândă :

V'a pofitū jupānulă mire,
Şi jupānésa mirésă,
Şi socrī ceī mari,
Şi nunī ceī mari,
Şi noi ostenitori,
Că aveţi şi d-vóstră fete şi feciori,
Şi vė vomă da şi noi mână de ajutoră.

La Macedonenī chemarea se face cu plosca de vinū şi cu mere.

3. Sāmbătă.

La casa mireseī. — Brebenoculă.

La casa mireseī se adună mai multe fete de o iaş şi pornescă la pădure după brebenocă, până a nu rėsări sórele şi a se scutura roă. Cine nu scie ce frumosă e brebenoculă cu flórea lui albastră revėrsată! Iarna, când copaciloră nu le-a mai rėmasă decât scheletulă, căci tótă podóba loră mohorită zace la pāmīntă, când vėntulă mişcă cu putere crengele despoiate de frumuseţea loră, dāndă pădureī glasulă celă mai tānguiosă, ce strīnge inima omului; când pătura de frunđe 'uscate foşnesce jalnică sub picíórele tale, când mórte privescă în tóte ce te'nconjóră şi cu paşi şovătorī cauţi cărarea îngānāndă duiosă:

Asta-ī lume 'nşělătóre,
Unulă nasce, altulă móre,
Celă ce nasce necăjesce,
Celă ce móre putrezesce.

De-o dată, cine scie cum ți-ai rădicatū ochii și de veđi în vêrfulū vr'unui stejarū verdele vâscū, cu ce dragū îlū privesci și cum nu te mai saturi privindu-lū. D'apoi când întêlnesci câte unū palcū de brebenocū, cu frunđa îngustă verde închisū, cum își întinde crenguțele la pămîntū: elū deșteptă vieță, voia bună și nădejdea 'n sufletulū tēu. Cu dragoste-lū culegi și cu inimă deschisă aduci acasă smocolū de brebenocū. Îlū socotesci de bună augurū și că, după cum te-a veselitū pe tine, așa să mai veselēscă și pe alții și să nu-lū ai numai pentru unū minutū de cēsū, ci să-lū puī colo pe polița de sub icōne și să-lū totū privesci verde până ce fumulū l'a înnegri.

Póte cam așa o simțire i-aū dusū pe ómeni să trinēță miresei bradū și să-i facă cunună de verde și nevestejitū brebenocū.

După ce fetele aū culesū brebenocū de ajunsū, l'aducū acasă și-lū punū într'o strachină, saū covățică cu apă prós-pētă ne'ncepută.

În mijloculū casei aședă masa, adică punū o putină într'unū colțū de casă și una 'n altulū, aședă peste ele trei scânduri, le acoperū cu o față de masă, și-i gata. În mijloculū mesei punū patru colaci unulū peste altulū, în lăuntru unū bulgăre de sare, o huscă (în Bucovina) într'o naframă, ce are s'o pue mirēsa mirelui în brăū; iar colaciī îi iea mirēsa cu ea la casa mirelui, unde staū pe masă până după nuntă, când îi ducū nunului. Acēstă naframă, ce-o pune mirēsa mirelui în brăū, elū are să i-o dea la cununie, iar după nuntă și-o stränge în fundulū lađii, fără a o mai întrebuinta vr'o dată; numai la mórte i-acopere fața cu ea. Acestū obiceiū așa de înrădăcinatū în poporū a trecutū în parte și la clasa cultă, unde unele mirese își păstrēză batista ca ochii din capū și de-o 'ntrebī, „pentru ce faci acēsta?“ își rēspunde, c'asa-i obiceiulū.

Unū asemenea obiceiū, cu óre-carī deosebiri, îlū găsimū într'o vale din Tirolulū italianū.

„Intr'o vale din Tirolul italianu domnesce unu obiceiu frumosu. În acestu ținutu obiceiul prescrie, că muma să dea o batistă de pânză nouă miresei, înainte de a pleca din casa părintescă spre a se duce la cununie în biserică.

„În timpul ceremoniei religioase, mirésa ține acéstă batistă în mână, spre a șterge cu ea lacrimile în acea ȃi. A doua ȃi tînăra nevasta aședă batista lacrimeloru nespelată în ladă, unde rămăne neatinsă, orî și ce s'ar întembla. Copiî crescū, se căsătorescū, fetele primescū de la mame alte batiste de lacrimi în familia cea nouă: batista rămăne la loculū ei.

„Ea și-a îndeplinitū însă numai jumătate din misiunea sa. Morū pôte generații, mirésa de odinióră a îmbătrănitū și-a îngropatū pôte pe soțulū și copiî sēi chiar, și ultimulū darū primitū odinióră ca fată de la mama sa, n'a pututū încă să-și îndeplinescă a doua parte a misiunii sele. Dar, în fine, ajunge și acestū momentū, ochi obosiți ai bătrănei se închidū și pentru totū-deauna.

„Atunci aceași batistă, care odinióră a ștersū lacrimile fericite ale tinerei mirese în ȃiua cununiei, acoperă buzele palide și ochi stinși ai bătrănei mórte și o însotescē în mormintū ca o salutare a aurorei vieței către aurora existenței dintr'o altă lume mai bună. 1)“

La casa miresei se adună câte-va femei, se aședă după masă și se punū pe alesū brebenoculū, frunȃuliȃ cu frunȃuliȃ, și totū le prindū cu matase una peste alta și una de alta, până ce facū o ghirlandă de pusū pe capū. În patru părți ale ghirlandei punū între frunze câte-o băncuȃ (dupcă, bucată de francū), saū sorocovēțū, ca să nu ducă lipsă în vieȃa ei casnică.

La Poloni încă mirésa pórta pe capū o monedă, mai pune câte-unū cățelū de usturoiū, care-î socotitū că are puterea de a alunga duhurile cele necurate și de a feri de răū.

1) Româna Liberă, 13 Noembre, 1886.

Kanitz spune despre obiceiurile Bulgarilor, că la copilul mic îi pună usturoi și mătasă roșie, ¹⁾ în cunună mai pună un cântăfior de mătase roșie, pentru c'ășa e bine.

În Bucovina femeile taie hârtiuțe poleite, galben și alb, și le prindă de frunzele de brebenoc, unele le lipesc chiar cu miere. Când cununa de brebenoc îi gata, patru dintre femei o iaă crucișă, încungiură cu ea masa de trei ori și o pună dinaintea miresei; gazda cinstește nevestele, pe urmă tatăl și mama miresei iaă cununa, unul de o parte și altul de cea-laltă și i-o pună miresei pe cap.

De mirésă n'are părinți, atunci rudele de aproape pună cununa, iar druștele o înconjură aședându-i cununa și prindându-i-o cu spelci; pe urmă staă în așteptarea mirelui, ce vine în Muntenia sau Oltenia cu unul sau mai mulți brați. ²⁾

La casa mirelui. Tunsul, bărbieritul.

La casa mirelui Sâmbătă totă ziua se pregătesc bucatele.

După ce a venit flăcăii cu lăutarii pună un scaun în mijlocul odăiei și lă aședă pe mire. Prin locurile unde mirele își iea mirésă acasă, chiar de la logodnă, atunci la bărbieritul mirésă îi ține oglinda și lumînarea, iar o soră de generică cu o cumnată, prosopul. Când nu-i mirésă atunci și oglinda o ține totă o rudă a mirelui, în vreme ce un flăcău

¹⁾ Așa-i obiceiul țeranului pentru a-și feri copilul de rău, îi lăgă la gâtă într'o punguliță un cântăfior de usturoi, argintă viu într'o alună cu bortă, pe care o astupă cu cără, camforă și piper, pentru ca să fugă răul de el; sau în sfirșit ca să-i fie copilul deșteptă și cöse la gâtă ochi de lup.

²⁾ Bradul pöte să-și aibă obârșă și în credința de a atrage asupra-i ura ăeilor. Femeea sêlbatecului de are ună fiu unică, alătura lui face o motronă, pe care o'mbracă la felă cu dînsul și ce-i mai multă, ba chiar o și desmărdă, pentru a înșela ăei.

Se scie că cea mai mare parte din Țiganii lăutari pörtă ună cercelă în ureche, după cum ăică ei, pentru sunet. Afară de lăutari, aproape la casa orî-cărui țigană unde-să multe fete și ună singură băiată, îi pună băiatului ună cercelă, ca să-lă iea ăei dreptă fată.

Acestă obicei este răspândit și printre Români.

flă tunde și-lă bărbieresce, iar mama și surorile lui plângă de se risipescă.

Mirele îmbrăcată cu camășă albă ca helgea, cusută în à jour pe umere, iar la gâtă și pe mâneci tivită cu găurele și pe mărginuțe cu bibiluri. Pólele cămeșei saă isă cusute la puntură cu floră pe margină și cu bibiluri, nu rară se vede cu horbotă, cu undrele, saă chiar cu aculă ciurului. Mai multă prin partea șesului flăcăii pórtă cămeși bătute cu fluturi, iar în partea muntelui se vedă și cămeși de borangică alese cu ăumbăcelă saă chiar cu lână. Mijloculă le-ă strânsă cu chimiră cu nasturi albi saă galbeni și cu felă de felă de înflorituri de lână. Deasupra cămeșei pună o bondiță cusută cu lănețuri, care de care mai frumosă împodobită, prinsă la gâtă în doi bumbi, lăsându să se vedă cămeșa, brăulă și chimirulă de care-ă atârnată ună smocă de zorzóne, apoi itări creți ca maculă, și, de-ă iarnă, ține între umere ună sumană cusută cu lănețe, apoi o căculiță de mielă cu creți mărunței.

În Muntenia, Oltenia, Transilvania și în câte-va sate din Dobrogea, la casa mirelui gătescă fetele și flăcăii frumosă ună bradă cu hărtii poleite, cu smochine, cu migdale, cu nucă, cu alune, cu portocale și alte fructe legate de pomă cu ață saă cu sârmă; unii mai pună și covrigei și alte bunătăți; în Transilvania pună bradulă într'o pâne frumosă cu floră de aluată.

Prin partea muntelui, afară de acestă bradă, fie-care flăcău are bradulă lui: cu câtă te coboră mai la șesă brađii sunt mai puțină la numără, iar la șesă, pe țermulă stângă ală Dunării, e numai câte unulă. Din jud. Putnei în susă atâtă la munte câtă și la șesă; nu se mai pomenesce de bradă.

De la casa mirelui pornescă nuntași; cumnatulă de mână saă de ginerică duce bradulă într'o mână jucându-lă și cântându; iar stolnicesele saă călțunăresele ducă darurile miresei, ș'asa mergă în satulă miresei.

Flăcăii miresei călări pe cai ageri s'ațină să prindă pe nuntași mirelui când vină, și de 'ndată ce-ă zărescă de de-

parte, esă înaintea loră și-î fugărescă până pună mâna pe dînșii și după cum ȃice Cantemiră în descrierea Moldovei: „Îi légă vértosă, îi pună în dărătă pe cai; iar la cei mai defrunte numai câtă îi înconjură rudeniele miresei și luându-î între dînșii îi ducă la casa ei, ca și când i-ar fi robită; și după ce sosescă acolo îi întreabă pe dînșii ce caută, iar ei daă răspunsă, că ară fi trimesă să vestescă răsbolă și óstea încă îndată va sosi, ca să iea cetatea; și după ce ȃică ei cuvintele aceste îi poftescă în lăuntru și-î silescă de beaă vr'ocâte-va pahare de vină, și după aceea îi trimetă iarășă înapoi cu vr'ocâți-va din óspeții miresei; și după ce vedă ómenii miresei că se apropie mirele, daă drumulă cu ocări și degrab'se întorcă iarășă înapoi și dacă potă pe trecătorii mirelui ca să-î ajungă, pe dînșii apoi asemenea-î légă și-î ieaă împreună cu sine; și după aceea, adunându-se améndouă părțile de óspeți, facă întrecere cu alergarea cailoră, dându-se bacșișă celoră ce se arată mai cu vitejie, adică la cei proști o năframă, iar la cei mai cinști postavă de bună preță saă vr'ocânză de mătase; și după ce trimetă ómenii înainte ca să pue semne unde să alerge, atunci cei ce socotescă că aă cai mai buni daă pinteni și celă ce ajunge întâiă iea acelă bacșișă singură din mâna miresei și calului seă i-se pune cunună de flori împodobită.“

În distr. Botoșani și Dorohoiă flăcăii din satulă miresei în frunte cu doi vorniceii, ce pórta pe ună beță doi colaci esă înaintea mirelui din-dată ce-î zărescă de departe și flăcăii din satulă miresei, făcându rôtă pe lângă vorniceii loră, staă gata de apărare, ca să nu lase nici c'ună chipă să rupă colaciă din mânilă vorniceiloră.

De îndată ce s'aă întâlnită cele două cete de nuntași, se începe între ei hărțuială; mirele și cu nuntașii lui vrëndă să rupă colaciă și cei-lalți se apără din răsputare, și numai când nuntașii mirelui aă isbutită să pue mâna măcară p'ună colacă, numai atunci le este învoită a păși mai departe.

4. Duminecă la casa miresei.

Busuiocul, bradul, măgelele.

Când nuntașii mirelui au ajuns la casa miresei, ograda-i plină de lume. Mireasa înconjurată de druște stă în picioare c'o naframă frumoasă cusută 'n mână, iar lângă ea o cofă cu apă, deasupra cu un colac împletit.

În Transilvania colăcarul și călărețul nu pot intra în ogradă fiindu pórta legată cu funii sau cu lanțuri înfășurate cu pae. Starostele-i arată drumul mai încolo colăcarului; însă el, după ce salută pe cei de la pórta, începe așa :

*Colăcerie.**Starea I.*

Ce saltu, ce veselie,
 Ce lucru póte să fie
 Ce stați aici adunați,
 D-vóstră, iubiți frați?
 Că noi fórte ne mirăm,
 Și nu vă prea lăudăm,
 Gândind că de frică mare,
 V'ați închis așa de tare.
 Vêdându-vă fața 'ntristată,
 Și cu galben mestecată,
 Firea vă e spăimîntată,
 Și starea vi-i tremurată.
 Trei luni sunt de când venim
 Ne uităm și nu dormim,
 Dar lucruri așa tocmit
 Încă nu ne sunt ivite;
 Pórta legată cu pae,
 Glóta 'n cap stă să ne sae,
 Unii cu măciuci ferecate,

Alții cu gurele căscate
 Și de garduri rözămate;
 Dar de cei cu măciuci ferecate
 Nu ne temem, că ne-or bate,
 Ci ne temem de cei cu gurele căscate
 Că ne-or mânca epele tóte.
 Mai cuvîntați și d-vóstră ce sciți
 Și cu vorba nu ne zăboviți.

Aici starostea răspunde și le arată drumul să mérégă.
 mai departe dîcîndu: că dĕu aice nu e nici unul cu gura
 căscată ș. a.

Starea II.

Colăcarul: Cinstite vornice de casă,
 Spuseși multe, nu ne pasă.
 Dumneđeșă să te trăiască,
 Traiul tău să ți-lă sporéscă.
 Noi de unde ne-am rădicat
 Cu ală nostru craiă lădată,
 Multă lume am umblat;
 Și umblăndu atăta lume,
 Am văđută câte-o minune,
 Care tóte vi le-oî spune
 Și credeți, că nu sunt glume,
 Dar lucru minunat
 Ca să fie așa ciudat
 Încă nu ni s'a 'ntemplat;
 Porțile tare legate
 Și cu paie 'nfășurate
 Póte dóra vă păziți,
 Și de cine-va gândați,
 Saú de Turci ați audit
 Că p'aici aú tăbărit;
 Dar bine să vă păziți
 Că și noi am înțeles
 Că ună craiă macedonescă
 Care acum s'a rădicat,

Și-î lotru prea minunată,
 Vine cu niște oști grele
 Cât se sparie toți de ele.
 Tunuri gróznici slobozescú
 De și munții se clătescú.
 Dar vė prindeți cu noi frați,
 Porțile să deslegați,
 Și ne dați totú ce vomú cere,
 Că noi suntemú cu putere,
 Și vomú pázi cu tãrie,
 Pe-aci nimeni să nu vie,
 Faceți-vė voie bună,
 Și credeți că nu-î minciună.

Starostea din lăuntru ȃice :

Te-am ascultatú vréndú nevréndú,
 Să mai apucú și eú la rëndú,
 Că multe spuî și înșiri.
 Tu ȃici că de noi te miri;
 Dar voi sunteți tocãlii,
 De spãrietú pasere 'n vii;
 Dar mă rogú taci acuma,
 Să-ți mai spunú și eú una,
 Taci rogu-te, fii domolú,
 Să nu te culci pe pomnolú,
 Și nu vorbi totú minuni
 Dór n'ai mâncatú bureți nebuni;
 Saú fugiți de pricolici,
 De aceea v'ați opritú aici,
 Orî umblați dupã boștine,
 Că aice n'are nime.

Colăcerulú rėspunde așa :

Dumnéta-mi ești cunoscutú,
 De când mi te-am fostú vėđutú,
 Scii, anú vară, în orașú,
 Ședeai la unú contorașú,
 La masă dupã cuptorú,

Rodeai unŭ mestecătorŭ,
 Și iar pe nescari răzore,
 Resfătăndu-te la sóre,
 Dumnéta ești de la Buda-veche,
 Unde mâța fuge de strechie.

Starea III.

Cinstite vornice,
 Să-ți mai spunŭ óre-ce,
 Eŭ sunt solŭ împărătescŭ,
 Nimica nu mă'ndoescŭ,
 Totŭ direpte să grăescŭ,
 Că porunca 'mpărătésă
 Cine nu vrea s'o 'mplinésă,
 Cu capulŭ o să plătésă.
 Pe-alŭ nostru craiŭ lăudatŭ
 Îngerŭ blândŭ l'a deșteptatŭ,
 Fața veselă și-a spelatŭ,
 La Dumneđeŭ s'a rugatŭ,
 Slugele și le-a chematŭ,
 Mândră óste ș'a adunatŭ
 Din bătrâni și tinerei
 Cătu-i stă bine cu ei;
 Tot argați de cei voinicŭ,
 Peste cincŭ sute și cincŭ,
 Peste-o sută călărași,
 Peste-o sută pedestrași,
 Peste dînșiŭ s'a ȳtatŭ,
 Ș'apoi eși la vĕnatŭ.
 A vĕnatŭ câmpŭ cu florile,
 Munții cu răcorle,
 Și vedĕndŭ o urmă de fieră
 Stătură toți se mirară,
 Unŭ điceaŭ că-i flóre de raiŭ
 S'o rupă alŭ nostru dulce craiŭ;
 Alții, că-i viță de vie
 Să-i fie craiulŭ soție;
 Atuncŭ pe noi,
 Pe acești doi,

Vădându-ne mai vioi,
 Fiindă cu calea 'nvățați
 Și cu cai mai buni gătați,
 Dintre óste ne-a alesă
 Și 'nainte ne-a trimesă
 Ca s'aducemă veste bună
 La toți și tóte împreună.
 C'ală nostru craiă lăudată
 Și pe aici a mai umblată,
 Și fiindă vreme senină
 A intrată într'o grădină,
 Și aflândă o flóre 'nflorită
 Frumósă neodrăslită,
 Ară duce-o în grădina-î crăiască
 Ca acolo s'o răsădéscă
 Și frumosă s'o odrăsléscă
 Domnulă gându-î împlinească.

Starostea răspunde:

Ardealulă câtă e de mare
 Minciunosă ca tine n'are,
 Călare pe a ta iapă,
 Mai minciunosă ca o babă,
 Ba și soțulă tēū, sciū bine
 Că vorbindă cum se cuvine
 E minciunosă ca și tine,
 Nespelată și somnorosă,
 Rēū de gură flecārosă.
 De când mă-sa l'a băiată
 Și popa l'a botezată
 De locū nu s'a mai spelată.
 Și încă așa e de mărețū
 Ca și unū purcelū crețū
 De după cotețū.
 Iar dumnea-ta ca unū dergătorū
 Eșitū de după cuptorū
 Cu cisme de pele de mătă
 Pe la gură totū tăriță,
 Cu capulă câtă nnū bostanū,

La gură ca unŭ cloțanŭ.
 Unde mergeți acolo vă uitați,
 Așa sunteți de detunați;
 Ați uitatŭ de ce-ați venitŭ
 V'ați datŭ după flecăritŭ.

Colăcarulŭ îi răspunde :

Tóte bine le-ai cuvîntatŭ,
 Dar pe gură nu te-ai spelatŭ;
 Și totuși te ții mărețŭ
 Ca și unŭ purcelŭ crețŭ
 Intr'unŭ fundŭ de cotețŭ
 Cu mustața trasă 'n josŭ
 Și la gură mîncăciosŭ

Starea IV.

Iubiți ómenŭ de omenie,
 Ca Dumneđeŭ să vă ție,
 Vorbă prea îndelungată
 Nu-ŭ de trebă nici-o dată.
 Noŭ acum ne-amŭ datŭ solia,
 Dumnea-ta ne dă simbria
 Du-te 'n cea frumósă casă,
 Veđi în cornulŭ celŭ de masă
 Unŭ colacŭ de grâu curatŭ
 Într'o sulitŭ 'mplântatŭ,
 Pe séma nóstră gátatŭ
 Și o glajă de vinarsŭ,
 Ca să o dămŭ pe sub nasŭ,
 Să ne trecă de necazŭ;
 Saŭ și-o ploscă de vinŭ
 Și o ștergură de inŭ.
 Ca buzele să ne ștergemŭ
 Și 'ncăldiți de vinŭ să mergemŭ.

Aicŭ starostea închină cu vinarsŭ și ímbie pe colăcarŭ,
 dar acesta nu primesce și răspunde așa :

Fórte frumosŭ mulțumimŭ
 Ca și cândŭ omŭ bea de plinŭ,

Că nu suntem învętați
 Să trăim ne-cumpętați;
 Căci când eram eu băiat
 Mama mea s'a mâniațu,
 M'a lovită peste obraz
 De mi-a fost mare necaz.
 Dar de-omă îmbuca o' mbucătură,
 Vomă mai bea și din bętură,
 Îmbucându de două ori,
 Vomă bea și de nouă ori.

Atunci, deschidęndu porțile, colăcarul și soțulu său intră cālări și mergu până dinaintea ușei, unde se opresc și starostea aduce un colac într'o suliță implântată, o cană cu apă și o sticlă cu vinarsu, care tóte le pune pe un scaun micuț josu, mai pe pământu, iar colăcarul coborându-se de pe calu, înconjură scaunul, se plécă și ia de pe scaun colacul implântat în suliță și sticla cu vinarsu, iar cana cu apă o varsă. De cum-va însă nu le póte lua, îl rîd toți de față; pe unele locuri pretind că colăcarul să sară cu calul peste lanțulu înfășurat cu pae, cu care este legată pórtă de la un stîlp la altul, dar acéstă datină a mai eșit din usu. După ce a luat colacul de pe scaun îl implântă cu sulița în turéculu cimei și închină cu sticla cu rachiú către staroste, dicęndu:

Cinstite vornice,
 Să-ți mai spun óre-ce,
 Să aveți grije de buți cu vinu,
 Și la cai iarăși de fenu,
 Și de ovézú vęnturatú,
 Iar pentru tînérulú Împęratú,
 Mesele să fie gátate
 Cu totú felulú de bucate,
 Că de n'ar fi tóte gátate,
 Ți-o suna cojocu 'n spate.

Dicęndu acestea colăcarul se întórce la nuntași, cari până acuma au stat în locu, și, dând colacul mirelui, acela

flădă cui vrea; apoi vină cu toții împreună în ordinea de mai înainte la poartă, unde iară îi opresc și nu-i lasă să intre până plătesce nunulă la faurulă, care acuma e starostea, ca să deschidă lacătele porții.

Intrându în ogradă conăcarii spună conăcăria, cum îi dică în partea de sus a Moldovei, conăcășie în partea de josă, *colăcășie* în Oltenia, *colăcerie*, *colăcărie* în Transilvania, în Muntenia *conăcerie*, iar *olăcerie*, *olăcărie* și *orație*; pe unele părți ale Olteniei se dică și *olăcașie*.

COLACARIE.

Stănilă Costache. jud Râmnicu-Sărată.

Buna vremea, buna vremea,
 Horă frumósă,
 Boeri dumnea-vóstră,
 Am venită să v'ntrebămă,
 De traí, de vieță;
 Dar nici noi nu viețuimă rău,
 Din mila lui Dumneđeú
 Și din puterea tînerului nostru împărată
 De dimineță s'a sculată,
 Pe ochi negri s'a spelată
 Bicru 'n mână a luată
 Și pe cală a 'ncălicată,
 Ș'a purcesă la vênată,
 A vênată codri cu măgurele,
 Câmpulă cu florile,
 Cu văi adânci,
 Și cu izvóre cu ape limpeși și reci.
 Aflândă urmușórá de fiară,
 Staú toți oșteniú, să mără.
 Strânse stolniculă d'întâiú,
 Elă đise că-i urmă de zîná,
 Să fie cu alú nostru împărată de bună preună;
 Strânse stolniculă de alú doilea,
 Đise că-i urmă de mirudie
 Să fie cu alú nostru împărată bună soție;
 Strânse stolniciú de alú treilea

Și ȕise că-î urmă de stea,
 Să se ducă alū nostru tînerū împăratū s'o iea.
 Alū nostru tînerū împăratū,
 Când a auȕitū acestū sfatū,
 Fôrte s'a bucuratū.
 In scări de argintū s'a ridicatū,
 In toiagū de aurū s'a rezematū
 Peste tótă óstea lui s'a uitatū,
 Ne-aū alesū pe noi,
 Pe iști doi tinerei,
 Mici de statū,
 Bunī de sfatū;
 Și noi ne-amū luatū
 Din conacū în conacū,
 Pe cai de olacū,
 Pe crângulū cerului,
 Pe fața pămîntului.
 Iar dreptū astă cinstită casă,
 Vêȕui stéua că ni se lasă,
 Iar alū nostru tînerū împăratū
 La a dumisale curți a mai umblatū
 Și aflară în grădine o flóre,
 De 'nfloritū înfioresce,
 De roditū nu rodesce.
 Ș'a pusū gândū s'o iea s'o mute,
 Peste mulți munți,
 La a d-sale curți
 Și colo 'n grădina 'mpăratéscă,
 Să 'nfloréscă,
 Să rodéscă,
 Părintii să pomenéscă.
 Iar noi ce-am sciutū am ȕis,
 Și d-vóstră ce mai sciți vorbiți,
 Iar vė spunū să vė 'ngrijiți
 De buți de vinū,
 Gireȕi de fēnū,
 De grajduri de cai murgi,
 Ialomiți gróse,
 Copile frumóse,

Să şadă cu alú nostru tînerú împăratú la masă.
 Ş'alú nostru tînerú împăratú
 Vine cu boeri bĕtrâni,
 Cu voinicĭ tinerĭ,
 Din ploşte bĕndú,
 Din pistóle dândú,
 Săltândú şi veselindú.
 Iar aici când să sosimú
 Şi când vomú descălica
 Noi tótă oştirea sa
 Pămîntulú s'a cutremura.
 Cele ce nu le-ţi afla
 Îndată le-ţi căuta,
 Cele ce nu le-ţi avé deajunsú
 Nicĭ nu-ţi avé locú de-ascunsú,
 Să nu diceţi că nu v'am spusú.
 Iar pentru istoria mea,
 O copilă de acolea,
 Dacă va vrea,
 Dacă nu va vrea,
 Totú aici va rămăné,
 Amin ş'amin
 Şi mie unú paharú de vinú
 Ş'o naframă de inú,
 Fie tivită şi cu mătasă
 Număi să fie frumósă
 Ca dumnea-vóstră jupănésă mirésă.

CONACARIE

Ghiorghi a Lupului Pipirig, jud. Suceava.

Buna vremea, buna vremea
 Horă frumósă,
 Boeri d-vóstră,
 Am venitú să vĕ întrebămú de traiú, de viaţă :
 Trăimú bine de mila lui Dumneđeú
 Şi puterea tînerului nostru împăratú.
 Dar d-vóstră?
 Nicĭ noi nu trăimú rĕú,
 Din mila lui Dumneđeú

Și de a nostrului tînărü împăratü.
Diminéța s'aũ sculatü,
Și grea óste a rádicatü,
Ș'aũ plecatü la vênatü,
Ș'aũ vênatü câmpulü cu florile,
Codri cu măgurele,
Și isvóre cu ape reci și adânci.
Și când colea de către séră
Aflară o urmușórá de féră,
A statü alü nostru împăratü și se miară,
De ce să fie urma asta?
S'aũ strânsü trei sfetnici,
Ș'a ȃisü sfetniculü d'întâiü
Că acésta e urmă de zîná
Să fie cu alü nostru 'mpăratü de bună preună,
A ȃisü sfetniculü de a doa órá
Că este urmă de căprióră
Să fie cu alü nostru 'mpăratü bună soȃióră,
A ȃisü sfetniculü de alü treilea
Că este urmă de mirudie
Să fie cu alü nostru împăratü bună soȃie;
Atuncî alü nostru împăratü
Fórté bine s'a bucuratü,
In scări de aurü s'a înălȃtatü,
In toiagü de argintü s'a rezematü,
Peste tótă óstea s'a uitatü,
Și ne-aũ alesü pe noi,
Pe ișȃi doî,
Micî de statü,
Bunî de sfatü,
Din cai sáneȃi,
Din gură îndrásneȃi;
Și ne-amü luatü din conacü în conacü,
Pe cai de olacü
Pe crângurile cerului,
Pe raȃele stelelorü,
Pe faȃa pămîntului,
Ș'amü vȃȃutü că steaua ni se lasă
La astă cinstită casă,

La dumnea-ta jupânesă mirésă.
 Ori stéua să ne arétați,
 Ori răspunsul să ni-lă dați.
 Multă să nu ne zăboviți,
 Că porunca bine o sciți.
 Amă auđitū că este aici o flóre
 A 'nflori 'nfloresce
 Și de rodi nu rodesce ;
 Și amă venitū s'o luămū
 S'o trecemū peste munți,
 Susū l'a domniei sale curți ;
 Acolo a 'nflori să'nfloréscă,
 A rodi să rodéscă,
 Și părinți să pomenéscă.
 Dar după tóte aceste vē gătiți
 De buți de vinū,
 De stoguri cu fênu,
 De ialomiți grase
 Și de copile frumóse.
 Că alū nostru împératū vine
 Cu boeri bētrâni,
 Cu voinici tineri,
 Săltândū și veselindū
 Și din pistóle pușcândū.
 Aici când va sosi
 Cu toți vi-ți îngrozi,
 Și câte nu s'orū afla
 De grabă le-ți căuta,
 Câte nu vorū fi de ajunsū
 Nu veți avé locū de ascunsū,
 Nicī gură de răspunsū.
 Pentru istoria mea,
 O copilă tinerea,
 Mi s'ar cădé,
 Dintr'aceste de acolea,
 De-ți avé,
 De nu-ți avé,
 Acolea va rămâné,
 Eū m'oī duce 'n tréba mea.

CONACAȘIE.

Vasile Gheorghe Pădurănu, Făurei, jud. Putna.

Bună ziua la dumnea-vóstre,
 Horă frumoasă,
 Boeri dumnea-vóstră de pămîntu,
 Sfetnici de curți,
 V'ași întreba pe dumnea-vóstră cum trăiți,
 Cum viețuiți.
 Noi vedem, că sunteți bine și frumoși
 De mila lui Hristosă
 Și din puterea împăratului nostru.
 Iată și noi cu cărți de solie,
 De la cinstita împărăție
 Suntem trimiși
 La aceste curți împărătesci,
 Ce sunt înconjurate de oșteni,
 Dórá aici la d-vóstră ce póte fi?
 Că afară vedem jucându
 Și în casă auđim plângendu ;
 Decí care este calea soliloră să vie
 Să le dăm cărțile
 Și poruncile
 Pentru că noi cu mulți amă vorbitu.
 Daca dumnea-ta ești sfetnică împărătescú
 Cu dumnea-ta vréu să vorbescú.
 Numai decât noi spunemú
 C'alú nostru cinstitú împăratú,
 De diminéță s'a sculatú,
 Pe ochi negri s'a spelatú,
 În palatú că s'a îmbrăcatú,
 În sulită s'a rezematú,
 În scări de aurú s'a înălțatú,
 Peste toți a căutatú
 Și ne-a alesú pe noi,
 Pe acești doi,
 Doi voinici,
 Pe doi cai murgí,
 Din cai sumeți,

Din gură îndrăzneți,
 Mici de stată,
 Buni de sfată,
 Că nu suntemă copii fără de minte,
 Ci scimă ceva cuvinte,
 C'amă fostă la sfinta învățatură,
 Ș'amă învățată carte din scriptură.
 Ală nostru cinstită împărată
 Cu oștile s'a luată la vênată
 Ș'a vênată munții cu sêptemânele,
 Dealurile cu ȃilele
 Ș'a dată într'ună mijlocă cale,
 Și 'ntr'o urmă de fieră,
 Care și împăratulă să mîară.
 Și strînse toți domni și sfetnicii
 Și ȃiseră, că este urmă de zină
 Ca să fie cu ală nostru împărată bună preună;
 Iar filosofiă aș ȃisă
 Că-î urmă de flóre de raiă
 Să fie cu ală nostru împărată de bună traiă;
 C'ală nostru cinstită împărată
 Pe acéstă urmă a măi umblată
 Ș'a vêdută în grădina d-vóstră
 O flóre ce cresce
 Și înfioresce
 Ș'a rodi, nu măi rodesce :
 Ș'aș socotită sfetnicii împărătesci
 S'o iea, s'o rêsădescă
 Peste munți
 Intr'a dumi-sale curți,
 Că acolo a înflori
 Și a și rodi.
 Și ne-a trimesă pe noi
 Soli de la împărăție
 Precum toți să scie
 Să ne gătăți gireȃi de fênă,
 Buți de vină,
 Ialoviți gróse,
 Copile frumóse,

Ca să şadă cu împăratul nostru la masă ;
 Că vine dumnea-lui cu nunulă celă mare
 Şi cu fii dumı-sale,
 Cu boeri bătrâni,
 Cu voinici tineri,
 Din cai jucându,
 Din gură vină bëndü,
 Din pistole focü vërsându.
 Şi când va descălica,
 Cu óstea sa,
 Pămîntulü se va cutremura,
 Şi dumnea-vóstră mare frică veţi lua ;
 Şi câte nu vorü fi de ajunsü
 Atunci nu veţi avé locü de ascunsü,
 Şi nici gură de răspunsü ;
 Şi pentru conacii din casă
 Rëspunsü în grabă să ne éså,
 Unü colacü de grăü frumosü
 Ca şi faţa lui Hristosü
 Cu zahărü zăhăratü
 Ş'unü paharü de vinü,
 Ş'o copilă ócheşe
 Care ar fi de vârsta mea,
 Fie şi mai bălăucă
 Număi nu umflată 'n luncă.

COLACARIE

Costachi Bârzu din Mălini, jud. Sucéva.

Buna diminéţă,
 Buna diminéţă
 Socri mari.
 Tînerulü nostru împăratü
 De diminéţă s'a sculatü,
 La icóne s'a 'nchinatü
 Multă óste a rădicatü,
 Şi-a plecatü la vënatü,
 Să vëneze câmpii cu lupii,

Munții cu urși,
 Văile cu sărurile
 Și cu grânele,
 Văile cu râpi adânci,
 Cu ape reci,
 Dealurile cu podgoriile.
 Și ne-a alesă pe noi,
 Pe iști doi,
 Ș'amă umblatū
 Pîn'amă datū
 Pe sub séră
 De-o urmașoră de féră.
 Tînărulū nostru împĕratū
 În sulți de aurū s'a iăzimatū,
 Peste oștire s'a uitatū
 Ș'a ȡisū că-ī urmă de zină
 Să stea cu împĕratulū împreună.
 Altulū a ȡisū că-ī floriciă de alū nouălea raiū,
 Să fie împĕratulū de bunū traiū.
 Séra înfioresce,
 Diminéța mă bocescce,
 Dar de roditū nu rodesce
 Dar de-a duce-o la a đumi-sale curți,
 Peste nouă munți,
 Și de 'nfloritū a înflori,
 Și de roditū a rodi.
 Că de la începutū
 A lăsatū Dumneȡeū
 Lumea pentru a lumina lumea,
 Sórele pentru a 'ncălȡi pămîntulū,
 Și cei trei luceferi luminoși
 Pentru cei necredincioși,
 Ca să vadă orī și care
 Că-ī mare slava mărirei séle.
 Și a mai făcutū Dumneȡeū pe Adam din lutū,
 Și l'a adormitū în mijloculū raiulū,
 Ș'a luatū trei coste din stânga lui Adam
 Și-a făcutū muere.
 Și când s'a trezitū

Și pe strēmóșa Eva a vėđutũ,
 Elũ s'a speriatũ
 Și Dumneđeũ a strigatũ :
 Adame, Adame, nu te speria
 Primesce trupũ din trupulũ tėũ,
 Osũ din osulũ tėũ,
 Ca sã fiĩ soțũ dulce
 Pĩnã la alũ tėũ sfĩrșitũ.
 Primescũ trupũ din trupulũ meũ
 Și osũ din ósele mele.
 Atuncĩ ĩ-a blagoslovitũ,
 Cresceți și vė ĩnmulțiți,
 Ca frunđele codrului,
 Ca nisipulũ mării,
 Ca érba cãmpurilorũ.
 Fie-care pomũ primãvara dã róda sa,
 Dupã sėmĩnța sa.
 Așa și ficeĩ dumi-vostrã ĩ-a venitũ
 Vremea de cãsãtoritũ,
 Ca și primãvara pomilorũ de ĩnfloritũ;
 Și tĩnerulũ nostru ĩmpėratũ
 Ne-a alesũ pe noi,
 Pe aceștĩ doi,
 Ș'amũ purcesũ de la a dumi-sale curți,
 Din cai jucãndũ,
 Din frãe zuruindũ,
 Din sãbiĩ zingãnindũ,
 Din pistóle ĩmpușcãndũ,
 Din gurã chiuindũ,
 Din ploște ĩnchinãndũ,
 Bėndũ și veselindũ ;
 C'amũ venitũ peste nouė munți
 La ale dumi-vóstrã curți,
 Sã ne dãmũ solia.
 Solia nóstrã este :
 O nãframã de ĩnũ,
 Sã ștergemũ gura de vinũ
 Ș'unũ colacũ frumosũ
 Ca fața lui Domnu Christosũ.

COLACARIE.

Petre Cojocarulū. Borca

Ascultați, ascultați,
 Dumnea-vóstră cinstiți părinți,
 Și dumnea-vóstră cinstiți nunți mari,
 Și dumnea-vóstră nuntași,
 Cu toți împrejurași
 Cari v'ați adunatū
 La acéstă cinstită nuntă ;
 Că noi până aici la dumnea-vóstră,
 Multe mări amū trecutū,
 Multe țeri amū bătutū,
 Și orașe și sate depărtate amū colindatū
 Și nimeni séma nu ne-a luatū ;
 Dar acum vedemū, că dumnea-vóstră socri marē
 Voiți să ne luați séma nóstră.
 Așa dar și eū pe d-vóstră vă rogū
 Să ne lăsați prin 'ncetulū,
 Cu 'ncetulū, cu încetișorulū,
 Pentru ca să ne dăm cuvîntulū cu adevărulū.
 Tênerulū nostru 'mpêratū,
 De diminéță s'a sculatū,
 Pe obrazū s'a spêlatū,
 La icóne s'a închinatū,
 Cu straiē nouē s'a îmbrăcatū,
 Murgu șaua a 'nșelatū
 Și pe elū a 'ncălecatū.
 Și trîmbița a sunatū,
 Și óstea s'a adunatū,
 Trei sute de grăniceri,
 O sută feciori de boeri.
 Pe la revêrsatū de sóre
 A plecatū la vênătóre,
 Ș'aū vênatū țera de susū,
 Despre apusū,
 Până juganii aū stătutū
 Și potcóvele aū perdutū.
 Dar de la sfînțitū de sóre

Amă eşitū la unū drumū mai mare
 Ş'amū datū peste o urmă de căprióră.
 Atunci unii điceaū, că-ī urmă de căprióră,
 Dar nunulū celū mai mare
 Călare p'unū calū albū ca unū ducipalū
 Se rădică în scări
 Se umflă în nări,
 Şi-şi face ochii rótă
 Peste oştirea tótă,
 Ş'a đisū, că-ī urmă de đină
 Să fie împēratului cunună.
 Şi dintre toţi soldaţii
 Ne-aū alesū pe noi,
 Şése lipani,
 Călare pe şése jugani,
 Cu cómele cănite,
 Cu frăele zugrăvite,
 Şi la dumnea-vóstră ne-a trāmisū
 Ca să vedemū şi să căutāmū;
 Că la dumnea-vóstră în grădină
 Este-o flóre
 Mirositóre
 Care nici nu cresce,
 Nici loculū nu-ī priesce
 Şi mai reū ũ merge.
 Aşa dar dumnea-vóstră
 Tóte în pāmīntū să lăsaţi
 Şi flórea să ni-o daţi,
 Ca să o ducemū la alū nostru împēratū.
 În grădină o vom rēsădi
 Şi multū mai bine-ī va prii.
 Noi amū venitū din capētulū pāmīntului
 Prin steriţa vēntului,
 Bēndū şi chiindū,
 Caii incurāndū,
 Pe nări flăcări vērsāndū.
 Apoi socrilorū mari,
 Noi amū mai sta,
 V'amū mai spune câte ceva,

Dar ne tememă c'omă întârđia
 Ș'avemă de trecută munți
 Cu brazi mărunți
 Și întunecați.
 Bine v'amă găsită sănătoși.
 Domnului socru mare acum :
 Acuma noi am descălica
 Dar n'avemă josă pe ce ne da,
 Că nu suntemă ciobani de la oi
 Să descălicămă în noroi;
 Ci suntemă ómeni mari de la împărăție.
 Nouă să ne aduceți
 Și să ne întindeți covóre
 Pentru ca să descălicămă în pridvóre,
 La cai noștri să dați fênă verde,
 Cosită în séra sfintului Gheorghe,
 Cosită în sərbători
 De două fete surori.
 Așa dumnea-vóstră socri mari,
 Primiți astă rădăcină
 Mare și spătósă,
 Parcă-î o bróscă țistósă
 Mare și lată,
 Ca dumnea-vóstră să'nchinați odată ;
 Să n'o sărutați tare,
 Că căciula din capă vă sare,
 Că-î vină de Odobesci,
 Să bei să te veselesci.
 Așa dar dumnea-vóstră socri mari
 Pregătiți-vé tare,
 Mare óste vé'mpresóră,
 Lărgiți casa,
 Întindeți masa,
 Aduceți buți cu vină,
 Și cară de fênă,
 Și fire de usturoi
 Să dămă pe la cei ciocoi,
 De ce-aă poftită pe la noi.
 Și de aveți rogodele uscate,

Să dămū gurilorū căscate
 Mai aduceți și lapte bătutū
 Ca să le turnămū pe gâtū.
 Noi totū amū mai sta
 Ș'amū mai spune câte ceva,
 Dar ni-ī temă c'omū însera
 Și nu suntemū de ici de pe colea,
 Căci suntemū de peste munți cărunți,
 Cu văi adânci,
 Cu isvóre reci
 Cu brați întunecoși
 Bine v'amū găsitū sănătoși.

ORAȚIE

Ghiorghi Dascălulū, Moșeștu (unū satū hotarnicū între jud. Râmniculū Săratū
 și Buzēū).

Bună vremea, bună vremea,
 Horă frumósă,
 Boeri dumnea-vóstră.
 Așa sunteți învățați
 Că pe noi să ne 'ntrebați:
 Noi ce umblămū,
 Ce căutămū,
 Bine sémă să ne dămū
 Noi suntemū de locū din Bucuresei,
 Umblămū cu cărți împărătesci.
 Nimeni cuvintulū să nu ni-lū smintéscă
 C'alū nostru tinērū împēratū
 De când s'a ridicatū
 Pe aceste locuri s'a mai preumblatū
 Ș'a datū într'o urmă de fiéră,
 Staū toți în locū, se mirară.
 Sfetnicii điceaū,
 Filosofii ghiceaū.
 Đise filosofulū celū mai mare
 Că-ī urmă de fiară
 Să fie cu alū nostru împēratū soțióră.
 Đise filosofulū celū mai micū

Că e urmă de raiu
 Să fie cu-al nostru împăratu de bună traiu.
 Alu nostru tineru împăratu
 De aceste două vorbe s'a bucuratū,
 În scări de aurū s'a înălțatū,
 Peste óste s'a uitatū,
 Și ne-aū alesū pe noi,
 Pe işti doi,
 Mici de statū,
 Bunī de sfatū,
 Din cai săeți,
 Din gură îndrăsneți,
 Din óstea măriei séle,
 Să urmămū acéstă cale.
 Noi ne-am luatū
 Pe lungulū pământulū,
 Pe suflarea vântulū,
 Pe urma fiarei
 Și pe semnulū stelei.
 Nouē stéua ni se lasă
 Dreptū astă cinstită casă.
 Orī fiéra să ni-o dați,
 Orī urma să ni-o aréțați.
 Noi ne rugămū dumnea-vóstră
 Să ne lăsați cu încetulū,
 Să ne dămū cuvântulū cu dreptulū,
 Să nu luați pe dinainte
 Cuvinte multe.
 C'am venitū numai doi
 Și v'ați speriatū toți de noi.
 Când va veni hargaliculū totū
 Mi se pare că vă veți sui în podū.

CONĂCĂȘIE.

Stoicanī, jud. Covurluiū. Todiriță a Popei.

Ascultați cinstiți nuntași
 Și dumnea-vóstră împrejurași,
 Dumnea-vóstră cinstiți părinți, socri mari,
 Socri blagosloviți

De Dumneșeu dăruieți.
Am venit să vă 'ntrebăm
Cum trăiți, cum viețuiți.
Și de aveți ceva cu noi răspundeți,
Că noi ce umblăm, ce căutăm,
Séma'n grabă nu ne dăm.
Că tînărul nostru 'mpărat
Pe aici a mai umblat
Și cu cei bătrâni aședat,
Ș'a vădută o florică albastră
În curtea dumnea-vóstră
Care nóptea odrăslesce
Și ziua înflorește,
Iar de rodită nu rodesce.
Iar vestitul tînăr împăratul nostru
Vrea s'o mute 'n curtea împăratéscă,
Ca acolo să crească și să înfloréscă,
Și să rodéscă,
Să se înmulțéscă
Părinții să pomenéscă.
Iar în cele din urmă
Vine nunul cel mare
Și se rógă jupânesei mirese.
Că Măria sa vine,
Din pistóle dând, și
Și din puscă tunând,
Pe dumnea-vóstră laudând,
Și făcendă ómenii amin
Și mie un pahar de viș
Ș'o basma de in,
Să ștergem gura de vin,
Fie boeri și de mătasă,
Să fie fórte frumósă,
Ș'un felegean de cafea,
Ș'o copilă de coala,
Care 'm-o plăcea
Și i-o plăcea,
Ca să țin casă cu ea,
Să trăiți.

COLACERIE.

de Nae Mocanul. Răchel, Dobrogea.

Buna diminéța,
 Cinstiți socri mari,
 In ce voe v'afțați ?
 — In voia vinului,
 Ș'a grăului.
 Dar d-vóstră ce umblați,
 Ce căutați ?
 Răspunsul în grabă
 Să ni-lă dați ;
 — Ba răspunsul de grabă
 Nu-i de nici-o trébă
 Astăđi este đi de sərbătóre
 Și-a plecătú alú nostru tînărú împěratú la vênătóre
 Să vêneze cerulú cu stelele,
 Cămpulú cu florile.
 Pămêntulú Joí a vênatú,
 Și 'n deséră de urmă de fiéră a datú.
 Urmă era
 Fiéră nu era.
 Alú nostru tînărú împěratú,
 Peste grea óste s'a uitatú,
 Și ne-a alesú pe noi, doi voinici
 Cu doi cai murgí,
 Cu códele 'nodate,
 Cu cómele lăsate,
 Și ne-a trimesú
 Pe aburii vântului,
 Pe fața pămêntului,
 Maí bëndú,
 Maí ospětândú,
 Din pistóle slobozîndú,
 De curțile dumnea-vóstră întrebândú.
 Noi pe josú,
 Stéua pe susú,
 Noi mergeamú,
 Stéua mergea.

Unde stéua ni s'a lăsatū
 Noi acolo amū descălicatū.
 Ori stéua să ne arētați,
 Că noi nu urămū pentru noi
 Și pentru d-vóstră,
 Urămū pentru ómenii de pe gunoă
 Cari aū găscatū gura la noi.

CONACERIE.

Bicaz, județulu Neamțu.

Buna vremea, buna vremea.
 La dumnea-vóstră boeri pămîntesci,
 Sfetnici împărătesci.
 Ia stați solilorū
 Să ne scótemū cărțile
 Și să ne spunemū poruncile,
 Că dacă 'ți sta
 Și v'oiū întreba
 Noi séma bine vomū da.
 Că noi nu suntemū furători de boi.
 Nici mocani furători de cai,
 Ci suntemū soli împărătesci,
 Cu solia trimeși
 La aceste curți a dumnea-vóstră,
 Ce sunt înconjurate
 De oști lumesci,
 De vėdū afară jucândū
 Iară în casă audū plângėndū.
 C'alū nostru tınėrū împėratū
 În scări de aurū înălțatū,
 Peste tótă óstea dumi-sale s'a uitatū
 Și ne-a alesū pe noi doi,
 Dar acești voinici,
 Voinici mici,
 Mici de statū,
 Bunī de sfatū,
 Din cari sunetulū din gură îngrozescē,
 Din cai săltândū,

Din pistóle împuşcându.
 Şi ne-amü luatü din conacü în conacü,
 Cu cai de olacü,
 Pe crângulü cerului,
 Pe semnele pämîntului,
 Pe razele stêlelorü.
 Şi ne-amü abätutü la acéstă casă,
 Vëdü cã stéua ni se lasă.
 Cã alü nostru tînerü împëratü
 Vine cu voinicî tineri,
 Cu sfetnicî bëtânî,
 Şi când vorü descãlica
 Pämîntulü se va cutremura.
 Şi cele ce nu se vorü afla
 În grabă le veţi căuta,
 Şi cele ce nu vorü fi de-ajunsü,
 Nu veţi avea locü de ascunsü.
 Cã alü nostru tînerü împëratü
 Pe aici a mai umblatü
 Ş'a vëdütü în grădină o flóre
 Care în totü anulü cresce,
 Cresce în flóre şi 'nfloresce.
 Iar a rodi nu rodesce.
 Ş'amü socotitü s'o luãmü s'o ducemü,
 S'o ducemü peste munte,
 În altă curte,
 Ca până la anulü
 Totü să créscă
 Să 'nfloréscă
 Şi de roditü să rodéscă
 Şi cu dragoste să trăiască.
 Iar ađi să mă ascultaţi
 Orî stéua să ne-arătaţi.
 Iar de nu să vë gătiţi
 Cu miî de buţi de vinü,
 De ialomiţi grase
 Şi de copile frumóse.

CONOCĂRIE

De Neculai Zamfirescu, jud Iași.

Vornicelulū mirelui:

Buna vremea, buna vremea,
 Horă frumoasă
 Flăcăi dumnea-vóstră.
 Toți stați
 Și ascultați
 Ce vra să ȃică
 Gurița nóstră.
 Noi amū venitū să vē'ntre'bămū
 Pe dumnea-vóstră
 De viéța.
 Viéța vi-e bună
 Ca mila lui Dumneȃeū.

Vornicelulū miresei:

Iar dumnea-vóstră ce umblați
 Ce căutați?

Vornicelulū mirelui:

Ce umblămū,
 Ce căutămū
 Bine séma că ne dămū,
 Ce-omū umbla, ce-omū căuta
 Bine sama că ne-omū da.
 Că tînérulū mirele nostru
 Pe aci a mai umblatū,
 Peste acéstă urmă de floriciă a datū,
 O socotitū că aci nici n'a rodi,
 Nici părinții n'ar pomeni,
 Dar s'o ducă la saraiurile dumi-sale,
 Acolo de 'nfloritū a 'nflori,
 De roditū a rodi,
 Și părinții a pomeni.
 Tînérulū mirele nostru,
 La vênatū,

Că s'a luatǔ,
 Să vèneze munții,
 Cu brađii,
 Codrii cu fiarele,
 Câmpii cu semănăturile.
 Și dândǔ peste acéstă urmă de fieră,
 Singurǔ împăratulǔ nostru,
 Stă și se miară,
 Óre ce să fie acéstă urmă de fieră?
 Și a strînsǔ sfetnicii,
 Solotsfetnicii (?);
 Unii ȕiceaǔ, că-ı florinică de zîná,
 Să fie împăratulǔ nostru frumósă cunună;
 Unii ȕiceaǔ că-ı florinică de Viniție,
 Să-ı fie împăratulǔ nostru de bună soție.
 Unı ȕiceaǔ că-ı florinică de raiǔ,
 Să fie tînerulǔ nostru de bunǔ traiǔ.
 Tînerulǔ împăratulǔ nostru,
 Pe calǔ s'a încălecatǔ,
 În scări s'a înălțatǔ,
 Peste nuntași s'a uitatǔ,
 Și ne-aǔ alesǔ pe noi,
 Pe acești doi voinici,
 Tari de capǔ,
 Buni de sfatǔ,
 Și ne-aǔ pornitǔ
 Pe crângulǔ cerului,
 Pe urma stelelorǔ,
 Până 'n dreptulǔ acestei case frumóse.
 Iată stéua ni se lasă.
 Flăcăi 'dumnea-vóstră,
 De grabă cuvîntulǔ să ne iasă,
 Și noi vremǔ de a vă porunci,
 Să vă gătiți de buți cu vinǔ,
 De grajduri cu fênǔ,
 De ialoviți grase,
 De copilițe frumóse.
 Că mirele nostru
 Pe aici când a descălicatǔ,

Pământul s'a cutremurată,
 Dumnea-vóstră nici în sémă n'ați băgată.
 Și pentru noi, pentru conăcari,
 Să vă gătiți măcară,
 Cu vr'o doi trei ciocărlani,
 De nu, fie și cărlani
 Și câte-ună pahătu de vină
 Să vă fie chefulă deplină,
 Și câte-o naframă de ină
 Să ne ștergemă mustățile de vină,
 Da fie și de mătasă
 Numai să fie alésă.
 Și mi-ți măi da
 Și câte-o copiliță tinerea
 Care ar fi de séma mea.
 Dar fie și măi mare
 Că mie totă bine-mi pare,
 Măcar asta de-acolea,
 Dacă o vrea ;
 Dacă n'o vrea,
 Draculă s'o ia,
 Să-mi facă cimpoiă din ea
 Să cântă și la nunta mea
 Într'un césă bună, jupâne vornicelă,
 Cum ai ajunsă vornicelă de glótă
 Așa s'ajungă vornicelă de pórtă,
 Să judeci lumea tótă,
 Póte oș trece și eă vr'odată,
 Și mi-i judeca
 Și eă te-oș blestema
 Și ți-a muri ibovnica.

CONACARIE.

Neculai Bocănețu, jud. Botoșani, satulă Bucecea.

Stați cinstiți nuntași și ascultați
 De la mică și pân' la mare
 Și câți v'ați tēplată la acéstă serbare,
 Dumnea-vóstră beți și veseliți

Și de tînărul nostru împăratu nici gîndiți.
 Iar tînărul nostru împăratu,
 Diminéța s'a sculatū,
 Pe ochi negri s'a spelatū,
 La icóne s'a 'nchinatū,
 In scări de argintū s'a rădicatū,
 In toiagū de aurū s'a răzimatū,
 Peste tótă oștirea s'a uitatū,
 Și ne-a alesū pe noi doi viteji
 Din cai tăieți,
 Din gură îndrăsneți,
 Mici de statū,
 Bunī de sfatū.
 Ș'a pornitū la vĕnatū,
 Ș'a vĕnatū toți codrii,
 Și toți munți,
 Și-a datū peste-o urmușoră de fiéiă,
 Dar nu-ī de fiéră,
 Ci-ī de căprióră,
 Iar nu-ī de căprióră
 Ci-ī de-a tînărului nostru împăratū
 Bună soțióră.
 Unde-ī stolniculū de casă,
 Cu bunū răspunsū să ne iasă?
 Noi pe unde amū umblatū,
 Solia frumosū ne-amū datū;
 Să ne'ntrebați cu încetulū,
 Să ne dămū răspunsū cu dreptulū.
 Noi scimū multe și mĕrunte
 Și-'n astă séră nu le putemū ținea minte.
 Noi am venitū pe crângurile cerului
 Ș'amū trasū la acéstă casă,
 Ca cum haragu 'mpĕrătescū să ne iésă.
 Iar tînărul nostru 'mpĕratū
 Altū haragū nu vrea să iea.
 Vĕ voesce pe acéstă flóre din raiū
 Să fie tînărului nostru împăratū de bunū traiū.
 Iar tînărul nostru împăratū
 A venitū cu securi de argintū

Să sape acéstă flóre din pămîntü,
 S'o săpe cu răděcină,
 S'o răsăděscă la împăratulü nostru'n grădină.
 Ea de 'nfloritü are să 'nfloréscă,
 De roditü are să rodéscă,
 Părinții are să mulțăméscă.
 Ia stați cinstiți nuntași ș'ascultați,
 De la micü și pân'la mare,
 Și câți v'ați tēplatü la acéstă frumósă adunare,
 Că flórea să mi-o dați,
 Și pe împăratulü nostru să-lü așteptați
 Cu mese 'ntinse,
 Cu făcli aprinse,
 Cu bucate bune,
 Cu pahare pline,
 Cu vorbe de omenie,
 Ca Dumnezeü să vă ție.
 Și pentru povestea mea,
 O copilă tinerea,
 Ș'o băsmăluță de inü
 Să-mi ștergü gurița de vinü,
 Să trăiți la mulți ani.

CONĂCĂRIE.

Ciobanulü Ghiorghi a. Popei. Leverda, jud. Dorohoiü.

Bine-amü găsitü,
 Bine-amü găsitü,
 Horă mândră și frumósă,
 Boeri, boeri, dumnea-vóstră.
 Iar stolniculü celü de casă
 Inainte să ne iasă,
 Să ne'ntrebe ce umblămü
 Și pe aici ce cătămü.
 Séma 'n grabă nu ne dămü,
 Că noi nu suntemü Cazaci...
 De acei ce cumpără vaci,
 Nici boeri noi nu suntemü
 De cumperatü boi, c'avemü ;

Dar suntemă împărătesci
 Fericiți dumnezeesci.
 Ș'ală nostru împărată,
 Tinerelă și învățată
 Pușca 'n mână a luată,
 Pe murgă a încălecată,
 Peste ôste s'a uitată,
 După vênatū s'a luatū,
 Ș'a vênatū munți cu urși
 Și vulpele din potici.
 Elă aū vênatū, n'aū vênatū,
 Inapoi s'a înturnatū,
 Și găsi urmă de fieră
 Elū stă singurū de se miară.
 Și alū nostru împăratū
 Tinerelū și învățatū
 Inapoi s'a înturnatū
 Și pe oblângū s'a plecatū,
 Pușca de ș'a aședatū,
 Peste ôste s'a uitată,
 Pe noi doi elū ne-a alesū
 Și de'ndată amū purcesū,
 Și ne porni de la sine
 Să scótemū slujba cu bine.
 Dar al nostru împăratū
 Tinerelū și învățatū
 Pușca în mână a luatū
 Peste ôste s'a uitată,
 Și la drumū că a plecatū,
 Crângulū cerulū a apucatū
 Și la stele s'a uitată,
 Și a vëdută o stea frumósă,
 Din tóte mai luminósă,
 Cată la ea, dar nu-ī stea,
 Ci e mândra floricea,
 Rumenă și ochesică,
 Tinerică, frumușică,
 Nóptea oghilesce,
 Diua înfioresce,

Și la împărată ea gândesce,
 De doră mi se resbolesce.
 Ș'ală nostru împărată
 Tinerelă și minunată,
 N'are vreme a gândi,
 Că trebuie a se găti,
 De buți cu vină,
 De care cu fână,
 De ialoviți grase,
 De copile frumoase,
 Să stea cu dragă la masă.
 Tote n'oră fi d'ajunsă
 Că dor nu-i colacă de pusă,
 Nu-i colacă d'ai călătoră,
 Nu-i colacă, ca să-lă luămă,
 Cofa de apă s'o vĕrsămă,
 Da'i călătoră, să-lă ospĕtămă,
 Și c'o năframă de ină
 Să ștergemă gura de vină.

În timpulă câtă conăcării spună solia loră, mirésă, care-i
 înconjurată de druște, stă cu o cofă de apă și c'ună colacă
 lângă ea. După ce conăcarulă a mântuită, mirésă îi dă ce-
 vreaua; iar colaculă flă rupe vornicelulă bucățele, împrăști-
 indu-lă nuntașiloră. Fata rĕstornă cofa cu apă și prin Moldo-
 va totă ea este aceea care rupe și colaculă, iar din chipulă
 cum varsă apa și împarte colaculă ese priceperea pentru nun-
 tași de mirésă-i hătră saă ba.

La finirea conăcărieloră se légă câte o naframă fru-
 mósă la frăiele cailoră conăcăriloră, și însoțiți și de ună că-
 lĕuză dintre nuntașii miresei, se întorcă la punctulă unde
 o așĕptă mirele cu ai sĕi și se întorcă cu toți trăgĕndă în
 gazdă la ună gospodară, rudă de a miresei, saă a nunului,
 unde s'a făcută pregătire pentru a primi pe nuntașii mire-
 lui. După ce mirele a trasă la gazdă scóte darurile miresei
 și le dă vornicelului. Elă le așĕdă într'o sită nouă, iar pe
 d'asupra le acoperă cu ună ștergară frumosă adusă de la

mama mirelui, și din nuntașii mirelui cu scripcari și cu vornicelul în frunte mergu de ducă darurile miresei. La casa miresei nuntașii stau în așteptare, vornicelul intră jucându-sita cu darurile miresei și închinându-se la mirésă îi întinde-sita ȳicându:

Buna vremea, buna vremea,
 Poftimŭ jupânésă mirésă
 Poclonŭ de la jupânulŭ mire.
 Pune mâna și primesce
 Papucei ce-ți dărucesce,
 Papuci cu talpă de iapă,
 Să ai de dusŭ până la apă,
 Papuci cu talpă de găscă,
 Să ai de dusŭ până la crășmă,
 Papuci cu talpă de bobocŭ
 Să nu te duci în satŭ la focŭ,
 Să fii gospodină pe locŭ,
 Turetențe de buhai
 Din ia sară pe locŭ să stai.
 Să fie încă de vacă
 De dusŭ în platanŭ la cósă,
 Totŭ le-ı căta de frumóse.
 Poftimŭ întinde mâna de primesce
 Barizele de legatŭ
 Și negru de 'nhobotatŭ.

Mirésa întinde mâna să iea darurile, iar vornicelul le-trage iute înapoi ȳicându:

Nu te grăbi la luatŭ
 Cum te-ai grăbitŭ la măritatŭ.
 Părinții au ȳisŭ că nu te-orŭ da
 Și că fată te-orŭ ținea,
 Iar dumneata n'ai voitŭ
 Și de vatră te-ai isbitŭ
 Și mi-ai ȳisŭ, că ȳi-i lua
 Zestrea și te-ı înneca,
 Unde-a fi balta mai lată
 Ca să 'ncapı cu zestrea tótă;

Și de-adâncă ce era
Ciocârlanii în picioare umbla.

Vornicelulă jucându darurile iar le întinde miresei ȝicându :

Buna vremea, buna vremea,
Jupânésă mirésă,
Cinstită 'mpărătésă
Poftimă pânză de Țarigradū,
Testemelū de legatū,
Cu canafū de mătasă
Ca la cucóne de casă.
Ajungă-te voe bună jupânésă mirésă.
De numele dumi-tale când a aflatū
Fórte bine i-a părutū
Ș'a poftitū să facă
Unū drumū ș'o cărare
Pân la a dumi-sale mândră flóre,
Ș'o cale ș'unū drumū
Până la a dumi-sale mândru păunū.
Dar alū nostru împēratū,
Jupânulū mire a umblatū,
Tóte țērile a înconjuratū
Ca să-ți facă strae,
Strae pe placū
După a dumi-tale statū,
Strae scurte, spintecate,
Precum eraū mai ciudate ;
Ș'a cumpēratū firurī,
Zarafirurī,
Jderurī și papucī îmbadiī,
Perechia lorū cincī leī,
Un brăū totū cumpēratū
De la Tocatū,
Cotulū totū cu cincī leī luatū.
Tóte le-a tencuitū
Și'n corabie le-aū clăditū
Și corabia pe mare a pornitū
Ș'aū datū milostivulū Dumnezeū unū vēntū
Și corabia într'unū ostrovū de mare a isbitū.

Dar corăbierii fiindu meșteri,
 Cu atâta nu s'au lăsatū,
 Totū aū datū din vāsle, aū datū,
 Și corabia la malū aū scosū,
 Ș'alū nostru tînērū împēratū
 In corabie a intratū,
 Și marfă de care i-a plăcutū a cumpēratū,
 Din corabie a descărcatū
 Și le-aū încărcatū în caice
 Și le-aū adusū la dumnea-vóstră aice.
 Ajungă-te voe bună, jupânésă mirésă,
 Că se închină jupânulū mire
 Cu felū de felū de marfă frumósă,
 Poftimū ține,
 Să-ți fie de bine.

Când mirésa iar întinde mâna, vornicelulū trage darurile înapoi, ȓicēndū :

Nu te grăbi cu luatulū,
 Jupânésă mirésă,
 Cum te-ai grăbitū cu măritatulū;
 Că alū nostru tînērū împēratū,
 Se punea de price
 Și voia să strice,
 Și unde ai prinsū a suspina ș'a plānge,
 Și ai ȓisū:
 Decāt alū nostru tînērū împēratū va strica
 Mai bine o piatră de grumaji ți-ai lega,
 Și într'o baltă sécă te-ai arunca.
 Dacă nu creȓi
 Poftimū, pune mâna și veȓi.

Când mirésa din nou întinde mâna să iea darurile, vornicelulū iarășī le trage îndărătū ȓicēndū :

Ba! ba! ba! jupânésă mirésă,
 Nu te grăbi la luatū,
 Cum te-ai grăbitū la măritatū,
 Că părințīi nu prea vrea
 Și ȓiceai: de nu te-a da,

Sémă singură ți-î face,
 Că mirele ți cam place.
 Iar dacă ai fi îngăduită ;
 Altă flóre ai fi înflorită,
 O lécă să fi aşteptată
 Altă voinică te-ară fi luată.
 Când sórele răsare
 Dughiana se deschide,
 Mândră marfă se întinde,
 Cu galbeni mi-o răspunde,
 Mirele că cumpăra
 Totă ce frumosă fi părea,
 Două-spre-ce buți de vină,
 Două-spre-șede care de fênă,
 Două-spre-ce ialoviți grase
 Cari erau mai frumoșe,
 Să fie mâna totă plină,
 Că atunci fi vieța bună.
 Nu-î de purtată trandafiră
 C'atunci traiu-î ca pelină
 Și casa-î ca la străină,
 Și mi-o muștră fără vină
 Și mi-o bate fără milă.
 Poftimă, poftimă, jupânesă mirésă,
 Poc'óne de la jupânulă mire,
 Dar poftimă de gâtesce,
 Că mie-mi trebuesce
 Naframă frumoșă
 Tótă de mătasă
 Și cu floricele
 Tóte de mărgele
 Și să mai fie așa
 Ca (cutare) a mea,
 Care dac' o vrea
 Noi că ne-omă lua,
 Casă omă ținea ;
 Iar de nu vei vrea
 Să mergi după mine,
 Facă-s'ară pe lume

O scripcă din tine.
 Și mai ascultați nuntași
 Că séra din astă séra a înseratū,
 Noi poclóne dulci de la jupânulū mire,
 De la jupânesă mirésă,
 N'amū închinatū.
 A fostū vremea mai de demultū,
 Dar noi nu ne-amū priceputū.
 Poftimū, jupânesă mirésă,
 Poclonū de la jupânulū mire :
 Unū șalișorū de mătasă
 Să vē fie de mirésă.
 Ia poftimū acuma,
 Pune mâna
 Și primesce cu tótă inima
 Și cată mai voiósă,
 Că mergi la a dumi-tale casă,
 N'ai să mai stai la părinți fată,
 Ci ai să fii cinstită gospodină cununată.

INCHINĂRI A STRAELORŪ LA MIRÉSĂ.

Ajungă-te voe bună,
 Jupânesă mirésă,
 Iată dumnea-lui, jupânulū mire,
 De diminéță s'a sculatū,
 De la Țarigradū a plecatū,
 In corăbiū a intratū,
 Ș'a luatū dumi-tale marfă pe placū,
 Poftimū de ține,
 Să-ți fie de bine.

Iar când mirésa 'ntinde mâna îi Țice :

Nu te grăbi la luatū,
 Cum te-ai grăbitū la măritatū.
 Părințiū aū strigatū că nu te-or da,
 Ș'ai cuvîntatū cu glasū mare,
 Că de părințiū nu te-or mărita
 Te-î duce de te-î îneca.

Și ai luatū a te da cu capulū de vatră,
 Ș'ai strigatū, că de ađi înainte nu mai șeđi fată.

Buna vremea, buna vremea,
 La dumnea-vóstră meseni,
 Cari v'ađi adunatū
 La acéstă masă.
 V'amū rugatū pe dumnea-vóstră
 Să ne faceți locū și cărare,
 Până la acéstă cinstită flóre,
 Și casă bună,
 Voe bună,
 Veselie dumi-tale, jupânesă mirésă,
 Chipū de crăiasă.
 Masă frumósă
 Meseni dumnea-vóstră,
 Noi ne-amū întreba cu dumnea-vóstră
 De trai, de vecuitū.
 Deci noi vedemū, că dumnea-vóstră,
 'Trăiți și vecuiți.
 Cu mese 'ntinse,
 Cu făcliī aprinse,
 Cu pahare pline,
 Cu bucate bune.
 Ajungă-te voe bună,
 Jupânesă mirésă,
 Că alū nostru tînărū împēratū,
 Ca unū împēratū s'a gătatū
 Și caii la butcă a strigatū,
 Ș'a plecatū din conacū în conacū,
 Cu cai de olacū
 Până la târla tocată.
 Alū nostru tînărū împēratū
 Prin tērgū s'a preumblatū,
 Crainici a strigatū,
 Negustorii dughenele aū desfățatū;
 Alū nostru tînărū împēratū,
 Marfă a căutatū,
 Marfă n'a găsitū

Pe fețișóra dumi-tale,
 Jupânésă mirésă, bine potrivítü.
 Ș'alü nostru tînerü împëratü
 Iarășî a plecatü
 Din conacü în conacü,
 Cu cai de olacü,
 Până la tîrgü la Țarigradü.
 Ș'alü nostru tînerü împëratü,
 Prin tîrgü s'a preumblatü,
 Banî la crainicî a datü,
 Carî aü strigatü,
 Negustoriî dughenele aü desfățatü.
 Ș'alü nostru tînerü împëratü
 Marfă a găsitü
 Și pe fețișóra dumi-tale s'a potrivítü.
 Ș'alü nostru tînerü împëratü
 Cu gurița se tocmea
 Și cu galbenî cumpânea,
 În sipete miî sipete
 Pe corabie-î pune,
 Pe mare mi-î purcede.
 Când în mijlocü de cob a sositü,
 Mare viforü i-a pălitü,
 Corabia 'n ostrovü aü sprijinitü.
 Atuncî negurile s'aü lăsatü,
 Sórele s'a întunecatü,
 Marea s'a turburatü,
 Și drumulü lorü li s'a legatü,
 Ș'alü nostru tînerü împëratü
 Treî noptî nicî n'a bëutü nicî n'a mâncatü,
 Numai pe însuși Dumneđeü l'a strigatü.
 Când de a treia ȓi s'a revërsatü,
 Negurile s'aü ridicatü,
 Marea s'a alinatü,
 Sórele s'a luminatü,
 Drumulü lorü s'a deslegatü,
 Corabia la malü a plecatü,
 Și 'n corabie ce marfă era,
 Firurî, zarafirurî,

Tăfți domnesci,
 Cu negóțe adămesci.
 Dumnea-ta, jupânesă mirésă,
 Să fii sănětósă
 Straele aceste să nu le ponosăsci
 Și cu altele nouë și mai frumoșe să te'noesci.
 Poftimü jupânesă mirésă colțuni de bumbacü,
 Că sciü că dumi-tale-ți placü,
 Poftimü papucï cu stârlıcı,
 Că sciü că de acestea nu-sü pe aici,
 Poftimü jupânesă mirésă,
 Vesü să-ți fie de legatü,
 De s'a tēpla și chiție
 Totü să-ți fie de bucurie ;
 Poftimü tulpanü din Tarigradü cumpēratü,
 Să-ți fie dumi-tale de legatü,
 Că deacum până'n vecie
 Gâțișórele dumitale legate-aü să fie.
 Dumnea-ta, jupânesă, de nu cređi,
 Poftimü de veđi.

Și când mirésa întinde mâna, le trage 'ndărätü dicēndü :

Dumnea-ta, jupânesă mirésă,
 Nu te grăbi la luatü,
 Cum te-ai grăbitü la măritatü,
 C'ai fostü tînēră copilă,
 Te-ai grăbitü cu firea,
 Ai chititü că-i împērăți lumea ;
 Decât îi împērăți lumea
 Mai bine o vrea milostivulü Dumneđeü
 S'o împērătescü eü.
 Iar d-ta, jupânesă mirésă,
 Nicï nu te scârbi,
 Că cum te vei sluji,
 Așa milostivulü Dumneđeü te va griji.
 Poftim și ține,
 Să-ți fie de bine,
 Să trăesci,
 Să te veselescï,

In veci netrecuți,
Nesëvërșii.

Ceii cu schimburile, dar mai alesü vätäșelulü.
Oreste Dlujanschi. Romanismulü. Viața poporului Românü.

Ce umblämü,
Ce căutämü,
Nimënuï n'avemü sémă să dämü.
Am sositü,
Ș'am nemeritü ;
Nu mi-ți înșela,
Nu mi-ți fermeca,
Că noi chiuindü
Și totü hohotindü
Vomü intra,
Vomü descuia,
Noi cu toții
Strënepoții,
La a nóstră 'mpërätésă

După aceste cuvinte, daü cu toții nävală să între cu
de-asila, dar portarii nu se daü și-i oprescü ñicëndü :

Maï cu 'ncetișorulü,
Maï cu binișorulü !
Cum de cutezați
Aici să intrați?
Că nu-i cu tãrie
Niçi cu voinicie,
Ci de bună voe.
Și de-ți și intra
La noi a'nopta,
Trebue să ne spuneți
Din ce țară sunteți,
Și să ne aduceți
O carte curată,
Cu slove'nsemnată
De la împëratulü,
Mare luminatulü,

Ca să scimū și noi
Cine sunteți voi.

Vornicelulū celū cu schimburile.

Ca să sciți și voi
Cine suntemū noi,
Iaca vĕ spunemū,
Și ne supunemū,
Ca la împĕrați,
Nalți și luminați.
Ómenī bunī suntemū,
Și noi ne chemămū
Solī împĕrătescī,
Din țĕri romănescī,
Tinerī Moldovenī,
La 'mpĕratū oștenī.
Naltulū împĕratū
Poruncă ne-a datū
Și ne-a totū trimisū
Și așa ne-a đisū,
Ca să cercetămū,
Să ne 'ncredințămū,
Ce face a nóstră 'mpĕrătésă.
Scumpă mirésă,
Și iarășī ne-a đisū
Și iarășī ne-a spusū
Că elū arū veni
De acolo aci,
Dar are mulțime
De ospĕtime:
Impĕrați, împĕrătese
Voivođi, crai și crăese,
Și aceea nu vrea să lese.
Decī numai prin noi,
Aceștia vr'o doī,
Vreū ca să măi scie
Ce are să măi fie,
Ce măi face a nóstră
Mândră 'mpĕrătésă.

Portarul.

Mâni cu veselie
 In curțile 'nalte,
 Cu flori împănate,
 Totu cu flori domnesci
 Pe ferești.
 Care-su aședate
 Și udate
 De a noastră 'mpărătesă,
 Cinstită mirésă.

Și intrându în casă dicu:

Bună vremea, bună vremea,
 Intr'acéstă casă,
 Ca să m'apropiū și eu
 De cinstita masă,
 Mai alesu de dumnea-ta,
 Jupânesă mirésă,
 C'auđii de numele dumi-tale,
 Că ești negustoriță mare,
 Și alū nostru împēratū
 E negustorū însemnatū,
 Tóte tēguri a călcatū
 Tóte satele a umblatū,
 Marfă bună n'a aflatū.
 Iar fiindū elū vrednicū
 Și puternicū,
 Cu atâta nu s'a lăsatū,
 Diminéța s'a sculatū,
 Pe ochi negri s'a spēlatū,
 Cu straiū noū s'a îmbrăcatū,
 Murgulū și l'a cersălatū
 Și l'a înșeuatū,
 Cu trîmbița a trîmbițatū
 Și din cornū a buciumatū,
 Mare óste a adunatū.
 Sfetnicilorū,
 Miniștrilorū,

Mare poruncă a dată
 Și la vênatū a plecatū,
 Codrii a împănatū,
 Munții a călcatū,
 Ca să vêneze fieri
 De jderi,
 Iar pe sémă ș'a luatū,
 Că riși și jderi
 Nu pórtă numai domni.
 Iar fiindă elū vrednicū,
 Puternicū,
 Nici cu atâta nu s'a lăsatū.
 Sfetnicilorū
 Și Miniștrilorū
 Mare poruncă le-a datū
 Și corăbiū aū gătatū,
 Și spre mare aū plecatū,
 Toți pe mare
 Ca pe uscatū.

Susū la tērgū la Țarigradū,
 Orașelū cam însemnatū,
 Se trezescū ei pe uscatū,
 In orașū în Țarigradū,
 Ei trei țile aū umblatū,
 Pân'ce marfă aū aflatū,
 Mi de galbeni ei aū datū
 Și în tēncuri aū legat'o,
 La corăbiū aū cărat-o,
 Și le-aū datū Dumneđeū unū vântū,
 Unū vântū dulce pe pămîntū.
 Și ei aū plecatū
 Totū pe mare
 Fórte mare,
 Nu s'a cufundutū,
 Ca și pe uscatū,
 Când la mijlocū de cale,
 Cale și cărare,
 S'a iscatū unū vântū,

Din fundū de pămîntū,
 Marea a'nvéluitū,
 Naele a gistruitū.
 Și a fostū vîntulū mare,
 Atuncea pe mare,
 Unū vîntū volvuratū,
 Naele a'nturnatū,
 Negóțele a înecatū,
 Pentru alū lorū păcatū.
 Noi cățî-va ostenitori,
 De asemenea călători,
 Pe acolo ne-am aflatū,
 Și am săritū nu le-am lăsatū,
 Și negóțele mai mici
 Le-amū luatū tóte 'n caice,
 Le-amū adasū la dumnea-vóstră,
 Cu tóte sudórea nóstră :
 Strugușóre ș'alunele,
 Cornișóre și smochine,
 Nisce papucași,
 Că-sū drăgálași,
 Nisce imineî,
 Că-sū frumușeî ;
 Ciuboțele gălbióre,
 Să-ți fie pentru picióre,
 Să eși des de diminéță,
 La récóre pe verdéță,
 Cu mândrulū împëratū,
 Amêndoî la preumblatū ;
 Unū fesū, ce-î latū, latū,
 Să-ți fie de 'nhobotatū ;
 Tulpănași cu floricele
 Să-ți fie de mângâiere,
 Ș'unū fesuțū cam roșiorū,
 Ce dă inimeî multū dorū,
 De care și dumi-tale,
 De multū ți-a fostū cam 'dorū.
 Dacă nu mă cređi,
 Poftimū de veđi.

Mirésa vrëndü să iea schimburile, vornicelulü o opresce
 ñicëndü :

Ho! ho! ho! jupênesă mirésă,
 Nu te grăbi la luatü,
 Cum te-ai grăbitü la măritatü,
 Căci părinții dumi-tale,
 I-a prinsü o mare jale,
 Și se puse 'n price,
 Nunta ca să strice.
 Dumnea-ta ai prinsü a plânge
 Și ai ñisü iară,
 Că până 'n sară
 De gâtü o piatră ți-ï lega,
 Intr'o bulbócă te-ï arunca
 Ș'acolo te-ï îneca ;
 Căci ca Gheorghi nu-ï afla
 Și te-ai datü d'unü cornü de vatră
 Și n'ai vrutü să rămâi fată.
 Cu aceste tóte,
 Numai câtü se'póte,
 Poclonire 'naltă,
 De la cinstitü 'mpëratü
 Poruncă elü v'a datü
 Astă-ñi să primiți
 Pe acești Moldoveni,
 De țară oșteni,
 Bine să-ï cinstiți
 Cu galbeni să-ï dăruiți
 La scripcari, la lăutari,
 Dimpreună
 Cu o masă bună.

Acum pune vătăjelulü schimburile pe masă dinaintea
 miresei, acésta le privesce cu dorü și luândü unü paharü de
 rachiü saü vinü îlü închină vătăjelului. Elü îi mulțumesc
 și începe orațiunea paharului :

Mulțumimü, mulțumimü,
 Jupânesă crăiasă,

De acestu dulce paharü,
Ca și domnului de darü.
Că și acésta ce se face
E unü zidü de bună pace,
Și pe locü,
Cu norocü,
De viéță
Cu dulcéță
Domnulü sântü să dăruiască,
La locașulü dumi-tale
Curte albă lângă drumü,
Să sălășluiți
Pe cei neavuți,
Să hrăniți
Pe cei flămânți
Și s'adăpați
Pe cei însetați.
Și încă vă dăruiască
Înduratulü Dumneđeü
Contășe cu lupi,
Cațaveici cu vulpi.
Iarăși să vă dăruiască
Fii și fiice prea frumoșe,
Fiii și ficele să fie
Feți, logofeți,
Preoți, preotese,
Prin capuri de mese.
Încă vă dăruiască
Domnulü Dumneđeü,
Domnulü sântulü,
Cu cuvintulü,
Tăria lui Avram,
Înțelepciunea lui Solomon,
Blândeța lui David,
Vitejia lui Alexandru împăratü;
Să vă bucure,
Precum a bucuratü
Dumneđeü pe Noe în corabie,
Când i-a adusü o porumbiță

O mlădiță,
 Frunze verde de măslină
 În gură, ș'a bătut vinu,
 Și s'a vesehitu de plinu;
 A săditu poma de vie,
 Și s'a umplutu de bucurie,
 Trăgându naea pe uscatu,
 Săvârși unu greu păcatu;
 Iar noi toți ne-amu bucuratu.
 Seminția lui,
 Bunulu némuluț,
 Înverdiudu
 Și veselindu,
 Fața tuturorora,
 Ș'a noastră acestora,
 Amin.

Dicându acestea iea paharul ce a'nchinatu mirésa și dice :

Să trăesci și tu podu,
 Să bea gurița mea,
 Să trăiască 'naltulu podu,
 Să închinu paharul totu,
 Să trăesci tu lungă grindă,
 C'arū mai bea și cei din tindă,
 Să trăiască și cea țară,
 C'arū mai bea și cei d'afară,
 Dacă le-a da cine-va,
 De nu ba.
 Să trăești mirésă,
 Tinără, frumósă,
 Că eū beaū paharulū
 Și mē'nchinu cu darulū.

Dicându acestea dă paharulū peste capū și se pune lângă masă, care-i acuma plină de bucate ; luându de pe masă, dice :

Iar tu mirésă,
 Tinără, frumósă,
 Nu te bucura,

Că m'oi sătura,
 Oî face gura leicuță,
 Pân-tecele balercuță.

Luându unŭ paharŭ cu rachiŭ de pe masă, ȃice :

Să trăești,
 Vivatŭ grindă,
 Să se uite celŭ din tindă.
 Până ce-oî mai căpēta,
 Ilŭ înghițŭ pe acesta.

Și după ce l'a căpētatu și după ce l'a gătitu să uită
 în fundulŭ paharuluî și ȃice :

Nu gândiți că m'amŭ fruptatu,
 Ci-i paharulŭ spartŭ.

După ce ȃice vătăjelulŭ aceste versuri, staŭ cei-lalți ómeni
 pe unde aŭ apucatu, dar fără a ȃice o vorbă, lăutarii staŭ
 grămădiți și tacŭ, după acestea intră cu toți în casă, lău-
 tarii cântă, toți cinstescŭ și se veselescŭ. Peste puținŭ vă-
 tăjelulŭ, care a adusŭ schimburile, începe joculŭ cu mirésa -

Teodorescu, poes. pop., pag 164.

Ajungă-te voe bună
 Pe dumnea-ta, jupânésă mirésă,
 Bucură-te și te veselesce,
 Că jupânulŭ mirele
 De când d'astă veselie s'a apucatu,
 La Țarigrad a plecatŭ,
 Și din câte a aflatŭ,
 De tóte a cumpēratŭ,
 Și într'o corabie le-a încārcatŭ,
 Și 'napoi pe mare s'a înturnatŭ.
 Dar când a fostŭ la jumētate cale,
 S'a stārnitŭ o furtună mare,
 Unŭ vântŭ despre ,rēsāritŭ,
 Fórte iute și cumplitŭ,

Și pe toți corăbierii i-a înecat,
 Numai unul a scăpat,
 Pe-o scândură de brad,
 Cum valurile l'a purtat,
 La mal l'a aruncat.
 Și jupânul mire de scire a dat,
 Țicându-i, fă, jupâne mire,
 Cum îi putea,
 Că de corăbieri
 Ne-am luat nădejdea !
 Iar jupânul mire,
 Dacă a aflat,
 Fărte tare s'a turburat,
 Pe altă cală a 'ncălecat
 Și 'napoi la Țarigrad
 A plecat.
 Și din câte a aflat,
 A doua oră a cumpărat :
 Marfă suptire și alésă,
 Pentru dumnea-ta, jupânésă mirésă.
 Ți-a cumpărat un fesu
 De la 'ntâiul casăginu,
 Ca să-ți fie cheful de plin ;
 Ți-a mai cumpărat
 Un bucealâc de mătasă,
 Ca să-ți fie de purtat prin casă ;
 O cutnie pentru rochii,
 Cea mai alésă,
 Ca să-ți fie de mirésă ;
 Tulpane, călțuni și legători,
 Ca să-ți fie de sêrbători ;
 Ți-a mai cumpărat o oglindă,
 Cea mai frumósă,
 La care să te gătesci ca mirésă ;
 Ți-a cumpărat și săpun,
 Totu de Țarigrad,
 Ca să-ți fie de spelat ;
 Apoi ți-a mai cumpărat și smochine,
 Cu dulcéța din lume,

Ca totu omulŭ să se mire.
 Poftimŭ pune mâna
 Și le iea cu tótă inima.

Când mirésa întinde mâna spre a le lua, unŭ vornicelŭ
 glumețŭ le retrage și ȃice:

Ia mai îngădue,
 Jupănésă mirésă,
 Nu te grăbi cu luatulŭ,
 Cum te-ai grăbitŭ cu măritatulŭ ;
 Cu tóte că și jupănu mirele
 S'a prea grăbitŭ cu 'nsuratulŭ
 Ca să nu te-apuce altulŭ !

Apoi iarăși i le dă, ȃicândŭ :

Ei poftimŭ acuma,
 Pune mâna
 Și primesce cu tótă inima
 Și cântă mai vorósă,
 C'ai plecatŭ spre a dumi-tale casă.

La casa miresei, după ce vornicelulŭ în sfirșitŭ i-a datŭ
 sita cu straele, femeile apucă lucrurile pe amăna și totŭ le
 jócă cântândŭ. În urmă se prindŭ cu toȃi în horă rótă ;
 după ce aŭ mai trasŭ câte-va jocuri, mirésa scóte din ladă
 darurile mirelui, le aședă și ea frumosŭ într'o sită și cope-
 rindu-le cu unŭ ștergarŭ cu vrăste de burangicŭ și alesăturŭ,
 (carŭ în partea muntelui isŭ fórte grele de lucratŭ și minu-
 natŭ de frumoșe) și dându-le vorniceluluiŭ seŭ în mână, elŭ
 chiamă la sine parte din nuntași și puindu-se în fruntea lorŭ
 plécă la mire, unde închină straele astŭ-felŭ :

Bună vremea, bună vremea,
 Jupâne mire,
 Se închină jupănesă mirésă
 La dumnea-ta, jupănu mire,
 Cu cămașă frumósă de inŭ
 Cusută cu ibrișinŭ,

Să vă fie dumnea-vóstră chefulă deplină.
 Iar se 'nchină cu niște trăistuți noué,
 De dusă mâncare la plugă, brânză, oué;
 Iar se 'nchină cu niște pernuți noué,
 Făcute cu pene de rață,
 Să vă sêrutați cu dulcétă,
 Și c'o lădiță plină nouă,
 Plină de bunătăți,
 De nu credeți,
 Puneți mâna
 De vedeți.

Și când mirele întinde mâna să le ia, vornicelul trage darurile îndărătă ȃicendă:

Ba ! ba ! ba ! jupâne mire,
 Nu te grăbi la luată,
 Cum te-ai grăbită la 'nsurată;
 Că părinți au ȃisă, că nu te-oră lăsa
 Și că holteiă te-oră ținea
 Și mi te-ai izbită de ună teiă
 Ș'ai ȃisă că nu vrei să stai holteiă.

Apoi iar îi întinde darurile ȃicendă:

Fost-a vremea mai de multă,
 Dar noi nu ne-amă pricepută,
 Ajungă-te voe bună, jupâne mire,
 Că se 'nchină jupâneșa mirésă
 Cu lădi
 Pline de bunătăți.
 Dacă d-ta îi descuia singurelă,
 Îi vedea
 Două-spre-ȃece cergi de lână,
 Dé óie bêtănă,
 Două-spre-ȃece perne mari,
 Și două-spre-ȃece perne mici,
 Ce-să umplute cu urȃci,
 Și o trăistuță bătută
 Cu pěră din cămilă,
 Să vă fie dumnea-vóstră de pusă mâncare,

La 'ndemână saci noi,
 Să vă fie de dusă la móră grău și păpușoiu ;
 Trăistuți nouă
 Să vă fie de dusă la tégă ouă.
 Sănătatea dumi-tale, jupâne mire ;
 De la dumneata jupânesa mirésă,
 Poftimă de ține,
 Să-ți fie de bine ;
 S'oră ponosi,
 Alte'n locă se vor 'noi.
 Iar dumneata, jupâne mire,
 Nu te uita, că-să multe
 Că-î umbla din crișmă 'n crișmă
 Pân tóte le-î bea
 Și nici pe acestea nu le-î avea.

Mirele, întinđendă mâna să le iea, vornicelulă le trage înapoi :

Nu te grăbi la luată
 Cum te-ai grăbită la 'nsurată.
 Părinții n'au vrută a te 'nsura
 Și-ai strigată cu glasă mare că te-î îneca
 În mijloculă câmpului,
 În vêrfulă sovârfulă,
 În ața paingănelă,
 De care nu se póte spânzura
 O albină ș'o muscă.
 Da ia poftimă ține,
 Jupâne mire,
 De primesce
 Poclonulă ce-ți dărucesce
 Jupânesă mirésă :
 Ismănuțe de fuioră,
 Răscroite pe picioră,
 Cu bata de ibrișină
 De la mirésă din sînă,
 Cu betița de teiă
 Că de-acum nu ești holteiă,
 Cu bricinare de ină

Că de-acum să nu fii de chină,
 Și cu bata de mătasă,
 Să nu mergi la altă casă.

Orestî Djujianschi. Românismul, viața poporului român.

Bună vremea, bună vremea,
 În această casă,
 Mândră și frumoasă,
 Și să dea Dumnezeu
 Ca să m'apropiî și eî,
 Mire jupâne,
 C'am înțelesî,
 Și-am purcesî
 Pe cale, pe cărare
 Până la curtea dumi-tale,
 Noi doi și vr'o câți-va,
 De la 'mpărătésa
 Care a auđitî
 Că ești negustorî vestitî,
 Multe cele-ai petrecutî
 Și tóte le-ai isprăvitî.
 Și-a nóstră 'mpărătésă
 Iar e negustoriță alésă,
 Tóte orașele a umblatî,
 Țérule a cutreeratî,
 Marfă după față-ți n'a aflatî;
 Iar fiindî ea vrednică
 Și puternică
 Cu atâta nu s'a lăsatî.
 Sfetnicilorî
 Și ministrilorî
 Mare poruncă le-a datî
 Și la vênatî a plecatî
 Să vêneze fieri,
 Și jderi;
 Dar pe sémă ș'a luatî
 Că fieri și jderi

Nu pórtă numai domnii ;
 Și fiindă ea vrednică
 Și puternică
 Nicī cu atâta nu s'a lăsată,
 Din cornișorū a sunatū,
 Tótă óstea a adunatū.
 Sfetnicī
 Și miniștrīi
 Dulce i-aū îmbrățișatū,
 Și cu dînșīi stândū la sfatū,
 Corăbiī la toți le-a datū ;
 Iar ei toți aū și plecatū
 Totū pe mare ca pe uscatū,
 La orașū, la Țarigradū,
 Órașelū cam însemnatū,
 Se traseră pe uscatū.
 În orașū, în Țarigradū,
 Ei trei țile aū umblatū,
 Mărfușórá aū căutatū,
 Mărfușórá aū aflatū,
 Mīi de galbenī pe ea aū datū
 Și 'n tencurī o aū legatū,
 Pe corăbiī o aū încărcatū,
 Cu ea apoi aū plecatū,
 Totū pe mare ca pe uscatū.
 Când pe mare aū fostū ajunsū
 Le trimete domnulū sântū
 O vijelie de vântū,
 Unū vântū mare volburatū,
 Năile le-aū înturnatū,
 Negóțele s'aū 'necatū ;
 Noī, câți-va ostenitori,
 Deasemenea călători,
 Pe acolo noī ne-amū aflatū,
 Amū săritū nu ne-amū lăsatū
 Și negóțele mai micī,
 Le-amū luatū tóte'n caicī,
 Le-amū adusū pe tóte aici
 Le-amū adusū la dumnea-vóstră.

Cămeșuță de trupă ai
 Ca să-ți fie de bună traiu,
 Bătută cu burangiucă
 Să se lipescă de trupă;
 Și de-a fi o găurea
 O iaă eă pe barba mea,
 Prea cinstite, de nu cređi,
 Poftimă pune mâna și veđi.

Mirele, stândă înaintea schimburiloră cu cușma 'n capă
 îndrăznesce a 'ntinde mâna dréptă, spre a lua schimburile,
 dar vătăjelulă oprindu-lă ăice:

Ho, înălțate împérate,
 Asta, frate, nu se póte,
 Nu grăbi și la luată
 Cum grăbesci la însurată,
 Căci părinții dumi-tale
 I-a cuprinsă o mare jale
 Și se puse'n price
 Nunta ca s'o strice;
 Dumnea-ta ai prinsă a plânge
 Lăcrimi ude și cu jale
 De dorulă drăguței tale;
 Și ai ăisă, că o piatră
 Grósă, lungă, 'ncolțurată
 De grumađi tu ți-i lega,
 Într'un tău te-i arunca;
 Căci ca cutare nu-i afla
 Și de-ai dată d'ună căprioră
 Și n'ai vrută să fii fecioră.
 Dar cu aste tóte,
 Numai câtă se póte
 Pocloniri înalte,
 Scrise'n carte
 Cu slovă frumósă
 De a nóstră crăiasă,
 Și v'a poruncită,

Și v'a rënduită
 Pe-ai săi oșteni
 Mândrii Moldoveni;
 Bine să-î primiți,
 Bine să-î cinstiți,
 Cu galbeni să-î dăruiți,
 La scripcari,
 La lăutari,
 D'impreună o masă bună.

Dicëndü acesteä dä schimburile mirelui; acesta ia unü pa-
 harü de rachiü saü vinü și-lü dä vătăjelului. Cei-lalți ömeni
 staü pe unde aü apucatü, vătăjelulü luändü paharulü ñice:

Mulțumimü, mulțumimü
 Impérate, lunate,
 De acestü dulce paharü
 Ca și domnului de darü.
 Că și acésta ce se face
 Fie ca ș'unü zidü de pace
 Și pe locü cu norocü
 Pe viață
 Cu dulcéță
 Domnulü sântü
 Vë dăruiască
 Spre locașulü dumnea-vóstră
 Curte albă lângă drumü
 Să sălășluiți pe cei neavuți,
 Ca să hrăniți
 Pe cei flămândi
 Și să adăpați
 Pe cei însetați.
 Să vë dăruiască
 Din trupulü dumi-vóstre
 Fii și fice prea frumoșe,
 Să fie feți logofeți
 Cu përulü de aurü crețü.
 Preoți, preotese
 Prin capuri de mese;
 Încă vë dăruiască

Domnul Dumneșeu,
 Domnul sântul
 Cu cuvântul
 Tăria lui Aron,
 Înțelepciunea lui Solomon,
 Blandeșele lui David,
 Vitejia lui Alexandru împărat;
 Să vă bucure precum a bucurat Dumneșeu
 Pe Noe în corabie
 Când i-a adus o porumbișă,
 O mlădișă,
 Frunză verde de măslin
 În gură, ș'a bătut vin,
 Și s'a veselit de plin,
 A sădit pómă de vie,
 S'a împlut de bucurie;
 Trăgându arca pe uscat
 Sêvêrși unu greș păcat,
 Iar noi toți ne-am bucurat
 Seminșia lui,
 Bunul némului,
 Fașă tuturor
 Ș'a nôștră estoru.

Rădicându paharul șice :

Să trăesci și tu podea
 Și să bea gurișă mea,
 Să trăiască 'naltul pod
 Să închin paharul tot,
 Să trăești tu lungă grindă
 C'orū mai bea și cei din tindă;
 Să trăiască și cea țară
 C'arū mai bea și cei de-asăară
 Dacă le-a da cineva
 De nu, ba;
 Să trăiască toți din casă,
 Și câți sunt la astă masă,
 Să trăim cu toți.

După ce s'aŭ mântuită de închinată poclónele, solulă miresei poftesce pe mire cu tótă óstea lui la casa miresei. „Mirele trebuie să vie cu nuntașii, jucându ună danțu, în capulă căruia este unulă din cei mai ghibaci flăcăi, care pórta numele de vornicelă. Nuntașii miresei iarăși începă ună danțu, pe care-lă întocmescă astă-felă, că prindă tóte intrările în casa miresei. O custodéză așa, în câtă mirele să n'aibă pe unde intra în casă, țindu-se flăcăii bine încleștați de degete, ca să nu pótă fi rupți în nici-o parte a danțului, care apără intrarea în casa miresei. Mirele a ajunsă cu danțulă seă în ogradă. Vornicelulă, care este pusă în capulă danțului, trebuie să aibă băgare de sémă ca ună bună generală, ca prin pasulă danțului condusă de elă, să înșale pe adversarii a se îndepărta de la intrarea casei, spre a puté năpădi în casă.

„Dacă acésta n'o póte face, caută în care parte a danțului miresei i s'arū părea flăcăii cu mai puțină forță, ca să dea asaltă, adică să se isbescă printre ei, spre a le puté descleșta degetele, să năvălěscă la ușă. Se întěmplă de multe ori că nici una nici alta nu se póte face; atunci *Nunulă celă mare* trebuie să dea ună dară bănescă gardiștilorū miresei, adică flăcăilorū, cari compună danțulă miresei și numai astă-felă intră în casă de se așađă la masă, pe care de multe ori se răcescă bucatele până să se decidă victoria danțului. Pe timpulă câtă nuntașii mirelui mesescă, și când sunt cam pe la jumătatea mesei, nuntașii miresei începă a striga de afară pe la ferestre, *prapură, prapură*, și dacă din lăuntru li se întărdie răspunsulă afirmativă, pună sub sechestrulă mantale, șele ba chiar și cai de ai nuntașilorū mirelui, căci le ceră o nouă luptă pentru că le iea o fată din satulă loră, la cari saŭ trebuie să se supună saŭ să o rěscumpere cu bani.“ ¹⁾

În Transilvania bradulă se aduce înfiptă într'ună cozonacă mare și frumosă.

¹⁾ Marza, Huși, tip. Asociațilorū, 1872. Apud Teodorescu, pag. 21.

În Muntenia, după ce a venit nuntașii cu bradul mirésa și cumnatul de ginerică, iar în Oltenia cu cumnatul de mână, pună donița saă găléta (cofa) pe resteiul de la jugul saă pe-o naframă, ș'apucându unul d'unu capétu și celălalt de altul se ducă la puț saă la isvoru d'aducă apă ne'ncepută. Aședă donița în mijlocul ogrădi, pună în ea bradul. Cimpoerul dice nunésca iar nuntașii jócă róta împrejur.

Sócra mică scóte atunci darurile ce-a avutu în vorbă și le légă crucișu, peste umere, călțunăreselor și ele așa împoțonate cu brobóde, șaluri, rochii, cântă și jócă.

În Muntenia, când ginerica intră în casă, sócra-î spintecă cămésa, îi pune bani în sínu, și în brațe îi dá un băiețel, ca să aibă norocu la băieți. În județul Buzéu însă ginerica rupe cămésa sócrei

În Oltenia unul dintre nuntașii mirelui aduce o cunună de flori, pe care o pune pe capul miresei.

La Români din tóte părțile mirésa stropesce pe toți nuntașii cu un smocu de stebale de busuoc, (câte o dată de cel de dragoste), pe care-lu totu móie 'n apă neincepută.

După ce s'a mântuitu jocul, cumnatul de ginerică iea bradul și-lu pune pe patu în colțul casei; de sunt mai mulți brađi, cum e în partea muntelui, atunci pe unii îi légă la pórtă, la stîlpii casei saă îi sue chiar pe casă; găléta cu apă o mai jócă nuntașii câtu o mai jócă, ceea ce se dice: *jócă vadra*, *vadra*, *jocul găletei*, *jocul apeli*, saă numai *apa*, după cum am auđit la târla din Băjan, jud. Brăila.

Cumnatul de ginerică svêrle apă din gălétă peste casă, rămându șie-și găléta cu naframă cu totu.

În jud. Ilfov, la Copăcineni de sus, aruncă apă peste casă cu donița cu totu. De mirele-î din altu sat, atunci dórme și nóptea la maică-sa sub umbra bradului, cređendu-se că pe lumea cea-laltă numai atâta umbră are femeea. ¹⁾

¹⁾ În Muntenia la véduve nu duce brad și ce se mai miră bétránul moșu Nae

În tótă Muntenia și Oltenia precum și în câte-va sate din Dobrogea ca Vlădeni, Cotulă Lungă și Vărsătura, Sâmbătă la casa miresei se ȃice *la bradă*, ceea ce în Dobrogea se chiamă *la mărgele*, unde, după ce s'au adunatū nuntașii, fetele și femeile facū salba și baerele fusului. Deverica aduce pe tipsisie, printre alte daruri ale miresei, și ca unū pumnū de bani de aurū și de argintū mai mari și mai mici ca după puterea mirelui. Nevestele înșiră acești bani de facū salba miresei, mai cōse la fesū unulū lângă altulū, pe bucata cea care se vede de sub testemelū pregătescū o curelușă saū o cordea tare pentru baerele fesului și, începēndū de sub barbă, cōse atāt de-o parte cât și de alta bani din ce în ce mai mari, aședāndu-i unulū peste altulū astū-felū; așa că li se vede numai cāte o māriginușă ceva mai grōsă decāt o muche de cușitū făcēndū în totulū parcă unū șerpe cu solzi argintii, cari se zărescū de sub brobōdă pe amēndoi obrajii.

„În Cherson unele femei se lēgă pe sub fālci cu *bente*, niște bande înguste de pānză albă, pe cari sunt cusuți bumbi mici albi de cāmēșă saū mărgele albe. 1)“

De bună sēmă că și în Dobrogea înainte vreme să fi fostū acestū obiceiū; cu timpulū însă aū înlocuitū mārgelele prin bani, păstrāndu-se însă numele, căci altū-felū nu ne-am

din Grebānū, jud Rōmniculū-Sāratū, când a aușit, că nu 'n tōte părțile țerei ducū bradū miresei. „Apoi măcar când mōre trebue să-i pue“ și când a aflatū, că nici asta nu-i, cum le mai căina pe bieteles neveste, cari pe lumea cea-laltă veșnicū se vorū prāji la sōre, fără picū de umbră, iar când am întrebātū:

— Da bine, mirelui nimenea nu-i trimete bradū, atunci care-i umbra lui pe lumea cea-laltă?

— E he! bărbatu-i bărbatū, are umbra lui de la Dumneșū, n'are nevoie de umbra bradului.

— Și cum fi umbra cea?

— Cum să fie, fi vedea când te-i duce acolo.

— Dar ași vrea să scū acuma, că pōte-i multū pān'atunci.

— Multū, pușinū, cât a fi, atunci ai să veđi.

Și fie că n'a vrutū, fie că nici elū n'a scutū mai multū, n'am mai pututū scōte de la elū unū cuvintū măcar.

1) Burada, Romānii din Cherson. Convorb. Literare. an. XIV.

puté închipui, pentru ce Sâmbătă séra la casa miresei se ȃice la mârgele.

În Dobrogea nevestele pórta acestú fesú cu baere tótá vieța lorú, până chiar și nóptea. De móre tîněrá, atunci rămânú baierele pentru a doua nevestá, iar de se stinge de bětránețe o 'ngrópá cu ele și rarú se 'ntěmplá sá lase la copii.

Sá aibá femeia cea maí mare nevoie nu se cade sá scó-tá unú banú din salbá, saú din baerele fesului și de bārba-tulú i le-arú lua cu de-asila, atunci în voia cea bună se póte despărți.

În Dobrogea flăcăi și fete se aduná la casa miresei și facú *mílea*. În mijloculú casei aședá o masá încárcatá cu póme (strafide), cucoșei, alune, migdale, portocale ș. a. De-í vara, atunci punú și rogodele. Flăcăii aducú o créngá cu mulți craci, iar fetele înșirá pe ața cucoșei și strafide, fă-cěndú câte unú șiragú câtú e lumea de lungú. Lângá fie-care fatá stá câte-unú flăcăú și totú îi trage din grămadá cuco-șei și pómele, cum trebuie sá vie la acú, de vreme ce nu-í înșirá la hurtá, ce-í punú mistreți. După ce fie-care fatá și-a mântuitú șiragulú, vr'o doi flăcăi ținú crénga, iar fetele în-vălătuescú fie-care crenguța cu aceste șiragurí de cucoșei cu póme. În vėrfulú fie-cărei crenguțe légá fructe învălite în hárctie poleitá și când miléna-í gata, o dá în mâna nunei care cãntândú jócă 'n mijloculú horei nunéscá. Acestú obiceiú trebuie sá fie o amintire a bradului, căci are aceeași întrebuințare.

Bradulú sá găsescé la Klein-Russen: iea unú bradú, mo-litfú, saú unú altú arbore verde, chiamá unú némú de-aprópe pe care-lú face boiaránú și-lú însărcinézá sá ducá copaculú în casa miresei și sá-lú puná într'o pâne mare ce stá pe masá. Copaculú îi încunumatú de fete, cari atárná buchete, saú în lipsá de flori naturale facú flori artificiale. În ȃiua nunții punú în bradú lumínările: *Maie*.¹⁾

¹⁾ Klein-Russen. O. F von Reinsberg-Duringsfeld. Die Polen O. F. R. During:

După ce s'au îndeplinitu deosebitele obiceiuri, nuntașii se aședă la masă. Mirele stă lângă nună și nuna lângă mireasă, la spatele căruia staū druștele. Nunii închină la miri, iar mirele la mireasă; ea-î sărută mâna, iar elū o sărută pe capū. Druștele scotū mireasa de după masă la jocū iar nuntașii, cari-sū aședați după vîrstă și după cinste, totū fie-care gospodarū cu nevasta, mănâncă și beaū.

Óre ce să fie, ce să fie?
Să fie cucórá,
Dar prea se cobórá,
Să fie dropie
Prea s'apropie.

Vornicelulū pune friptura acoperitā dinaintea Nunulū, care ȃice: „am cinstitū ș'am ospĕtatū, dar acuma pentru ce ne-ați acoperitū bucatele“?

„Cu ce vĕ suntemū vinovați și unde-î stolniculū ce ne-a făcutū acĕsta“? „Cinstea bucătăresei să iasă,“ ȃicū câte-va femei.

Nunulū celū mare o cinstesce și iar cere stolniculū bucatelorū. Atunci Vornicelulū aduce de mână unū copilū ca de vr'o șĕpte ani îmbrăcatū curățelū și c'o cunună de flori pe capū.

Nunulū celū mare: bunī banī ne trebuie la bobocei, la vișei și mai la alte trebușore, dar ni se pare că mai mărișorū stolnicū trebuie s'aveți și acela ne trebuie.

Vornicelulū aduce o femeie în flórea vîrstei; meseniī n'o primescū, ȃicĕndū, că le trebuie ceva mai tinericā, și când în sfârșitū aduce o babă ce d'abea merge de bătrānețe, meseniī rȃdĕndū strigū cu toțiī într'unū glasū: „nu ne trebuie, nu ne trebuie, ci vremū stolnicū tĭnerū.“ Bĕtrāna se duce și ea, după ce nunulū celū mare o cinstesce, ca și pe cea din'naintea ei

Im Lubhner Kreise geht der „Starost“ mit einem Fähnchen in der Hand voran und neben dem Brautigam ein Brautfuhrer mit der sogenannten „Palme“, ein Fichtbaumchen, an dem vier Lichter, ein Glockchen und zwei Kränze befestigt sind.

cu câtü îi dă mâna. Apoi nunulü celü mare ne'mpăcatü strigă pe vornicelü, care s'arată 'n pragü ñicëndü: ce voiți d-vóstră, jupâni nuni mari?

„Stolniculü bucatelorü, stolniculü bucatelorü,“ s'aude în tóte părțile, póte l'ăi găsi pe afară, póte l'ăi cunósce. Vornicelulü ese. În urmă intră părinții miresei, aducënd'o de mână și oprindu-se în fața mirelui, tatălü fetei cuvintéză:

Poftimü ginere, poftimü
De la noi soți,
De la Dumneđeü norocü.
Să trăsći
S'o stăpânesci.
Soțü îți dau
Dar bățü nu-ți dau
Că are némurü și frați
Și te-a 'ntreba de ce-o bați,
C'orü trece prin lunca mare
Ș'orü tăia unü bětü mare
Pentru cóstele dumi-tale
Iar de-ı trece prin luncușóră
Și-ı tăia o strămurare ¹⁾
A fi pentru a dumi-tale soțioră.
Și étă trupü din trupulü meü
Și sânge din sângele meü.
Ce-ți dau să-ți fie soție
De acum și până 'n vecie ²⁾
Amin.

Mirele se scólă, sărută mâna socrilorü, iea mirésa de mână, o sărută pe frunte și o pune lângă ñinsulü din a stânga; în vremea asta druștele staü pe delături.

Atunci nunulü celü mare strigă:

¹⁾ Asemenea obiceiü în Kalevala. Duringsfeld.

²⁾ *Apud Gubernatis.* „Despondeo tibi filiam in honorem et uxorem et dimidium lectum, in seros et claves.“ Preso Stiernhoek, citato dal Mittermaier, Grundsätze des gemeinen deutschen Privatrechts.

Vornicelū de la Vaslui
 Când îlū cați, atuncea nu-ī
 Ia poftimū la mine 'n cōce.

Vornicelulū intrā c'o basma în bețū, și când nunulū
 îi dīce:

Dă brădișorulū cela 'ncōce
 Ca fina să ți-lū îmbrace.

Vornicelulū scōte din bețulū lui batista și și-o pune în
 brâu, iar bețulū îlū aședă peste găina cea acoperită.

Nunulū celū mare îlū ia, îlū dă miresei, care-ī légă la
 capētū o batistă frumósă și în vreme ce lăutarii cāntă, nu-
 nulū celū mare jōcă bețulū, dīcēndū: „cine-ī vrednicū să iea
 calulū”? Vornicelulū se repede și când să pue mâna pe dīn-
 sulū, nunulū celū mare-lū trage îndărătū, apoi iar i le 'n-
 tinde și așa pân în de trei orī, când i-lū dă.

Unii din ómenī dīcū: „cinstite nunū mare, dar dā-i-lū
 o dată“. Alții însă: „ba nu, bine-ī face, că și elū bine a sciutū
 a o năcāji pe mirésă“. Nunulū celū mare după ce a datū vor-
 nicelulū bețulū, îlū cinstesce și c'unū paharū de rachiū și
 atunci elū cu bețulū 'ntr'o mână și cu paharulū în alta, jōcă
 cāntāndū:

Vē mulțumescū de istū paharū
 Ca de mare darū,
 Istū paharū e gālbiorū
 Dīntr'unū sucū de pāltiorū ;
 Da nu-ī dīn sucū de pāltiorū
 Ci-ī dīn vițā de mlādițā
 De unde jupānesā mirésā sughițā,
 Cā de jupānesā mirésā n'ar fi sughițatū
 Jupānulū mire n'o ar fi cāutatū;
 Dar nici noi mesenī nu ne-amū fi adunatū ;
 Însā așa ne-am adunatū,
 Cā așa-ī de la Dumneđeū blagoslovitū și lāsātū.

Nunulă cuvintéză: „iea veđi fine, ce ne-a acoperitü acolo, că din pricina dumi-tale le tragemü tóte.“

Mirésa descopere, nunulă iea găina, o pune dinaintea mirelui, đicëndü: „iea acum să te vedü finule cât imi eşti de voinicü.“ Pentru ca nuntaşii să mai facă hazü, frigü o găina bętrână, pentru ca să n'o mai pótă rupe mirele cât e lumea.

În partea muntelui, mai alesü, cosü găina cu aţă saü cu sirmă, ş'o aducü mai multü crudă decât friptă. De mirele-ı hătru, rupe găina, de-alungulü dreptü în douë, apoi o trece nunei, care-o face mici fărâme, dändü mai întâiü mirelui şi miresei ş'apoi trecëndü de-arëndulü la fie-care nuntaşü. Nunulü, după ce a pusü pe unü talgerü douë pahare de rachiü, osulü peptului şi vęrfulü aripelorü, ilü întinde läutarilorü.

Lăutarii: „Da numai atâta v'aţi înduratü pentru noi?“

Nunulü celü mare. „Şi 'ncă-ı prea multü, că nici atâta nu vi se cădea.

Aripı v'amü datü de şburatü
Şi pieptü, cobzá de cântatü.“

În judeţulü Prahova, Buzëü, Râmniculü Săratü şi Brăila nunulü celü mare trimete înapoi găina, đicëndü, că nu-ı destulü de bine friptă; atunci sócra cea mare pune găina cu talgerü cu totü, c'unü clondirü de ţuică; c'o ţuică (o garafióră câtü unü păhăruţü), mai pune lingură, cuţitü şi alte męcări bune şi le aşedă tóte în lada miresei, ca să aibă ce mânca la noua sa locuinţă, când fiindu-ı fóme nu va îndrăsni să céră.

Nunulü celü mare strigă la läutari să cante busuioculü. Toţi bętrânii se scolü de la masă, së daü de-o parte şi se prinde danţulü ast-felü: Vătăjelulü merge 'n frunte, de dînsulü se ţine nunulü celü mare, de-ı în putere încă, apoi mirele, mirésa între douë saü patru druşte; în urmă vine nuna, iar după ea toţi nuntaşii, totü o fată ş'unü flăcăü. Scripcarii tragü cu arcuşulü busuioculü, iar din gură-ı đicü:

Frunză verde busuiocă
 Mai poftimă boeri la jocă
 Că destulă de când mâncați
 Mai poftimă de mai jucați,
 Mai dați cu genunchile
 De-aședați sarmalele,
 Mai dați cu picioarele
 De-aședați fripturile.

În vreme ce nuntașii au înjghebată danțulă și învêrtescă busuioculă în jurulă mesei, tatălă și cu mama fetei se așeză pe ună scaună, în capulă mesei, c'o pernă saă c'ună coltuclă pe brațe și fie-care țiindă în mână stebles de busuiocă, semnulă dragosteii; și când nuntașii învêrtescă danțulă, atunci când mirii vină în dreptulă părinților, se plécă, le sêrută mâna, iar bêtrânii îi strânge în brațe către pernă neteșindu-le fața cu busuioculă și totă așa de trei oră cât se învêrtescă danțulă pe după masă.

În sfirșită vornicelulă scôte danțulă din casă cântândă :

De trei cri pe după masă
 Să scótemă danțulă din casă,
 Să trăiască binele
 Binele și mirele,
 Să trăiască și mirésa
 Să schivernisésca casa,
 Să trăiți meseni cu toți
 Să ne veselimă de soți,
 Să trăesci podea uscată
 Să te bea gură-căscată,
 Să trăesci tu podă
 Ca să te beaă totă,
 Să-mi facă gura leicuță
 Pântecele balercuță,
 Căci are jupânulă mire,
 Multe fedelecuțe pline.

Gustă numai din pahară și-lă svirle peste cei de la spate.

Trăiască cei cu gurele căscate
De la spate,
De-aséřă de când așteptă
Să le daă cinstea cea dréptă.

Nuntașii, după ce au eșitū afară, mai tragū vr'o câte-va jocuri, pe urmă intră 'n casă după zestrea mireseii. Vornice-lulū saă nunulū celū mare aduce jucândū unū citū de rochie saă peștimanū, pe care-lū dă sócrei celei mici đicândū :

Buna vremea, buna vremea,
Sócră mare,
Ajungă-te voe bună
Că se 'nchină jupânulū mire
Cu ciuboșele 'n badei,
Poftimū ține,
Să-ți fie de bine,
Ciuboșele cu talpă de iapă
Ca să-ți fie de căratū apă,
Ciuboșele cu talpă de țapū
Să vē sară și 'n capū,
C'o pereche de ciuboșele
Cu talpa de tesmeniță
Căputa de veveriță
Și c'unū peștimanū frumosū
Ca să-ți fie de folosū.
Poftimū de ține
Să ți-fie de bine.
Și 'ncă se mai rógă jupînulū mire dumi-tale
Ca să sloboziă áste strae.

Sócră mică învoindu-le, cu toți se repedū asupra zestreii, care-i aședată 'n fundulū casei pe lada cu straele. Acolo însă daă de cuscri, surori, veri, ori rude de-aprópe ale mireseii, cari cu nafrămi albe apără zestrea; când vre-unulū dintre flăcăi dă să pue mâna pe câte ceva, ele-i îndepărtéză cu năfrămile đicândū „nu lua, lasă acolo.“

Eū amū torsū la buci
Ca să-mi dai papuci,

Ș'amü torsü bumbăcelü
 Să-mi dai testemelü,
 Ș'amü torsü călțișori
 Să-mi dai bani rotunjori,
 Ș'amü torsü păcișele
 Să-mi dai barizele.

Și totü urmază a apëra straele, până ce mirele îi dă unü bacșișü, de obiceiü papuci, tulpanü saü barizü. În urmă flăcăii tăbărăscü asupra zestrei, inșfăcëndü unulü o pernă, altulü unü lăvicerü, apucändü care cum póte, întindü lucrurile pe mâna și jucändu-le le scotü afară; mai mulți flăcăi umflă lada și batü în ea cu palmele, să vadă câtü de greü sună zestrea miresei.

Ajungëndü la ușă, frații saü rude de-aprópe ale miresei, cari străjuescü ușa cu topóre 'ncrucisate, cu cuțițe și pe une locuri chiar cu bețe, nu dau drumulü flăcăilorü cu lada până nu le dau bacșișü.

Când aü scosü afară tótă zestrea, flăcăii chiuindü o jócă câtü o mai jócă, tragü carulü înaintea casei, aședă lada la fundü, ticluescü lăvicerile ș'apoï pernele, acoperü pe de-asupra cu unü țolü, ș'apoï légă țapănü cu o funie.

În Macedonia, în părțile muntóse, zestrea miresei tótă se încarcă pe cai, totü asemenea și în Vrancea.

Din nuntașii mirelui se repedü prin casă și punü mâna când pe una, când pe alta, iar cei de casă totü apëră. După ce aü scosü zestrea, vreaü s'ó tragă afară și pe mirésă, însă unü băitanü îi opresce ¹⁾ în ușă cu unü bēțü saü cu o cociorbă đicëndü :

Ma mai stăi badiță
 Să-mi plătesci leița
 Că nu-ți dau pe lelița.

¹⁾ În Moldova, mai multü în partea de susü, đice că cerü hulpea.

Mirele-î plătesce, ș'atunci numai mirésa are învoirea de a eși.

La Francezi în Valdajot „în séra din 'nainte nunței vine mirele cu vr'o cincî-spre-șce tineri și ceru lucrurile promisei lui; tatălū îi încredințază că elū nu mai are nimica de đisū în casă; atunci se arată mirésa însoțită de câte-va companiōne și de câte-va apērătore, se aduce unū cufērū vechiū pentru că celui noū și adevēratū să nu i se întēple vr'unū rēū; acum se începe o luptă seriōsă pentru cufērū: dacā ei isbutescū și ieau lucrurile miresei, nu dau nimica; dacā găsescū resistență prea mare facū împăcāciune și slobozescū cufērulū prin cadourī de ace, șireturī și cordele

„Fetele, carī în timpulū acesta scosese rōtele de la căruță și deshāmase calulū, punū rōtele la locū și ajutā să încarce averea miresei. Totū la Francesiī din Jura, de mirele locuesce în altū satū și de flăcăilorū le pare rēū după mirésă, cautā să-î împedice plecarea, aruncāndū în drumulū ei lemne.“

La casa miresei înainte de a se cere iertāciunea, scripcariī cāntā cam urmātōrele cāntece :

Haī miresă, haī,
 Că te ducemū la străinū,
 Și te-a mustra fără vină,
 Mi te-a bate fără milă;
 Că mila de la bărbatū
 Ca frunđa de pērū uscatū:
 Când te pui sū te umbresci,
 Mai tare te dogoresci;
 Și mila de la părinți
 Cu mare greū o s'o uți;
 Da mila de la mamă,
 Îi ca strugurulū de pómă.
 Când erai la maica-ți fată,
 Māncai turtă cōptă 'n vatră
 Și rasă pe rēđătore,
 Și ai fața ca o flóre,

Și-mi porți códă pieptănată,
Cu betelă încurcată,
Și cu flori încununată.
Cât la măicuța-ți eraî,
De lucraî, de nu lucraî,
Totu dragulū mameî eraî,
Dar dacă te-î mărita,
Copiî te-orū împresura,
Grijele mi te-orū lua,
Că bărbatulū nu-î părinte,
Să-ți rabde ori-ce cuvinte.

Taci mirésă nu maî plânge,
Nu plânge, nu suspina,
Că-î plânge și-î suspina,
Când bărbatulū te-o mustra,
Și te-a mustra fără vină
Și te-a bate fără milă,
Cătându-ți numai pricină.
Surorile nu te-orū scóte,
Frații-orū đice,
Bine-ți face,
Ți-î bărbatū, nu ți-î părinte
Să-ți rabde multe cuvinte.
Mergî la a dumi-tale casă,
Mergî la a dumi-tale masă,
De la Dumneđeū alésă.
Și aî o sócră
Ca o tócă,
Ese afară
Ca o móră,
Din gură slobóde pară;
Intră 'n casă
Ca o sabie tăiósă,
Să sue pe patū și geme
Și n'aduce unū brațū de lemne.

Veđi mila de la bărbatŭ
 Ca frunđa de pĕrŭ uscatŭ,
 Da mila de la părinți,
 Lado, Lado și iar Lado
 Anevoe ai s'o uiți.
 Dacă te-ı mărita
 Grijiile mi te-orŭ lua
 Și bărbatulŭ te-o muștra.
 Mănânci pâne și beı vinŭ
 La inimă puı veninŭ;
 Mănânci pâne și beı apă
 La inimă puı otravă;
 Mănânci pâne și beı bere
 La inimă puı durere.

Puiule nu te 'ndura
 Pân ıi fi la maică-ta,
 Că dacă te-ı depărta
 Multă cale m-ı cãta,
 Multă cale și cãrare
 Pentru dragostele tale.
 Mai vĕđut'ai omŭ pe lume
 Să chinuiască ca mine,
 Mai vĕđut'ai vr'unŭ bărbatŭ
 Să nu fie fermecatŭ,
 Mai vĕđut'ai vr'o muiere
 Să-ı fie de bărbatŭ jele?
 Totŭ de dorŭ puică, de dorŭ
 Nu mă lăsa ca să morŭ
 Mĕ usucŭ de pe piciorĕ
 Totŭ de dorulŭ dumi-tale,
 Mĕ usucŭ ca cucuta
 Când o tragı cu cósă.

Frunđa verde ștejărelŭ,
 Cãtu-ı omulŭ tinirelŭ,
 Se ține dorulŭ de elŭ;
 Dar de unde 'mbĕtrãnesce
 Nimeruı nu-ı trebuesce,

Ce folosă de cușmă lungă
Dacă nu-să parale'n pungă.

Frunză verde ș'o lalea,
Sărmana inima mea
Iar a prinsă a mă durea.
Nu mă dóre
Cum se dóre,
Mă dóre neconținută
Pentr'ună puiă ce l'amă iubită.
Acuma de l'ași avea,
Ce bine mi-ară mai părea,
Și ce bine l'ași ținea.
Numai pâne și mășline,
Și rachiū de tescovine
Ca să vadă orī și cine
C'amă trăitū o dată bine

Frunză verde cimbrisorū,
Bate murgulū din piciorū
Să-ī punū șeaua binișorū,
Să mă ducū unde mi-ī dorū.
Haī murgule 'n pasū mai tare,
S'ajungemū în satū cu sóre;
Haī murgule 'n pasū lupesce
Că mi-a datū puica nădejde.
Trage murgulū la grăunțe
Și voiniculū la mândruță,
Trage murgulū la popasū
Și voiniculū unde-o masū.

De când dragă te-amă vėdută
La inimă te-amă avutū,
Vecinica, vecina,
Aprópe de casa mea.
Vecina de lângă casă
Se mărită și te lasă;
Vecina de lângă tine
Se mărită și nu spune;

Se mărită vecina
 Și rămâne grădina,
 Grădina cu florile,
 Stratulă cu garófele

Frunzuléna ș'ó lalea
 Amărătă-í sórta mea
 Și nu scie nimenea,
 Număi eú și puica mea.
 Dragoste fără norocú,
 Scii cá cărțile de jocú,
 Unulú pune ș'altulú iea,
 C'áșa merge dragostea ;
 Lasú s'ó iea, s'ó iea, s'ó iea,
 C'áșa merge dragostea
 N'ó s'ó ție 'n colivie,
 Totú la neica ó să vie ;
 N'ó s'ó ție închisă 'n casă
 Și totú la neica ó să iasă.
 Mărită-mě mamă, hăi,
 Cá de nu mă-í mărita
 Pe feréstă m'a fura
 La lună ne-omú închina,
 Stelele ne-orú cununa,
 Sórele ne-ó judeca.
 Ilenuțó de la țară,
 Cu sprincene de secară,
 Cu ochi negri cá mura,
 Cu gura cá ciréșa.
 —Măriucă de la țară
 Ce ți-í gurița amară ?
 Amú mâncatú bade căline,
 Să nu mă sěrute nime.
 Și cine m'a săruta
 De doru-mi n'a măi putea,

La răchita rămurată
 Șade baba supěrată
 Cu fata nemăritată.

Mărită-mă, mamă, hăi
 Că de nu mă-î mărita
 Cu cociorva 'n capu ți-oî da.

Astăzi îi lăsatu de secu,
 Mă ducă maică să mă 'necă,
 Unde-o fi balta mai lată
 Ca să'ncapă cu zestrea tótă.
 Iar staî și mă resgândescă,
 De ce să mă prăpădescă,
 Ca mine căți pătimescă
 Și totu pe lume trăiescă !

Busuiocă verde pe masă,
 Rămăi maică sănătósă,
 Dacă n'ai fostă bucurósă
 Să mă plimbă séra prin casă
 Ca o garafă frumósă,
 Să ședă cu mine la masă.
 Totu cu inima voiósă.
 Busuiocă verde firosă,
 Rămăi tată sănătósă,
 Dacă n'ai fostă bucurosă
 Să mă ai de vr'ună folosă.

Séra bună. noi ne-omă duce,
 Nu mă 'ndură de gură dulce,
 Séra bună ne-omă lua,
 Nu mă 'ndură de dumnea-ta.
 Frunză verde ca mătasă,
 Rămăi mamă sănătósă.
 Busuiocă verde firosă,
 Rămăi tată sănătósă.

Lado, Lado.

Cântecă de nuntă. *V. Alexandri*, poes. pop., pag. 383.

Frunză verde lăcrămióră,
 Lado, Lado surióră,

Du-te 'n haină de mirésă
 La bărbatulū tēu a-casă.
 Lasă mamă, lasă tată,
 Lasă frați, lasă surori,
 Lasă grădina cu flori,
 Că tu singură-ai să fii
 O grădină de copii.
 Lado, Lado nu mai plânge,
 Mijloculū nu ți-lū mai frânge,
 Că a-casă te-î întórce,
 Când pe stratū inulū s'a tórce,
 Și la maica-ta te-î duce,
 Chiar atunci și nici atunci,
 Când bondaru o face mieie,
 Când o face plopulū pere
 Și răchita vișinele
 Să-ți alini pofta cu ele.

Notă *Alexandri*. Acestū cântecū se cântă miresei, când plécă ea de la casa părinților, ca să se ducă la casa mirelui.

„Cânteculū nunței e îndestulū de naivū:

Taci mirésă nu mai plânge,
 Că la maica ta te-o duce
 Când va face plopulū pere
 Și răchita vișinele
 Lado, Lado. ¹⁾

După ce s'au mântuitū jocurile și când nuntași staū pe pornire, dinaintea casei în dreptulū ferestrelorū așternū unū lăicerū. Tatălū și mama miresei s'asēdă amēdoī pe unū scaunū, iar la piciórele lorū punū o pernă. Miriī ingenuchiază înaintea părinților; (prin Oltenia acum numai mirésa ingenuchiază, iar mirele stă 'n picióre.)

Unū omū deșteptū și bunū de gură, care a apucatū din bunī și străbunī, cum se cere iertăciunea, vine înaintea părinților și vorbește pentru miriī:

¹⁾ Constantin Negruzzi, Scene pitoresci din obiceiurile Moldaviei, pag 91. Dacia literară, Iași 1859.

Aşa Neculaî Bocăneţu din Bucecea, jud. Botoşani, mi-a spus următoarea iertăciune :

Staţi cinstiţi meseni ş'ascultaţi
 De la micu şi pân'la mare
 Şi câţi v'aţi tēplatū
 La acéstă frumósă adunare.
 Dumnea-vóstră beţi şi veseliţi
 Şi de tînērulū nostru împēratū nici gāndiţi ;
 Iar tînērulū nostru împēratū
 Diminéţa s'a sculatū,
 Pe ochi negri s'a spēlatū,
 La icóne s'a 'nchinatū,
 În scări de argintū a 'ncălicatū,
 În toiagū de aurū că s'a rezematū,
 Peste tótă oştirea s'a nitatū
 Şi ne-a alesū pe noi doi viteji,
 Din cai săeţi,
 Din gură 'ndrāsneţi,
 Mici de statū,
 Bunī de sfatū,
 Ş'a pornitū la vēnatū
 Ş'a vēnatū toţi codrii
 Şi toţi munţii
 Ş'a datū peste o urmişórá de fiară.
 Da nu-ī de fiară,
 Ci-ī de căprióră ;
 Iar nu-ī căprióră,
 Ce-ī de-a tînērului nostru împēratū bună soţióră.
 Unde-ī stolniculū de casă,
 Cu bunū răspunsū să ne iasă ?
 Noi pe unde amū umblatū
 Solia frumosū ne-amū datū
 Şi să ne'trebaţi pri'ncetulū
 Să ne dāmū răspunsū cu dreptulū.
 Noi scimū multe
 Şi mērunte
 Şi 'n ia sară nu le putemū ţine minte.
 Noi amū venitū pe cāngurile cerului

Ş'amă trasă la această casă
 Ca cum haragu 'mpărătescū să ne iasă;
 Iar tinărulū nostru împăratū
 Alt; haragū nu vrea să iaş,
 Vē voesce pe această flóre din raiū
 Să fie tinărulū nostru împăratū de bunū traiū.
 Iar tinărulū nostru împăratū
 Aū venitū cu securi de argintū
 Să sape acéstă flóre din pământū,
 S'o sape cu răděcină,
 S'o răsăděscă la împăratulū nostru 'n grădină.
 Ea de 'nfloritū are să 'nflorēscă,
 De roditū are să rodēscă,
 Părinţi are să mulţumēscă.
 Iar staţi cinstiţi meseni ş'ascultaţi
 De la micū şi pînă la mare.
 Şi câţi v'aţi tēplatū
 La această frumoasă adunare,
 Şi dumnea-vóstră cinstiţi părinţi,
 Care de la Dumneđeū orânduiţi,
 Că Dumneđeū este mare
 Şi a făcut lumea
 Cu tóte câte-'sū într'ēnsa
 Numai cu đisa
 Iar totū pe rēndū
 Şi cu acestū cuvintū
 Făcu raiulū despre rēsăritū
 Ş'a ziditū pe moşulū nostru Adam
 Cu osulū din petró,
 Cu trupulū din lutū,
 Cu auđulū din vēntū.
 Iar Dumneđeulū nostru a strigatū:
 Adame! Adame!
 Scólă-te 'n tǎlpile
 Piciórelorū tale.
 Şi moşulū Adam în tǎlpile piciórelorū ş'a sculatū
 Şi din gură a suspinatū:
 A strigatū: „Oh! Dómne
 „Credū în tine, că tu eşti Dumneđeulū meū.

„Cum amü să trăescü pe acéstă câmpie-
 „Largă și frumósă
 „Numai eü unü omü singurü ?“
 Dumneđeü s'a gânditü
 Și s'a răsgânditü :
 Să iea din tălpile piciórelorü,
 Omulü scade,—
 Să ia din capü,
 Omulü zăluzásce,—
 Să iea din cósta din a drépta,
 O fi femeia mai mare decât bărbatulü ;
 Ș'a luatü din cósta din a stânga,
 Să-i facă lui Moșü Adam muere,
 Ș'a ziditü pe móșa nóstră Eva.
 Iar Dumneđeulü nostru a strigatü :
 Adame ! Adame ! și tu Evo !
 Voi să vė'nmultüți,
 Ca nisipulü mării,
 Ca erburile câmpului.
 Iar dumnea-vóstră cinstiți părinți,
 De la inimă să vė smeriți,
 Și fiü să vė blagosloviți,
 Că nu este începutulü
 De la iști doi fiü ai dumnea-vóstră,
 Ci de la moșulü nostru Adam,
 Care cu toți ne tragemü din némü,
 Și din viță 'n viță,
 Până la aceste douë tinere mlădúte.
 Le-a venitü și lorü vremea de căsătoritü,
 Ca la doi pomi de 'nfloritü ;
 Iar blagosloviți părinți,
 Cum a blagoslovitü Dumneđeü pe Iléna,
 Și cei trei patriarhi,
 Și aü înfrunđitü crengele de măshnú,
 În mânele lorü
 Fără neavéndü răděcină ;
 Și cum a blagoslovitü pe Moise,
 Care cu toiagu 'n mare a datü,
 Apele în douë s'aü despicatü,

Și aũ mersũ ca pe drumũ bătutũ.
 Cinstiți părinți, poftimũ de iertați,
 Iertați și blagosloviți,
 Aste douẽ mlădițe,
 Să le fie casa, casă,
 Să le fie masa, masă,
 Și vieța luminosă.
 Să trăiască mirele,
 Stăpânescă-și vitele,
 Tóte avuțiile;
 Să trăiască și miréa,
 Să schivernisescă casa.
 Întru mulți anĩ să trăiți,
 Cu toți să vẽ veselii.

Iertăciune

Spusă de Manole Butnariu, din Négra Șarului. jud. Sucéva

Ascultați, ascultați,
 Glóte și noróde,
 Și dumnea-vóstră cinstiți părinți,
 Cari sunteți de la Dumneđu blagosloviți.
 Se rógă fiũ d-vóstră cu genunchele plecate,
 Cu lacrămile vėrsate,
 Cu inimă de smerenie
 Ca să céră cuvintũ din gura dumnea-vóstră
 De blagoslovenie,
 Ci de iertăciune,
 Că blagoslovenia părinților
 Întăresce casele filorũ,
 Ca blăstămulũ părinților
 Le risipescũ casele.
 Că din începutulũ lumei a făcut Dumneđu
 Cerulũ și pământulũ
 Numa cu gândulũ,
 Marea cu tóte câte-sũ într'insa
 Numai cu ȓisa;
 Și a făcutũ raiulũ la rėsăritũ

Deosibitū de acestū pămîntū,
 Și ne-a pusū în cerū sórele sfeșnicū
 Să ne fie nouă veșnicū,
 Și l'a împodobitū cu luna
 Care o privimū noi totū-d'auna;
 Și a împodobitū cerulū cu stelele
 Care-lū privimū noi în tóte serile;
 Și l'a împodobitū și cu luceferi luminoșū.
 Care privimū noi iști păcătoși.
 Țise Dumneđeū că nu se póte
 Pămîntū să fie
 Fără seminție,
 Ș'a luatū lutū
 Din pămîntū,
 Ochii din mare,
 Frumusețile din sóre,
 Auđulū din vîntū,
 Sufletulū de la Duhulū sfântū,
 Și a ziditū pe strămoșulū nostru Adam..
 Și iar a Țisū Dumneđeū
 Că nu se póte pe pămîntū să fie
 Fără de soție,
 Și i-a datū lui strămoșulū nostru Adam
 Somnū greū
 Și a luatū osū din osulū lui,
 Și carne din carnea lui,
 Și sânge din sângele lui,
 Și a ziditū pe strămóșa nóstră Eva.
 Acelū somnū ce-lū somnoră
 Grozavū visū visă;
 S'a sculatū
 Înspăimîntatū
 Și a Țisū „of! dómne,
 „Ce este acésta? “
 „Tacī Adame nu te spăimînta,
 „Că acésta este osū din osulū teū,
 „Și carne din carnea ta,
 „Și sânge din sângele teū,
 „Și se va chema ție soție

„Până 'n sêvêrșie.“
 Și de atunci s'au trasă din nêmu în nêmu,
 Din vișă 'n vișă,
 Până ce-au ajunsă la acești fii ai dumnea-vóstră.

Iertăciune.

Cost. Peténulă ; Prilipca, jud. Dorohoiu

Stați, cinstiți nuntași,
 Și dumnea-vóstră împrejurași,
 Cari sunteți de la milostivul Dumneșeu
 Orénduiți ;
 Că milostivul Dumneșeu
 A făcutu cerul și pămîntul,
 Numaî cu cuvîntul,
 Marea și cu tóte câte sunt într'insa
 Numaî cu șisa.
 Și milostivul Dumneșeu,
 În ziua întâiu a făcutu lumea,
 În ziua a doua țaria saș cerul,
 Care-i de-asupra pămîntului ;
 A treia și a despărțitu uscatul de apă,
 A patra și a făcutu sórele și luna,
 A cincea și a făcutu tóte viețutórele
 De pe pămînt ;
 A șésea și a făcutu paséřile.
 Ce sború în raiú,
 Pești din apă,
 Și pe strêmoșul nostru Adam.
 Iar milostivul Dumneșeu,
 A făcutu pămîntul,
 Ca o turtă de céră
 Și l'a împodobitu cu brași
 Rămurași,
 Și izvóre curgétóre,
 Care-sú pentru tóte sufletele adăpátóre.
 Și-a făcutu cerul ca o haină,
 Și l'a împodobitu cu stele

Mărunțele,
 Și luceferi luminoși,
 Care-î privimă noi toți cei păcătoși.
 Și l'a mai împodobitū cu sórele și luna,
 Care privimă noi tot-d'a-una.
 Și-a mai făcutū Dumneđeū
 Pe strămoșulū nostru Adam,
 Care ne tragemū toți din némū.
 După ce l'a ziditū din optū părți,
 L'a făcutū cu sângele din roă,
 Frumuseța din sóre,
 După chipulū și asemănarea sântיעei-sale.
 Cu auđulū din vântū,
 Cu ósele din piatră.
 Și umbla strămoșulū nostru Adam
 Singurū pe pămintū;
 Dumneđeū vedēndū,
 Că nu e bine să fie
 Omulū fără soție,
 I-a datū Dumneđeū unū somnū dulce
 Și a adormitū în mijloculū raiulū,
 Și a luatū o cóstă din stānga sa
 Si a ziditū pe strămóșa nóstră Eva;
 I-a suflatū duhū
 Ș'a înviatū strămóșa nóstră Eva.
 Și deșteptāndu-se strămoșulū nostru Adam din somnū
 Vedū muere lângă dīnsulū
 Țise: „of! Dómne ce este acésta?“
 Milostivulū Dumneđeū țise:
 „Nu te spāimīnta Adame,
 „Că acésta este osū din osulū tēū,
 „Și carne din carnea ta,
 „Sānge din trupulū tēū,
 „Și acésta se va chema ție soție
 „Până la sēvērșie.“
 Și îi duseră în raiū,
 Că acolo era loculū de traiū;
 Și i-a blagoslovitū Dumneđeū:
 „Voi, Adame, cresceți

„Și vă înmulțiți
 „Ca nisipul mării,
 „Ca stelele cerului,
 „Ca frunza codrului.“
 Multă și mai multă creșură
 Și se înmulțiră.
 Dumnezeu a blagoslovit pe Adam,
 Adam pe Isac,
 Isac pe Iacob,
 Iacob pe cei 12 patriarhi,
 Cari sunt de la Dumnezeu aleși,
 Până ce a venit vremea
 La acești doi tineri ai dumnea-vóstră,
 Cari staă cu capetele plecate,
 Lacrămi vėrsate,
 Ca să scótă din gura dumnea-vóstră
 Cuvântu de blagoslovenie
 Și de iertăciune.
 Blagoslovenia părinților
 Întăresce casa filor;
 Iar blăstemul părinților
 O risipesce,
 Sănătate dumi-tale, jupâne mire,
 Și dumi-tale, jupânésă mirésă,
 Dumnezeu să vă dăruiască
 Coronă crăiască,
 Stemă 'npărătésă,
 Scaun domnesc,
 Toiag stăpânesc;
 Și să vă dăruiască cele cincă daruri
 Cari le-au dăruit
 Celor cincă prooroci:
 Bogăția lui Iov,
 Frumuseța lui Iosif,
 Tăria lui Samson,
 Înțelepciunea lui Solomon,
 Împărăția lui David.
 Și încă să vă mai dăruiască ună dară,
 Cum i-a dăruit lui Aron,

Când i-a frunđitü toiagulü în mână
 Ne-avëndü rädëcină ;
 Și să vă bucure Dumneđeü,
 Cum s'a bucuratü fericita Ilenä
 Și fericitulü Constantin Împëratü,
 Când a găsitü prea fericita cruce ;
 Și încă să vă mai bucure,
 Cum s'a bucuratü fata Aftomieï.
 Când a vëđutü muntele Sionuluï.
 Amin.
 Și mie pentru c'am ostenitü
 Simbria să-mï fie gătitü :
 Unü paharü de vinü,
 Ca și de la Christos amin.
 Ș'o naframă de inü,
 Să-mï ștergü mustățile de vinü ;
 C'omü bé
 Cât omü puté,
 Și ne-omü șterge
 Și cu póla sumanuluï,
 C'ășa-ï tréba țëranuluï ;
 Ș'o copilă tînërá,
 C'asta de ici de colea,
 Dacă o vrea dacă n'ó vrea,
 Să fie de potriva mea,
 Să facă draculü cimpoiü din ea,
 Să cânte la nunta mea ;
 Iea dă unü paharü de rachiü.
 Sănëtëatea dumi-tale, jupâne mire,
 Și a dumi-tale, jupânésă mirésă ;
 De-a fi acestü paharü
 Cu zaharü,
 Milostivulü Dumneđeü să vă dăruiască unü darü.
 De-a fi acestü paharü cu vinü,
 Dumnea-vóstră să vă fie chefulü deplinü,
 Sănëtëatea dumi-tale, jupâne mire,
 Și a dumi-tale, jupânésă mirésă,
 Mândre să fiți,
 Să înfloriți,

Ca merii,
 Ca perii primăvéra,
 Și ca tómnă cea bogată,
 De toți ládată,
 Și de noi câte-o dată.

Iertăciune.

Neculaï Duceagă, Onișcană, jud. Romană.

Ascultați dumnea-vóstră cinstiți nuntași
 Glóte și noróde,
 Aceste vr'o doué trei cuvinte
 Carí de la milostivulú Dumneđeú sunt orénduite,
 Și dumnea-vóstră cinstiți părinți
 Carí de la Dumneđeú sunteți blagosloviți
 Ca și pomií ceí rodiți,
 Că-și facú ródă ródelorú
 Dín lucrarea ráděcinilorú,
 Decí căutați spre fiií dumnea-vóstră
 Aceștia, ce staú ingenuchiați
 Și de la inimă vé umilți
 Ca să-í blagosloviți;
 Pentru-că blagoslovenia părințilorú
 Întăresce casele filorú;
 Iar blestemulú părințilorú,
 De-a fi cu temelie de piatră,
 O risipesce până'n talpă;
 Că multú și părințií ostenescú
 Până pe fií lorú îi crescú
 Și de tóte relele îi ferescú,
 Așa și Dumneđeú a făcutú cerulú și pămîntulú
 Numai cu cuvîntulú;
 Și a făcutú raiulú deosebitú
 De acestú pămîntú
 Ș'a ziditú Dumneđeú pe Adam,
 Ș'a dăruitú lui somnă greú,
 Ș'a scosú o cóstă dín cóstele luí,
 Ș'a făcutú soție,
 Pe strămóșa nóstră Eva.

S'a deșteptatú Adam din somnù greú
 Și-a ȓisú lui Dumneȓeú :
 „Ce este acésta ?“
 — „Acésta 'este ósú din ósele tale,“
 „Și carne din carnea ta ;
 „Se va chema ȓie soȓie
 „Până la vremea de sfirșitú.“
 Pentru acésta va lása fiulú pe tatálú sėú
 Și pe mama sa
 Și vorú fi amėndoi unú trupú
 C'așa Dumneȓeú a voitú,
 Ș'a făcutú Dumneȓeú Luní íngerii
 Marȓi dobitócele,
 Mercurí le-a pusú nume,
 Sămbătă a ziditú pe Adam,
 Duminecă s'a odihnitú.
 Și-a ȓisú Dumneȓeú : „cresceȓi
 „Și vė ínmulȓiȓi,
 „Ca nisipulú mării,
 „Ca frunȓa copacilorú,
 „Ca stelele cerului.“
 De atunci trăgėndu-se viȓă
 De sėmínȓă,
 Până ce a ajunsú vremea
 La acești doi fii ai dumnea-vóstră
 Carí staú cu genunchile plecate
 Cu lacrămi pe faȓă vėrsate
 Pentru ca să-í blagosloviȓi,
 Precum a blagoslovitú Dumneȓeú pe Adam
 Și cum a blagoslovitú pe Aron
 Când toiagulú ín mână
 Iea, de 12 aní uscatú,
 Și l'a blagoslovitú Dumneȓeú
 Și a ínfrunȓitú ín mână
 Fără de rădėcină ;
 Și-a blagoslovitú Dumneȓeú pe Noe,
 Când a eșitú din corabie,
 Pe muntele Tavorului, pe uscatú,
 Și s'a ísbăvitú de pėcatú,

Ş'a sădită vie
 De-a umplută lumea de veselie,
 Pre ceasurile
 Cu norócele,
 Pre viéţă
 Cu dulcéţă,
 Până la adânci bătrâneţe.
 Şi să vă dăruiască milostivulă Dumneđeă
 Cele şépte darurí
 Carí le-a dăruită la cei şépte ómení:
 Frumuseţea lui Iosif,
 Blândeţa lui David,
 Înţelepciunea lui Solomon,
 Tăria lui Samson,
 Curţi de aură ale lui Visarion.
 Cu aceste darurí
 S'a dăruită şi fericita Ilénă
 Când a aflată cinstita cruce,
 În sínulă ei de-a drépta,
 Şi cum s'a dăruită
 Fericitulă împérată.
 Şi încă să vă mai dăruiască Dumneđeă
 Cele patru darurí
 Carí le-a dăruită la cei patru ómení:
 Mărirea crăiască,
 Corónă 'mpéřătéscă,
 Scaună domnescă,
 Toiagă stăpânescă,
 Cu dumnea-vóstră să trăiţi
 Şi să điceţi şi druşteloră amin,
 Să bea şi istă pahară de vină.
 Cine n'a đice amin
 Să se umple de venină.

Iertăciune.

Radu Dascălulă, sat. Făurei, jud. Putna.

Buna vremea, buna vremea,
 Hoiă frumósă,

Boeri dumnea-vóstră.
 Amă întreată de vieță,
 Vieța o vedemă că-i bună ;
 Dar noi bine nici nu v'amă întreată
 Și dumnea-vóstră tare v'ați spăimîntat.

Dumnea-vóstră sciți ca niște boeri învățați
 Că pe noi să ne întrebați :
 Ce umblămă,
 Ce căutămă,
 Că noi samă să ne dămă.

Dac'ați auđitū, alū nostru tinērū împēratū
 În scări de aurū s'a 'nălțatū,
 Peste óste s'a uitatū.
 De ne-a alesū pe noi,
 Pe iști doi,
 Buni de sfatū,
 Rēi de statū,
 Și 'nainte ne-a mánatū,
 Din conacū în conacū,
 Cu cai de olacū,
 Nouē răspunsulū așa ne-aū datū :
 Unde stéua ni s'a lăsa,
 Drumulū ni s'a înfundă.

Nouē la astă cinstită casă
 Stéua ni s'a lăsatū,
 Drumulū ni s'a înfundatū.
 Saū salașū de gasdă să ne dați,
 Saū drumulū să ne arētați
 Și sēmnulū ni-i o rotiță,
 O rotiță fără schiță,
 Din patru 'mpletită,
 Din fața lui Dumneđeū făcută,
 Pentru tinērulū nostru împēratū gătită,
 Tocmai ca cucóna mirésă chitită,
 Și pentru aceea, frați și nuntași,
 Și ómenī pămîntași,
 Surorile
 Și némurile,
 Și dumnea-vóstră părinți,

Iertați pe acești doi fii,
 Cari pe genunchi plecați,
 Cu mâna pe brațe,
 Cu lacrimi pe față,
 Ei ședă cu smerenie:
 Să-i blagosloviți,
 Că nu-i pornire de pe ei,
 Ce-i pornirea din strămoși,
 Și a mersu din viță 'n viță
 Până a ajunsă la aceste două mlădițe.
 Iertați părinți,
 Nu-i blestemați,
 Că blestemul părinților
 Risipesce casele filorū
 Dar bine-cuvîntarea le întăresce.
 Da Dumneșeu sântulū,
 A ziditū cerulū cu stele
 Mărunțele,
 Sorele și luna pe elū.
 Pămîntulū cu florile
 Și cu tôte mândrețele,
 Și pe Adam pe pămîntū.
 Iar lui Adam i-a ședutū
 Rēū pe pămîntū.
 Dumneșeu lui sântulū Petre i-a ȡisū:
 Petre, rēū îi șede lui Adam
 Singurū pe pămîntū.
 Ale Dómne, bine scii,
 Bine să-i dai.
 Dumneșeu somnū că i-a datū,
 Trei ȡile și trei noȡi a dormitū,
 Și toiagū de mērū uscatū
 La capū i-a înfiptū.
 Și Dumneșeu cu sântulū Petre s'a vorbitū,
 Cum să-i întrupeze lui femeie,
 Să iea din capū,
 Omulū slăbesce
 Și greū să hrănesce;
 Să iea din tălpi,

Omulŭ scade
 Și rēŭ i se mai șade;
 De-ŭ va lua din creștetŭ
 Rēmâne femeia mai mare decăt Românulŭ;
 I-a luatŭ din cósta stângă
 Ș'a întrupatŭ
 Pe strămóșa nóstră Eva.
 Adam când s'a sculatŭ,
 Tare s'a spăimîntatŭ.
 Dar Dumneđeŭ pe elŭ l'a îmbărbătatŭ:
 Adame, nu te spăimînta,
 Că asta va să fie,
 Sóță ție,
 Ródă mie,
 Adame, pe pămîntŭ,
 Cu ea să tiăesci.
 Adam trăindŭ,
 Și cu ea pe pămîntŭ viețuindŭ,
 A vėđutŭ raiulŭ despre rėsăritŭ,
 Mândru 'mpodobitŭ,
 Elŭ în raiŭ că s'a cerutŭ,
 Dumneđeŭ în raiŭ l'a slobozitŭ;
 Adame în raiŭ să trăesci
 Tóte să le stăpânesci,
 Și sub mērulŭ de aurŭ să te odihnesci.
 Atuncŭ Eva pe Adam a înșelatŭ,
 Din mērŭ când a gustatŭ,
 Dumneđeŭ afară din raiŭ l'a datŭ;
 Adame pe pămîntŭ să trăesci,
 Și a spori să te sporesci,
 Ca nisipulŭ mării,
 Ca apa Dunărei,
 Ca frunđele codrului,
 Ca colbulŭ pămîntului.
 Atuncŭ a mersŭ din viță 'n viță,
 Până a ajunsŭ la aceste două mlădițe,
 Carŭ staŭ cu smerenie
 Și cerŭ blagoslovenie.
 Iertați, părinti, nu blestemați,

Cum a iertatū Dumneḃeū pe 12 apostoli,
 Pe David prooroculū,
 Care a scăpatū din cuptorulū cu foculū,
 Și ḃiceḃi cu toḃii amin,
 Ca să-mi daḃi unū paharū de vinū.
 A intratū unū boerū în vie,
 S'a umplutū de veselie,
 Și daḃi-mi o naframă de inū,
 Pentru ștersū gura de vinū,
 Și de nu-ḃi avé,
 M'oiū șterge cu haina mea.

Iertăciune.

Costache Zuzu, Barboși, jud. Covurluiū.

Ascultaḃi, ascultaḃi,
 Dumnea-vóstră cinstiḃi nuntași
 Împrejurași,
 Și dumnea-vóstră, cinstiḃi părinḃi
 De Dumneḃeū blagosloviḃi,
 Și de Dumneḃeū sunteḃi orénduiti,
 Ca pe ai dumnea-vóstră fiī să-ī blagosloviḃi,
 Cum a blagoslovitū Dumneḃeū pe Aron,
 Cum a mai blagoslovitū pe Abram,
 Și Abram pe Isac,
 Și Isac pe Iacov,
 Și Iacov pe Iosif,
 Și pe cei 12 patriarhī.
 Că dumnea-vóstră, părinḃi,
 Aveḃi a ierta greșelele filorū,
 Câte aū greșitū din copilărie,
 Și până la acestū césū de căsătorie,
 Precum Dumneḃeū poruncesce câmpulū,
 Ca să-și usuce verdeḃele sale,
 Așa și dumnea-vóstră, părinḃi,
 Aveḃi a ierta păcatele filorū,
 Că blagoslovenia părinḃilorū
 Întăresce casa filorū ;
 Iar blestemulū părinḃilorū

Risipesce casele fiiloră,
 Că așa-î ajunsă vremea,
 Ca la ună pomă înflorită
 Ce-î gata de rodită.
 Asemenea și acești doi fii ai dumnea-vóstră,
 Venitu-le-a vremea să se căsătoréscă,
 Ca să mérgă la a dumi-lorū-sale casă,
 La a dumi-sale masă,
 Părinții să pomenéscă.
 Iar eú ca ună ostenită,
 Simbria mí-amú împlinită,
 Simbria mea ce este :
 Ună paharú de vinú,
 Să fie chefulú deplinú,
 Amin ș'amin.

Iertăciune.

Ascultați, ascultați,
 Dumnea-vóstră, nuntași împrejurași,
 Și dumnea-vóstră, cinstiți părinți,
 Și socri blagosloviți,
 Că se rógă fii dumnea-vóstră,
 Cu genuchele plecate,
 Cu lacrămile vėrsate,
 Cu mare plecăciune,
 Cu frumósă iertăciune,
 Ca să abă de la Dumneđeú norocire,
 Și de la dumnea-vóstră iertare și blagoslovire,
 Că nu este începutulú de la dumnea-lorú,
 Ci de la Adam,
 Căci ție prooroculú Moise :
 Că vecīniculú Dumneđeú a făcutú cerulú și pămīntulú
 Numai cu cuvīntulú,
 Ș'a împodobitú Dumneđeú câmpulú
 Cu ierburī mirositóre,
 Cu codrii înfrunđiți,
 Cu văi adânci,
 Cu izvóre reci,

Cu pământu roditoru
 Și mirositoru,
 Ș'a făcutu Dumneđeș paseri în văzduhu,
 Și după aceste tóte,
 Ca Dumneđeș celú ce póte
 A făcutu raiulú la răsăritu,
 Osebitu d'acestu pământu,
 Ș'a ziditú pe Adam în raiú,
 După chipulú și asemenarea sântiei-sale,
 Cu trupulú din lutu,
 Cu ósele din piatră,
 Cu sângele din rouă,
 Cu ochi din mare,
 Cu frumuseșea din sóre;
 Ș'a vedutú că nu-í bine a fi omulú singurú
 Pe pământu,
 Ș'a vrutú să-í facă lui soșú,
 După chipulú și asemenarea sa.
 A ruptú osú din ósele sale
 Și carne din carnea sa,
 Ș'a făcutú pe strămóșa nóstră,
 Și se va chema soșú până la sfirșitú,
 Că așa Dumneđeș a vrutú.
 Adam a greșitú,
 Și din raiú l'a isgonitú.
 Iar Dumneđeș a ășisú:
 „Cresceți și vé înmulțiți,
 „Ca stelele cerului,
 „Ca nisipulú mării,
 „Și umpleți pământulú,
 „De-lú stăpâniți pe dînsulú.“
 Și ajunse vremea,
 Și la acești doi fií ai dumnea-vóstră,
 Carí vorú a se gospodári,
 Ca să-í blagosloviți,
 Cum a blagoslovitú Dumneđeș pe Avram,
 Și Avram pe Isac,
 Și Isac pe Iacob,
 Și Iacob pe cei 12 patriarhi,

Care și de Dumne-deu erau aleși,
 Că blagoslovenia părinților
 Întăresce casa filorū ;
 Iar blestemulū părinților
 Risipesce casele filorū.
 Și dumnea-vóstră, părinți,
 Sunteți orânduți,
 Ca pe fiii dumnea-vóstră să-ı blagosloviți,
 Că Dumne-deu vi i-a dăruitū,
 Și dumnea-vóstră ı-ați născutū
 Și ı-ați crescutū,
 Și ca unii, ce vieță le-ați datū,
 Acum când ȓia de căsătoritū
 A sositū ;
 Ca unū pomū înfloritū,
 Ce-ı gata de roditū,
 Așa și lorū le-a venitū vremea de căsătoritū..
 Și fiii, la dumnea-vóstră născuți și crescuți,
 Orū fi luatū greșeli înaintea dumnea-vóstră,
 Și precum a poruncitū Dumne-deu câmpurilorū
 Să-și usuce verdețurile ierburilorū séle,
 Așa și dumnea-vóstră, părinți,
 Să aveți a ierta greșele filorū,
 Câte-au greșitū din copilărie,
 Până în acéstă ȓi de căsătorie :
 Și eū ca unū ostenitorū
 Simbria mi-amū ımplinitū ;
 Simbria ce-mı este ?
 Unū paharū de vinū,
 Ș'o naframă de inū
 Să-mı ștergū mustățile de vinū,
 Fie și de mătasă,
 Numai să fie frumósă
 Ș'o copilă de colea
 Care va fi mai frumușea
 Să fie de séma mea,
 De mi se va păré,
 Iar de nu mi s'o păré,
 Totū aici va rămáne.

Iertăciune

Alexandru Vintilă, Câmpinenii-de-sus, jud. Ilfov.

Ascultați, ascultați,
 Dumnea-vóstră, cinstiți părinți,
 Și dumnea-vóstră, cinstiți nunți mari,
 Și dumnea-vóstră, nuntași,
 Cu toți împrejurași,
 Cari v'ați adunată,
 La acéstă cinstită nuntă.
 Acești doi tineri alăturați,
 Se rógă la dumnea-vóstră, cinstiți părinți,
 Cu genunche plecate,
 Cu lacrămi vėrsate,
 Cu mare plecăciune
 Și fórte 'nchinăciune
 Se rógă de iertăciune.
 Că bine sciți, dumnea-vóstră, cinstiți părinți,
 Că Dumneđeũ a făcutũ lumea cu ȓisa
 A împodobitũ domnia-sa pămîntulũ
 Cu câmpi înfrunȓiți,
 Cu văi adânci,
 Cu izvóre ieci
 După cum sunt p'aici.
 După aceea a făcutũ Dumneđeũ pe Adam,
 Pentru ca să fie celũ ântărũ némũ,
 Însă pe Adam l'a făcutũ
 Cu trupulũ din pămîntũ,
 Cu ósele din petró,
 Cu ochii din mare,
 Cu frumuseȓile din sóre,
 Și așa l'a făcutũ,
 Și singurũ l'a lăsatũ.
 După aceea, vėđėndũ Dumneđeũ
 Că nu este bine a trăi omulũ singurũ,
 Îlũ adormi pe Adam cu unũ somnũ,
 Și îi luă una din cóste
 Și făcu pe femee, numind'o Eva,
 Și i-a dat'o de soȓie,

Și le-a ȃisŭ: „cresceți
 „Și vŭ înmulțiți.“
 După aceea Dumneȃeu îi lŭsŭ în raiŭ,
 Ca sŭ fie totŭ cu traiŭ.
 După aceea Adam fiindŭ îndemnatŭ
 De cŭtre soȃia sa Eva,
 Prin pismuirea diavolului,
 Elŭ din pomulŭ raiului a gustatŭ
 Și 'ndatŭ golŭ și rușinatŭ s'a aflatŭ,
 Atunci frunȃ de smochinŭ a luatŭ
 Și pe trupŭ s'a îmbrŭcatŭ.
 Dumneȃeu însŭ, sciindŭ greșala ce făcuse Adam,
 A venitŭ, după cum vena și altŭ datŭ,
 Și a strigatŭ:
 „Adame, unde ești?“
 Iar Adam a respunsŭ:
 „Dŭmne sunt golŭ și mŭ rușinezŭ“
 „A mŭ înfŭȃșa înaintea ta.“
 Apoi Dumneȃeu pe Adam l'a blestematŭ
 Pentru pŭcatulŭ care l'aŭ făcutŭ
 Și pe pŭmîntŭ l'a datŭ,
 ȃicŭndŭ: „cresceți și vŭ înmulțiți,
 „Ȑmpleți pŭmîntulŭ
 „Și-lŭ stŭpŭniți pe ȃinsulŭ
 „Cu tŭte celea ce sunt într'insulŭ.“
 Dar Dumneȃeu, de și pe Adam l'a blestematŭ,
 Însŭ fŭgŭduinȃ bunŭ i-a datŭ.
 Așa, dumnea-vŭstrŭ, cinstiți pŭrinți,
 Socrii blagosloviți,
 Tŭte 'n pŭmîntŭ sŭ lŭsați
 Și blagoslovenie la acești doi tii tineri sŭ dați;
 Cŭ bine sciți
 Dumnea-vŭstrŭ, cinstiți pŭrinți,
 Socri blagosloviți,
 Tŭte 'n pŭmîntŭ sŭ lŭsați,
 Blagoslovenie sŭ dați;
 Cŭ blagoslovenia pŭrinților
 Întŭresce casa filorŭ;
 Dar blestemulŭ pŭrinților

Risipesce casa tinerilor,
 Cum și Dumneșeu pe Adam l'a blestemată;
 Dar și făgăduință bună i-a dată,
 Așa dumnea-vóstră, cinstiți părinți,
 Ați fost îndatoriți
 Până într'aceștă minută;
 Căci pe acești tineri i-ați născută
 I-ați crescută,
 Și 'ngrijire pentru ei ați avută
 Iar Dumneșeu vieță le-a dăruită
 Și ți de căsătorită,
 Care iată c'a și sosită.
 Ca ună pomă înflorită,
 Ce-î gata de rodită,
 Așa le-a venită vremea
 Și la acești doi tineri să se căsătoréscă
 Și pentru aceea se rógă,
 Cu genuchele plecate,
 Cu lacrămile vėrsate,
 Cu mare plecăciune,
 Și frumósă 'nchinăciune,
 Pentru ca să aibă de la Dumneșeu norocire,
 Și de la dumnea-vóstră bine-cuvintare.
 Așa dar dumnea-vóstră sunteți datori,
 Ca tóte 'n pămîntă să lăsați,
 Și blagoslovenie filoră să dați,
 După cum a blagoslovită Dumneșeu pe Adam,
 Și cum a blagoslovită pe cei 12 patriarhi,
 Cari de Dumneșeu erau aleși.
 Așa dar ascultați
 Dumnea-vóstră, cinstiți părinți,
 Socri blagosloviți,
 Și dumnea-vóstră, cinstiți nuni mari,
 Cu toți împrejurași,
 Cari s'au adunată la acésta nuntă,
 Căci eă multe v'amă vorbită,
 Și dumnea-vóstră puțină ați înțelesă.
 Dar mai la urmă simbria mea ce este,
 Trebuie să mi-o dați.

Simbria mea este unŭ paharŭ de vinŭ,
 Ş'o naframă de inŭ,
 Ca să-mi ştergŭ gura de vinŭ,
 Fie şi de mătasă,
 Numai să fie de aci din casă,
 De la cinstita mirésă,
 Să nu fie de la vecine,
 C'omŭ păŭi vre-o ruşine.

Iertăciune.

Nae Mălăcerulŭ, jud. Ilfovŭ.

Aşa, cinstiŭi nuntaşŭi,
 Şi dumnea-vóstră, împrejuraşŭi,
 Şi dumnea-vóstră, cinstiŭi părinŭi,
 Carŭi sunteŭi de la Dumneŭeŭ orënduiŭi;
 Ca nisce pomŭi în florŭi
 Sunt aceşti doŭi fiŭi tinerŭi,
 Ce staŭ înaintea dumnea-vóstră
 Cu ghenuchele plecate,
 Cu lacrămi pe faŭă vërsate,
 Ca să-ŭ iertaŭi,
 Că iertările şi bine cuvântările părinŭilorŭ,
 Intărescŭ casele filorŭ,
 Iar blestemele părinŭilorŭ,
 Risipescŭ casa şi temelia filorŭ.
 Dumneŭeŭ a făcutŭ cerulŭ şi pămîntulŭ,
 Numai cu cuvîntulŭ,
 Şi marea cu câte-sŭ într'însa,
 Numai cu ŭisa.
 Şi făcu raiulŭ la răsăritŭ
 Şi cu multe podóbe de florŭi l'a împodobitŭ,
 Totŭ cu florŭi frumóse, mirositóre,
 Munŭi înalŭi,
 Mândria pămîntuluiŭ,
 Cu isvóre adâncŭi,
 Cu apurŭi calde.
 Şi-a datŭ Dumneŭeŭ pe pămîntŭ
 Şi s'a pusŭ ca unŭ porumbŭ.

Dumneșeș pe nimeni ne-vășdășndș,
 Multș a statș
 Și s'a gânditș
 Ce săș facăș, ca săș 'ntrupeze
 Unș omș pe pãmintș,
 Luat'a osș din pștrăș,
 Carne din lutș,
 Sufletș din duhulș sfintș,
 Și minte din slava ingerilorș,
 I-a dășruitș ;
 Și l'a lășsatș Dumneșeș
 Pe raiș 30 ani stășpãnindș,
 La 30 de ani iar s'a uitatș pe pãmintș,
 Ca săș vadăș ce felș de rșde i-a fășcutș
 Adam nici o rșdăș nu i-a fășcutș.
 Unș zășdufș i-a datș
 Și unș somnș mare l'a adormitș
 Și multș a statș și s'a gânditș
 Ce săș facăș săș-i intrupeze lui soșș
 De acum și pãnăș'n vecie,
 Nume de ajutorș femeii pe pãmintș :
 A gânditș săș iea
 Din cãlcãi,
 A fi femeia prea supăș bãrbatului
 Și nu va fi bine;
 Săș-i iea din capș,
 Va fi femeia prea mare asupra bãrbatului,
 Și iar n'o săș fie bine.
 A întinsș mãna drșptăș
 Și a luatș osș din osulș lui,
 Carne din carnea lui,
 Sãnge din sãngele lui
 Și cșstăș din cșsta lui,
 De anume din mãna stãngăș
 Și a intrupatș pe strãmșșa nșstrăș Eva.
 Atunci Dumneșeș i-a đisș :
 „Ia scșlăș Adame și veđi
 „Ceea ce n'ai vășđutș.“
 Adam s'a sculatș,

Și cu glasū mare a strigatū:
 „Of! Dómne, ce este asta?“
 Dumneđeū ȳ-a đisū: „nu te speria,
 „Că acésta este osū din osulū tēū,
 „Carne din carnea ta,
 „Cóstă din cósta ta,
 „Se va chema ție muere;
 „Și să vē ȳnmulțȳ ca nisipulū mării,
 „Ca stelele cerului,
 „Și ca petrele vadului.“
 Ș'a purcesū din rodū ȳn rodū
 Până s'a umplutū pămȳntulū totū,
 Și din viță 'n viță
 Pȳn la aceste tinere mlădițe
 Carȳ staū ȳnaintea dumnea-vóstră,
 Cu genunchele plecate
 Cu lăcrimele vėrsate,
 Și se rógă să-ȳ iertați și să-ȳ blagosloviți,
 Că iertarea și blagoslovenia pȳrințilorū
 ȳntăresce casele filorū.
 ȳar ocară și blestemulū lorū
 Risȳpescū temeliele filorū.
 Și dumnea-vóstră, cinstiți pȳrinți,
 Acești doi fiȳ tinerȳ de când i-ați făcutū,
 Până i-ați crescutū
 Multū vē vorū fi necăjitū,
 Și multe rele vē vorū fi făcutū,
 Dar dumnea-vóstră tóte să le uitați
 Și 'n pămȳntū să le lăsați
 Și fiȳ să-ȳ blagosloviți și să-ȳ iertați.

Iertăciune.

Ghiță Mocanulū, Acpunaru Dobrogi.

Dumnea-vóstră cinstiți pȳrinți, socriȳ marȳ,
 Carȳ stați cu fața la rėsăritū,
 Genunchele la Dumneđeū plecați
 Și pe fiȳ dumnea-vóstră iertați,
 Că și pȳrinții, sermanii, multū se chinuescū

Până pe fii mari îi crescū.
Deci noi ne vomū smeri
Și din cugetulū inimei vomū vorbi,
Intru numele Domnului, Mântnitorului Isus Christos,
Care a făcutū cerulū și pămîntulū
Și tótă zidirea lorū.
Și făcut-a ingeriī Martīa,
Pămîntulū Mercuriī,
Dobitócelorū le-a făcutū locū pe pămîntū;
Vineri la sântulū Ioanū le-au dusū,
Tuturorū nume le-a pusū;
Sâmbătă a făcutū Dumneđeū munți Galilei,
De unde curge smirnă și tāmâe,
Și tóte cu bucurie.
Din raiū privi Dumneđeū prin ele
Și a vęđutū bine
Că nu póte fără stăpânire,
Și a luatū lutū diu pămîntū
Și a ziditū pe Adam, strămoșulū nostru,
Cu trupulū din pămîntū
Cu sufletulū din vęsduhū,
Și i-a datū unū somnū greū
Stremoșului nostru Adam,
Și l'a dusū în mijloculū raiului,
Și a luatū trei cóste din cósta lui,
Și a ziditū pe strēmóșa nóstră Eva
Ședeā Dumneđeū și privia,
Fórte bine se veselia,
Până Adam a greșitū,
Și din raiū l'a isgonitū,
Dumneđeū totū l'a blagoslovitū,
De-a datū ródă însutitā,
Pămîntulū l'aū înmulțitū.
Și așa din némū în némū,
Din viță 'n viță,
Și din rodū în rodū,
Până se umplu pămîntulū totū;
Din care aū ajunsū rodulū,
Până la acești doi tineri,

Ce i-a împrejuratü Dumneđeü,
 Cu multă bucurie,
 Și cea măi mare veselie.
 Dumnea-vóstră să-ı blagosloviți,
 Cum a blagoslovitü Dumneđeü pe Avramü cu Sara,
 Și pe Iacob cu Rachila,
 Și pe Asanasa.
 Și acestorü fiı, ce sunt plecați,
 Și se rógă cu smerenie,
 Să-ı vedeți cu^v blagoslovenie,
 Că binecuvîntarea părinților
 Întăresce casa filorü,
 Că acești tineri.
 Îsü ca unü pomü înmuguritü,
 Înmuğuritü și înfrunđitü,
 Și înfrunđitü și înfloritü,
 Număi gata de roditü,
 Să rógă să-ı iertați și să-ı blagosloviți,
 Să mérgă să se căsătoréscă,
 Ș'apoi la a lorü casă,
 La a lorü masă,
 Pe viéță până la adânci bătrânețe;
 Și să vadă odraslă din trupulü lorü,
 Ca acei cincı stâlpari ce aü înfloritü,
 Înaintea mesei lui Christos.
 Să vă fie dumnea-vóstră meseni
 De multü folosü.

Iertăciune.

Vasile Dascălulü. Gura Idrigilü, jud. Fălciü.

Marele și prea puterniculü Dumneđeü
 Printr'unü începutü
 A făcutü
 Cerulü și pămîntulü
 Număi cu cuvîntulü,
 Și socoti
 Și bine 'mpodobì
 Cerulü cu stele luminóse,

Pămîntulū cu ierburi frumóse
 Cu ape dulci adăpătóse,
 Cu flori frumóse mirositóre.
 Și iarăși vedū Dumneđeū
 Că nu-i bine să fie omulū singurū pe pămîntū
 La Martie în 25 de țile
 Zidì Dumneđeū pe strămoșulū nostru Adam,
 Cu duhū și cu asemănare,
 Și iarăși vedū, că nu-i bine
 Să fie Adam singurū pe pămîntū;
 Adormì Dumneđeū pe strămoșulū nostru Adam.
 Cu unū somnū greū,
 Și luă o cóstă din cóstele lui,
 Și osū din ósele lui,
 Carne din carnea lui,
 Sânge din sângele lui,
 Și zidì pe Eva strămóșa nóstră.
 Și dacā se pomenì
 Strămoșulū nostru Adam din somnū
 Dise: „mulțumescū ție Dómne, că vedūi
 „Cóstă din cósta mea,
 „Osū din osulū meū,
 „Carne din carnea mea,
 „Și sânge din sângele meū “
 „Și acésta se va chema ție inuere.“
 Și i-a binecuvîntatū Dumneđeū pe dînșiū,
 Să stăpânescā pămîntulū,
 Și i-a mai bine cuvîntatū
 Ca pe cei 12 patriarhì,
 Și pe Aron
 Care i-a înfrunđitū toiagulū în mână.
 Așa și dumnea-vóstră, cinstiți socri mari,
 O fică, ce-ați născut'o
 Și crescut'o,
 S'unū fiū, ce l'ați căștigatū,
 Și pe care singurū Dumneđeū vi l'a datū,
 Să-i ertați, să-i blagosloviți,
 Și să le diceți:
 „Fiiī noștri iubiți,

„De aici bine vă călătoriți,
 „Și ntru mulți ani să trăiți,
 „Și să vă bucurați de nepoți,
 „De strănepoți,
 „Cum s'au bucurat Aron,
 „Când înfrunzi toiagul în mână,
 „Ne-avându rădăcină.“
 Până aici câtă amă cititū,
 Pe dumnea-vóstră v'amū folositū.
 Voiū să đicū și pentru mine
 Ceva, să-mī aducă bine:
 Dați-mī unū paharū de vinū
 Ș'o băsmăluță de inū
 Să-mī ștergū gura de vinū,
 Și'n vecii vecilorū amin.

Iertăciune.

Neculaș Zamfirescu, jud. Iași.

Ascultați, ascultați
 Dumnea-vóstră, cinstiți nuntași,
 Și dumnea-vóstră, iubiți împrejurași,
 Cari v'a adunatū Dumneđeū la acéstă cinstită nuntă
 De Dumneđeū blagoslovită.
 Și dumnea-vóstră, cinstiți părinți,
 Cari de la Dumneđeū sunteți orânduși,
 Ca și pomii cei rodiți,
 Că-și facū rodirile
 Din ramurile rădăcinilorū,
 Să căutați spre fii dumnea-vóstră,
 Cum staū cu capetele plecate,
 Cu lăcrămī vėrsate,
 Și se rógă dumnea-vóstră, cinstiți părinți,
 Să-i iertați și să-i blagosloviți,
 Pentru-că nu sunt fiī pe pămīntū
 Să trăiască
 Și părințilorū să nu greșescă.
 Că părinți multū se chinuescū
 Până pe fii lorū îi crescū

Și de rele-î ferescă.
 Pentru că a făcută Dumneșă pămîntulă
 Cu cuvîntulă,
 Și tôte celea ce sunt într'însulă
 Numaî cu șisa.
 Și cerulă l'a împodobită Dumneșă,
 Cu stele și cu luceferi luminoși,
 Care-î privimă noi cei păcătoși;
 Cu sórele și cu luna,
 Care privimă noi tot-d'auna.
 Și încă a împodobită Dumneșă pămîntulă
 Cu pomi roditori,
 Că totă pomulă 'și dă rodulă seă
 În vremea sa,
 Că așa a vroită sf. sa.
 Iar după aceste tôte,
 Ca Dumneșă cine póte ?
 C'a făcută raiulă la răsărită,
 Deosebită de acestă pămîntă,
 Și în raiă a zidită pe strămóșulă nostru Adam,
 Care ne tragemă și noi némă
 Cu ochi din pétră,
 Cu aușulă din vėzduhă,
 Și sufletulă din duhulă sântă,
 Și a vėđută că nu este bine omulă pe pămîntă să
 [trăiască
 Și pămîntulă singură să-lă stăpânescă ;
 Ș'a rėnduită uuă somnă greă lăi Adam,
 În mijloculă raiului ;
 Și a întinsă mâna dréptă
 Și a luată cósta dîn cósta lui Adam
 Și a zidită pe strémóșă nóstră Eva.
 Și a vrută Dumneșă
 De s'a deșteptată Adam din somuă,
 Iar Adam când a vėđută
 S'a speriată
 Și Dumneșă i-a șisă: „nu te spăimînta
 „Că asta este osă din osulă tēu,
 „Și trupă din trupulă tēu,

„Și carne din carnea ta,
 „Și sânge din sângele tău,
 „Și se va chema ție muere “
 Și-î blagoslovî Dumneđeū
 Să créscă,
 Să se înmulțéscă,
 Ca stelele cerului,
 Ca nisipulū mării,
 Ca iarba câmpului,
 Ca frunđa codrului.
 Pentru acésta va lăsà fiulū
 Pe tatălū său și pe mama sa
 Și se va lipi de soția sa
 Și vorū fi amîndoi unū trupū,
 C'asa Dumneđeū a vrutū.
 Și alū doilea se rógă la dumnea-vóstră,
 Cinstiți părinți,
 Să-î iertați și să-î blagosloviți,
 Că blagoslovenia părinților
 Intăresce casele filorū,
 Iar blestemulū părinților
 Strică casa filorū,
 De arū fi pe temelie de pétră
 Se risipesce pînă 'n talpă ;
 Și alū treilea se rógă la dumnea-vóstră, cinstiți părinți,
 Să-î iertați și să-î blagosloviți,
 Precum a blagoslovitū Dumneđeū
 Pe Isacū,
 Și Isacū pe Iacovū,
 Și Iacovū pe cei 12 archerei.
 Așisderea și acéstă cinstită nuntă,
 De Dumneđeū blagoslovită,
 Ca crinulū să încolțéscă,
 Ca maslinulū să 'nfrunđéscă,
 Și unulū pe altulū să se iubéscă,
 Și să se veseléscă.
 Și pentru conăcării
 Câte-unū paharū de vinū,
 Și câte-o naframă de inū
 Să ștergemū gura de vinū.

Când mirésa plécă de la casa părinților ca să se ducă
la casa mirelui.

Burada.

The first system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 6/4 time signature. It begins with a melodic line of eighth notes, followed by a half note, and then a series of eighth notes with a slur. The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature, featuring a steady eighth-note accompaniment.

The second system of musical notation continues the piece. The upper staff features a triplet of eighth notes and a slur over a group of notes. The lower staff continues with eighth-note accompaniment, including some rests.

The third system of musical notation concludes the piece. The upper staff has a slur over a group of notes and a triplet of eighth notes. The lower staff continues with eighth-note accompaniment, ending with a double bar line.

Taci mirésă nu mai plânge.	Și la maică-ta te-î duce,
Mijlocelulă nu-ți mai frânge,	Chiar atunci și nici atunci,
Lado, Lado.	Lado, Lado.
Că a-casă te-î întorce,	Când a face plopulă pere
Când pe strată inulă s'a tórce,	Și răchita vișinele,
Lado, Lado.	Lado, Lado.

Iertăciune.

La Români din Cherson, Burada, Conv. liter., an. XIV.

Stați nuntași și ascultați,
 Sémă bine să luați,
 La două trei cuvinte ale noastre,
 Ce le-omă spune dumnea-vóstră.
 Dumnea-vóstră, cinstiți părinți,
 De la Dumneđeū orénduiți,
 Spre fii dumnea-vóstră cătați,
 La pămîntă inghenuchiați,
 Cu capulă la plecăciune,
 Cu mâna la iertăciune,
 Și să rógă să-î iertați,
 Și să-î bine-cuvîntați;
 Căci nu sunt fii să trăiască,
 Și părinților să nu greșescă;
 Că bine-cuvîntarea părinților
 Întăresce casa filorū,
 Blestemulă părinților
 Risipesce casa filorū,
 De-ar fi temelia de pétră
 O sfarmă pînă 'n talpă,
 De-ar fi pe temelie de lută
 O sfarmă pînă 'n pămîntă.
 Dumnea-vóstră, cinstiți părinți,
 De la Dumneđeū orénduiți,
 La aceste două mlădiți priviți,
 Tóte la o parte lăsați,
 Greșelele lorū să le uitați,
 Ca să fie de părinți iertați,
 Și de Dumneđeū bine-cuvîntați,

În veci amin.
 Și mie ună paharū de vinū,
 Ș'o naframă de inū,
 Ca să-mi ștergū gurița de vinū.

După ce s'a mântuitū de spusū iertăciunea, stolniculū cinstesce mai întâiū pe celū ce-a cuvîntat'o, apoi dă paharulū în mâna mirelui și-lū umple cu rachiū; elū cinstesce la socru și-ī sărută mâna; socrulū îlū sărută, gustă numai din paharū și svârle rachiulū peste capū, iar paharulū îlū înapoesce mirelui. Stolniculū îlū umple din noū, cinstesce la sócră și-ī sărută mâna; ea-lū gustă și tij, îlū svârle peste capū; paharulū trece în mâna miresei, stolniculū umple din noū, închină la tată, îi sărută mâna, elū îlū pune la gură și-lū svârle peste capū, apoi trece la mamă paharulū plinū, care-lū gustă și deașijderea îlū svârle peste capū. Acum vine rëndulū părinților, cari cinstescū întâiū la mire ș'apoi la mirésă, ce gustă numai din paharū și svârle rachiulū peste capū; și așa, după ce paharulū a trecutū de patru orī prin mâna fie-căruia, mirele are învoirea de a-și lua mirésa.

În Macedonia și în România, în tótă partea muntelui, mirésa merge călare la casa bărbatului. În părțile unde mirésa merge cu carulū, flăcăi și fetele din satulū ei aū grijă de a-ī împodobi carulū câtū s'o putē mai frumosū; și după ce aū înconjuratū casa de trei orī se oprescū dinaintea tindei. Mirele o ia în brațe pe mirésă și o urcă în carū.

Unulū dintre nuntași întinde mirelui unū harapnicū, ca să arate miresei stăpânirea lui, și de-ī avanū la inimă, o croesce pe mirésă de-a binele, iar de-ī blajinū și molcomū numai o milduesce cu harapniculū dîcendu-ī: „așa bătută să fî tóta vieța ta.“ Se aducū atunci colaci făcuți încă de Joī; sócrămică dă unulū în mâna miresei, ea sărută mâna, în vreme

ce maică-sa îi ȃice plângendũ: „Dumneȃeũ sã-ȃi dea pãne cãtũ îi trãi.“

Mirésa se scólã în picioare 'n carũ, face o cruce spre sóre rêsare, apoi spre sóre apune, în urmã cãtre meȃulũ ȃi-lei și meȃulũ noȃȃi. Rupe colaculũ în capũ întãiũ în douẽ ș'apoi fie care bucatã încã 'n douẽ: Ómenii se repedũ din tóte pãrȃile, rupũ bucãȃile pe amãna și fie-care sã iea mãcar o fãrmãturã de lécũ. ¹⁾

Poporulũ ȃice cã acestũ obiceiũ închipesce amintirea rêmãsã din vięȃa femeei dreptului Iovũ; cãci Dumneȃeũ vrëndũ sã-i cerce credinȃa l'a datũ prin mãna diavolului, sã-lũ ispitescã cu felũ de felũ de rele. Diavoliĩ i-au luatũ una cãte una tóte bunurile sale, apoi copiii și chiar sãnãtatea, și plinũ de bube, nevoie și amãrãciune zãcea pe gunóie, fãrã ca unũ singurũ minutũ sã-și fi perdutũ nãdejdea 'n Dumneȃeũ, ci ȃicea: „Domnulũ a datũ, Domnulũ a luatũ, fie 'n numele Domnului bine-cuvintatũ.“ În cele din urmã diavoliĩ se duserã împeȃtãtũ la nevasta lui Iovũ și, dupã multe ademeneli, o înduplecã de mãritare; atunci ea sculãndu-se și mergendũ la Iovũ i-a spusũ tóte cu d'amãruntulũ; elũ, luãndũ singura pãne ce o avea, i-o dãdu și-i ȃise: „Te mãriȃi? bine. Bunulũ Dumneȃeũ sã-ȃi ajute, dar ascultã cuvintulũ meũ: ține acéstã pãne și cãnd o fi sã te duci la casa mirelui tãũ, pãnã a nu porni cãruȃa, rupe acéstã pãne în patru ș'o svãrle în cele patru pãrȃi ale lumei, începẽndũ întãi cu rêsãritulũ.

„Nevasta a urmatũ cuvintulũ lui Iovũ din punctũ în punctũ, iar cãnd a svãrlitũ spre mięȃã-nópte cea din urmã bucãȃicã, închipuindũ ast-felũ semnulũ crucii, se aude o pocniturã strașnicã, dracii se risipirã și iar rêmase în întuneri-

¹⁾ Fie-care gospodarũ trebuie sã aibã la casã o fãrmãturã din acestũ colacũ și cãnd are sã-și ducã la tãrgũ vita de vinȃare s'o ungã cu fãrimica ceea pe la botũ, menind'o, cã dupã cum tóttã lumea cu dragũ se uitã la mirésã, totũ așã cu ochii buni s'o vadã și pe vita lui.

cime; atunci cunoscù puterea și credința lui Iovù în Dumne-deu, alergă la elù chiar într'acelù césù, îi cădù la picióre, și-î cerù iertăciune.

De asemenea astăzi se pune o masă aședată dinaintea casei și se așterne unù straiù pe dinsa, în ea se presură flori, se pune pâne, băutură și sare, pe care apoi suindu-se tînëra, aruncă bóbe de grâu în patru părți ale lumii, adică către răsăritù, apusù, méđă-nópte, și méđă-đi, prin care aruncare aceea vorù să ajungă, că precum sbórá și se îndepărtéză grăunțele aruncate fiindù, așa să sbóre și să se îndepărteze tóte relele de către căsătoria sa, încă și aceia, că precum grăulù seménatù fórté înmulțite fructurì aduce, așa să se înmulțescă și să sporéscă norocirea lorù.

După ce s'a pornitù nunta, mergù câtù mai mergù; de o-dată mirele se 'ntórcé ca unù fulgerù la casa miresei.

În Moldova socrulù celù mai micù dá mirelui unù paharù de rachiù c'o naframă frumósă; elù, după ce a sărutatù mâna socrului, bea rachiulù, iar paharulù și naframa le pune în sínù. Acéstă naframă pe unele locurì înainte vreme slujea de hobotù, care câte o-dată flù punea chiar de la casă miresei, acuma însă în cele mai multe locurì hobotulù a rămasù numai la masa de cununie.

În Transilvania mirele cu colăcarulù, amêndoi se întorcù după pintenì:

Pintenele.

Benedictù Viciù. Nun. la Rom. din Trausilvania

Și mai bună ăiua la dumnea-vóstră,
Cinstiți ómenì de omenie,
Ca Dumne-deu să vă ție.
Căci ne vedeți pe noi
Iarăși venindù înapoi,
Mă rogù să nu vă supërați,
Nici să nu ne judecați,

Că noi de aceea amū venitū,
 Să vĕ spunemū cum umblămū,
 Că noi cu povóra ce aveamū,
 Lesne pe cale mergeamū,
 Dar dumnea-vóstră ne ați înșelatū,
 Povóra ne-ați îngreuiatū,
 Poganicū l'ați îmbĕtatū,
 Și tare răū a mânatū,
 Carulū cotișū l'aū băgatū,
 Și fórte răū l'a rĕsturnatū,
 Când carulū peste délū,
 Când délulū peste carū.
 Dar lucru minunatū,
 Nuna peste numū a datū,
 Pe popa l'a umflatū rĭsulū,
 Căđū și elū peste dĭnsulū,
 Diplașulū încă s'a resturnatū,
 Cetera ș'o a stricatū.

Starostea rĕspunde așa :

De cum-va e adevĕratū,
 Cum că v'ați și resturnatū,
 Sciți, că ce-amū cerutū v'amū datū,
 Calea vi-amū arĕtatū,
 Să nu vĕ fi rĕsturnatū.
 Iar dumnea-ta omū cu minte,
 Să te fi dusū înainte,
 Să fi đisū : „haidĕți după mine,
 „Bată-mĕ đina de mâne,
 „Că eū sciū calea mai bine.“
 Atunci nu v'ați fi rĕsturnatū,
 Nuna peste nunū n'ar fi datū,
 Nicĭ diplașulū nu s'ar fi rĕsturnatū,
 Dĭpla nu s'ar fi stricatū.
 Să fi mersū oblu pe cale,
 Nu vĕ prăvăleați în vale;
 Să fi legatū rótele cu lanțuri
 Nu vĕ prăvăleați în șanțuri;
 Caută dar de te cară,

Nu te-ași vedea până la vară,
Că dumnea-ta ești de vină,
Că aū cădută toți în tină.

Starea II.

Jupâne staroste,
Să-ți mai spună óre-ce,
Acum asta-ı mai rău,
Că carulū zace în pârău,
Mânați ómeni, mânați boi,
Veniți și voi amêndoı ;
Haideți, nu vę pară glumă,
C'asta-ı mare supêrare,
Când țiganulū diplă n'are,
Nici diplă,
Nici pipă,
Fără totū ură și necazū,
De când s'a pălitū la nasū.
Iar noi toți de popă stămū
Să ne cânte să jucămū,
Dar și popa-ı supêratū
De când s'a fostū răsturnatū
Și se face mâniosū,
Nu ne-orū cânta bucurosū ;
Đice că 'n biserică va cânta
Dar acolo cine va juca ?
Dumnea-vóstră bine să vę purtați
Unū meșterū bunū să căpêțați,
Cu barda să bårduiască
Și dipla să i-o clăiască,
Să faceți voe bună
Și credeți, că nu-ı minciună.

Starea III.

Cinstiți ómeni de omenie,
Ca Dumneđeū să vę ție,
Pe noi ne-a trimisū jupánésa mirésă,

Să cânte taica și maica.
 In alū patrulea cornū de masă,
 Unde a șeđutū jupānesa mirésă,
 Este o naframă tare frumósă,
 Cine s'arū afla
 De mi-o va da
 Bună cinste va căpēta,
 De mī-a da-o sócra mică
 Să mi-o dee pe nimică,
 De mi-a da-o sócra mare
 Vomū plăti-o c'o căldare.

Starostea răspunde :

„Oh ! vai ce omū cicălosū,
 Hodorógă flecărosū !
 Aduceți naframa cea frumósă,
 Din alū patrulea cornū de masă,
 Să i-o dămū doar se va duce,
 Ursu 'n labe să-lū apuce.

Atuncī aduce o cărpă urită și arētând'o colăcarului đice starostea :

Asta-ī de la sócra mică
 Si ți-o dă chiar pe nimică.

Iar colăcarulū răspunde :

Aceea nu e naframă,
 Ci e lucru fără trébă,
 S'o încalți la vară,
 Când veī secera,
 C'apoī piciorulū nu-ți va degera ;
 Alta-ī naframa jupāneseī mirese.

Atuncī vine sócra mică cu o naframă frumósă și o dă noulū ginere, care ī-o rēsplătesce cu bani. Apoī mirele chiamă pe socri pe târfărie în numele seū și alū nunului și luându-și điua bună se duce la óste, cu care împreună plécă către casă. Ajungēndū la pórta mirelui, colăcarulū cu unū călărețū

merge înainte, ca să se dea de scire, cum că vină în pace
și de acasă se aduce veste, că acolo-î așteptă, ostașii zăbo-
vescū, iar colăcarulū ajungēndū la pōrta miresei dice așa :

Și mai bună séra la dumnea-vóstră,
Cinstiți ómenī de omenie,
Ca Dumneđeū să vă ție.
Dile șépte, fără șése
De când amū plecatū de-acasă,
Că alū nostru craī lădatū,
Multă lume a umblatū,
Și umblāndū atāta lume,
Amū vēđutū câte-o minune,
Care tóte vi le-oī spune,
Și credeți, că nu sunt glume.
Dar mai întâiū vremū să scimū,
Óre bine nimerimū?
Óre asta ni-e cetatea,
Din care amū plecatū cu óstea,
Și ce veste-ī în cetate,
Aveți pace, sănătate?
Că noi câtū ne amū pornitū,
O luncă amū nimeritū,
Și fiindū vremea târđie
Iacă sare din câmpie
O fiéră gróznică, cumplită,
Cu ochī mari și sgâitā,
Dar fiindū eū vitézū mare
Mi-am utatū că sunt călare,
Și pe șesulū celū frumosū
Amū luatū fuga pe josū;
Dar și soțulū de lângă mine
Fuge cu cióreciī în vine,
Iar atuncea strigă, holt!
C'ași mai fugi și nu mai potū.
Atunci fiara 'nspăimintatā,
Începū a fugi îndatā,
Peste șesū și peste délū,
Dumnea-eī așa cuvintéză-

Și mirele fugia ca unū calū.
 Veđi aceea vitejie,
 Unulū face dintr'o mie;
 Faceți-vē voe bună,
 Și credeți, că nu-i minciună.

Starostea răspunde ceva rîdēndū :

Că s'aū speriatū,
 De unū epure, de viteji
 Mari, ce sunt.

Starea II.

Cinstitū vornice de locū,
 Dee-ți Dumneđeū norocū,
 Iésă-ți pērulū prin colopū,
 Și cămeșa prin cojocū.
 Póte că ați auđitū
 De bătaia ce-amū avutū:
 Când pe drumū călătoreamū,
 Cu craiulū nostru mergeamū,
 Cu Turciū ne-amū întēlnitū
 Ș'am avutū răsboiū cumplitū;
 După noi aū alergatū
 Pân'la délulū celū înaltū,
 Acolo aū statū să rēsufle,
 Pân'ne-am ascunsū noi în tufe.
 Așa dar că ne-amū purtatū bine,
 Eū și soțulū de lângă mine?

Aci starostea iar le răspunde ceva rîdēndū, cu tóte că-i
 de față, că s'a purtatū așa de răū.

Starea III.

Cinstiți ómeni de omenie,
 Dumneđeū să vē ție!
 Alū nostru craiū lădatū
 O vedenie a aflatū,
 Unde șēde o crăiasă.

Vedenia cea frumósă,
 La dînsa a alergatü,
 Cu dînsa mâna a datü.
 După ce s'aü sfätuitü,
 Apoi s'aü și logoditü,
 După ce s'aü și cununatü,
 Toți de bine le-aü strigatü,
 Vivatü, vivatü, să trăiască!
 Vinü amêndoï împreună,
 Spre a nóstră voie bună.
 Maica mirelui să fie sănëtósă,
 Că nora-ï vine veselósă.

Starea IV.

Cinstite vornice, să-ți mai spunü óre-ce,
 Du-te 'n casă,
 Iute, tare,
 Și spune la sócra mare,
 Să dee semnulü gätatü:
 Colacü în sulitã 'mplântatü,
 Ca și mirelui să-ï placă,
 Semnulü celü bunü de la maică.

Pintenulü.

Ioanü Tacit, Nunta la poporulü Românü.—Românismulü.

— Buna diminéța, dumnea-vóstră!
 — Mulțumimü dumnea-vóstră!
 — Dar n'ați mai plecatü?
 Că ce ne-ați cerutü v'amü datü.
 — Ni s'a făcutü calea cruce
 Și nu ne putemü duce,
 Căci dumnea-vóstră v'ați lăudatü,
 Totü atunci când amü plecatü,
 Că ni-ți da o călëuză bună,
 Să ne ducă pe calea care e bună;
 Dar ne-ați datü o călëuză nebună,
 Ne-a dusü pe calea care n'a fostü bună,

Prin gropișă,
 Prin răsturnișă,
 Prin părăeșe,
 Prin văgașe,
 Prin munți cu stânci,
 Prin văi adânci.
 Și-a dată peste ună delă mare,
 Cătă care nu mai era sub sóre;
 Delulă s'a răsturnată
 Carulă s'a stricată,
 Carulă împază ferecată,
 Cu pae de mălaiă legată,
 Cătă mai bine spoită
 Și mici fărâșe s'a făcută.
 Când s'a stricată carulă
 Popa ș'a ruptă brăcinarulă,
 Nașulă, cădëndă în țărână,
 Și-a frântă și elă o mână.
 Să ne dați bărdașulă satulă
 Să drégă carulă împăratulă,
 Să ne dați barde și lemnă
 Căci trebuie să le avemă;
 Și călță de după blidară
 Să facemă popei brăcinară;
 O țără de aramă
 Să-î facemă și cataramă.
 Că de nu i-lă vomă drege
 Popa cu noi nu mai merge;
 Ș'o țără de untură,
 Să ungemă pe nună la mână,
 Că de nu-lă vomă vindeca
 Totă pe noi ne-a blestema.
 Iar dómna mirésă
 Care e cea mai alésă,
 Plângëndă cu lacrămi pe frunte,
 Cătă bóbele de linte,
 Și sărea stropiă totă cătă bobii;
 Și 'n picioare s'a sculată,
 Peste óste s'a uitată,

Pe noi ne-a alesă,
 Îndărătă ne-a trimesă,
 La ală patrulea cornă de masă,
 Unde-a șeșută dómna mirésă,
 Că și-a uitatú o naframă,
 Multú mândră și frumósă,
 Să ne-o dați dumnea-vóstră,
 Fie și de inú
 S'o șterge mirele de vinú ;
 Fie și de bumbacú
 Noué și de alea ne placú ;
 Fie și de strămătură
 Om șterge caii la gură ;
 Fie și de arniciú
 Numaí să fie de aici,
 Să nu fie de prin vecini,
 Să pățimú niște rușini.
 Dar acum să luămú
 Câte unú paharú de vinarsú,
 Să ne trecă de necazú ;
 Câte-unú paharú de bētură,
 Să ne mai udămú a gură,
 Că de nu o vomú uda,
 Nu mai putemú cuvînta.

Orația pintenului.

Variantă editată de tipografia Closius; apud. Teodorescu.

Și mai bună diminéța la dumnea-vóstră!
 Ne-amú dusú până unde ne-amú dusú,
 Și ni s'a făcutú drumulú crucișú ;
 Și nu ne-amú pututú duce,
 Că carele ni s'aú desferecatú,
 Și calulú jupânului mire s'a opintitú.
 Jupânésa mirésă în picióre s'a sculatú,
 Și cu glasú mare a strigatú :
 „Intórceți-vē la casele mele,
 „In care m'am crescutú,
 „Și la maica mea cu care am trăitú.“

Și așa am aușitū,
 Că sócra mică,
 Li mai voinică,
 Că s'a sculatū mai de diminéță
 Cu mătura'n brațe,
 Și a măturatū
 In patru cornuri de casă
 Și patru de masă,
 Și a fi găsitū o naframă de mătasă;
 Să faceți bine să ne-o dați,
 Că aceea e a nóstră.

Ducerea miresei la casa mirelui la Romani se făcea astūfelū. „Doi *paranimfi*, a cărora tată și mamă încă trăescū (de aci patrimi și matrimi), de regulă din némurile mirelui său amici, aū luatū pe mirésă de subsuóră ș'aū plecatū, iar alū treilea paranimfū, numitū *praelux*, cu o făclie de spină albă aprinsă în onórea Cererei, pășia înainte lorū; ¹⁾ urmaū acuma fetele numite *virgines*, de regulă trei și némuri său amice d'ale miresei; ²⁾ unū alū patruea său o fată ducea o căldărușă său o ólă plină cu apă din isvorū curatū și înfrumusețată cu flori; alū cincilea purta unū *panis farreus* (*libum farreum*), o pâinișóră său lipiă cóptă din farū; și alū șéselea ducea furca, fusulū și răsuculū miresei la casa bărbatului, pentru că femeile romane torceaū lână de óie și făceaū vestminte de lipsă pentru familie. Paranimfi șchimbaū întrebări și răspunsuri, și cu virginele cântaū: Hymen, o hymenee ³⁾.

¹⁾ Fest. P. 245 Patrimi et matrimi, pueri tres, nubentem deducunt unus qui facem praefert ex spina alba, dua qui tenent iubentem. Paul P. 87 Varro la Serv. V. A. IV. 103 H N. XVI. 18. Celū cu făclia e Hymeneus din nunțile mitologice; numaī la Medee pórtă arculū cel-laltū cum ilū pórtă tot-d'a-una *Eros* adică amorū. La Romani în loculū lui Hymeneus, vine înainte și Talassiu. Rosbach p. 64. Unī ca celū cu făclia imiteză pe răstoriī, carī aū rápitū pe Sabine; iar, după Plutarchū, pentru că pompa se făcea în de către séră, ca să lumineze drumulū.

²⁾ Virginele representaū pe grațiile din nunțile ăeilorū. Rosbach p. 50.

³⁾ Catullus: Its! Concinite in modum Hymen o Himenee. Rosbach p. 50. Unde e

Pe mirésă aũ mai petrecut'o n murile ŝi amicii ei ŝi aĩ mirelui, duc ndu daruri între musică ŝi c ntare de versuri fescenine ŝi f c ndu glume jucau pe drumu *thiasus* unu saltu nupțialu din cultulu lui Bacus; ¹⁾ apoi sosiau cu toȝii la casa mirelui cu făclii aprinse ŝi bucurie, că vine mir sa. ²⁾ (Din Cultulu p g nu ŝi creștinu de Marienescu.)

„T n ra fată este dusă la casa bărbatului s u; c te-o dată b rbatulu elu singuru o conduce. ³⁾”

„In unele orașe sarcina de a duce pe t n ra fată era asupra unuia din acești ómeni, cari erau învestiți la Greci cu unu caracteru sacerdotalu, ŝi pe care ei fii numiau *heroldu*. ⁴⁾”

„T n ra fată de obicei  este aședat  pe unu caru, ⁵⁾ ea are obrazulu acoperitu cu unu voalu ŝi p rt  pe capu o coronă. Cor na, după cum noi vomu av  adese ori prilejulu de a ved , era în obicei  în t te ceremoniele cultulu. Inaintea ei mergeau cu o făclie aprins ; ac sta este f clia nupțial . ⁶⁾ In totu drumulu, c ntau în jurulu ei unu imnu religiosu, care are ca refremu $\omega \acute{\omicron}\mu\eta\gamma, \acute{\omega} \acute{\omicron}\mu\acute{\epsilon}\nu\alpha\iota\varsigma$.

„Se numia acestu imnu imeneu ŝi însemnătatea acestui c ntec  sfintu era așa de mare, că dădea numele său întregii ceremonii.“ ⁷⁾

pruncul  cu farreul . Plut. Quest. R. Plin. Hist. Nat. XVIII 3. 3. Svetonius in Aug. 73. Dice că Augustu  mp ratulu n'a purtat  alte veștminte decât cele țesute de famila sa.

¹⁾ Horatius Od. 3. 15. 10. Virg. Aeneid. IV 301, Catallus. 64. 255. Preller, Gr. Myth p. 543. Rosbach p. 15.

²⁾ Virg Buc. VIII 29. Novas in cide faces, tibi ducitur uxor.

³⁾ Pollux III 41.

⁴⁾ Plutarque Quest. grecq. 27.

⁵⁾ Plutarque Quest. rom 29.—Photino Lex. p 52: Παραλαβόντες αὐτὴν ἐκ τῆς πατρῶας ἐστίας ἐπὶ τὴν ἄμαξαν ἀγούσιν εἰς τὴν τοῦ γαμοῦντος.

⁶⁾ Iliade, XVIII, 492. H siode, Scutum 275. Euripide, Iphig.   Aulis, 732; Phoeniciennes. 344; Hélène, 722—725. Pollux, III, 41. Lucien, Aetion, 5.

⁷⁾ Iliade, XVIII, 495. H siode, Scutum. 280. Aristophan, Aves, 1720; Pax: 1332 Pollux, III. 37; IV, 80. Photus, Biblioth., c. 239. Apud Fustel de Coulanges. La cit  antique, Paris, p. 44.

„Tinera fată se duce la casa soțului voalată atât la Romanii cât și la Grecii. Ea poartă o cunună, și o făclie nupțială merge înaintea ei. ¹⁾ Se cântă înjurul ei un vechiu imn religios; cuvintele acestui imn se schimbă pînă cu timpul, potrivit-se cu deosebirea credințelor, sau cu cea a limbii; însă refrenul sântu trăsese totu-d'auna, fără a fi putut fi schimbat. Acesta era cuvîntul *Talassie* cuvîntu, alu căru înțelesu nu-lu înțelegeau mai bine Romanii din timpul lui Horatius, ca Grecii cuvîntul *ὀμείνας*, care era de bună sémă rămășița sântă și neatinsă a unei formule antice.“ ²⁾

La Macedonenii, după cum mi-a spus Cota Papana din Vlaho-Clisura, înaintea nunții merge un copil c'o iconă 'n mână; asemenea în câte-va sate de pe malul Prutului din jud. Covurlui și Fălciu. La Romanii încă întelnim.

„Statuele celor patru divinități protectore căsătoriei, duse pe scaune, deschidea calea. Aceste erau *Jugatinus*, ȧul jugului; *Domiducus*, care presidă drumul femeiei către casa bărbatului său; *Domicius*, care trebuie s'o facă să intre în casă; și *Anauturna*, deită prin protecțiunea căreia ea va locui cu barbatul său. ³⁾ Cortegiul înainta la lumina unei mulțimi de făclii de lemn de molifă. ⁴⁾

„Fragul ușei în locuința soțului se împodobește pentru primirea soției. În Grecia, după Plutarch, se acoperește cu ramuri de măslin și de lauri. În Roma cu bande de lînă și flori. Soțul indianu ajunsu cu soția la casa maritală îi dicea: „eu sunt el și tu ești ea; eu sunt Saman și tu ești Rica, eu cerul, tu pămîntul, să ne unim pentru a avé fii.“

La Romanii mirele, care sta înaintea porții, întreba pe

¹⁾ Ovid, *Fastes* II, 585—561.

²⁾ Plutarch, *Romulus*, 15. Apud Fustel de Coulange, *La cité antique. Le mariage*, p. 46.

³⁾ S. Aug. *Civ. Dei* VI, 9

⁴⁾ Cic. *Proluent.* 5—Tac. *Ann.* XV, 37.—V. Max VII, 1, 1.—Catul. 57, 142.—Virg. *Eglog.* S 29.—Ov. *Fast.* II 556.—Virg. *Ciris.* 439.

mirésă: „cine eşti Dumneata? Acolo, unde d-ta vei fi Caius eă voiă fi Caia. ¹⁾ Declarându astă-felă, că ea socotea să trăiască cu bărbatulă seă pe picioră de egalitate, ²⁾ și în același timpă că ea va îndeplini din punctă în punctă datoria de stăpână casei, ca nora lui Tarquin, Caia Caecilia, ală carei nume a rămasă sinonimă cu gospodina muncitóre. ³⁾

„Ajungându ceta miresei la pórta casei mirelui, unulă din ómenii îi ținea o cuvîntare glumăță (locutio fescinina) și apoi striga: „deschide ușile mire Corneliu, ca să între nunta cântátóre ce-ți aduce flori. ⁴⁾ La unele nunți aă fostă și poeți, cari aă compusă *carmen nuptiale*, ce se cântă la nuntă saă aă luată parte chițiți la capă cu ederă saă cu legătură sfinte, ca să servescă cu lira loră bucuriei mirelui. ⁵⁾

„Intelnindu-se ceta miresei cu a mirelui înaintea porței se luptă unii cu alții, ca să apuce fáclia de la paraninfulă praelux.“

5. Sâmbătă la casa mirelui.

Petela.

În totă partea muntelui, pe unde mirésă vine călare la casa bărbatului seă, sócra cea mare îi ese înainte de la pórta; pe ună scăunașă așterne póla catrinței, prigitorei saă peștimanului pe care mirésă trebuie să descalice.

În Vrancea și 'n Oltenia mirésă descalecă în pólele sócrei.

În Moldova, Muntenia și Dobrogia în partea șesului, de

¹⁾ Quint. Instit. orat. I, 7,28 —V. Max. X în fin.— Fest V Gaiu —Plut. Quaest. Rom. p. 99. Apud Ch. Dezobry.

²⁾ Plut. Quaest. Rom. p. 99

³⁾ Plut. Quaest. Rom.—V. Max. X în fin.—Fest 5 Gaiu.

⁴⁾ Virg. Buc. VIII. 29. Novas incide faces, tibi ducitur uxor.

⁵⁾ Stat. Silv. I. 2. V. 15. la nunta lui Stella cu Violentila, dice: Pande fores te Stella, chorus tibi. sertoferunt. Kreuzsler p. 464.

mirésă vine cu carul, este de datoria mirelui de a o scobori în brațe din car.

În Oltenia așază în mijlocul ogrăzii o masă, pună pe ea mirésă. În jud. Mehedinți socrul, iar în toate celelalte părți, cumnatul de mână învîrtesc pe mirésă acolo pe masă de trei ori.

În unele părți din Moldova druștele și rude ale miresei o ia și-o închidă într'o odăiță.

„Nuntași se apropie atunci și strigă să le deschidă. Vădîndu în sfîrșit, că nu-î ascultă, strică ușa și fericitul mire își smulge tînăra soție din brațele rudelor— ca Romanii pre Sabine—o rădică peste pragul ușei și sbóră cu dînsa în camera amorului. ¹⁾

„Aci mirésă a invocat la Romanii pe Deus Forculus ală aripelor (de ușa,) și pe Deus Limitinus (ală pragului) și pe Cardea (dîna de țâțănă); pentru acésta mirésă s'a păzit la intrare, ca nu cum-va să se lovescă de ușe ori de prag și spre încunjurarea vre-unui semn rău și ca să nu mânîe pe Vesta, căreia pragul îi era sacru; mirésă a fost rădicată peste prag totu de odată să se arate, că ea nu merge de voe bună în brațele bărbatului.“ ²⁾

„Când trebuia să intre în casă, tovarășele miresei o rădică pentru a o vîri în casă. ³⁾

S'ară fi privit ca o nelegiuire, ⁴⁾ ca picîórele șale să atingă pragul, care este consfințit Vestei, deita virginității. ⁵⁾

„Pentru ca tînăra fată să intre în casă, la Romanii se prefăceau a o răpi, ⁶⁾ soțul trebuia s'o rădice în brațele sale

¹⁾ Dacia Literară. Mihailu Kogălniceanu, Iași.

²⁾ Plaut. Cas. IV, 4 1 Catullus 61. 166 Transfer Omie loco, liber. Non. Marc. p. 53. Varro la Serv. V Eglog. VIII 30. Plut. Quaest. R. 29. Apud Marienescu. Cul. pag. creșt.

³⁾ Plut. Romul. 15: Quaest rom. 98.

⁴⁾ Claud. Casin. IV, 4, 1.—Lucan II, 359. Apud Dezobry.

⁵⁾ Serv. in Virg. Eglo. S, 30 în Aen. II. 468.

⁶⁾ Plutarque rom. 29: Romulus, 15 Macrobe, Saturn, I, 15. Festus. Rapi.

și s'o ducă pe de-asupra pragului, fără ca picioroale sale să-lă atingă.“¹⁾

„La Greci, tînăra fată nu intra ea singură în noua sa locuință; trebuia, ca bărbatul s'ă ridice, ca să se prefacă răpirea, ca ea să țipe și ca femeile cari o întovărășesc să se prefacă a o apăra. Pentru ce acestu ritū? Este óre simbolul ruzinii tînerei fete! Acésta este puțin probabilū. Minutulū sficiunei n'a venitū încă; căci cea ce are să se îndeplinéscă mai întâiū în acéstă casă este o ceremonie religiósă. Nu vorū óre mai curéndū să însemne mai puternicū, că femeia, care are să jertféscă la acéstă vatră nu are prin ea însăși nici unū dreptū, că ea nu se apropie prin urmarea voinței sale și că trebuie ca stăpānulū locului și a ȑeului să o întroducă printr'unū actū alū puteriī sale. Ori și ce arū fi după o luptă prefăcută, soȑulū o ridică în brațele sale și o viră în casă, însă avéndū mare grijă ca picioroale sale să nu atingă pragulū.“²⁾

Totū ce s'a ȑisū despre răpirea femeei póte fi și adevēratū; mai temeinicū mi s'ar păré, că dacā ținemū sémă că femeia la Greci și la Romāni de 'ndată ce venia la bărbatū, pentru ea familia părintéscă era perdută, dovadă este căci carulū care o dusesse la bărbatū era arsū³⁾, semnū ca să nu se mai întórcă la părinți. Atunci multū mai curéndū amū puté crede că Romāni și Greci voiaū ca mirésa să intre în casă, nu ca o sclavă saū ca o străină ce a atinsū pragulū, ci ca copilulū născutū în casa sa, iar nu venitū de peste pragū.

¹⁾ Apud Fustel de Coulange, La cité antique Paris.

²⁾ Plut. Lyc. 15: ἐγάμουν δι'ἀρπαγῆς. Denys d'Halic. II, 30· οὐκ ἐφ'ἕσθρει τῆς ἀρπαγῆς, ἀλλ' ἐπὶ γάμψ γενόμενης, ἑλληνικὸν καὶ ἀρχαῖον τὸ εἶθος καὶ τρόπον συμπαύτων καθ'οὗς συνάπτονται γάμοι ταῖς γυναίξιν ἐπιφανέστατον.

³⁾ La Romāni, când mirésa vine la casa mirelui, iea restelū de la jugū și-lū svărle peste case. Obiceiulū este rémasū de la Romāni. De'ntrebū însă pe țărāni, pentru ce faci acésta? respunde: pentru a se vedé cât de voinică-i mirésa.

În Moldova, în vreme ce mirésa intră în casă, mai multe femei se așină la gura hornului nu cum-va să se uite mirésa în el, căci atunci de bună sémă îi móre sócra. În județul Râmnicu încă mirésa nu trebuie să se uite în horn, căci atunci cuvîntul ei nu va fi la nici o sémă înaintea bărbatului, ca și cenușa din vatră.

În Oltenia însă, de asemenea și în Vrancea, mirésa trebuie să se uite în horn, ca să aibă copii frumoși.

În Dobrogea încă nu se cade ca mirésa să se uite.— Intrîndu nunta acasă, împrejură masa de trei ori, sócra o iea de mână pe mirésă și-o așeză în capul mesei dîcîndu: „pof-timú dragulú mamei, totú nună mare, cumétră mare, și totú în capú de masă să fi.” Atunci vîră 'n casă zestrea, mai întaiú lada ș'apoí tóte cele-lalte lucruri, le așeză chitú deasupra, jucându-le și cîntîndu.

În vremea asta lăutarii cîntă:

Bucură-te sócră mare,
 Că-ți vine peptănătore,
 Să te peptene pe capú
 C'unú jârnetú mare de fagú ;
 Să te lee binișorú
 Totú cu capulú de ușorú.
 Bucură-te cónă mirésă
 Că ți-i bățu 'n cui în casă,
 Și-i cioplitú în patru dungí,
 Cătú isú cóstele de lungí.
 De l'a greșitú mirele mare
 A fi pentru cósta dumi-tale.
 Bucură-te cónă mirésă
 Și bota-i sub grindă 'n casă,
 Că-i cioplită, geluită,
 De spinarea dumi-tale gătită;
 Și ce-a mai vrea Dumneđeú
 Oí trái cu satulú meú.

La masă întaiú stă socrulú, pe urmă nuna, mirésa în-

tre druște, mirele ș'apoi cele-lalte rude dearëndulü, totü unü gospodarü cu gospodina luï pânä se închee masa de ómenï. Atunci sócra pornesce cu cinstea S'aducü bucatele în masă, carne cu perje saü cu cartofi, plachie, ghițmanï, meșniță și friptură. După ce se scólă de la masă se prindü toți nuntașii de mână așa cum aü fostü așezați la masă și 'ncunjură masa de trei orï în vreme ce lăutarii cântă :

Haï cu danțulü cătinelü,
Că mirele-ï frumușelü
Și mirésa-ï ca și elü.
De trei orï pe după masă
Să scótemü danțulü din casă.

Nunta ese afară, cu toții se prindü într'o moldovenescă saü nunescă. În urmă toți nuntașii se împartü în douë : o parte c'o pereche de lăutari întră în casă la petelă, iar ceilalți jocü afară.

Nuna cea mare strigă: „unü scaunü ș'o pernă“; îlü pune 'n mijloculü casei ș'o așeză pe mirésă; pe brațe-ï întinde florile, acele de përu, șăpusórele cu mirodenii și cele-lalte mărunțușuri cumpërate de mire, de nașü, de ginerică, saü cumnatulü de mână, din Oltenia; în vreme ce mirele ține o glinda în fața miresei. Nuna cea mare așeză fața 'n fața totü o fată și unü flăcăü, iea unü sculü de petelă, găsesce capëtulü, măsură unü firü de petelă câtü îi mirésa de lungă, îlü dă să-lü ție fata cu flăcăulü, unulü d'unü capëtü și celü altü de altulü. Chiamă atunci o nevastă tînără, îi întinde scululü pe mâni, lăsând'o apoi să înfășure petela pe după degetele tinerilorü, până ce face o viță grósă câtü degetulü celü micü. După câtă petelă este atâtea perechi de tineri sunt. Mai puținü de douë-spre-șce vițe de petelă rarü se întemplă să aibă o mirésă.

În Muntenia petela-ï mai multü pe bobine și rarü, rarü

se vede, puindu-se mai întâi pe fusul petela din sculă. (Jud. Dorohoiu.)

În vreme cât se face petela lăutariii cântă :

Taci mirésă nu mai plânge,
 Nu plânge nu suspina,
 Că-î plânge și-î suspina,
 Când bărbatul te-a mustra,
 Și te-a mustra fără vină
 Și te-a bate fără milă,
 Cătându-ți numai pricină,
 Surorile nu te-oră scóte,
 Frații oră ȃice :
 Bine-ți face,
 Ți-î bărbatū nu ȃi-î părinte,
 Să-ți rabde multe cuvinte.
 Mergi la a dumi-tale casă,
 Mergi la a dumi-tale masă,
 Care î de la Dumneȃeă alésă ;
 Și ai o sóciă,
 Ca o tóciă,
 Ese afară
 Ca o móră,
 Din gură slobóde pară,
 Întră 'n casă
 Ca o sabie tăiósă,
 Se sue pe patū și geme,
 Și n'aduce unū brațū de lemne.

*

Frunȃulénă de măslină,
 Rea-î pânea 'n casă străină,
 Măcarū fie câtū de bună.
 Pânea-î dulce, chiar uscată,
 Lângă mamă, lângă tată,
 Dulce-î chiar mălaiū de mei,
 Dacă ești cu frați tăi.

CÂNTECULŪ PETELEI.

Burada: Almanachŭ musicalŭ.

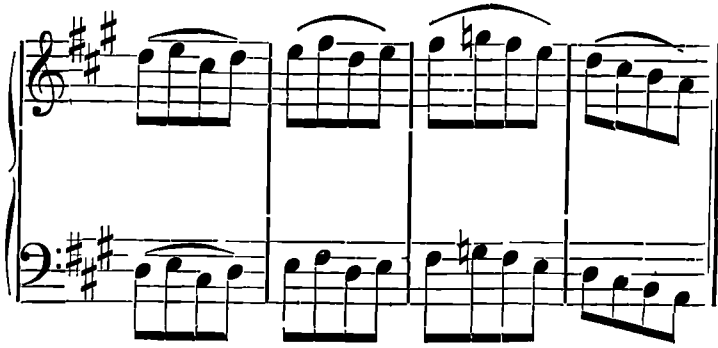
Moderato.

The musical score is written for piano in 2/4 time, key of D major (two sharps). It consists of three systems of music. The first system begins with a treble clef and a 'Cresc.' marking above the first measure. The melody is primarily in the treble staff, while the bass staff provides a simple accompaniment. The second system continues the melodic line with some grace notes and continues the accompaniment. The third system concludes the piece with a final cadence in both staves.

First system of musical notation, featuring a treble and bass clef with a key signature of three sharps (F#, C#, G#). The music consists of five measures. The first two measures have a slur over the notes. The third measure contains a whole rest in the treble and a dotted quarter note in the bass. The fourth and fifth measures continue the melodic lines.

Second system of musical notation, continuing the piece. It features five measures. The first two measures have a slur over the notes. The third measure contains a whole rest in the treble and a quarter note in the bass. The fourth and fifth measures continue the melodic lines.

Third system of musical notation, continuing the piece. It features five measures. The first two measures have a slur over the notes. The third measure contains a whole rest in the treble and a quarter note in the bass. The fourth and fifth measures continue the melodic lines.

Totu' m e 'ntreb a m amuca,
 Bine mi-i ca la d insa,
 De fric a  i de ru ine
 E u spun  maic ai c a mi-i bine;
 Da bine-a a ca al u meu
 S a nu mai dea Dumne e u
 C a mila de la b arbat u,
 Ca frun a-i de per u uscat u :
 C and te pui s a te umbresc i,
 Mai tare te dogoresc i.
 S eraca mila de mam a,
 Ca  i struguru-i de p oin a.

Petela trebuie s a fie f orte bine p azit a, ca s a nu se  nc alc esc a, fiind u credin a c a de cum-va petela s'a  nc alci, de casa acea n'are s a mai fie D omne ajutat a. Petela ce a fost u o dat a pe capul u unei mirese nu mai p ote sluji  i alteia, de óre-ce trebuie dus a la biseric a.

Femeile trebuie s a fie cu mare b agare de s em a la petel a ca nu cum-va vr'o du manc a s a- i fure din ea  i s a- i fac a farmeci. De multe ori au i femei  ic end u: „c'am u fost u t in er a  i n'am u sciut u ce-i lumea, ca s a m e p azesc u  i vr ajma ele mi-au furat u din petel a  i mi-au facut u, ca s a nu se mai aleg a de casa mea ca din colbul u din drum u.” Se mai

crede, că fie-care sculă de petelă are menirea lui, aducându norocul său pagubă miresei ce-lă va purta ¹⁾.

După ce s'a mântuită de făcută petela, nuna cea mare iea o cordeluță și petrecând'o prin câte o viță de petelă, totu o légă. Ici colo pe lungulă petelii îi facă fluturi să nu se încâlcască, cari fluturi îi facă astă-felă: ieaă o filă de hârtie de țigară; cu mijloculă ei prindă vița de petelă; resucesc hârtia în două degete chiar de lângă petelă, iar capetele frumosă răsfrînte rămână tocmai ca aripele unu fluture albă.

Nuna cea mare, după ce a prinsă tôte vițele de petelă, le rădică în mână, merge în fața miresei; îi pune mai întâiă petela la frunte, o pleacă la piciore, atinge cu ea umărulă ei celă dreptă, pe urmă celă stângă, închipuindă astă-felă semnulă crucei. De la mirésă nuna se duce cu petela la mire și dă să i-o pue pe capă

De la mire iea druștele și cele-lalte fete dearëndulă, dândă s'o pue când pe capulă uneia când pe capulă alteia, ca să ajungă și ele câtă mai curënd cinstite mirese; totă așa mai necăjesce și pe flăcăii cei mai rușinoși. La urmă după ce nuna mai face miresei cu petela o și înhobotéză cu ea.

Petrecerea merge până de către ȃiuă, când nuna iea bi-nișorū petela de pe capulă miresei ș'o atârnă la icone. Alte ori o așeză frumosă într'o sită și o pună pe córdă de lângă iconă; câți-va din nuntași c'o pereche, de lăutară petrecă nuni pân'acasă, și rarū se întemplă ca nuntași să mai dórma vr'unū césū două, până la ȃiuă.

¹⁾ Iată ce mi s'a spusă, când am întreată de unde-i petela :

Peste mări și țeri îndepărtate este o grădină mare și frumosă; copaci-să cu cren-gile până 'n pămîntă; iarba-i tótă impresurată cu flori mrositóre și felă de felă de păserele ciripesă prin pomă așa de frumosă, că te adormă. În mijloculă grădinei este o fântână cu apă vie și cu ghizdele albe și lămurite ca cristalulă; pe ghizdele staă trei fete de 'mpératū. Una tórce dintr'unū faiorū de aură ce nu mai are sfișită; a două rîșchie fusele pe unū rîșchitorū de aură, bătută cu pietre ne-

6. Duminecă diminéța.

La Macedonenî zestrea miresei se duce la casa mirelui tocmai Duminecă diminéța.

„Inainte de a se duce mirele la cununie vine bărbierul de-lă lă, când atunci se adună mai multe fete și neveste și cântă cânteculă ce urmază:

Lañi mi și spialañi mi
La șioptlu di tru cheare,
Lañi mi și doaul brațe
Și luai ș'ñi arucaî tru față,
Și ñi veđui un gione mavromat,

Cu nel de asime curat.
Gione bre gione,
Multă ñi te alavdară,
Prot hriseu esti în horă,
Va să ti daŭ un para de asime
Să porta nvesta di gușa.

Lă-mă și spală-mă,
La șipotulă de la apusă,
Spală-mi și cele două brațe
Și luai și'mi aruncaî pe față,
Și'mi veđui ună voinică cu ochii
[negri.

Cu inelă de argintă curatū.
Voinice bre voinice,
Multă mi te lăudară,
Celă d'întăiă argintară ești în satū;
Am să-ți daŭ ună bană de argintă
Să porțe nevasta la gătū.

După ce bărbierulă a lăutū pe mire, începe să-lă bărbierescă, când atunci fetele și nevestele îi cântă împrejurulă lui cânteculă de *sursire*, adecă de rasū, care este așa :

Ghiŭe ne viñee birberlu
Tra să ne sursască grambelu
Tine birber ași ñi bănezi,
Ș'ñil adari mușat, mușat.
Ti la nun și ti la fartat
Și tră la nvesta ma mușat;
Ia ñi nutriți-lu pe sufrundeale
S'pari ca cerlu cu stele,
Ia ñi nutriți lude pe frunte

Bine vine bărbierulă
Ca să ne radă ginerile,
Tu bărbieră așa să-mi trăesci
Să mi-lă faci frumosū, frumosū.
Pentru nună și pentru fârtatū
Și pentru nevasta mai frumosă.
Ia priviți-lă la sprincene
Se pare ca cerulă cu stele,
Ia priviți-mi-lă la frunte

stomate; iar a treia fată de 'mpărată, care-i orbă, lăgă sculele și le minesce, și după cum îi minită petela cu care ai fostū înhobotată, așa-ți va fi și viața.

Dese ori amă auđitū femeii dicendū : „fără norocū petelă amă mai avutū; mai bine n'ar mai fi fostū.“

Calothie de a lui părinte;
 Ia îi nutriți-lu de pe nare,
 Calothie de care-lu are;
 Ia îi nutriți-lu de pe dinți,
 Calothie de acele părinți;
 Ia îi nutriți-lu de pe gușă,
 S'pari bilbil cu manuşă;
 Ia nutriți-lu de pe cheptu,
 S'pari ca un bilbil alept;
 Ia îi nutriți-lu de pe brâu,
 S'pari ca calu cu frâu.

Ferice de a lui părinte;
 Ia priviți-mi-lu la nasu,
 Ferice de cine-lu are;
 Ia priviți-mi-lu la dinți;
 Ferice de acei părinți;
 Ia priviți-mi-lu la gâtū,
 Să pare ulciorū cu tórtă;
 Ia priviți-mi-lu la peptū,
 Se pare privighitóre alésă;
 Ia priviți mi-lu la brâu,
 Se pare ca unū calū cu frâu.

După ce bărbierulū a sfirșitū de rasū pe mire se întorce către elū și-ī cântă acestū cântecū:

Ție muma ție mușat
 Ca la lucéfarulū diminéța
 Și ași lumbrisește fata
 Tistimele ghindisită
 La tine îi avem în chisită
 Doele în cale ne adunămū
 Façi stră cale s'nu crăpămū
 Scóte punga di îi tu measce
 Un caragos cu manuşa
 Și-lū pórtă nveasta de gușa,
 Niçi l'voi niçi'lū laesc
 Si bag vula si-lū vuluescū.

Ție muma-ți este frumósă
 Ca lucéfarulū diminéța,
 Și așa strălucesce fața
 Cu naframa împodobită.
 La tine pornisemū
 Améndoī în cale ne-amū întélnitū,
 Te-abate din cale să nu murimū;
 Scóte punga și fă unū darū,
 Unū caragosū cu veriguța
 Să-lū póрте mirésa la gâtū,
 Nicī ilū vréu, nicī ilū desprețuescū
 Ii punū pecetea și-lū pecetluescū.

După ce mirele s'a gătitū frumosū cu *gemadane* saū *ilecū* de postavū albū saū vênătū cusutū cu găitane albe, *duluma* cu găitane albe, *sarica* négră orī albă de lînă cu mițe pe din năuntru, *talaganū*, unū felū de manta de lînă négră cu mâneci lungi necusute și cu glugă, *tambaca* de lînă căprină, unū soi de manta cenușie orī négră cu ciorī (șiretū albū) împrejurū. ¹⁾

În Vlaho-Clisura mirele pórtă 'n picioře jumetăți de stifaletе saū conduri, antriī de mătasă, materie turcésă, brâu de mătasă coloratū, salta marcă de veștū negru cu pasman-

¹⁾ Burada. Datinele la nunți, ale pop. Rom din Macedonia, Revist. Ist. Arch. Fil.

terii, bundă de seștu cu samură. La mână se vede mâneca cămășei de burangicū cu botă lată și cusută cu ilichī, iar în mână ține alis de asimī (argintū), cu care se jôcă totū timpulū, tocmai ca boeriī noștrii din vremea veche cu mătăniile.

„Trimetū la mirésa trei sehadrarī (solī) cu o ploscă cu vinū, ca să dea de scire că vine mirele și ajungēndū acolo, beaū din ploscă și uréză, ȃicēndū: „s'banează, s'ancherdisască și turnată la casele vóstre și la feciórele și fētele să harséscă de inimă și la schunchib a teī feciorli și fēte, se va harsiți dupa inima vóstra“; adecă: „să trăiască, să se foloséscă să vie rēndulū și la casele vóstre și la feciorii și fetele vóstre, să se bucure din inimă și la scumpii tēi feciorī și fete să vē bucurați după inima vóstră.“ După aceea li se dă câte-o mandilă (naframă) și se întorcū degrabă la casa mireluī; acolo să cântă sócrei miresei cânteculū următorū:

Eși sócră ș'ăștépta nora,
Nora ta cu hiliulū alū teū,
Ghine viūie ghirachina
Și casa 'mplină de fārină,
De fārină și de lumină

Apoi sócra cântă:

—Depune nveastă, depune
—Nu-ūi depun, nu-ūi depun,
Că ūi caftu ce ūi tocsiși.

Eși sócră șiăștéptă nora,
Nora ta cu fiulū tēū
Bine vine lebēda,
Și casa ne umple de fāinā,
De fāinā și de luminā,

—Scobórá mirésă, scobórá.

—Nu mă daū josū, nu mă daū,
Căci cerū ce mi-ai promisū.

„După aceea nuntașii împreună cu mirele mergū cālări la casa miresei, ca s'o iea, avēndū cu ei puști și pistóle, precum și o flambură (stégū), în vērfulū căreia se pune o cruce de lemnū, în ale căreī extremități se înfigū trei mere; apropiindu-se de casa miresei începū a da din puști și pistóle. Apoi vine mirésa în fața nuntașilorū gătită frumosū, îmbrăcată cu trei fustane, una mai scurtă decât alta câte cu trei degete, pentru ca să se pótă vedé marginele lorū de josū; pe spete cu o scurteică de postavū cusută cu firū saū mă-

tasă, după puterea ei. Pe capū cu telie (petelă) albă și mai rare ori galbenă, dar totū deauna fața miresei e acoperită cu unū sovonū (voalū) albū transparentū. După aceia se face ceremonia turtei, adecă douē femeī ținū deasupra capuluī miresei *cănisculū*, adecă o turtă mare de aluatū și o altă femeie din dărăptū ține o garafă cu vinū și scoborându-se mirésa în ogradă, la scări i se așterne unū cërșafū albū, pe care ea calcă, în semnū de nevinovăție și că nu va fi pătată în tótă vieța ei casnică.“

În Vlaho-Clisura mirésa în ziua cununiei gătită cu rochie crêță jurū împrejurū, cu piepți scurți întredeschși înainte ca să se vadă antriulū, ce-ī cu mătasă și cu șireturī; mâneca-ī încheiată cu bumbi și dinainte cu pasmanterie; pe deasupra taliei pörtă ceachetulū de veștu negru fără mâneci numai pân'la talie, ca bondițele nóstre, și fôrte deschisă înainte; pe deasupra în sfirșitū cațaveică cu bundă, la mâneci de jurū împrejurū cusută cu firū; iar mijloculū le este încinsū cu unū colanū, zonă, cu paftale de argintū și chiar aurite. De subt antriu se vede eșindū cămeșuica crêță de burangicū, ce e prinsă la gâtū cu unū acū (broșū). La gâtū pörtă în totū deauna salbă de galbeni, și, de mirésa-ī sêracă, atunci împrumută unū batarū pentru ziua cununiei. Pêrulū miresei e împărțitū dreptū în douē printr'o căraie trasă din creștetū; pe tâmple face câte o marună, iar celū-laltū pêrū, după ce l'a strânsū îndărăptū, îlū împletesc într'o códă, ce atêrnă pe spate.

Atătū în Magarova câtū și în Négoșe și Crușova, miresele pörtă pe capū unū fesū roșu cu unū canafū pe unū țiparū de mărimea unei monede de cincī franci; de jurū împrejurū sunt cusuți tencuri de câte cincī-deci de fluturi numiți flurini; pe capū pörtă 'n părțile acelea voalulū de culóre roșie saū galbenă (zăvan), așezatū astū-felū, că acopere fața miresei și cade pân'la genunchi. Peste zăvanū îi așază hrisachi (petelă). Mirésa ține mânele la peptū sub zăvanū,

avându în mâna dréptă péteacă de mătasă (naframă), dată ei de către maică-sa. Pe mâna dréptă are două *vrîga* sau *nel*; celū de cununie pe degetulū arătătorū, iar pe alū patrulea degetū mai are unū altū inelū de care-i atêrnatū unū gălbinașū sau flurinī, cu unū firū de mătase roșie destulū de lungū, ca să se pótă vedea flurinī, pe care are să-lū pórte la mână încă mai multe țile.

Mirésa mai pórta pe mâni vrahiolē, iar în picióre sti-falete.

„Cu venirea mirelui la casa miresei se cântă mai multe cântece, din cari dămū aci următórele:

Dado la ce stai naraita ?
 Până tora nu ți-amū grăită
 Ci ti-ai mintea űicā
 Inima ne hārăsitā ?
 Du-te dado s'mī isusāști
 Cātu s'caftā si letācsesci
 Cātu mai multū spālācarsești
 Sade lucru s'bitisești.
 N'ti arșine a le rizile
 Cā űi cafta patru űilie
 Patru űilie ma si ti straine,
 Alte patru ti gherdane.
 Tora dado ti a mea cāsuite,
 Ni ești nouā a dete,
 S'pórte nvestele duvalete,
 Tora dado na duűealie
 S' pórte chiurchiurī cu elmaie
 Si-aiba gionele tru sevdaie.

Ce stai mamā supêratā ?
 Până acuma nu ți-amū grăitū
 Ce-ți ai mintea micā
 Inima nebucuratā ?
 Du-te mamā să mă logodescī
 Cātū se cautā se le promiți
 Cātū mai multū să te rogi
 Numai lucru să sfârșescī.
 Nu ți-i rușine tu rizilicū
 Cā-mī cere patru mīi.
 Patru mīi numai pe strae;
 Alte patru pentru salbā.
 Acuma mamā pentru noroculū meū
 A eșitū unū nouū obiceiū
 Sā pórte mirésa tualete,
 Acuma mamā este o lume
 Sā pórte chiurchiurī cu roșu,
 Sā aibā voiniculū pentru amorū.

Maī este o variantā a acestui cāntecū, iatā-o:

Fanca űica, fanca mare,
 Fanca űica și gramatica,
 Gramatica di sculie
 Scólā lea-dado s'mi isusești
 Cātū se-ți caftā s'nu mutrești
 Si ca mă se li pālācarsești

Fancā micā, fancā mare
 Fanca micā și învățatā,
 Învēțatā din scólā,
 Scólā mamā să mă logodescī,
 Ori cātū ți-a cere să nu te uiți,
 Și āncā chiar să-i rogi.

Nu am hilie ńi am orfańie
 Patru mila ř'va ti strańie
 S'alte patru tigherdani
 Fustani dado di giamfese.
 Polca dado pńn di mese
 Lea dado ře caftai,
 ře caftai di mi făceań.

Nu am fiica mea copii sėracń,
 Patru miń voesce pentru strae
 ř'alte patru pentru salbă,
 Rochiń de mătase
 Polcă mamă pńnă la mijlocń,
 Mamă ce căutań.
 Ce căutań de mẽ făcuń?

După ce mirele intră 'n casa miresei, părinńi lui dań darurń la frańiń și la rudele miresei, deosebite lucrurń precum colńuni, cńmėșń, batiste și mai cu sėmă mai multe perechń de ciubote, iar mirele cu fńrtatńi, carń sunt trei la numėrń, scotń papuciń cu carń e ńncńlńtată mirėsa ř'o ńncńlńă cu alńiń, carń ń-au adusń mirele; ea se preface cń nu-ń primesce, aruncńndu-ń cu piciorulń de trei orń.

ńn Pindń mai este obiceiń, cń totń atunci nėmurile sń ńncingă pe mire cu unń brńń roșu; după aceea mirele ńmpreună cu mai mulńi flńcńi se duce la casa nunului și acolo ńń ńnvită sń mėrgă cu eń acasă la dńnsulń. Nunulń ńncalecă pe unń calń, care i s'a adusń anume și acėsta este o mare cinste, ce i se face a nu-lń lńsa sń mėrgă pe josń."

7. Duminecă la nunń.

La Romńniń din tńte unghiurile țerei, Duminecă diminėța, după ce s'au adunatń nuntașii, unulń dintre eń đice tatńlń nostru, tońi facń cruce și apoi pornescń după nunulń celń mare.

ńn Transilvania o rudă de a miresei, frumosń ńmbrńcatń, duce stėgulń, iar prin Dobrogea pe milea. La drėpta voinicului merge mirele; lńutarii cńntă, flńcńi hukură și 'mpușcă chiuindń și ajungėndń la casa nunului elń ńń ńntėmpină cu voe bună și-ń cinstesce. ńn vremea acėsta nuna scńte din ladă lumńńarile și florile de 'mpodobitń.—Lumńńarile de cununie

trebuie totu-d'a-una să le cumpere mirii, cătându-le albe și curate ca fața sórelui.

În județul Covurlui lumînările se facu de poruncelă pe înălțimea mirilor; mai sunt încă cu mare băgare de sémă, ca nu cum-va să le rupă, socotindu-se prevestirea morții unuia dintre soți sau vre-o altă nenorocire.

În jud. Botoșani, din potrivă, lumînarea grósă se crede c'aduce tinerilor viéță anevoiósă și de aceea le caută potrivite.

Lumînările trebuescu împodobite cu ghirlândi de flori, cătându-se mai multu trandafirii albi și roșii, care-sú socotiți că tragü noroculu la ei.

Totu timpulü, câtü nuna gătesce lumînările nimeni să nu spue cuvintü rău sau să se sfädéscă, căci atunci și însurăței hojma se vorü ciondăni; ci numai vorbă bună și voiósă fi prielnică celorü începute.

Când lumînările 'sü gata, iea una nunulu în mână, iar alta nuna. Din tóte părțile s'audü nuntașii:

— Într'unü césü bunü, cu norocü, cu norocü.

— Amin să dea Dumneđeü, să v'audă Dumneđeü, răspundü nunii și iarășî cântândü și chiuindü ducü nunii la casa mirelui.

În Transilvania însă mergü la mirésă și, întocmai ca și la Macedoneni, nunta pornesce la biserică de la casa miresei.

Când nuntașii, cari aducü pe nunü, au ajunsü la pórtă miresei, grăitorulü miresei le ese înainte și le ȑice:

— Dumneđeü v'a adusü, dar më rogü să nu bănuiti de nu vă vomü puté primi pe toți, căci sunteți mulți, iar noi avemü cale la tégü.

Grăitorulü feciorulu.—Nu face nimicü, ne puteți primi, suntemü ómeni de pace, ómeni bunii ș'apoii și noi mergemü la tégü.

Mai glumescü grăitorii cât glumescü, în sfirșitü cuscrii (némurile mirelui) intră 'n casă; și în vreme ce cuscrii intră

în casă corintei esă afară. Grăitorul feciorului pune pe tineri în capă de masă, iar cei-lalți ș'asăză cum și unde potă pe după masă.

Grăitorul feciorului se scólă și scoțându oluțulă de sub sumană închină la grăitorulă miresei, care după ce răspunde, iea oluțulă și bea. De acolo óspeții începă a vorbi ba una ba alta din ale lumii și ale vremii, până ce grăitorulă mirelui đice :

„Mă rogă dumnea-vóstră de ertare, d'astea scimă noi multe, de aceste cuvinte n'amă cumpăra noi, ci ne rugămă de dumnea-vóstră dacă Dumneđeă ne-a ajuta—grăimă în césă bună—și ne rugămă óre-care ar fi acelu omă de omenie între dumnea-vóstră, omă alesă, care să ni-o aducă anume pe (cutare) fată fecioră în față de masă, înaintea nóstră și a dumnea-vóstră pe (cutare) rënduită de la Dumneđeă și pe care și noi o vremă.

Grăitorulă fetei.— Scie-te Dumneđeă omă bună; nu-ı destulă că te-amă lăsată în casă, dumnea-ta totă nu ești odihnită, ci totă ceri.

Grăitorulă feciorului.— Mi se cade să ceră, amă familie multă, óste multă și avemă dreptă să ceremă, că după cum amă mai đisă, dumnea-ta ești omulă celă alesă, de dumnea-ta mă rogă; Dumneđeă să-ți mărescă cinstea (și închină cu oluțulă); plécă și grăbesce, ostenesce și câștigă dór îi aduce pe (cutare) fată fecioră.

Grăitorulă fetei.— Nu scii afla-oi óri ba, la noi sunt multe ca (cutare), nu numai una.

Grăitorulă feciorului.— Fii bună numai, cécă ostenesce dór, ne-o aduce, că vorba multă sărăcie. (Apoi închină cu oluțulă și mai cinstescă)

Grăitorulă fetei în sfirșită se lasă înduplecată, plécă și aduce o femeie străină.

Acum se repetăză totă acea scenă mică, ce a fostă la încredințare. Grăitorulă apoi merge de-o caută ș'o aduce pe mirésă, care vine ținându în mână o iagă cu rachiă și într'alta o pituță; grăitorulă miresei o dă pe mirésă în mâna grăitorului mirelui, elă o primesce cu bucurie; mirésă pune iaga și pituța pe masă, iar grăitorulă o duce pe mirésă lângă mire, pe urmă cu toții ridă, glumescă și închină cu oluțu-

rile. Vorbescă încă puțină vreme; grăitorul feciorului scólă pe toți la *Tatulă Nostru* și în urmă gazda aduce egî cu rachiu, punëndu în totu colțul mesei câte o pituță.

Grăitorul feciorului.— Unde este sócra mică s'o aflămă, căci sunt între noi nisce tineri bolnăvicioși și arū trebui legați cu nisce lanțuri poivane.

Sócra mică ese și aduce nisce felege frumoșe; le légă pe după brău și umeri chemătorului și stegașului și așa-i lasă împodobiti, cosându-le numai felegele pe umere, ca să nu cadă. După aceea aducă mîncare și bētură și cāntă hora miresei astū felū :

Rujulină
 Din grădină,
 Ce-ai grăbitū
 De-ai înfloritū,
 Dór sórele te-a pripitū?
 Sórele nu m'a pripitū,
 Ci măicuța m'a grăbitū;
 Mie maică mi-a venită,
 Mire tinerelū, măicuță.
 Bate césulū, bate doi,
 Eū mergū maică de la voi,
 Bate césulū bate trei,
 Eū mă ducū maică d'aci,
 Bate césulū, bate patru,
 Eū mergū maică cu bănatu.
 Bate césulū, bate einci,
 Eū mă ducū maică d'aici,
 Bate césulū, bate șésă,
 Eū mergū maică către casă.

Grăitorul feciorului iea mirésa de mână, o dă mirelui, carele o cuprinde cu unū brațū ș'o ascunde sub îmbrăcămin-tea sa și așa trece pragul casei.

Când esū în ocolū și vreaū să plece, femeile aruncă cu chitușe de busuiocū muiatū în apă; peste nuntași mai aruncă și cu grău.

8. Înainte de Cununie.

Mirésa româncă nu în toate părțile poartă aceeași îmbrăcăminte. La nuntă îi gătită cu catrința cea de lână subțire cu vrăste, care de care mai frumoasă, cu cămașa cea cu alțiță alésă, sadè saũ bătută cu fluturi; iar pe d'asupra cu bondița cea înflorită cu lănețuri. Prin județele Râmnicu-Săratu și Prahova, îmbrăcăminte cea mai cătată a miresei e fusta dintr'o fôie de lână subțire narognată, câte o-dată chiar răsucită și cu alesăturile cele mai iscusite.

În Moldova în partea șesului și din Muntenia numai județele Buzău, Brăila și Ialomița, mirésa-i îmbrăcată cu rochie nouă de târgu, ca după vrere și putere și de cele mai multe ori chiar cumpărată de mire, de cum-va-i cu dare de mână.

În Muntenia, Oltenia și Transilvania, miresei nu-i pôte lipsi șorțulu. La unele șorțu-i chiar de mătase, după cum ȕice o strigătură din Ardelu:

Lelea cu șorțu de mătasă,
Mi-ar fi bună preotésă,
Pagubă că nu sci cósă.

Unele șorțuri însu cumpărate de târgu, cum ȕice o altă strigătură:

Lelea cu șorțu de Brașovă,
Ar fi bună pentru unu domnă,
Dar cenușa ajunge 'n hornă.

În cele mai multe sate șorțurile sunt lucrate de fete, dintre cari unele -sũ cu urzélă de burangicũ, iar bătătura-petélă. Marginele cu ghirlandi alese 'n pînză, iar mijloculu presăratũ cu flori.

După ce aũ sositũ nuntașii cu nuni, nuna se apropie de mirésă, care numai la capũ încã nu-i gătită, ș'o pune pe

unū scaunū în mijloculū casei. Toți nuntașii facū rôtă jurū împrejurū pe laiți și pe patū. Nuna, după ce a despletitū pe mirésa, o unge pe capū cu mirodenii date de către mire, o piaptănă cu peptene rarū și desū, îi desparte părulū în două.

„Părulū miresei se despărțea pe creștetū cu *hasta celi-baris*; (*lancea virginalis*), sulța Junonei, ca mirésa să aibă copii eroi, și a fostū împletitā în șese cōde. precum flū purtaū fetele din poporū și virginele vestale. 1) Pe părū i se punea o cunună cu flori și erburī culese de ea. 2)

Nuna împletește părulū miresei în două cođi, fie-care în optū și în două-spre-șapte vițe; de cum-va nuna îi iscusită în ale gătelei, îi prinde apoi cođile moțocū, de unde și vorba: „s'a peptēnatū cu cođile moțocū ca o mirésă;“ în urmă îi prinde petéla pe capū, iar peste petélā îi aședă flórea mai multū pe frunte, dicēndū: „să-ți înflorēscă noroculū;“ îi potrivește tótā petéla îndărăptū, lăsāndu-i numai ceva pe umere. Se întēmplă câte o-datā, că de abea veđi fața miresei din petélā. Florile, ce le pōrtā mirésa pe capū potū fi albe sau roșii și mai multū încă albe mērunte, pe când cele roșii-sū mai multū pentru fete la jocū.

Nuna cea mare îi pune miresei în părū și o monedă de aurū sau de argintū, ca nici o-datā mirésa să nu ducă lipsă.

După Düringsfeld, la Poloni, mirésa încă pōrtā în ȕiua nunții o monedă în jocū, din care după cununie cumpără rachiū pentru a-lū da mirelui să-lū bea, pentru a nu putē bea tótā vieța lui mai multū rachiū o singurā datā decât acela ce-lū putuse cumpăra pentru moneda ce-o purtase mirésa 'n părū.

Mirésa mai pune 'n papuci strafide, iar în buzunarū smochine, castane sau alte lucruri bune, pe cari, după ce le-a

1) Paul Diacon p. 63, *Corneilis, Virginibus, supplicare nupturae solitae erant. Prel-ler p. 89 582 le aseamēnă cu nimfele.*

2) Cultulū păgānū și creștinū de Marienescu, București 1884. p. 321.

purtatū tótă ziua, le dă mirelui să le mănânce, pentru ca să fie cu blândețe și să aibă milă de ea tótă vieța loră casnică, ce le va dărui-o Dumneđeū.

În Oltenia mirésa în ziua cununiei trebuie să pórte la ea o păpușă și unū cuțitașū; cu acestū cuțitū se potū vrăji fetele pentru a se mărita curêndū, iar păpușa e bine s'o pórte, căci atunci nici o vrajă de ursită, cari se facū pentru a omorî nevestele nu se va prinde de ea.

La Sloveni mirésa mai pórta usturoiū și pentrijelū, pentru a îndepărta diavolulū, ce nu le póte suferi. Româncele punū numai usturoiū totū pentru a îndepărta faptulū.

În Moldova de susū o mirésă câți copii doresce să aibă atâtea fire de macū pune în papuculū dreptū. La Sloveni, după Düringsfeld, dacă mirésa nu voesce să aibă copii, svirle într'o fântână o lacată plină cu macū.

Totū timpulū cât o gătescū pe mirésă, ea trebuie să stea spășită și să plângă.

„Obiceiulū indo-europeanū primitivū lăsa să plângă mirésa o singură dată, când venea mirele; și binecuvîntată de tată și de mamă, o ducea la noua sa locuință.

Multe congedii, ce se ieau în diferite locuri, contribuescū póte a face să se zărêscă vechiulū obiceiū; care făcea pe mirésă să plângă înainte de a merge la bărbatū, afară de acestū obiceiū, rêmășiță vedică, sunt încă multe urmele în Italia, Albania printre Slavī și printre Fini.

Ceremonia plânsului miresei trăesce încă în Sardinia lângă laculū Magiarū, în valea Audornului în muntele Crestese, în Osola, în Abrudī, afară de acestea în Arpinate, în Calabria, în Sicilia, în Bolognia, în Fanesū, în Dsimon, în Tuderținū și acésta se đice ceremonia plânsului și nu plânsulū.“ ¹⁾

Când mirésa-ī gata, nuna-ī dă unū smocū de petélă cu

1) A. Gubernatis, *Storia comparata degli usi nuziali in Italia*, Milano 1878.

floricică și ea trebuie să le prindă mirelui în căciulă, din a drépta. Vorniceilor le pune numai petélă, de obicei nuna cea mare. Totu nuna cea mare iea câte o șuviță de petélă c'o flóre ș'o prinde fie-cărei druște din a drépta, cam pe códă, și tot-d'a-una din a drépta, căci partea dréptă-i de bunu augurū Românului.

Când nuntașii staū gata de pornire, vornicelul cere de la sócră colaciū făcuți de Joi și de nu, atunci măcar unulū îi așeză pe unū prosopū în mijloculū casei; nuntașii jocū împrejurulū lorū, vornicelul la urmă îi ridică jucându-i; iar de la elū pe amână îi întindū toți flăcăii. Flăcăii rupū colaculū în capulū mirelui și de acolo îlū facū mici fărime pentru a-lū împărți nuntașilorū.

Mirésa ¹⁾ cu nuna și cu druștele se așeză într'unū carū; în jud. Botoșani mirele cu nunulū și câți-va flăcăi în altū carū; în tóte părțile însă atâtū flăcăii câtū și mirele mergū toți călări, iar câtū despre cei-lalți nuntași se așeză în carū, în căruțe, după cum îi prinde vremea. Înaintea plecării, în tóte părțile țerei varsă o cofă cu apă la picioarele boilorū, ce-sū înjugați la carulū miresei, mirele dă bacșișū.

În Dobrogea, înainte de plecarea nunței, după ce mirésa s'a suitū în carū, ține pe brațe o boccea cu năfrămī albe; unū flăcăū se apropie de carū, mirésa-i întinde o naframă, atunci elū dă pintenī calului și fuge, cei-lalți flăcăi se ieaū dróe după elū și-lū fugărescū, până ce-i potū smulge naframa pe care d'indată o légă la urechea calului, de unde nimenī nu i-o mai póte lua; și totū așa se fugărescū călăreții, până ce mirésa a mântuitū năfrămīle.

Acestū obiceiū, ce nu l'amū mai întêlnitū pe nicăeri la

¹⁾ Fetele, cari de cari se îndesescū pe lângă mirésă, șoptindu-i câte ceva la ureche, iar pe mirésă totū o veți, dândū din capū în semnū afirmativū. Óre ce i-au spusū? De bună sémă, ca să-și tragă piciorulū după ea la Isana dântuesce, pentru ca pân'la anulū să se mărite tóte fetele.

Români, ci numai la Turci, de bună sémă că la Turci e o-bârșia lui.

După ce tóte s'aũ regulatũ, în sfirșitũ pornesce și nunta, întâiũ carulũ miresei, apoi alũ nunului cu socrulũ saũ vr'o câțî-va fruntași, în urmă vine carulũ lăutarilorũ și de acolo înainte toți nuntașii în carã și căruțe. Mirele cu flăcăii cãlãri dau róta pe lângã carã, și în vreme ce lăutarii cãntã, ei impușcã chiuindũ.

În județulũ Covurlui și Brãila precum și în satulũ Zaclãu, satũ în Dobrovia din fața Galațului, nuna cea mare merge cu sovonulũ saũ saounulũ (în Zaclãu) pusũ în brãu din a drépta, în vreme ce lăutarii mai đicũ, câte-unũ :

Haĩ mirésã la plimbare
Printre fete rumeóre
Și cu cóme bãlãióre,
Cã staũ tóte sã privescã
Cum mi-o duce pe mirésã.

Se mai cãntã și cãnteculũ așa numitũ „în bãsmãli“ duiosũ și fãrã cuvinte.

9. La bisericã. ¹⁾

Când nunta a ajunsũ la ușa bisericeĩ în Muntenia, Dobrovia și Bucovina, în cele mai multe locuri, când dau mirii sã între în bisericã îi oprescũ, închindẽndu-le ușa cu cheia; mirele đice:

—Da deschideți-ne ușa.

—Nu-ĩ voe, îi închisã.

—Da cu ce-ĩ închisã ?

—Cu chee de aurũ—de argintũ saũ de aramã; și cu ce

¹⁾ La primãrie se cununã țeranulũ numai iaca așa, și cununia acea la elũ nu-ĩ nici de o sémã, de vreme ce nu se ține cununatũ, pãnzã ce nu s'a fãcutũ adetulũ și i-a pusũ preotulũ arculũ saũ pirostiile 'n capũ.

felu de chee a  is , că-i  nchis  u a, bac si u trebuie să sc t  nunul . Același obicei  este în Oltenia la e irea din biseric . Dac  mir sa nu voesce să aibă copii, doi, trei sau patru ani, atunci în u a biserice i să se sprijine u or  în atâtea degete c  i ani nu voesce să aibă copii. Numai la Sloveni am  g sit , după D nigsfeld, că mir sa în biseric  să stea jos  pe atâtea degete, c  i copii voesce să aibă.

De cum-va mir sa are un  n rav  urit , atunci în vreme ce-  pe pragul  u ei, să stea 'n loc , p n  ce una din rudele se e, care-  scie met hna, i-a  is  de trei ori: „ da pofitim  c n  mir s   ndr snesce.“  n Jura mir sa nu se lasă să fie vir t  'n biseric .

După ce nuntași a  intrat  în biseric , mai sta  pu tin , apoi începe închinarea pe la ic ne.

Mai  nt i  se 'nchin  nunul  cel  mare cu mirele, în urmă nuna cu mir sa  i de acolo pe r nd   i cu regulă to i nunta ii după v rst .  nchinarea la ic ne merge ast -fel :  nt i  la ic na din drepta altarului, unde-  tot  deauna Isus Christos, fac  dou  cruci cu metanie, s rut  ic na  i pe urmă încă o cruce cu metanie; de aici merge la ic na din st nga altarului, unde-  Maica Domnului; iar  i fac  dou  cruci cu metanie, s rut   'apoi înc'o cruce cu metanie; atunci se  ntorc  la a doua ic n  din drepta altarului, unde de obicei  este patronul  biserice i  i tij se  nchin  ca  i la cele-lalte; de la patronul  biserice i se ducă la a doua ic n  din st nga altarului, unde-  ori St. Ghiorghe, ori St. Nicolae sau St. Vasile  i în sfir it  ori-ce s nt  mare.

De mai sunt  i alte ic ne, se  nchin  dearendul  pe la t te se ducă apoi la tetrapod , unde încă mai facă dou  cruci cu metanie, s rut ,  'apoi înc'o cruce cu metanie  i dacă se g sesce ic na Maice i Domnului în mijlocul  biserice i, tot  cu aceea i r nduial  se  nchin   i acolo.

După ce a  m ntuit  închinarea la ic ne,  i  mp rt sesce pe miri.

«Leturghia sêvêrșită, se facû pregătiri pentru cununie. Vornicelulû așterne o scôrță în mijloculû bisericeî, punêndû parale sub ea, despre care iată ce ȃice Cantemirû : „în mijloculû bisericeî se așterne unû covorû, pe care stă mirele de-a drêpta și mirêsa de-a stânga și sub dînsulû punû galbeni, atâtû sub picidrele mirelû câtû și sub ale miresei; iar la ómenii cei mai proști punû taleri în semnû, care se înțeleg, că ei nu caută la lume, ci tótă mărimea sa o calcă 'n picidre.“

„La Poloni drujba regulêză să se așternă înaintea altarului unû postavû albû, pe care să stea mirêsa. În Silesia polonă miriî trebuie să aibă la ei parale, mirêsa purtându-i în papuci“ ¹⁾ ca și la Macedonenî.—La Ruși miriî staû totû pe covorû.

La Indieni miriî stăteaû pe o pele roșie de taurû. Miriî Romanî steteaû pe unû scaunû cu pielea victimei sacrifcate, care de obiceiû era o vacă. De asemenea la vechii Fini se jertfea unû taurû ²⁾ la sacrificiele nupțiale.

Miriî se aședă pe lăicerû, nunulû stă lângă mire și nuna lângă mirêsă, amêdoî cu lumînări aprinse 'n mână. În Oltenia nuniî cu lumînări aprinse staû la spatele mirilorû, iar în județulû Râmnicu-Vâlcea nu este decăt unû singurû nunû, care ține douê lumînări aprinse și 'mpodobite frumosû una într'o mână și alta 'n altă mână, aședăți fiindû totû la spatele mirilorû.

În Vlaho-Clisura la cununie trebuie să fie șepte lumînări, din cari douê le ținu nuniî, iar cele-lalte rudele cele mai apropiate ale mirilorû.

În Macedonia este obiceiulû ca nuniî să dăruiască mirilorû unû postavû, saû o materie frumosă, care în timpulû cununiei o punû peste capetele mirilorû.

¹⁾ O. F. R. Duringsfeld. Hochzeitsbuch bei den Christischen Volker Europa's.

²⁾ Cfr. Kalevala, 20 runo, versione di Léonzon Le Duc, Paris, 1868. apud Gu-
bernatis.

„Voalul se punea la nunțile din vechime pe capul mirelui nu mai puțin ca și pe-alu miresei și scimă, că în ceremoia sântă mirii Romani obiceiuaă a se arăta voalați. Creștinii primiră obiceiul voalului nupțială numai către alu treilea sau alu patrulea secolă alu erei vulgare, pentru că în ura flamenului păgână le pără loră destulă timpă ună obiceiă nepiosă și pôte de atunci în cōce, nevrëndă sau neputëndă scōte voalulă îi schimbă colōrea roșie în albă; obiceiul voalului nupțială ținū în biserică totă timpulă vécului de mijlocū, nu numai pentru mirésă, dar și pentru mire; patru ómeni țineaă cele patru colțuri ale voalului, atárnatū de asupra celorū douē capete încoronate ale mirilorū, tot-d'una când nu era vorba de véduvi¹⁾; ș'ună martorū ocularū scrie că a véđutū în o ceremonie nupțială la Paris, în templulă sântei Madeleni, cum în timpulă leturghiei, într'ună minutū hotărfitū, douē rude desfășură pe capulă mirilorū ună voalū prelungitū.“²⁾ Preotulă schimbă inelele de trei orī; același obiceiū se găsece în Rusia, în Albania, în Pindū. Obiceiulă nupțială la popórele Indo-Europene era ca inelulă să fie de aurū, pôte în amintirea c'akra sau cerculū sau disculū sórelui, după cum đice Gubernatis.

Până în minutulă când preotulă pune cununiele pe capulă mirilorū, până atunci mirele stă cu pălăria pe capū.

Nunta este socotită ca celū mai însemnatū actū socialū, politicū, civilū și religiosū din vieța omului, de aceea la tōte némurile pămîntului, în tōte părțile lumii și 'n tōte vécurile, đua nunței e đua cea mai măreță. Românulă în đua nunței se împărțăsece, atunci elū îi împēratū, și ca și împēratului nu-ī este datū a scōte căciula de pe capū. Când vine timpulă să le pue preotulă cununiele, atunci numai îi iea căciula din capū

¹⁾ Muratori, *Antiquitates Italicae*, Diss. XX.

²⁾ Gubernatis, *Uzi nuziali in Italia*.

ș'o dă 'n mâna unei rude deaprobe, iar în unele locuri din Bucovina și în jud. Putna mirele, câtă vreme-i cu cununia pe cap, aședă căciula pe umărul drept.

Cununiele ce pune preotul pe capul mirilor sunt saū de metalū, împodobite cu flori și cu petelă, saū din crenguțe de pomi roditori, de-aseenea încurcate cu petelă.

„Când se sēvērșescū cununiele la Româniī crișeni, preotulū în mijloculū ceremonielorū, aședă pe capetele mirilor două cununi, făcute din crenguțele de pomi roditori cu deosebire de pruni. Aceste cununi aū forma unui cercū, și pōrtă numele de *cununi de nuntă*.”¹⁾

„Dacă nu este o cunună va fi o ghirlandă. Dacă cununa nu e de aurū va fi de unū altū metalū. Dacă nu se întrebuintēză cunună, vorū fi flori, dar tot-deauna se întrebuintēză și tot-deauna se obiceiuesce de a înconjura cu o ghirlandă capulū mirilorū. Pentru-că soșii sunt principii, și principii fiind-că celū d'întăiū dintre soșii, soșulū miticū, sōrele, este celū mai înaltū prințū, încoronatū. Sōrelui iī facū cunună razele sale; miriī pāmîntului, în lipsă de razele sōrelui, închipuiră de a-și încinge capulū cu aurū saū cu metalū care sēmēnă aurului, saū de flori iubitoare. Stăpânirea soșilorū dureză în Rusia câtū timpū ține nunta saū este celū mai multū optū zile, și o rēmășiță cultului mirilorū ca principilorū sēmēnă obiceiulū descoperitū de câții-va ani în Alba, unde unū drapelū de soldați presentaū armele mirilorū ce treceaū, pe când mai marele lorū dădea miresei unū buchetū de flori. Obiceiulū cununii saū ghirlânței nupțiale este popularū aprōpe la tōte popōrele Indo-Europene. În India scimū, că soșulū mergea încoronatū la locuința miresei. În Rusia, că cei doi paranimfi ținū rădicatā pe capulū mirilorū o corōnă metalicā de aurū la cei bogați, poleitā saū de aramă la cei sēraci,²⁾ totū timpulū

¹⁾ Balade populare române de Mironū Pompiliu, Iași, 1870.

²⁾ Cfr. nel primo capitolo di questo libro, l'uso delle antiche spose veneziane.

sânței ceremonii. În Grecia cei doi miri purtau o corónă. La Latini scimă, că se încununa mirésa cu verbine și ierburî culese de ea însăși. Imene își încingea tēemplele cu florile mirositorului magherană. ¹⁾

La cei întâiū creștini amēdoii mirii se încununaū. ²⁾ În obiceiulū europeanū modernū în generalū se încunună numai mirésa ³⁾ singurā și ca și vechile mirese în memoria Sui-dei, închinaū cununa nupțială Dianei; miresele italiene însă închinaū cununa lor nupțială Maicei Domnului, care i-a luatū loculū și îndeplinesce pe lângă femeii cele mai gingașe îndatoriri. ⁴⁾ La Isaiia dănțuesce saū, cum đicū Macedonenii, „când *vin de vrāga arucă zaharomate*,“ în Magarova, în Crușova, Betolia, Vlaho-Clisura, aruncă prin biserică cu strafide, orezū, zaharomate și chiar cu niblibi (nohotū).

La Romāniī din tōte părțile, afară de cofeturī, mai aruncă cu nohotū, stafide și mai cu deosebire alune de pădure, culese de mirésă în điuva de Preobrajēnie (schimbarea la față). ⁵⁾

La Isaiia dănțuesce, de mirésa voesce ca în viața ei casnică să fie ea mai mare decât bărbatulū, atunci trebuie să calce pe mire pe piciorū.

¹⁾ Cfr. Festo, sotto la voce corolla; e Catullo, In Nuptias Juliae et Manli.

²⁾ Jam quidem virgo tradita est, jam corona sponsus jam palmato consularis, jam cyladi pronuba, jam tago Senator honoratur. „— Cfr, pure i vetri del Garucci ove appare lo stesso Gesù Cristo ad incoronare gli sposi

³⁾ Da un disegno presso il Lamarmora, entrambi gli sposi sardi appaiono incoronati.

⁴⁾ Uso di Sinigaglia, nelle Marche — Dalla risposta di Nicolò I papa ai Bulgari, cap. III. presso il Muratori, Antiquitates italicæ, dissertatio vigesima de actibus Mulierum, rilevo come gli sposi bulgari dovessero portar corona e come gli sposi Italiani fossero soliti ad assumere le due corone in chiesa. „ . Post haec autem de Ecclesia aggressi Coronas in capitibus gestant, quae semper in Ecclesia ipsa sunt solitae reservari “ Forse dette corone erano metaliche. Apud Gubernatis.

⁵⁾ De Preobrajēnie se strângū mai multe fete și se ducū la culesū alune. Flăcări și ei mergū la tăiatū nuele; se întâlnescū, fetele ridū, vorbescū, șuguescū și săculețele se umplu de alune. Fetele ducū alunele acasă, alegū fruntea, le cōse într'o tăbăiață și când pālesce sōrele, le mai scōte nițelū de le soresce ș'apoi iar le strānge, că de s'o mărita iarna ea să aibă alune frumoșe de asvêrlitū prin biserică.

La Ruși, mirii grăbescă care de care să pue mai întâiu piciorul pe covor, pentru că se crede că'n casă va stăpâni acela saū acea, care va pune mai întâiu piciorul pe covor. Acéstă credință este încă și la Poloni, după Düringsfeld, că mirésă caută a ingenunchia pe surtucul mirelui pentru a fi ea mai mare 'n casă. La Spaniol și la Italiani încă mirésă caută a-și căpéta întâetatea în timpul cununiei.

La Români din tóte părțile preotul amăgesce pe tineri cu pâne și cu vin. Dimitrie Cantemir ũice: „preotul dá la amêndoi tinerii pâne întinsă 'n miere și gustă de trei ori, ca un ũ semn ũ de iubire și de unire nedespărțită.“

Rênduiala cununiei după molitfelnic ũ așa; că, după ce vin ũ cei logodiți în biserică, avênd ũ lumînări aprinse, preotul ũ tãmâiază cântând ũ psalmul acesta, iar corul ũ ũice la fie-care stih ũ:

Slavă ție Dumneđeul ũ nostru, slavă ție!

Fericiți toți cei ce se tem ũ de Domnul, slavă ție Dumneđeul nostru, slavă ție!

Care umblă 'n căile lui, slavă ție.

Ostenelele ródelor ũ tale vei mânca, slavă ție. . . .

Fericit ũ ești și bine va fi ție, slavă ție. . . .

Muierea ta ca o vie rodită în lăturele casei tale, slavă ție. . . .

Fii tãi ca niște tinere odrasle de mãsln ũ împrejurul mesei tale, slavă ție. . . .

Iatã așa se va bine-cuvînta omul cel ũ ce se teme de Domnul, slavă ție. . . .

Bine-cuvînta-te-va Domnul din Sion, și vei vedé bunătățile Ierusalimului întru tóte ȓilele vieței tale, slavă ție. . . .

Și vei vedé pre fii filor ũ tãi, pace preste Israil ũ, slavă ție. . . .

Deci diaconul ũ ũice: Bine-cuvintéză stăpâne, iar preotul ũ cu glas ũ mare:

Bine-cuvîntatã este împêrăția Tatălui și a Fiului și a Sântului Duh ũ, acum și purerea și în vecii vecilor ũ. Strana. Amin!

Cu pace Domnului să ne rugãm ũ. Pentru pacea de sus ũ și pentru mãntuirea sufletelor ũ nóstre, Domnului să ne rugãm ũ.

Pentru pacea a tótã lumea, și pentru buna stare sântelor ũ lui

Dumnezeu bisericii, și pentru împreunarea tuturor, Domnului să ne rugăm.

Pentru arhiepiscopul nostru (cutare) și pentru cinstita preoție și întru Hristos diaconie, și pentru totu clirosul și norodul, Domnului să ne rugăm!

Pentru robii lui Dumnezeu (cutare) care acum se împreună unul cu altul întru împreunarea nunței și pentru mântuirea lor, Domnului să ne rugăm!

Pentru ca să se bine-cuvinteze nunta, ca și cea din Cana-Galileei, Domnului să ne rugăm!

Pentru ca să se dea lor minte întregă, Domnului. . . .

Pentru ca să se bucure ei de vederea filor și a ficelor, Domnului. . . .

Pentru ca să li se dăruiască lor câștigare de cuconi buni și viața fără prihană, Domnului. . . .

Pentru ca să se dăruiască lor și nouă toate cererile cele către mântuire, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să se izbăvescă ei și noi de totu necazul, mânia și nevoia, Domnului. . . .

Apără, miluiesce, mântuiesce și ne păzesce pre noi Dumnezeule cu darul tău.

Pre prea sânta curată, prea bine-cuvîntata, slăvita stăpâna noastră, de Dumnezeu născătoare și pururea feciôră Marie, cu toți sfinții pomenind'o, pre noi înși-ne și unul pre altul, și totă viața noastră lui Isus Dumnezeu s'o dăm.

Iar preotul, vosglașenia acéstă :

Că ție se cade totă slava, cinstea și închinăciunea Tatălui și Fiului și Sântului Duh, acum și pururea și 'n vecii vecilor. Strana. Amin.

Diaconul: Domnului să ne rugăm!

Preotul dăce rugăciunea acéstă cu glas mare :

Dumnezeul cel pre curat și ziditoriul a totă făptura, carele pentru iubirea ta de ómeni ai prefăcutu cósta strămoșului Adam într'o muere, și i-ai bine cuvîntat pre dînșii și ai dăsu: Cresceți și vă înmulțiți și stăpâniți pămîntul și pre amendoiu i-au arătat un trup prin împreunare; că pentru acésta va lăsa omul pre tatăl și pre mama sa și se va alipi de muerea sa și voru fi amendoiu un trup și pe care i-a împreunat Dumnezeu, omul să nu-i despartă; cela ce ai bine-cu-

vîntatü pre robulü tēü Avram și ai deschisü pintecele Sarei și l'ai făcutü tatä a multorü némurî, pre Isac Revecäi și ai bine-cuvîntatü nascerea și ai împreunatü pe Iacovü cu Rachila și dintr'insulü ai arätatü doi-spre-dece patriarchî, cela ce ai însoțitü lui Iosif pre Asanea și le-ai dăruitü lorü ródă nascerei de pruncî, pre Ifrim și pre Manasie : carele ai primitü pre Zaharia și pre Elisabet, și le-ai arätatü lorü pruncü pre Inainte-mergëtorulü ; cela ce din rädęcina lui Iesei dupä trupü ai crescutü pre pururea fecióra, și dintr'insa te-ai întrupatü și te-ai născutü spre mîntuirea némului omenscü, carele pentru negrăitulü tēü darü și multa bunätate ai venitü în Cana-Galilei și nunta care era acolo o ai bine-cuvîntatü, ca sä arëți că cu voia ta este împreunarea cea dupä lege și nascerea de pruncî dintr'insa : însuți stäpâne prea sante primesce rugăciunea nösträ a robilorü tēi și precum acolo și aice viindü cu starea ta de față cea nevëdütä, bine-cuvîntözä nunta acözta și dä robilorü tēi acestora (cutare) viözä pacinicä, lungime de ñile, minte întrégä, dragoste unulü către altulü întru legätura păcei, seminție întru lungime de ñile, darü de pruncî, cununa cea nevestejitä a slavei. Invrednicesce pre dînșii a-și vedé fiî filorü, păzesce patulü lorü fără bântualä, și le dä lorü din roua cerului de susü și din gräsimea pämintulü ; umple casele lorü de grâu, de vinü și de untü-de-lemnü, și de tötä bunätatea ca sä dea și celorü lipsiți, dăruindü și celorü ce sunt dimpreună cu dînșii töte cererile cele către mäntuire. Cä Dumneđeu milostivü și de ómenî iubitorü ești ! și ție slavä înälțämü, împreună cu celü fără de începutü, alü tēü pärinte, și cu prea sântulü și bunulü și de viață făcëtorulü tēü duhü, acum și pururea și 'n vecii-vecilorü, amin !

Diaconulü : Domnulü sä ne rugämü !

Iar preotulü citește rugăciunea acözta cu glasü mare :

Bine ești cuvîntatü Dómne Dumneđeulü nostru, sänțitorulü nunței cei de tainä și prea curate și putcrulü legei trupesci, păzitorulü nesticăciunii și chivernistorulü celü bunü alü celorü lumesci.

Însuți stäpâne cela ce din începutü ai ziditü pre omü și l'ai pusü pre dînsulü ca pre unü împëratü făpturei, și ai ñisü : Nu este bine sä fie omulü singurü pre pämintü, sä-i facemü lui ajutorü dupä dînsulü, — și luändü una din cóstele lui i-aü pläsmuitü muere, pre care vëđënd'o Adam a ñisü : iatä acnm osü din ósele mele și trupü din trupulü meü ; acözta se va numi muere, că din bărbatulü seü s'a luatü ; pentru acözta va lăsa omulü pre tatälü seü și pre mama sa și se va lipi de muierea sa și vorü fi amëndouî unü trupü, și pre care Dumneđeu i-a

împreună omul să nu-î despartă; și acum Dómnne Dumneđeulú nostru trámete darulú téeu celú cerescú preste robii téeu aceștia (cutare), și dá feciórei aceștia întru tóte să se plece bărbatului și robului téeu acestuia, să fie capú muierei ca să viețuiască după voia ta. Bine-cuvintéză-î pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru, precum aí bine cuvintatú pre Avram și pre Sara, bine-cuvintéză-î pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru, precum aí bine-cuvintatú pre Isacú și pre Rebeca; bine-cuvintéză-î pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru, precum aí bine-cuvintatú pre Iacob și pre toți patriarhii, bine-cuvintéză-î pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru, precum aí bine-cuvintatú pre Iosif și pre Aseneta. Bine-cuvintéză-î pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru, precum aí bine-cuvintatú pre Moise și pe Sephora; bine-cuvintéză-î pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru, precum aí bine-cuvintatú pre Ióchim și pre Ana; bine-cuvintéză-î pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru precum aí bine-cuvintatú pre Zaharia și pre Elisabeta; păzesce-î pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru, precum aí păzítú pre Noe în corabie; păzesce-î pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru precum aí păzítú pe Iona în pântecetele chitului; păzesce-î pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru precum aí păzítú de focú pre sfinții trei tineri trimiténdu-le lorú roua din Cerú și să vie preste dínșii bucuria aceia care a avutú fericita Elena când a aflatú cinstita cruce; adu-ți aminte de dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru precum ți-ai adusú aminte de Enoh, de Sim și de Ihe; adu-ți aminte de dínșii, Dómnne Dumneđeulú nostru, precum ți-ai adusú aminte de sfinții téeu 40 de mucenici, trimețéndú de aurú cununí din Cerú; adu-ți aminte, Dómnne Dumneđeule și de părinții lorú cari i-au hránitú pentru că rugăciunile părinților întăresc temeliele caselorú. Adu-ți aminte Dómnne Dumneđeulú nostru și de robii téeu acești nuntașii cari s'au adunatú la acéstă veselie.

Adu-ți aminte Dómnne Dumneđeulú nostru de robulú téeu (cutare) și de róba ta (cutare) și-î bine-cuvintéză pre dínșii! Dă-le lor ródă pântecelui, prunci buni, o întocmire în gândú sufletelorú și trupurilorú, înalță-î pre dínșii ca cedri Libanului, ca o vie odrăslită, dá-le lorú sémínță de spicú, că tótă îndestularea avéndú să sporéscă spre totú lucrulú bunú și bine plăcutú ție și să vadă pre fiú filorú séei, ca niște mládiți tineri de măslini împrejurulú mesei lorú: și bine plăcéndú înaintea ta să strălucéscă ca luminătoriii pre cerú întru tine, Domnulú nostru, că împreună cu tine este slava și puterea, cinstea și închináciunea părintelui téeu celui fără începutú și duhulú téeu celui de viață făcétorú, acum și'n pururea și'n vecii vecilorú, amin!

Diaconulú: Domnulú să ne rugámú!

Preotulŭ Ńice rugăciunea acésta cu glasŭ mare :

DumneŃeulŭ celŭ sântŭ, carele din tărîna ai ziditŭ pre omŭ, Ńi din cósta lui i-ai ziditŭ muere, Ńi o ai împreunată lui ajutorŭ după dînsulŭ că așa aŭ plăcutŭ slavei tale, să nu fie omulŭ singurŭ pre pămîntŭ, însuŃi Ńi acum stăpâne trimite mâna ta din sântulŭ tĕu locașŭ Ńi împreunézá pre robulŭ tĕu Ńi pre róba ta pentru că dela tine se împreunézá bărbatulŭ cu muierea, împreunézá-i pre dînșii întru împreunarea gândului, încununézá-i într'unŭ trupŭ, dăruése-le lorŭ róda pântecelui, căștigare de prunci bunŭ.

Că a ta este stăpânirea Ńi a ta este împĕrăŃia, puterea Ńi slava a Tatălui Ńi a Fiului Ńi a sântului Duhŭ, acum Ńi pururea Ńi în vecii vecilorŭ, amin.

După acésta, luândŭ preotulŭ cununele Ńi făcĕndŭ cu dînselle chipulŭ crucei întăiŭ la mire, Ńice de trei orŭ :

Cunune-se robulŭ lui DumneŃeŭ (cutare) cu róba lui DumneŃeŭ (cutare), în numele Tatălui ș'alŭ Fiului ș'alŭ sântului Duhŭ; sĕrutândŭ mirele cununa fi pune preotulŭ pe capŭ; asemenea se face Ńi la mirésă, Ńicĕndŭ de trei orŭ.

Cunune-se róba lui DumneŃeŭ (cutare) cu robulŭ lui DumneŃeŭ (cutare), în numele Tatălui ș'alŭ Fiului ș'alŭ sântului Duhŭ!

Deci fi bine-cuvintézá preotulŭ de trei orŭ Ńicĕndŭ. Dómnne DumneŃeulŭ nostru, cu slavă Ńi cu cinste fi încununézá pre dînșii! Apoi prochimenulŭ apostolului glas 8.

Pus'ai pre capetele lorŭ cunună de pietre scumpe, stih.

ViaŃă aŭ cerutŭ de la tine Ńi le-ai datŭ lorŭ.

Din cartea cea către Efesenŭ, a sântului apostolŭ Pavelŭ cetirea.

FraŃilorŭ! mulŃămiŃi pururea pentru tóte întru numele Domnului nostru Isus Hristos, lui DumneŃeŭ Ńi tatălui, smerindu-vĕ unulŭ altuia întru frica lui DumneŃeŭ. Pentru că barbatulŭ este capŭ muierii precum Ńi Hristos capŭ bisericei, Ńi acésta este mântuitorulŭ trupului. Ci precum se plĕcă biserica lui DumneŃeŭ așa Ńi muerile bărbaŃilorŭ sei întru tóte. BărbaŃilorŭ, iubiŃi-vĕ muierile vóstre, precum Ńi Hristos a iubitŭ biserica Ńi pre sine s'a datŭ pentru dînsa, ca pre ea să o sântéscă, curăŃind'o cu spĕlare de apă bine-cuvintată ca să o puie înainte pre ea lui-șŭ slăvită biserică ne-avĕndŭ închinăciune nici prihană saŭ altŭ ceva de acestŭ-felŭ, ci ca să fie sântă Ńi fără de prihană.

Așa suntŭ datorŭ bărbaŃii să-și iubéscă muierile séle ca Ńi trupurile séle; celŭ ce-și iubése muierea sa pre sine se iubése, că nimenŭ

nici o-dată nu ș'au urfîtu trupulū sēū, ci-lū hrănece și-lū încăldece pre elū, ca și Hristos biserica, că mădulări suntemū trupulū lui, din carnea lui și din ósele lui. Pentru acēsta va lasa omulū pre tată sēū și mamăsa și se va alipi de muerea sa și vorū fi doi unū trupū. Taīna acēsta mare este; iară eū dīcū de Hristos și de biserica.

Decī dară și voi unulū fiesce carele așa să-și iubescă muierea sa ca și pre sine, iară muierea să se témă de bărbatū.

Aleluia glasū alū 6-lea

Tu Dómne ne veī păzi și ne veī apăra :

Evangelhia de la Ioan cetirea.

În vremea aceia nunta s'a făcut în Cana Galilei și era muma lui Isus acolo, și a fostū chematū și Isus cu ucenicii lui la nuntă și sffirsindu-se vinulū aū dīsū muma lui Isus către dīnsulū : Vinū n'au!

Dīs'a ei Isus . Ce este mie și ție muere, încă n'a venitū cēsulū meū.

Dīs'au muma lui slugilorū : Ori ce va dīce vouē să faceți. Și erau acolo șese vase de piatră puse după curățēna jidovilorū, în care încāpeaū câte douē sau trei vedre.

Dīs'a lorū Isus : Umpleți vasele de apă ! și le-aū umplut până susū și aū dīsū lorū : Scóteți acum și aduceți nunulū ; și aū adusū. Și dacă a gustatū nunulū apa ce se făcuse vinū (și nu scia de unde este, iară slugele cari turnase apa scia), a strigatū pe ginere nunulū și i-a dīsū lui : Totū omulū întāiū vinulū celū bunū pune și dacă se îmbatā atuncea celū mai prostū ; iară tu ai ținutū vinulū celū mai bunū până acuma. Acēsta a făcutū începătura semnelorū Isus în Cana Galilei, și s'a arētatū slava sa, și aū cređutū într'īnsulū ucenicii lui.

Diaconulū : Să dīcemū toți din totū sufletulū și din totū cugețulū nostru să dīcemū. Dómne a totū ținitorule, Dumneđeulū părinților noștri, rugāmu-ne ție, auđi-ne și ne miluesce.

Incā ne rugāmū pentru mila, pacea, sănētatea, mântuirea, paza, iertarea și lāsarea păcatelorū robilorū tēi (cutari).

Incā ne rugāmū pentru norodulū ce stā înainte în sânta casa acēsta, pentru sănētatea și pentru mântuirea lorū.

Incā ne rugāmū pentru toți frații și pentru toți ortodocșii hristiani, pentru sănētatea și pentru mântuirea lorū.

Vosglășenie.

Că milostivū și iubitorū de ómeni Dumneđeū ești și ție slavā înăl-

țămă, Tatălui și Fiului și sântului Duhă, acumă și pururea și în vecii veciloră, amin.

Diaconulă :

Domnului să ne rugămă!

Preotulă ȓice rugăciunea acésta:

Dómne Dumneȓeulă nostru carele întru purtareă ta de grijă cea de mântuire, ai învrednicitū în Cana Galileii a aréta nunță cinstită prin venirea ta însuți și acum pre robii tēi aceștia (cutare) pre care bine ai voitū a se împreuna unulū cu altulū în pace și într'unū gândū fi păzesce, nunta lorū cinstită o arată, patulū lorū nespurcatū flū feresce, viața lorū cea dimpreună fără prihană a-și petrece, bine-voesce, și-i învrednicesce pre dînșii să ajungă întru bêtrânețe, cu inimă curată făcêndū poruncile tale, că tu ești Dumneȓeulă nostru, Dumneȓeū carele, miluesci și mântuesci, și ție slavă înălțămū împreună cu celū fără de încêputū alū tēu părinte, și cu prea sântulū și bunulū de viață făcêtorulū tēu Duhă, acum și pururea și 'n vecii veciloră: Strana: Amin!

Diaconulă :

Apără, mântuesce, miluesce și ne păzesce pre noi Dumneȓeule cu darulū tēu; ȓiua toată desêvêrșit sfântă, cu pace și fără de păcatū, la Domnului să ceremū. Ângerū de pace credinciosū, îndreptătorū, păȓitorulū sufletelorū și trupurilorū nōstre la Domnului să ceremū! milă și ertare de păcate și de greșelile nōstre la dînsulū să ceremū

Cele bune și de folosū sufletelorū nōstre, și de împăcarea lumii, la dînsulū să ceremū!

Cealaltă vreme a vieței nōstre în pace și întru pocăință vomū sêvêrși, la Domnului să ceremū.

Sfîrșitū hristianescū vieței nōstre fără de patmă, nerușinatū, cu pace, și rêsponsū bunū la înfricoșatulū județū alū lui Hristosū, la Domnului să ceremū.

Impreunarea credinței și împărtășirea sântului Duhă cerșindū, pre noi înșine și unulū pre altulū, și tótă viața nōstră lui Hristosū Dumneȓeū să o dămū, ție Dómne.

Vosglașenie.

Și ne învrednicesce pre noi stăpâne cu îndrăznire fără osîndă a cuteza și a te chema pre tine Dumneȓeulă celū cerescū tatălū și a ȓice ómenii: Tatălū nostru.

Că a ta este împărăția, puterea și slava a Tatălui și a Fiului și a sântului Duh, acum și pururea și 'n vecii vecilor amin!

Preotul: pace tuturilor, capetele vóstre Domnului să le plecați

Deci aducú paharulú celú de obște de-lú bine-cuvintéză. preotulú đicéndú rugáciunea acésta.

Diaconulú: Domnuluiú să ne rugámú! și

Preotulú đice: Dumneđeule! cela ce tóte le-ai făcutú, cu tária ta, și ai întáritú lumea și ai infrumusețatú cununa tutórorú celorú făcute de tine, și acestú paharú de obște ce l'ai datú celora ce se împreună spre împreunarea nunței, binecuvintéză-lú cu binecuvintare duhovnicéscă, că s'a binecuvintatú numele téeú, și s'a proslávitú împărăția ta, a Tatálui și a Fiului și a sântului Duh, acum și pururea și'n vecii vecilorú amin!

După aceia luándú preotulú paharulú în mână le dá lorú de gustá de trei orí întâiú barbatuluiú apoi muieréi. Și índată luándú támáitórea începe a támíia ínjururú tetrapodului, íncunjurándú cu ceí cununați de trei orí:

„Isaia dánțuesce, fecióra a avutú în pánțele și a născutú fiú pre Emanulú, pre Dumneđeú și omulú, răsáritulú este numele lui, pre carele slávindu-lú pre fecióra o fericimú “ Altú troparú.

Sfinților mucenici carele bine v'ați nevoitú și v'ați íncunutatú, rugáți-vé Domnuluiú să se miluiască sufletele nóstre. Slavá ție Hristóse Dumneđeule! Lauda apostolilorú și bucuria ucenicilorú, a cărorá propověuire este treimea cea de-o ființă.

După aceia íea cununele đicéndú: Măritú să fií mire ca Avraam și binecuvintatú să fií ca Isac, și să te ínmulțescí ca Iacob, umblándú în pace și lucrándú íntu dreptate poroncile lui Dumneđeú.

La mirésă iarășí đice: Și tu mirésă măritá să fií ca Sara, să te veselescí ca Rebeca, să te ínmulțescí ca Rachila, veselíndu-te cu bárbatulú téeú, pázindú hotarele legí, că așa a bine-voitú Dumneđeú.

Deci Diaconulú: Domnuluiú să ne rugámú!

Dumneđeule, Dumneđeulú nostru, care ai venitú în Cana Galileií și nunta care era acolo o ai binecuvintatú, binecuvintéză și pre robii tói aceștia care cu alegerea ta s'au împreunatú, íntu împreunarea nunței. Bine-cuvintéză íntările și eșirile lorú, ínmulțesce íntu bunătăți viața lorú, primesce cununile lorú íntu împărăția ta, nespurcați, fără prihaná și neasupriți, pázindu-í în vecii vecilorú.

Preotul: Pace tuturilor! Capetele vóstre Domnului să le plecați.

Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, Treime cea întru totu sântă și de o ființă, și începătoare de viață, o Dumneđeire și o împărăție să vă bine-cuvinteze pre voi; să vă dea vouă lungimi de viață, prunci buni, sporire vieței și credinței, și să vă umple pre voi de tóte bunătățile cele de pe pământ, și să vă învrednicescă pre voi desfătării bunătăților celor fágăduite; pentru rugăciunile santei născătoare de Dumneđe și ale tuturilor sânților, amin!

După aceia făcându-li-se orații și sêrutându-se între dînși, face preotul opustă desêvêrsit.

Cela ce cu venirea sa în Cana Galileii a arêtat cinstita nuntă: Hristos adevêratul Dumneđeul nostru, pentru rugăciunile prea curatei maicei sale, ale sânților, slăviților și întru totu lăudaților apostoli, ale sânților de Dumneđe încununaților, și întocmai cu apostolii împărăților Constantin și Elena, ale sântului marele mucenic Procopie, și ale tuturilor sânților să ne miluiască și să ne mântuiască pre noi ca un bun și iubitor de ómeni.

După ce s'a sfîrșit cununia preotul îi felicită, urându-le mulți ani fericiți și apoi îi întreabă, că ce hram ar vrea să prăznuiască. Mirii își aleg pe sântul Gheorghe, Nicolae și mai ales pe sântul Spiridon. Mirii se îndatoresc, că de ziua sântului aceluia, ce și l'a ales au să-i trimetă de decusêra litie și a doua zi au să se ducă la biserică să ducă sântului luminare și leturghie și de le-a ajuta Dumneđe să mERGă cu spor și isvor vor duce și blid. Același lucru îl găsim la Romani, unde fie-care sat, și fie-care casă, până chiar și fie-care colibă își avea deul lui protector (Lari și Penatii), pe cari-i invoca Romanul în rugăciunile sale și căruia-i făcea jertfă.

În Oltenia, când mirii vrea să iasă din biserică, le închide ușa, ducându că-i închisă cu cheie de aur, de argint sau de aramă și nu le dă drumul să iasă până ce cumnatul de generică nu le dă darul.

10. După cununie.

În Oltenia, după eșirea din biserică, mirele se aruncă pe cal și în góna cea mai mare fuge acasă de se pitulă. Când nunta vine de la biserică ómenii cu cofe pline cu apă s'a-ținú în cale și mirele său nunulú trebue să pue în fie-care cofă după cât flú lasă inima. Nunta de la biserică merge deadreptulú la curtea din satú, fie arendașu său stěpánú veșnicú. Nuntașii staú josú în ogradá, iar nunulú cu vornicelulú cerú intrarea la boeri.

Intrândú în casă, după ce a datú norocú bunú și sárutá mâna boerilorú și pe față și pe dosú, ducěnd'o în urmă la frunte, după cum e obiceiulú țěranulú și, după ce-í rógă să nu bñnuiascá de îndrăsnělá, îi întrébá de primescú pe miri. În deobște stěpánii đicú bucurosú, bucurosú și nu numai pe miri dar și nunii și druștele și din gospodari cât o avea încăpere; atunci nunulú iese în capulú scărei și strigá: „Hei finule și finá, vreaú stěpánii să vė vadá de sunteți buní de prășitú și de seceratú, atunci mirii intrá cu druștele, cu câți-va dintre fruntași, c'o pereche de lăutari, iar cea-laltá pereche de lăutari cu parte din rudenii și din nuntași rămánú de jocú în curte.

Stěpána casei cinstesce pe miri și pe nunii și de se 'n-těmplá vr'unú moșú bėtránú, bėtránú, stěpána nu-lú trece cu vederea. de vreme ce bėtránețea are cinstea ei, ca una ce a vėđutú multe, a auđitú multe și care scie multe. Stěpána trece'n urmă garafa și paharulú jupánesei casei, de cinstesce pe nuntași dearěndulú, cari și ei aú garafa lorú cu rachiú. Mirele ține paharulú în mâna drěptá, ce-o pórtá invělitá într'o basma roșie, vornicelulú tórná 'n paharú și mirele cinstesce întâiú la stěpánú apoi la stăpáná, care măcar gustá. Nunulú în urmă cere să cinstescá curtenii. Când pe stěpánú flú ajunge voe buná și mai alesú de-sú veselí, când

cinstesce la mire îi ȃice: „poftimŭ, jupâne mire, cinstesce de a binele, ca sã vȃdŭ cãtŭ de dragã ȃi-ı mirȃsa,“ Ńi totŭ aŃa face Ńi miresei, ce gustã numai cãte puȃinŭ, fãcȃndŭ mulȃtime de strãmbãturı; „dar aŃa ȃi-ı de dragŭ mirele?“ îi ȃicŭ stȃpãniı. De o vȃdŭ însã cã nu pȃte Ńi nu pȃte bea atunci o lasã.

Nu rarŭ se vede poruncindŭ stȃpãnulŭ scripcarilorŭ sã mai tragã din arcuŃu Ńi ei, prindȃndu-se în horã deavalma cu nuntaŃii, se facŭ unŭ chefŭ Ńi o voe bunã.

Stȃpãnulŭ face atunci țidulã la crãŃmã de o vadrã sau douȃ de rachiŭ, pe care o dã în mãna mirelui, plãtindŭ acuma colacii dinaintea nunȃii.

Lãutarulŭ nici elŭ nu-ı uitatŭ, stȃpãnu-ı svãrle bacŃiŃu în paharŭ, sau i-lŭ slobȃde în scripcã.

Dupã ce nuntaŃii mulȃtimescŭ stȃpãnului de cinste se îndrȃptã cãtre casa mirelui, unde ajungȃndŭ din ómeniı casei îi întȃmpinã cu vr'o douȃ cofe de apã Ńi le varsã înaintea piciórelorŭ railorŭ sau a boilerŭ, ca sã le mȃrgã în cãsnicie cu bine Ńi cu abondȃntã.

La Istrieni „înainte merge muzica, îndatã dupã dınŃii mirȃsa între doi vorniceı; faȃa ei e pe jumȃtate acoperitã; de pe capŭ spãnzurã nenumȃrate cordele, dupã dınsa, îmbrãcate'n haine de sȃrbãtȃre merge între douȃ druŃte mirele; iar la cȃdã tȃte nȃmurile Ńi poftiȃii. Dupã ceremonia bisericȃscã se ducŭ toȃi în casa mirelui sau a miresei, pentru a se pune la masã.

„Miresei îi ese înainte sócra cu unŭ copilŭ Ńi cu o coŃarcã plinã cu fructe, cu grãne; mirȃsa ia mai 'ıntãiu din coŃarcã Ńi aruncã dupã dınsa totŭ conȃinutulŭ ei.“ 1)

La casa mirelui dupã cununie.

În judeȃulŭ Mehedinȃi, dupã eŃirea din bisericã, mirele se aruncã pe calŭ Ńi fuge acasã, de se pitulã.

1) Istrien, Historische, geographische, und statistische Darstellung der Istri-schen Halbinsel.

La casa mirelui sócra cea mare a aşternutū lăvicerū, scórţă din fundulū casei peste pragū şi până ce trece afară şi peste pragulū tindei. De-î glodū afară, punū pae sub lăvicerū.

În partea muntelui mirésa se scobórá de pe calū în pólele sócrei; iar pe unde mirele o cobórá din carū, une orî se preface, că n'o vrea şi în locū de a o lăsa binişorū, o trântesce josū; iar sócra din pragulū tindei o întâmpină cu asprime, că cine-î, de unde-î şi ce caută la ea: „până acuma amū fostū fiica cutăruia, dar de acuma înainte sunt a dumi-tale; ¹⁾ şi 'n vreme ce sócra măi schimbă cu nora câte-va cuvinte, lăutariî cântă:

Sócră, sócră
Pómă acrá
De te-ai cóce
Cătū te-ai cóce
Dulce nu te măi poţi face.
De te-ai cóce unū anū ş'o vară
Totū eşti acrá şi amară.
De te-ai cóce câtū te-ai cóce
Ca mămuca nu te-î face.

În jud. Rômnicu-Saratū sócra aruncă unū frăū pe capulū miresei ş'o dă în mâna unui flăcăū, care o duce la puţ saū la izvorū, fiindū urmaşi de către nuntaşi; iar după ce

¹⁾ Cum primesce sócra pe noră, apud Gubernatis: „Quando la brigata giunge alla casa dello sposo trova chiusa la porta; la nuora picchia tre volte, al terzo picchio si apre, e in sulla soglia si affaccia la suocera burbera nel volto, colla mestola appesa alla cintura, e comincia questo dialogo con la nuora — Che cosa volete? — Entrare in vostra casa e obbedirvi in quanto vi piaccia di comandarmi — Eh! Voi altre ragazze leggiere e capricciose ben altro avete in capoche l'assetto della casa. — Lasciatemi provare e vedrete. — Ma qui si tratta di pascolare e mugnere gli armenti, di tagliare il fieno e lavorare i campi. Ed io taglierò il fieno lavorerò i campi. Di alzarsi la prima e coricarsi l'ultima perchè la vecchia suocera possa alzarsi l'ultima e coricarsi la prima — Ed io farò anche questo. Ma voi verrete meno stante fatiche. — Iddio e vostro figho mi aiuteranno “ A queste affettuose parole, la suocera smette l'aria burbera e stungendosi amorevolmente fra le braccia la nuora: — Vieni, figlia mia, lo dice, vieni e possa tu non mai scordarti delle fatte promesse. Poi, levandosi la mestola dalla cintura, la consegna alla sposa che da quell'istante fa gli onori della casa e invita tutta la compagnia a prender posto al banchetto di nozze.“ Usi nuziali, pag. 195.

mirésă umple găléta cu apă, flăcăulă o duce acasă totă de frăă.

În Muntenia, Oltenia, Dobrogiă și Transilvania aprăpe pretutindenă, mirésă dă de spălată pe mână mai întâiă nunulă ș'apoi socrulă; și în vreme ce mirésă le tórănă, câte-ună pehlivană de băiată se alătură pe la spate și zmac pe mânele nunulă cu niște tărâte, huște saă chiar cenușă.

După ce nunulă s'a spălată, vornicelulă îi întinde pe mână ștergară ca dară de la mirésă. După nună vine rëndulă socrulă; elă se păzesce, câtă se păzesce, dar n'are încotro; rară, rară se întâmplă să scape nepăcălită. La urma urmei e nevoită să le făgăduiască o oca saă două de vină numai să se mai astêmpere. După ce s'a spălată și socrulă, îi dă și lui ștergară, iar mirésă le sêrută mână.

În Albantchioi mama mirelă, când vede c'a intrată nunta 'n ogradă, le légă crucișă cu batiste pe fetele ce-să față.

În Oltenia sócra în locă de a eși întră 'ntêmpinarea miresei, se pitulă ca nu cum-va să se strîmbe nora la ea, temându-se c'a muri.

În Zeferchioi (Dobr.) sócra ese înaintea mirelă c'o strachină de făină, în care staă înfipte vr'o câte-va lumînări.

În Pecineaga, Cerna, Rachel și la Români din Cataloi, lumînările aprinse le înfigă într'ună colacă.

La Greci mirésă este stropită cu apă sfințită și atinge foculă sântă. ¹⁾

Desaubry đice, că unulă dintre patrimi presenta miresei o torță de bradă aprinsă ²⁾ și apă ³⁾, pofindu-o să pue mână. Acésta era pentru a o curăți saă mai bine pentru

¹⁾ Ignem undamque jugalem (Valer. Flaccus, Argonaut. VIII 245). apud Fustel de Coulanges. Paris 1886.

²⁾ Varr. L. L. V. 61—Non. Marcell. v. fax

³⁾ Varr. ib —Serv. in Aen. IV 167.

a-î vesti, că de acum înainte ea se va bucura în comună cu bărbatulul său de foc și de apă, adică de viață. ¹⁾

În Dobrogea prin satele Luncașița, Jâjâla, Vărsătura, Carcalin, ese înainte miresei cu două pâni, pe cari i le pune subsuoră; iar în mână-i dă o garafă cu rachiu. Totu în Dobrogea două fete, ținându în mână luminări aprinse. jocu înainte mirelui.

În Moldova sócra stropesce pe mire cu agheazmă și-lu sémână cu pâne, iarăși obiceiul romanu (aqua et igni). După Düringsfeld la Spaniol și la Francezi este același obicei. Acestu obicei de întempină pe miri cu pâne și sare se găsesce la Români din tóte părțile. ⁽²⁾ Pe lângă pâne și sare mai ese înainte mirilor cu miere și untu, ȃicându:

Eu vė dau pâne, miere și untu,
Dumneđu să vė dea dulceșile de pe pămintu.

Mirėsa iea cu degetul untu, și unge ușorul uși mai întâiu la pragul de susu, apoi la celu de josu, în urmă în drėpta și în stânga. Acestu obicei era și la Romani, după cum se vede în Plinius, ca mirėsa să ungă ușorul cu grăsimi de porc și de lup.

„Aci se observă unu usu, ce ne aduce aminte o datină veche romănescă. Când adică s'a scoborit mirėsa de pe cal și voesce să trecă pragul i se dă untu și miere, cu care unge ușa, voind să ȃică, că blăndeșea și iubirea să însoțescă intrarea ei.“ ³⁾

„Ajungându la casa mirelui, când intră, i-se dă untu

¹⁾ Plut. Quaest. rom p. 70—Paul ap. Fest v. facem.

²⁾ Români așa au apucat din străbuni, de a eși tot-deauna înainte Domnului cu pâne, cu vin și cu sare. Acestu obicei flă pomenesce V. Alecsandri.

Ca la domnu cu pâni și sare
Voră eși vouă înainte.

³⁾ Dora D'Istria, Obiceiurile la Români din Grecia.

cu care unge partea superioară a porții, și lână pe care o răs-pândesce în semn de abundență și noroc, ce aduce.“¹⁾

„Apropiindu-se acum mirésa către pragul casei, agață niște fâșii frumoșe de lână pe ușă și unge ușorul cu untură de lupș saș de porcș, cređendș că prin ungerea acésta se îndepărtéază fermecăturile și se oprescș relele de către acea-casă.“²⁾

Pe nuntași în cele mai multe locuri, bucătărița-î întim pină c'o cofă de apă într'o mână și c'unș smocș de stebles de busuřocș în alta.

Prin Dobrogea câte una din trepădătore se iea după nuntași cu câte o mână de țaină, ba încă chiar cu pléftura și spēlătorulș, de mai facș hazș cei ómenș.

La Latini se punea unș jugș pe gâtulș celorș logodiți pentru a le aréta că căsătoria este unș felș de jugș, și dea-colo se đice că a luatș numele de conjugium.

În jud. Rômnicu-Săratș sócra-î pune mireseș pe capș unș frău de calș și așa caută a o trage în casă, cređendș c'atunci nora-î va avé norocș la vite și va fi supusă bărbatului ca și calului. Din flăcăi daș năvală dór ar poté smulge lăicerulș de pe pragș, iar sócra nu-î póte astimpěra decât cu vr'o oca de vinș.

În Dobrogea sócra-î prinde pe miri c'unș brăuș. Pe aiurea o trage pe mirésă cu vatală, ca să-î mérgă țesutulș cu sporș. În Oltenia sócra-î prinde pe miri c'unș colanș cu pafale, iar prin jud. Tecuciș, Tutova și Putna îi apucă de gâtș c'unș peșchirș.

În Dobrogea, în jud. Ialomița și Brăila mirésa nu se dá virită 'n casă, până ce socru-sěu n'o dărucesce cu ce-lș lasă inima.

De ómenilorș li se pare, că nu-î de ajunsș strigă: „ ș'unș

¹⁾ Caragean. Convorbiri literare, an. II. Obiceiurile la Macedoneni.

²⁾ Pln. cartea 28. Serv. la Virg. Eneida, IV, 466.

boă, orî unŭ calŭ, că de nu dai, lupulŭ să Ńi-i mănânce, Ńi ce a mai rămasŭ să iea Turciŭ Ńi Greciŭ“ ; când Ńi vine Ńi sócreŭ rëndulŭ Ńi ea încă o dăruesce c'unŭ răschitorŭ, cu o furcă, cu o cociorvă saŭ cu nisce chirosteŭ, Ńi când Ńi dă lucru 'n mână Ńi mai trage Ńi o palmă.

În Moldova de susŭ sócra cea mare, afară numai dóră de-ŭ slăbănógă, o umflă pe mirésă 'n brațe ca pe unŭ copilŭ o sêrută pe amêndoŭ obrajiŭ Ńi-ŭ đice: „casa mea Ńi masa de ađi înainte sunt Ńi ale tale, iar tu draga mameŭ să fii bună, cu minte ș'ascultătóre ;“ apoi vêrînd'o 'n casă, o pune 'n fundulŭ caseŭ pe unŭ cojocŭ ¹⁾ cu blana 'n susŭ, đicêndu-ŭ totŭ nună mare Ńi cumêtră mare Ńi totŭ în capŭ de masă să stai.

Mirele când dă Ńi elŭ să intre 'n casă, vr'o câțŭ-va flăcăŭ Ńi dau vr'o doŭ pumnŭ din fugă Ńi de nu-ŭ repede la piciorŭ ilŭ coșasce de bătaie, că de ce a eșitŭ din numêrulŭ lorŭ.

În Moldova, Muntenia Ńi Dobrogea, când mirésa intră 'n casă câte-va neveste se ațînŭ la gura hornulŭ ca nu cum-va să se uite mirésa în cuptorŭ, cređêndu-se că atunci móre sócra. De mirésa însă-ŭ șirétă totŭ se plécă Ńi măcar printre femeŭ ca printre degete să zărêscă vatră.

În Muntenia nu se cade să se uite 'n vatră, căci atunci cuvîntulŭ femeŭ înaintea bărbatulŭ nu va fi ținutŭ la nici o sémă ca Ńi cenușa din vatră.

În Oltenia însă din potrivă trebuie să se uite în vatră numai decât de voesce să aibă copil frumosŭ.—Mirésa intrândŭ în casă unge cu miere părețŭ în patru părțŭ.

De-ŭ așa vrerea mirelŭ o iea pe mirésă în brațe Ńi bi-

¹⁾ Marienescu, Cult. păg. creșt. Pielea de óie sacrificată s'a pusŭ pe douê scaune lângă o laltă Ńi tinerŭ aŭ șeđutŭ pe piele, ce însemnă că mirésa are să gătêscă bărbatulŭ cele ce-ŭ sunt de lipsă-ŭ din lâna de óie, adică să tórcă Ńi să țese: Paul D. p. 114. In pelle lanato novo nupto considerare solet, quod testetur lanificii officium se praestaturam viro. Plut. Q. R. 31. Preller. p. 586. Tot asemenea đice Ńi Bojinca Damaschin, Ant rom.

nișorū o rădică în sus ș'o dă cu capu'n grindă, ca să prindă la minte.

În Dobrogea mirele face cruce 'n ușă cu cuțitulū, de-o pecetluesce, ca nu cum-va să amestece farmicele și drăciele și să-î fure nevasta.

Mama de obiceiū le dă 'n mână o pâne ș'unū cuțitū dicându-le: „iată dragiū mamiū, aveți în mâna vōstră pânea și cuțitulū, și cum vē va plăcea așa veți tăia-o și cum veți așterne așa veți dormi.“

În Pufesci, în Domnesci, le dă mirilorū unū oū rēscoptū, de-lū mănâncă cu aculū, că să fie economi; și cum trage pu-lulū la cloșcă așa să tragă ei la casă.

În jud. Brăila le dă mirilorū să guste miere, ca să tragă cu dragoste unulū la altulū; același obiceiū se găsesce și la Sērbī, după Düringsfeld.

În Oltenia, după ce aū venitū de la cununie, așternū în mijloculū casei unū lăicerū, așaḃă pe elū o șea și mirēsa tre-bue să stea pe ea; mai punū lângă ea unū restetū, iar în brațe-ī daū unū copilū frumosū, ca de așa copii să-ī facă Dumneḃeū parte.

În Dobrogea le dă mirilorū să rupă unū colacū. Totū asemenea și în Oltenia și în jud. Argeșū, când pregătescū copturile, sócra cea mare împletēsc unū colacū frumosū, în-fige în elū o bucată de francū și-lū pune la coptū.

Iar în vreme ce miriī īsū la cununie sócra cu cumna-tele gătescū colaculū,¹⁾ legându-lū cu panglici și înfășurându-lū cu flori și cu petelă. În mijlocū īī așaḃă struțū de bu-suōcū, în crenguțele căruia înfigū strafide și mai punū sare și alte celea; iar pe deasupra ilū acoperă cu unū barizū.

¹⁾ Fest. p. 310. Strues genera hborum, sunt digitorum conjكتورum non dissimula, qui superiecto panicula in transversum, continentur. Strues e pâne împletitā una peste alta. La Paul Diac p. 222 pânī de sacrificiū se numescū glomi, glomera, ca niște gheme. La Varro și Pliniū 28, 12, niște pânī și turte rotunde se numescū pastilli, la Greci τροχίσκος și fereta din farcari, farctum. Rosbach p. 48.

După ce aū venitū miriī de la cununie sócra le pune dinainte colaculū, Ńicēndu-le: „iea acum, dragiū mamei, să vedemū cui iī stā noroculū în bani?”

Mirele rădică barizulū de pe colacū; toți flū privescū cu dragū câtu-i de frumosū împodobitū. Mirele-lū iea c'o mânā și-lū întinde miresei, ce ca parte femeiască, ce nu se pôte pune de-o potrivā cu bărbatulū, flū prinde cu amēdouē și trāgēndu-lū fie-care la sineși flū rupū, căutāndū în urmă, în bucata căruia s'a nimeritū noroculū și'n urmă gustā fie-care din miri din bucata cu parale. ¹⁾

În unele sate, după ce aū venitū miriī de la biserică, mergū înainte icónelorū, ²⁾ unde se 'nchinā pentru a mulțumi lui Dumneđeū, că s'aū vēđutū cununatī, adecā omū cu casa sa și în rēndū cu lumea.

În jud. Tecuci într'o odăiță aședā pe masă nuna cea mare pāne, ³⁾ sare, zahărū, strafide, roșcove și alte bună-

¹⁾ Plutarque, Solon 20; Praec. Conjug., I même usage chez les macédoniens. Quint Curce VIII. 16. Iussit affari patrio more panem; hoc erat apud Macedones sanctissimum coemtium pignus quem divisum gladio uterque ghi babat. — Plin. Hist. nat. XVIII, 3, 10: in sacris nihil religiosius confarreationis vinculo erat, novaeque nuptae farreum praeferebant Denys d'Halicarn. II, 35; ἐκάλουν, τοὺς ἱερὸς γάμους φάρρακία ἀπὸ τῆς κοινωνίας τοῦ φάρρὸς. Tacite Ann. IV, 16 11, 26.—27. Juvenal X, 329—336. Servius, ad Aen. IV 103, ad Georg I, 31.

²⁾ Gaius I, 110—112. Ulpian 9. Digeste XXIII, 1. Chez les Etrusques aussi le mariage s'accomplissait par un sacrifice (Varron de re rust. II, 4). Même usages chez les anciens Hindous (Lois de Manou, III, 27 30. 172; V, 152; VIII, 227; IX, 194. Mitackchara, trad. Oranase, p. 166, 167, 236.)

³⁾ Gubernatis, Usi nuziali; „Simbolo di fecondità e di ospitalità pia era il pane ed il veno, che anticamente gli sposi trovavano preparate sulla porta della loro dimora; nei dintorni di Ciamberi, in Savoia, la suocera attende alla soglia gli sposi con un pane e del sale; in Russia mentre la suocera presente agli sposi la sacra immagine, la suocera solleva pure sopra le loro teste un pane con un cavo nel mezzo ripieno di sale La suocera sarda riceve la sposa con grano e sale la polpetta della suocera perugina e la schioccia della suocera abruzzese suppliscono evidentemente il pane ed il grano. In Corsica la suocera presenta alla sposa un *tinedru* di *caghiatu*; l'osimana un boccale di vino. Nel Tarentino, fino al secolo decimo sesto, era l'uso che la sposa, al suo ingresso nella casa, fosse imbocato con una cucchiata di miele, cibo sovra ogni altro accetto nelle nozze tartare.“

tăți; apoi le acoperă cu unu prosopu, apoi chiamă pe miri și-i duce la masă, ca să-și alégă de pe ea ce vrea; atunci nuna pe la spate îi prinde pe amândoi c'unu peșchiră de gât și așa-i trage în odaia nuntașilor și iar rîsu, chefu și voe bună.

La Macedonenii în Bitolia, Mağarova, Nyopoli și Vlaho-Clisura, când mirésă a intrat în casă, scote din buzunară două mere, în cari sunt înfipti bani de aur sau de argint după puterea miresei și le aruncă așa, ca să se ducă de a dura pe lăiceru.

La Macedonenii: „cum intră mirésă în casă, némurile ei încep:

Su'na salce sălcioră
Să și o lia ginerile subsuóra,
S'nă bănez lungină.
Ne adaseși ghirachină
Si umplu casa de luînă.
S'nă bănez sor margeana
Si îi umpli casa di haraoă“

Sub o salcie sălcioră
Să-și o ia ginerele subsuóra,
Să trăesci lungi ani.
Ne-ai adusă o lebadă
Să umplu casa de lumină.
Să ne trăesci soră margea
Să ne umpli casa de bucurie.

La Macedonienii înainte de masă se joca, iar cantecele, ce se cantă, când se bagă mirésă în coru este următorul:

Albă să ni ti ved lea sor
Că îi ti alechiși in cor
Ta s'nă faci nouă feciori;
Doi s'li băgăm prământori
Ta s'n adară fustași si badeni;
Doi s'li băgăm hrisiși
Ta s'ne facă neale s'minghinși;
Doi s'li băgăm picurari
To s'nă aducă unt și caș;
Doi s'li băgăm gmnisari
Ca s'alagă di ușă, ușă
Ti nă la căldărușă.

Albă să mi te vedă fă soro,
Că țe-ai prinsu în horă
Ca să ne faci nouă feciori;
Doi să-î facem negustori
Ca să ne facă rochi și blăni;
Doi să-î facem giuvaergii
Ca să ne facă inele și cercei;
Doi să-î facem păcurari
Că să ne aducă unt și caș;
Doi să-î facem spoitori
Ca s'alerge din ușă 'n ușă
Pentru o négră căldărușă.“ 1)

1) Burada, Datinele la nunți ale poporului Român din Macedonia. Rev. ist. arch.

La Ruși, după ce au venit de la cununie, s'au dat cinstea și toți se aședă la masă, pe care stă corovaiu, în care-i înfiptă o crenguță de vișină sau cireșu, câte-va stebles de busuioc și alte flori; lângă corovai stă lejani. Pe masă se mai află și colacul, ce l'au purtat Sâmbătă la poftiri buiarănu. Mirele, starostele și lăutarii plécă prin sat, dea-valma cu buiărâni, ce duc corovaiul, jucându-l; iar mirele ține subsuoră două pâni, mergu astu-felu până la un loc, în urmă se întorc îndărăt. În vremea asta ómeni rămași în ogradă pun în pórtă lemne, cară, căruțe, știube umplute cu pae, pentru ca să n'aibă pe unde intra mirele cu ómeni sēi, atunci când se voru întorce; și când s'au întors, la pórtă se încinge o luptă crâncenă *) întru ómeni din lăuntru și cu cei ai mirelui. Câte o-dată se întâmplă că strică nu numai pórtă dar și carăle și căruțele și nu se lasă până ce nu le dă o vadră sau două de rachi; și întâmplă-se ori-ce s'arú întâmplă, socrul cel mare nu trebuie să se supere; și nu rar se vede câte unul din nuntași cu capul chiar spart. După ce nuntași au căpătat rachi și *șișca* se trag la o parte, de unde se apără cu pari. Înaintea casei stă o masă acoperită cu pânzătură curată, iar deasupra o gălétă cu apă; lângă masă stă mirele încunjurat de femei *șvahe*, cari cântă, și în vremea asta mirésa plânge în casă cu druştele. Femeile de afară tae corovaiul tot felu felu, de înfruptă cu elu pe toți nuntași. Cine-va varsă atunci gălétă cu apă și mirele-lu dărucesce, apoi cu toți intră 'n casă și se aședă după masă.

*) Același obicei se găsește și la Transilvăneni.

Când se întorce nunta de la biserică.

Moderato.

The first system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#) and a 2/4 time signature. It begins with a half note G4, followed by a series of eighth notes: A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4, C4. The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature. It begins with a half note G2, followed by eighth notes: A2, B2, C3, D3, E3, F#3, G3, A3, B3, C4.

The second system of musical notation continues the piece. The upper staff features eighth notes: A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4, C4, B3, A3, G3, F#3, E3, D3, C3. The lower staff continues with eighth notes: D3, E3, F#3, G3, A3, B3, C4, D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4, C4.

The third system of musical notation concludes the piece. The upper staff features eighth notes: A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4, C4, B3, A3, G3, F#3, E3, D3, C3. The lower staff continues with eighth notes: D3, E3, F#3, G3, A3, B3, C4, D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4, C4.

The first system of music consists of five measures. The treble clef part begins with a quarter note D4, followed by a quarter note E4, a quarter note F#4, and a quarter note G4. The bass clef part begins with a quarter note D3, followed by a quarter note E3, a quarter note F#3, and a quarter note G3. The second measure features a half note D4 in the treble and a half note D3 in the bass. The third measure features a half note E4 in the treble and a half note E3 in the bass. The fourth measure features a half note F#4 in the treble and a half note F#3 in the bass. The fifth measure features a half note G4 in the treble and a half note G3 in the bass.

The second system of music consists of five measures. The treble clef part begins with a quarter note A4, followed by a quarter note B4, a quarter note C#5, and a quarter note D5. The bass clef part begins with a quarter note A3, followed by a quarter note B3, a quarter note C#4, and a quarter note D4. The second measure features a half note A4 in the treble and a half note A3 in the bass. The third measure features a half note B4 in the treble and a half note B3 in the bass. The fourth measure features a half note C#5 in the treble and a half note C#4 in the bass. The fifth measure features a half note D5 in the treble and a half note D4 in the bass.

The third system of music consists of five measures. The treble clef part begins with a quarter note E5, followed by a quarter note D5, a quarter note C#5, and a quarter note B4. The bass clef part begins with a quarter note E4, followed by a quarter note D4, a quarter note C#4, and a quarter note B3. The second measure features a half note E5 in the treble and a half note E4 in the bass. The third measure features a half note D5 in the treble and a half note D4 in the bass. The fourth measure features a half note C#5 in the treble and a half note C#4 in the bass. The fifth measure features a half note B4 in the treble and a half note B3 in the bass.

The first system of the musical score consists of five measures. The treble clef staff begins with a key signature of two sharps (F# and C#) and a common time signature. The melody starts with a quarter note G4, followed by quarter notes A4, B4, and C5, then a quarter rest. The next measure continues with quarter notes D5, E5, and F#5, followed by a quarter rest. The third measure features a quarter note G5, a quarter note F#5, and a quarter note E5. The fourth measure has a quarter note D5, a quarter note C5, and a quarter note B4. The fifth measure concludes with a quarter note A4, a quarter note G4, and a quarter note F#4. The bass clef staff provides accompaniment with quarter notes G2, A2, and B2 in the first measure, followed by quarter notes C3, D3, and E3 in the second measure. The third measure has quarter notes F#2, G2, and A2. The fourth measure has quarter notes B1, C2, and D2. The fifth measure has quarter notes E2, F#2, and G2.

The second system of the musical score consists of five measures. The treble clef staff continues the melody with quarter notes G4, A4, and B4 in the first measure, followed by quarter notes C5, B4, and A4 in the second measure. The third measure has quarter notes G4, F#4, and E4. The fourth measure has quarter notes D4, C4, and B3. The fifth measure has quarter notes A3, G3, and F#3. The bass clef staff continues with quarter notes G2, A2, and B2 in the first measure, followed by quarter notes C3, D3, and E3 in the second measure. The third measure has quarter notes F#2, G2, and A2. The fourth measure has quarter notes B1, C2, and D2. The fifth measure has quarter notes E2, F#2, and G2.

The third system of the musical score consists of four measures. The treble clef staff features a melodic line with quarter notes G4, A4, and B4 in the first measure, followed by quarter notes C5, B4, and A4 in the second measure. The third measure has quarter notes G4, F#4, and E4. The fourth measure has quarter notes D4, C4, and B3. The bass clef staff continues with quarter notes G2, A2, and B2 in the first measure, followed by quarter notes C3, D3, and E3 in the second measure. The third measure has quarter notes F#2, G2, and A2. The fourth measure has quarter notes B1, C2, and D2.

11. Masa de cununie.

Hobotulă, Zabranică, Săvonă, Sdonă, Svonă, Bolfă, Pintene.

Preotul și dascălul sunt poftiți tot-d'a-una la masa de cununie; și, de vină, locul cel mai de cinste este al lor. La masă s'aședă lângă preotul nunul, apoi mirele, mirésa între două sau patru druște, și în urmă nuna; iar de acolo înainte toți ceilalți gospodari, fie-care cu gospodina lui, după vrăstă și cinste. Pe masă stau bucatele, iar în mijlocul mesei patru colaci, unul peste altul c'ună smocă de steble de busuioc, c'ună drobușoră de sare și c'o naframă, ale cărei colțuri cusute frumos, răsără dintre crengelile de busuioc.

În Moldova cu această naframă se lăgă mâinile mirilor la Isaiia dănțuesce; iar în urmă o ține mirésa în mâna sa și o strânge în sîn și după ce a venit acasă o pune pe colaci la loc, de unde a luat-o.

După ce s'a încheiat masa de ómeni, nuna se ridică, ia naframa de pe colaci și dând-o în mâna miresei ȳice: „ține, fină, naframa de la maică-ta, pune-i-o finului în brâu și mi-lă scutură să te vedă câtu-mi ești de voinică“. Mirésa ia naframa, s'erută mâna nunei și apoi o pune mirelui în brâu astfel ca să se vadă florile de prin colțuri. De mirésa-i cam cu duh și voinică, îi trage o scutură țepănă, să scie el că nu degeaba ȳice câte-o dată părintele la cununie; „femeia să se témă de bărbat și bărbatul de cociorvă.“

Ómenii mai ridă; începe apoi cinstea, în sănătatea mirilor, și a nunilor și a celorlalți.

De o dată intră vornicelul, jucându hobotul (zăbranică, zvonă, savonă, saonă, ¹⁾ brobódă, cãrpă, învelitoare) pe două crenguțe de măr dulce și mai ales pe două trestii, pentru că sarcina căsătoriei, la care se 'njugă ²⁾ să nu fie anevoiósă.

¹⁾ Acestă cuvântă l'amă auzit în satul Zaclău (Dobr.) din fața Galațului.

²⁾ Dict. Trans. La Romani punea pe capul mirilor ună jugă.

Vornicelulū mai ține în mâna dréptă o ramură de răchită (semnulū rodirei,) iar în mâna stângă are unū pistolū, dragoste înfocată; și jucându-lū mereū câtū de câtū totū dă să-lū arunce miresei pe capū. Druștele în mână cu batiste albe sarū deamëndouē părțile și începū a o apēra pe mirésă, ȕicēndū :

— Scumpă-ī mirésa nóstră.

Vornicelulū : — Ce voiți druștelorū?
 Banī de aramă, orī de 'argintū?
 — Ba la noi, banī de aramă
 Nu-sū de sémă,
 Că n'avemū cai de potcovitū
 Nicī cãldări de arãmuitū;
 Dar ne trebuie banī de argintū,
 Că acea de sémă sunt.

Vornicelulū : Fóe verde busuiocū
 Mai poftimū boeri la jocū
 Și voi druștelorū jucați,
 Sarmalele scuturați
 Și banī vi-ī așeȕați,
 Că-sū pe cósă cãștigati.
 Cu câtū lucru ați lucratū
 Cu atátū v'ați cãștigatū.
 Mai sãniți de mai jucați
 Pe mirésă o scãpați.

Drușca : Silesce tu vornicele,
 Cu pērulū tēū ghițurele,
 Că nóptea 'n satū
 Te-a 'nseratū
 Cu puicã de cãpetatū,
 De te-orū prinde și pe tine
 Te-orū descãlci fórte bine,
 Să te 'nveți de altă dată
 Cum voiinicī fură fată.

Vornicelulū : Tãceți și voi druștelorū
 Nimica nu cuvîntați

Că pe voi nu v'amă jucatū
 Nicī parale nu v'amă datū,
 Ci și lucru ce-ați lucratū
 Și pe acela l'amă furatū.
 Poftimū druștelorū pistóle,
 Că vorū fi de veselie,
 Și mergeți la sócra mare,
 De-ī dați unū glonte 'n spinare,
 Să nu se ție așa mare,
 Facă-se mai mititică
 C'are noră frumușică.

Drușca: Gândiți-vē vorniceī,
 Că aveți a înnopta
 Și meseni a câștiga.
 Că v'a 'ntēmpina unū ciocarlanū chiorū
 Și va trebui de ajutorū,
 Și dacă veți îmbēta,
 Ulciorulū vi l'orū fura,
 Și séma cu ce veți da?
 —Omū spune și noi așa,
 Că dragă ne-amū înoptatū,
 Și ulciorulū mi-a furatū.

Vornicelulū face atunci semnū unuia din nuntași de aduce pe o farfurie douē saū patru pāhāruțe de rachiū, după câte druște sunt, cu vr'o câte-va saľmale și cu pāne, de le dă druștelorū. De cum-va ele nu-sū pricepute, ieaū rachiulū și se păcălescū rēū, căci de cele mai multe ori acestū rachiū fī în douē cu sare, iar de-sū istețe nu punū māna la cinste, și nu daū locū nuntașilorū de rīsū, ci numai apērā mereū pe mirésă până ce vornicelulū le dă bacșișulū. Atunci vornicelulū totū jucāndū hobotulū flū svārle pe capulū miresei, lāsāndū incetinelū bețe pe de lături. Nuntași carī de carī se repedū de rupū bețe pe a mână și strāngū bucāțele de lēcū: că așa de ușorū să-și vīndă vita, câtū de ușorū se pune hobotulū.

După ce vornicelulū a înhobotat'o pe mirésă, nuna i-lū

potrivesce, lăsându-lu mai multu îndărătū și prindēndu-lū c'unū boldū mare în vreme ce lăutariī cântă :

Ia rădică-ți hobotu
 Și veți casa socru-tu,
 Ia rădică-ți basmaua
 Și veți casa sócră-ta.
 Mama-i dulce ca o pómă,
 Sócră-i acră ca o córnă;
 De s'ar cóce, cât s'ar cóce,
 Dulce nu se póte face;
 De s'ar cóce unū anū ș'o vară,
 Totū îi acră și amară;
 De s'ar cóce cu anu,
 Totū îi rea ca dracu.

„Și luândū sfișitū cununia se întorcū apoi la casa mirelui cu aceiași orēnduială cu care aū și venitū, înhobotândū fața miresei cu o pânză fórte suptire de mătase roșie, pripoinind'o cu douē săgeți la capulū tinerilorū, frațiī saū rude-niele miresei, atuncea când este să se aducă mirésa la cămară.“ ¹⁾

Despre mirésa înhobotată pomensce Sbiera în cartea *Povești*, pag. 22.

Din bătrâni ne spunū, că într'o vechime depărtată, dacă avea unū părinte mai multe fete și printre ele vre-o una slută și care începea a se trece, atunci intra în vorbă c'unū flăcăū pentru una din fetele cele curățele; iar când venea vremea hobotului o schimba cu sluta și de vreme ce hobotulū nu se scóte până la legatū, mirele până atuncea nu-și putea vedé nevasta, și de și'n urmă-i era cu bănatū, n'avea ce face și ținea casă cu dinsa așa cum da Dumneșeu.

Acestū obiceiū ni s'a păstratū în unele povești. ²⁾

¹⁾ Descrierea Moldovei de prințul Dimitrie Cantemirū.

²⁾ *Povestea babei păcălitoare*. După multe de tóte, cum baba înșală ciobanii de la stână cu berbecule cu lână de aurū, se capătă la cele din urmă c'o blană de óie și cum mergea cu dinsa 'n spinare, număi ce întélnesc o nuntă, le dă buna calea

Unde găsim pomenindu-se hobotulū:

„Pe-o medalie grécă se vede pe o corabie o femeie în picioare, ținându cu amândouē mânele rădicate și întinse vólulū sēu de pe capū, care sémănă plutindū în voia vântulū. Iată esplicarea datā acestei medalii după cele trase din Casiodorū scrisórea, cartea IV. Ifisū, perđendu-și fiulū sēu, pe care-lū adora, își propuse de a pune totulū în lucrare pentru a-lū găsi. După ce l'a căutatū pe pāmintū, ea voesce încă să viziteze marea. Spre acestū scopū, ea se imbarcă în celū întâiū caicū, pe care întēmplarea face să-lū întēlnescā. Curaçãoulū și iubirea sa îi daū mai întâiū destulā putere, pentru a cārmui grele vāsle, dar în sfārșită māhnitā de acēsta muncā grea, ea să rădicā, și în cea mai mare indignare contra slābāciunei corpulū sēu, ea desface hobotulū de pe capū. În timpulū acestei mișcāri, vântulū apāsā asupra lui și făcu cunoscutū întrebuintārea pānzelorū.“

Vechii Romanī facēu sacrificiile lorū cu capulū acoperitū. Calgula voia să fie adoratū ca unū đeu cu capulū aco-

și norocū bunū, nuntașiī îi mulțumescū, și din una 'n alta o întrēbā, cā de unde are pelea cea de óie? „Ia de pe celū délū, le rēspunse, nu vedeți ce de mai ói mórte sunt acolo?“ și cu mâna le aratā délulū, albitū de ici colo de niște petre. Nuntașiī, care de care se grābirā, să pue mâna pe blanā, lāsāndū numai mirēsa inhobotatā, singurā în mijloculū drumulū.

Baba, nu degeaba-i đicea lumea pācālitóre, se apropie de mirēsā și începe a-i spune despre mire vrute și nevrute, cum a mai avutū încă douē neveste, carī de réulū lui și-aū luatū lumea 'n capū, apoi cum își bate chiar pārințiī. Mirēsā auzindū de unele ca acestea, se îngrijī și nu scia ce să se mai facā de fricā, rugāndu-se la babā de toți Dumneđeiī, ca s'o scape d'unū pācatū ca acesta și-i va da totū ce are la sufletū „Scii ce? đise baba, „schimbā-ți straele cu mine, ș'apoi fugi încotro-i vedē cu ochii.“ Mirēsā se învoi și baba într'o clipā era îmbrācatā cu hāinele fetei, puindu-și deasupra hobotulū, în vreme ce fata cu hāinele babei, pe aici și-i drumulū.

Nuntașiī, vedēndu-se pācālițiī, se întórserā de luarā mirēsā și pornirā spre casā. Nunta merse bine, până hāt târđiū, când după obiceiū, nuna duse pe mire acasā la ea, unde avea în tindā vr'o trei oițe. Ce-i plesni babei în capū: đise mirelui, cā maicāsa a invētat'o să dormā nóptea cea în podū. Mirele se urcā celū d'intăiū și când slobođi brāulū, ca s'o tragā și pe dinsa, după cum fusese învoiala Baba în locū să se lege pe ea cu brāulū, lēgā o óie, iar ea o șterge la piciorū.

peritū. Deoclițianū prescrie acestū cultū. Alexander ab Alexandro mărturisesce, că după vechulū obiceiū sacrificiile și celelalte ceremonii sfinte, celū ce jertfesce era cu capulū acoperitū. Enea celū întâiū întroduse obiceiulū de a face slujba Dumneđească c'unū voalū pe capū :

Et capite ante aras phrigio velatus amictu.

Magii aveau în ceremoniele lorū unū voalū, ce le acoperea capulū. Patriarhulū Nistor celū din Alexandria și călugării S-tului Antonie se rugau cu capulū acoperitū. Sântulū Paul hotărî ca ómenii să se róge cu capulū descoperitū și ca femeile să vie înhobotate în templu, iar fetele cu capulū golū. Când cestiunea de a înhobota pe fecióre fu pusă pe tapetū, mai mulți arĕtară, că ar lipsi de mijlóce pentru a angaja pe fete la calea virginității, dacă ar nímici acestū motivū de glorie. Însă Tertulianū đice: „acolo, unde este glorie este solicițaiune; acolo unde este solicițaiune, este silire; acolo unde este silire, este trebuință; acolo unde este trebuință, este slăbiciune; ș'acolo unde este slăbiciune, este constrângere“ ; și adaugă, că virgina constrînsă este isvorulū tuturorū felurilorū de crime.

Haec admittit coacta et invita virginitas.

În fine rațiunile lui Tertulianū începuse a prevala mai puținū prin soliditatea lorū, ci fiind-că le sprijinea pe pasaje din S-tulū Paulū, că femeiea în biserică trebuie să póрте unū hobotū pe față din cauza íngerilorū. Acestū părinte Africanū citise în fabulósă carte a lui Enoch, că íngerii îndrăgostindu-se de fetele ómenilorū le luase în căsătorie. Elū era încredințatū, că S-tulū Paulū voi să đică, că femeile și mai puternicū fetele trebuiaū să fie voalate pentru a nu da iubire íngerilorū, carī se găsescū în adunările credincióșilorū.

Clementū din Alexandria a fostū mai fericitū decât Tertulianū în interpretarea cuvîntului íngerū, întrebuițatū de St. Paulū. Aceștia sunt dreptii, după dînsulū, carī sunt íngeri. Ast-felū, urmĕză elū, fetele în biserică ca și femeile trebuie

să porțe voalū, pentru a nu scandalisa pe drepti; căci pentru ingerii cerului ei le vedū de-o potrivă ori cât de voalate ar puté fi, însă modestia trebuie să fie apanajulū a totū sexulū în generalū și în particularū alū femeei.

„Miresele Romane purtaū pe capū pala de colórea șo-franului său mai curéndū flacăra galbenă (*Luteum flammeum* ¹⁾), cea ce l'a făcutū să se numescă *flammeum*. ²⁾ Mirele singurū pórtă acéstă pallă de culóre ³⁾; ele sunt ca înhobotate. Acésta a făcutū să se dea căsătoriei patriciene numele de *nuptiae* de la *nubere* (a înhobota). ⁴⁾

„Miresei i se punea peste capū unū *flammeum*, adică unū voalū de colóre galbenă saū în fața focului, precum purta totdeauna *Flaminica*, muerea preotului *Flamen dialis*. ⁵⁾

„Fața miresei se acoperea c'o pânză, ce se chiamă *flammeum*, pentru că *Flaminica* a întrebuințatū mai întâi acestū felū de acoperemētū, și însemna sfiala și nevinovăția fecioriei, fiindū că *Flaminica* a fostū cea mai sficiósă și cu totul nevinovată în tótă vieța sa, precum scrie *Plinius*, cartea 21, cap. 8. ⁶⁾

De asemenea *Fustel de Coulanges* în *La Cité antique*, vorbindū atâtū de Greci, câtū și de Romani dice că fața miresei era acoperită cu unū hobotū.

¹⁾ *Plin. XXI. 8 Lutea flammea.*—*Lucan II. 161.*—*Catull 57, 73.*

²⁾ *Tac. ann. XV, 77.*—*Petron. 26 Mart. XI, 79; XII, 43* — *Juv. S. 2, 124 S. 6, 225.*—*Fest. X nuptias.*

³⁾ *Plin. XI, 8.*—*Fest*

⁴⁾ *Isid. Orig. 7,10; XIII 72.* apud *Dezobry, Rome au siècle d'Auguste, Paris MDCCCLXXV.*

⁵⁾ *Catull. 61,8. Paul. p. 89, 92. Plin H. N. XVI 8, 22. Hartung II, 70,* apud *Dr At. M. Marienescu, Cultulū păgânū și creștinū, Bucuresci 1884*

⁶⁾ *Damaschin Bojinca, Anticele Romane. René Ménéard. La vie privée des anciens Le mariage grec: Une figure tirée d'un vase peint, représente une mariée qui vient de quitter la maison paternelle. Elle a la tête couverte de son voile de mariée qui retombe presque jusqu'aux pieds*

Le mariage Roman; A ce moment trois jeunes garçons, issus de famille patricienne, et ayant encore leur père et leur mère s'approchent de la mariée qui aussitôt ramène son voile sur son visage, de manière à avoir la figure entièrement cachée.

Carlo Giussani, *La vita dei Greci e dei Romani*.

Intr'o serie de vase zugrăvite în stilul arhaic (Gerhard, „Auserlesene griechische Vasenbilder,“ III, Tav. 310 seqq.) se arată mirele și mireasa înhotați.

„La Sârbi, mireasa umblă trei zile cu hobotul pe cap; la ei hobotul e de matasă vișinie cu tivitură roșie deschisă și cusut pe deasupra cu corde.“¹⁾

După Düringsfeld, miresele albaneze de asemenea poartă hobot, însă lăsat pe spate.

Burada în călătoria sa din Dobrogea de asemenea vorbește despre hobot.

La masa de cununie se cântă cam așa felul de cântece:

Ineluș bătuț de-argint
 Amândoi v'ați potrivit,
 Ineluș bătuț de aramă
 Amândoi sunteți de-o sémă,
 Și la stat și la purtat
 Și la dulce sêrutat,
 Și la ochi și la sprincene
 Ca doi porumbei la pene.
 Haideți puică, amândoi,
 Să mâncăm miere de roi,
 Să ne iubim amândoi,
 Și totu doi și iarăși doi.
 Frunzulena ș'o lalea,
 Asta mi-i dragă lumea,
 Amă găsit și eu una,
 Așa 'naltă bălăioră,
 Când o vedu deșu mă omoră,
 Așa 'naltă sprincenată,
 Că mi-i inima secată,
 Așa 'naltă subțirea,
 Tocmai de potriva mea,
 Și la stat,

1) Hochzeitsbuch. Brauch und Glaube der Hochzeit bei den christlichen Völkern Europas. Ida von Düringsfeld. Die Serben.

Și la purtată,
 Și la dulce sêrutatū.
 Frunđulénă garofiță,
 Multū iubitulū meū Gheorghită,
 M'ai iubitū și m'ai lăsatū,
 Milă n'ai, dar ai păcatū ;
 M'ai iubitū ca pe-o cucónă,
 M'ai lăsatū ca pe-o vėdană ;
 M'ai iubitū ca pe-o copilă,
 M'ai lăsatū ca pe-o străină.
 Ce n'a lăsatū Dumneđeū,
 Ce-oī iubi să fie-alū meū ;
 C'am iubitū unū diamantū,
 Ș'am luatū mare păcatū,
 Ș'am iubitū o pétră scumpă,
 Ș'am luatū o biată slută.

Frunđuliță ș'o lalea,
 Amărătă-ī sórta mea,
 Și nu scie nimenea,
 Numai eū și puica mea.
 Dragoste fără norocū,
 Scii ca cărțile la jocū,
 Unulū pune ș'altulū iea,
 C'asa merge dragostea ;
 Las'o iea, s'o iea, s'o iea,
 C'asa merge dragostea,
 N'o s'o ție în colivie,
 Totū la neica o să vie,
 N'o s'o ție închisă 'n casă,
 Totū la neica o să ieasă.

Frunđă verde peliniță,
 Und'te duci tu mēi Gheorghită ?
 —Iea la crâșmă Marghioliță.
 —Da ce să faci mēi Gheorghită,
 —Că să beū vinū Marghioliță,
 —Multū ai să mai beī Gheorghită ?
 —Șepte vedre și-o cofiță,

Și-o vadră de rămășiță.
 —Da cu ce-î plăți Gheorghită?
 —Iea cu mintea de la mine,
 Și cu punga de la tine;
 De bătută eă m'oi lăsa,
 Când mi-a suna scândura.

Frunză verde ș'o lalea,
 N'amă a trăi câtă lumea,
 Amă a trăi o ți două,
 Și m'oi trece ca o rouă,
 Și vă lasă lumea totă vouă,
 De străin și de sêracă,
 Mă miră soro und'să tragă.
 Ași trage la o vecină
 Și mă temă de vr'o pricină.

—Frunzulă treă măslina,
 Und'te duci tu măi Vasile?
 —Iea la crășma din pădure,
 Să beă vină, să mănâncă pâne,
 Cu treă mândre lângă mine.
 Mândrulița mea din vale
 Cere rochi și parale,
 Mândrulița de pe delă
 Cere ca să-î facă caftană,
 Iar mândruța de pe cóstă
 Nică aceea nu-î prea próstă,
 Cere rochi de mătasă.

Pe lelița cu ochi verđi
 Nică o dată să n'o cređi,
 Când a ție ție și ție,
 Atunci a face măi rău.

În jud. Râmnicu-Sărată, în cele măi multe sate, totă ziua
 de cununie, la spatele miriloră jócă ună unchiașă și-o bătrână

îmbrăcați urîtă în țondre și făcendă ghidușii și tôte comediiile din lume, ¹⁾ și se pôte și flăcăii.

În Dobrogea și în munții din jud. Prahova și Râmnică, după ce nuntașii s'aũ sculatũ de la masa de cununie, socrulũ

¹⁾ Acestũ obiceiũ l'am mai întelnitũ numai la Francesi, după Georges Sand în *La Mare au Diable*.

„Deux garçons (les plus enjouis et les mieux disposés de la bande) disparaissent pendant le déjeuner, vont se costumer, et enfin reviennent escortés de la musique, des chiens, des enfants et des coups de pistolet.

Ils représentent un couple de gueux, mari et femme, couverts des haillons les plus misérables. Le mari est le plus sale des deux : c'est le vice qui l'a ainsi dégradé; la femme n'est que malheureuse et avilie par les désordres de son époux.

Ils s'intitulent le jardiner et la jardinière et se disent préposés à la garde et à la culture du chou sacré. Mais le mari porte diverses qualifications, qui toutes ont un sens. On l'appelle indifféremment le peilloux, parce qu'il est coiffé d'une perruque de peille ou de chanvre, et que, pour cacher sa nudité mal garantie par ses guenilles, il s'entoure les jambes et une partie de corps de paille. Il se fait aussi un gros ventre, ou une bosse avec de la paille ou du foin cachés sous sa blouse Le peilloux parce qu'il est couvert de peille (de guenilles). Enfin, le païen, ce qui est plus significatif encore, parce qu'il est censé, par son cynisme et ses débauches, résumer en lui l'antipode de toutes les vertus chrétiennes.

Il arrive, le visage barbouillé de suie et de lie de vin, quelquefois affublé d'un masque grotesque. Une mauvaise tasse de terre ébréchée, ou un vieux sabot pendu à sa ceinture par une ficelle lui sert à demander l'aumône du vin. Personne ne lui refuse, et il feint de boire, puis il répand le vin par terre, en signe de libation. A chaque pas, il tombe, il se roule dans la boue, il affecte d'être en proie à l'ivresse la plus honteuse. Sa pauvre femme court après lui, le ramasse, appelle au secours, arrache les cheveux de chanvre que sortent en mèches hérissées de sa cornette immonde, pleure sur l'abjection de son mari et lui fait des reproches pathétiques.

— Malheureux, lui dit-elle, vois où nous a reduite ta mauvaise conduite ! J'ai beau filer, travailler pour toi, racommoder tes habits ! tu te déchires, tu te souilles sans cesse. Tu m'as mangé mon pauvre bien, nos six enfants sont sur la paille, nous vivons dans une étable avec les animaux ; nous voilà réduits à demander d'aumône et encore tu es si laid, si dégoûtant si méprisé, que bientôt on nous jettera le pain, comme à des chiens. Hélas ! mes pauvres mondes ayez pitié de nous ! Ayez pitié de moi. Je n'ai pas mérité mon sort, et jamais femme n'a eu un mari plus malpropre et plus détestable. Aidez-moi à le ramasser, outrement les voitures l'écraseront, comme un vieux tesson, de bouteille, et je serai veuve, ce qui achèverait de me faire mourir de chagrin, quoique tout le monde dise que ce serait un grand bonheur pour moi ! Tel est le rôle de la jardinière et ses lamentations continuelles durant toute la pièce. Car c'est une véritable comédie libre, improvisée, jouée en plein air sur les chemins à travers champs alimentée par tous les accidents fortuits qui se présente, et à laquelle tout le monde prend part, gens de la noce

celu mare legă vr'o doi trei franci într'o naframă, pe care o atîrnă într'unu parū forte înaltū. In partea muntelui, în parū mai este legatū unū brădişorū, colacū, luminărele, smochine şi alte bunătăţi după vrerea fie-căruia.

În Dobrogea ungū parulū cu seū şi după ce l'aū im-

et du dehors hors des maisons et passants des chemins, pendant trois ou quatre heures de la journée, ainsi qu'on va le voir Le thème est invariable, mais on brode à l'infini sur ce thème, et c'est là qu'il faut voir l'instinct mimique, l'abondance d'idées bouffonnes, la faconde, esprit de repartie et même l'éloquence naturelle de nos paysans.

Le rôle de la jardinière est ordinairement confié à un homme mince, imberbe et à teint frais, qui sait donner une grande vérité à son personnage et jouer le désespoir burlesque avec assez de naturel pour qu'on en soit égayé et attristé en même temps comme d'un fait réel. Ces hommes maigres et imberbes ne sont pas rares dans nos campagnes et, chose étrange, ce sont parfois les plus remarquables pour la force musculaire. Après que le malheur de la femme est constaté, les jeunes gens de la noce l'engagent à laisser là son ivrogne de mari et à se divertir avec eux. Il lui offrent le bras et l'entraînent. Peu à peu elle s'abandonne, s'égayé et se met à courir. tantôt avec l'un, tantôt avec l'autre, prenant des allures dévergondées, nouvelle moralité l'inconduite du mari provoque et amène celle de la femme, le païen se réveille alors de son ivresse, il cherche des yeux sa compagne, s'arme d'une corde et d'un bâton et court après elle. On le fait courir, on se cache, on passe la femme de l'un à l'autre, on essaye de la distraire et de tromper le jaloux. Ses amis s'efforcent de l'enivrer. Enfin il rejoint son infidèle et veut la battre. Ce qu'il y a de plus réel et de mieux observé dans cette parodie des misères de la vie conjugale. c'est que le jaloux ne s'attaque jamais à ceux qui lui enlève sa femme. Il est fort poli et prudent avec eux, il ne veut s'en prendre qu'à la coupable parce qu'elle est censée ne pouvoir lui résister. Mais, au moment où il lève son bâton et apprête sa corde pour attacher la délinquante, tous les hommes de la noce s'interposent et se jettent entre les deux époux. *Né la battez pas! Ne battez jamais votre femme!* et la formule qui se répète à sa tîeté dans ces scènes. On désarme le mari, on le force à pardonner, à embrasser sa femme et bientôt il affecte de l'aimer plus que jamais. Il s'en va bras dessus avec elle, en chantant et en dansant, jusqu'à ce qu'un nouvel accès d'ivresse le face rouler par terre; et alors recommencent les lamentations de la femme, son découragement, ses égarements simulés. la jalousie du mari, l'intervention du voisin et le raccommodement. Il y a dans tout cela un enseignement naïf, grossier même qui sent fort son origine moyen-âge, mais qui fait toujours impression si non sur les mariés, trop amoureux ou raisonnables, aujourd'hui pour en avoir besoin, du moins sur les enfants et les adolescents. Le païen effraye et dégoûte tellement les jeunes filles en courant après elle et en feignant de vouloir les embrasser, qu'elles fuient avec une émotion qui n'a rien de joué. Sa face barbouillée et son grand bâton (inoffensif pourtant) font jeter les hauts cris aux marmots. C'est de la comédie de mœurs à l'état le plus élémentaire, mais aussi le plus frappant.

plântatū bine 'n pămîntū, ȃice flăcăilorū : „acumu i acum, băeȃi, iea să vedemū puterea, nu mē daȃi de rușine, cā vedū fetele.“ Atuncī flăcăii ce nu facū ca să se urce pe parū, mânăle le lunecā, varsā sudorī de mōrte, dar totū nu se lasā, îi vedū fetele și pace, și ei sciū cā 'naintea femeii vitejia-i înainte de tōte. Așa ȃice femeea din Păunașulū codrilorū :

Ba nu, nu, bădiȃ frate,
Cā voi luptā pe dreptate
Și orī-care a birui
Eū cu dīnsulū m'oiū iubi. ¹⁾

Saū cum e obiceiulū Romāncei de a ȃice :

Mi-i dragū omulū ce se luptā din putere
Și care în veci nu cere
Ajutorū de la muiere

Și nu rarū se întēplā ca flăcăulū să ajungā la batistā. Dupā ce s'aū încercatū însă toȃi flăcăii și vedū cā nu potū și nu potū isbuti de-a ajunge în vērfulū parulūi, cinstescū pe socrulū celū mare c'o oca saū douē de rachiū pentru a le învoi a da parulū la pămîntū.

La Romānii din tōte părȃile, de'ndatā ce s'a sēvērșitū masa de cununie, toȃi nuntașii se prindū la jocū, ce durēzā pân'aprobe de cātre sērā, cam cu următōrele jocuri :

Alămaia	Biru-i greū
Alivencele	Blănăresca, Blănăresce
Arcanaua	Bobâlca
Ardelēna, Ardelenesce, Ardelenésca	Boghésca, Boghecuȃ
Armănésca, Arminésca	Bārū oiȃ
Arnăuȃsca, Arnăutu	Boitānesce
Băiȃelulū	Bolovānelu
Baraboiū	Brașovenēna, Brașovenesce
Bătuta	Brânza
Beracea	Brăulū de doi
Bărlădēna	Brăulū de mânā

¹⁾ Alecsandri. Poesii populare, 1866. Păunașulū Codrilorū, p. 24.

Brăulă nevestei	Drăgulețul
Brăușorul	Drumul dracului
Brusturēna, Brusturēca	Două părți
Brutărăsca	Dura'n bătae
Bujorelul	Elbasana
Bulgărăsca, Bulgărașul, Bulgăresce	Epurēca
Busuiocul	Fărliconda
Calamandrosul	Flóre albă
Ca la ușa cortului	Floriciă
Ca la prézna	Fluerașul
Călină	Focșinēca
Călușelul, Călușarul, Călușerēca, [Călușăresce	Gălațēna
Cardașu	Giambarale
Cățēua	Ghimpele
Căzăcēca, Căzăcesce	Gândul dracului
Ciașul	Gându măței
Ciardașul	Grecēca, Grēca, Grecesce
Cerchezēca	Hora
Cernita	Haiducēca
Cetvarna	Hangul
Chindia, Chindica	Hi cățēua
Cimpoiul	Hărlăuanca
Ciamșea	Hora de a mâna
Ciobănēca, Ciobănesce	Hora de brău
Ciocălău	Hora de doi
Ciocărlanul, Ciocărlia	Hora de la Bobeni
Clopoțelul	Hora moldovenēscă
Cojocărăsca	Hora 'n două părți
Colomeica, Colomeea	Hora 'n drēpta
Corăbiasca	Hora 'n stânga
Coșărelul	Hora miresei
Cracăuanca	Hora peste picior
Crăițele	Hora țesută
Cucu	Haita
Curdēca	Irmelicul
De brău	Jidanca, Jidăncuța, Jidovēca, Jido- [vesce
De doi	Jocul de doi
Delēna, Delencuța	Jocul de mână

Joculū miresei	Rusésca, Rusesce
Joculū în basmale	Sabărelulū
Joculū nevetei	Sălciora
Lăzésca	Săltata
Leşésca, Leşesce	Sănătorița
Măgărușū	Sêrbésca, Sêrbesce, Sêrbulū, Sêrbsca
Marghióla, Marióra, Marițica	Scopiansca
Mâța	Slăniculū
Mocăncuța, Mocănésca, Mocănesce	Sorocovățulū
Moldovenésca	Străuanésca
Moroșenésca	Sirto
Moșneguțu	Șapla
Muntenésca	Șarampoiulū
Mușamaua	Șchiópa
Naframa	Ștejarulū
Nătănga	Știopa
Némțu, Nemțésca, Nemțisorū	Tanganica
Nunésca	Tesco
Oléndra	Ticvesū
Olténca, Oltenașulū, Oltenésca, Ol-	Tindechea
[tenesce	Tristenica
Opinca	Tropca
Ovrescu	Țăpoiulū
Ostrovénca	Țărănésca, Țărănesce
Ovėsulū	Țărușulū
Păhărele	Țiganca
Pandelașulū	Țiitura
Păpușasca, Păpușesce, Păpușăresce	Țintarulū
Piperulū	Țuțănésca
Pânză 'ncălcită	Țuțneanca
Pițigoiuulū	Ungurénulū, Ungurésca, Unguresce
Priboiuulū	Ursărésca
Pristandaăa	Vasilca
Procovanca	Vlădénca
Raculū	Zangara
Rața	Zoralia
Restemulū	

12. Masa cea mare.

După ce s'aŭ împrăștiatŭ toți nuntașii, vornicelulŭ întovărășitŭ de doi gospodari pornesce la poftire pentru masa cea mare. Vornicelulŭ, ține într'o mână garafa de vinŭ, iar în cea-laltă paharulŭ, cinstindŭ pe toți ómenii ce-î întîmpină 'n cale, și așa cutreeră totŭ satulŭ din casă 'n casă; când intră 'n casă dau mai întaiŭ séra bună, umple paharulŭ, cinstesce la gospodarŭ, la gospodină și la ai casei, dîcîndŭ:

Vă poftesce jupânulŭ mire,
 Și jupânesa mirésă,
 Și socrii cei mari,
 Și numi cei mari,
 Și noi ostenitori,
 C'aveți și dumnea-vóstră fete și feciori
 Și vomŭ sta și noi mână d'ajutorŭ.

Și luându-și séra bună se ducŭ, poftindŭ la fie-care casă și réu și bună și care cum póte și cum îlŭ trage inima, face cinste nunții.

Masa cea mare se gătesce la casa mirelui curatŭ, frumosŭ, jurŭ împrejurŭ aședate bucăți de mălaiŭ și de pâne totŭ clituri clituri. Pe masă de-arîndulŭ staŭ înșirate străchinile cu mâncare, și lângă ele garafele cu rachiŭ. În mijloculŭ mesei fi o pâne mare frumósă, în care staŭ înfipte lumînările de cununie, împodobite, cum se găsescŭ și cari ardŭ câtŭ ține masa.

După ce s'aŭ adunatŭ cea mai mare parte din ómeni și când numai să se pue la masă, câți-va din nuntași cu mirele și cu lăutarii aducŭ pe nunŭ. Ómenii totŭ zorescŭ să se așede la masă, dar nunulŭ celŭ mare totŭ întârđie dór orŭ fi adunați cu toți, în sfîrșitŭ când se audŭ cântîndŭ cocoșii, nunulŭ celŭ mare strigă la lăutari: „dîceți bre de masă și ei începŭ a cânta:

Fóie verde de matasă
 Mai poftimú boeri la masă,
 Că destulú de când jucați
 Mai poftimú de ospëtați.

Iar vornicelulú ðice :

Buna vremea, buna vremea
 La dumnea-vóstră cinstiți meseni,
 Cari v'au adunatu Dumneðeu
 La acéstă masă
 Frumósă,
 Meseni dumnea-vóstră,
 Pe masă,
 Fața de masă,
 Peste fața de masă
 Covoiú verde, mătasă,
 Linguri zugrăvite,
 Pentru dumnea-vóstră meseni gătite.
 Bucate preparate,
 Șofranate,
 Pentru dumnea-vóstră gătate.
 Poftimú luați,
 Și ospëtați,
 Și nu bănuți.
 Poftimú care cu lingurița,
 Care cu furculța,
 Și care n'aveți linguniță și furculiță,
 Dați la mine de sciință,
 Că punú alba la căruța,
 Și plecú la tégú la Oltenița.
 Testéua de furculițe,
 Câte-o leiță,
 Și mă ducú și prin Galați,
 Testéua câte doi sfați,
 Numai făptura li-i cam rea,
 Că n'ai de ce le ținé,
 Și de nici atunci nu veți avé,
 Rupeți cu mânele,
 Ca jupânulú mirele.

Atunci toți facă rătă pe după masă, preotul și cu dascălul în locul cel mai de cinste. apoi nunul, mirii și ceilalți ómenii de-aréndul.

În Transilvania totú óspetele aduce cu sine câte ceva de ale mánării: puí, găină (cum îi ȃice grăitorul, huhurezú), colací, mere, vinú, rachiú, pogacele și altele, cari se numescú cinste saú daruri. Doué némuri d'ale mirelui, cari aú strínsú cinstele și cari aú îngrijítú de ele, le aducú acuma pe réndú și le așeză pe masă. Grăitorul mirelui a fostú și elú întru ajutorú și aducéndú darurile, care de la cine este, căci trebuie să scimú, că asemenea ómenii se alegú isteȃi și cu ȃinere de minte și nu cum-va să uite de la cine anume-í cutare darú.

Când tóte cinstele sunt pe masă, grăitorul íea una 'n mână, o desvelesce din felegă și luándú într'o mână felegaiar în cea-laltă cinstea, de pildă unú colacú, ȃice : „a cui póte fi cinstea asta? și rěspunde bună órá „a (cutăruia).“

„Dómne măresce cinstea cutăruia, sporesce-í, dómne, virtutea, că și ea a cinstítú pe gasda nóstră cu unú darú mândru și frumosú din peliȃa lui Christosú, și de nu este adevératú ȃice așa :

De unde să ajunge din gură 'n gură
Totú se fiȃi cu voe bună.

Atunci închină cu plosca de rachiú la toȃi, gustă din colacú saú găină friptă apoi strigă cinstele totú cu aceiași rěnduială, aseménându-și vorbele cu soiulú cinstei și acésta cu tóte cinstele se petrecú.

În Dobrogea numai la ȃeranií din Alibechioi, când ómenii se adună la masa cea mare, fie-care duce cu sine o ploscă cu rachiú, brânză, smântână, fripturá saú orí-ce mánare le poftesce sufletulú și la masă fie-care nuntașú cinstesce pe pe miri, pe socri ș'apoi pe toȃi cei-lalȃi ómenii de-aréndulú cu bucatele aduse de acasă. Acestú obiceiú l'am mai găsitú încá și la Macedonenii.

In Transilvania, când s'apucă de mâncare, iată ce se
 ștece după Benedictă Viciu:

Iubiții mei prietini,
 Masa este pregătită
 Cu linguri, cuțite,
 Taere, furcuțe,
 Cuprinđându-și dar fie-care loculă
 Gasda așa ștece, bate-l'arū noroculū,
 Mâncările pe masă să nu se recescă
 Că prin încălđire lucrulū să ne facă.
 Precum vedeți dar
 Aici felulū întâiū ni s'a adusū
 Și ca nu cum-va să-lū verse,
 Mereū rugăciuni amū spusū,
 Jupânesă socăciță
 Nu le-a pre tare săratū,
 Gândindū că dumnea-vóstră
 Vě place cam pipěratū.
 Mě rogū cu vorbă scurtuță,
 Prindeți linguri și furcuțe,
 Gasda are voe bună,
 Dacă cu toți 'mpreună
 Meseniī voioși s'arată,
 Mâncândū acuma îndată.
 Placă-vě, că nu-ī ferbinte,
 Nu-ī mazăre, nici linte,
 Nici hrișcă, nici alacū
 Că nu s'a făcutū de jacū;
 Că-ī mâncare românescă,
 Cine-a mânca să trăiască,
 Diplașulū cu a lui tocmire
 Schimbă a tuturorū fire,
 Că răsunândū córda bine
 Se bucură fie-cine,
 Cum ștecala ș'o pornesce
 Totū omulū se veselesce,
 Când dar va mânca din aste bucate,
 Poftimu ī eū și gasda

Să-î fie spre sănătate,
Aşa dar fie şi care
Să se apuce de mâncare.

Ală doilea felă, curechiulă.

Aici e curechiulă,
Gătită cu marafeturi,
Precum e şi carulă
Ferecată cu gânjuri.
Asta-î a Românului
Plăcută mâncare,
Gătită cu dresuri
De mare mirare.
Făcută cu gălusce,
Cu borşă de pe husce,
Îlă mănâncă şi domni
Cu mare iubire,
Ba şi călugări de la mănăstire.
Luaţi dar şi mâncaţi
Imbiaţi nu aşteptaţi,
Că gasda nu ne-a 'mbia,
Chiar acum mi-a făcut semnă,
Ca să nu vă mai îndemnă.
După dînsulă nu vă uitaţi,
De mine să ascultaţi,
De mâncare v'apucaţi.
Aşa dară fie-care,
Să s'apuce de mâncare,
C'a mânca nu-î lucru mare
Şi să bemă cu cumpătare.

Până mănâncă.

Se dice mila părintelă,
Bine-cuvîntarea fiulă,
Darulă Duhulă sântă
Cântă e de la apusă pân'la răsărită,
De la mēdă nópte, pân'la mēdă di,
Şi să-şi pună Dumneđeş mila
Pe toţi popi,

Pe toți protopopii,
 Pe toți vlădicii,
 Pe toți mitropolții,
 Pe toți patriarhii,
 Pe toți diecii,
 Să-și pue Dumneđeū mila
 Și pe acești doi tineri,
 Să fie iubiți unulū altuia
 Ca vara,
 Ca primă-vara,
 Ca tómnă cea bogată,
 Și de tóte 'mbelșugată,
 Ca piperulū Grecilorū,
 Ca sarea berbecilorū,
 Ca otava juncilorū,
 Ca mērulū roșu copiilorū,
 Ca bostanulū porcilorū,
 Ca vinarsulū popilorū,
 Ca joculū fetelorū,
 Ca tēgulū nevestelorū,
 Ca țiganulū dracului.

Dar dumnea-ta, mire, de ce ai datū pe gânduri?
 Dór pentru Secui, care pórtă scānduri?
 Lasă aste gânduri, nu gândi la nime
 Să bemū, să ne veselimū, că ne-a fi mai bine.

Și cinstindū la mirésă dīcū :

Veselă-i mirésa
 Acum nu tórce lână,
 Numai câtū amū vēđut'o
 Cu paharu 'n mână.
 Dumneđeū să-i dea
 Totū vesele gânduri.
 Dea și nunului
 Copărșeū de scānduri.

Alū III-lea felū.

Aice carne de vită,
 Cu sosū bunū și cu hireanū,

Totû cu de-aceste trăise
 Şi patriarchulû Avramû.
 După carne e bunû vinulû,
 Pentru aceea dar beţi,
 La paharû, uscaţi-î fundulû,
 Şi din tăerû totû mâncaţi.
 Trage, trage, mēi ţigane,
 Că-î bunû vinulû după carne,
 Dar nu-lû beţi în supărare,
 Nu e aici comandare,
 De aceea 'n voe bună
 Să bemû toţi noi împreună,
 Să bemû, să ne veselîmû,
 Pân'avemû pe masă vinû.
 Să trăiască gasdele,
 Să ne umple vasele,
 Să bemû cu paharele,
 Ba şi cu canceaele.

Până mănâncă. Inchinare.

Beţi, meseni, şi veseliţi,
 De nimicû nu gândiţi,
 Că buţile-sû tôte plîne,
 Cepurile strînse bine,
 Ba şi popa şi diaconulû
 Încă umblă totû ca raculû,
 Călăreţulû şi voiniculû
 Răsturnaţi cu prăvăliculû,
 Ceteraşulû, Contoraşulû
 N'aû lipsă de arendaşulû,
 Când pune cupa la gură
 Varsă 'n gură ca 'ntr'o şură.
 Jupânesa socăciţă
 Strecură vinû pria sâtiţă,
 Gândesce că-î zéma acră,
 Nu scie ce să mai facă ;
 Iar nuna ca o muere
 Nu se lasă de scădere ;
 D'apoi să vedeţi pe nunulû

Cu gâtulǎ sǎu largǎ ca tunulǎ,
 Ca butuculǎ celǎ de rǒtǎ
 Cercuitǎ cu ferǎ tǒtǎ,
 Cǎ urǎtǎ cu obedarulǎ,
 Nu-lǎ stǎmperǎ nici cu șuștarulǎ;
 De șuștarulǎ i se pare
 Nu destulǎ spre stǐmpǐrare,
 Mǐrgǎ, sue-se pe bute
 Și de-acolo sǎ s'ajute.
 Vivat, vivat sǎ trǎescǎ
 Mirele cu a sa mirǐsǎ.

La copturile de aluatǎ

Iatǎ cǎ ni s'aǎ adusǎ și copturile
 Placǎ-vǐ și gustați dintr'ênsele,
 Cǎ gasda a plǎtitǎ
 Cinci sute de galbenǐ,
 Pentru cǎ le-a pregǎtitǎ;
 Placǎ-vǐ. cǎ-sǎ fǒrte dulcǐ,
 Fǎcute cu zahǎrǎ și cu nucǐ,
 Cu miere, cu mǎslǐne,
 Cu stafide, cu smochine,
 Cu nucșǒre,
 Cu cuișǒre,
 Cu ghumberǐ,
 Cu piperǎ,
 Cu multe alte soiuri
 De bune diresuri;
 N'are sǒțe'n în lume
 Plǎcǐnta cea bunǎ,
 Cǎci aceea face,
 La omǎ rǎnzǎ plǐnǎ,
 Bǐtrǎnǐi din legea veche,
 Trǎiaǎ mai îndelungatǎ
 Pentru cǎ pe acea vreme,
 Totǎ plǎcǐntǎ aǎ mǎncatǎ.

Pǎnǎ mǎnǎncǎ

(luǎndǎ o sticlǎ în mǎnǎ.)

Glaja încǎ multǎ ajutǎ,
 Cǎnd o potǎ vedǐ umplutǎ,

Căci câtă omul glaja de gură atinge,
 Tótă supărarea pe loc i-se stinge.
 Acésta aduce și voia cea bună,
 Că d'acum se strînge, cu toți împreună.
 Vivat, vivat să trăească
 Mirele cu a sa mirésă.

Altă închinare
 (cătore miri.)

Vă poftescă din nărav vechiă,
 Trei căđi pline cu curechiă,
 Slănină grase, cărnați lungi,
 Pân' la tómnă să te-ajungi
 Buți pline cu vină alesă,
 Coșură pline cu grâu și ověză,
 Ce pe multe și multă ai.
 Cară noă bine ferecată,
 Plugă alesă și înferată,
 Patru vaci și boi frumoși,
 Șepte găini ș'ună cocoșă,
 Dece găște ș'ună găscoiă,
 Dece rațe ș'ună rățoiă,
 Patru scrófe cu purcei
 Cu porcarulă după ei,
 Grădină pline cu pomi buni.
 Persici, meri, peri, pruni, alună,
 Butuci groși mari din păduri,
 Fână și pae din câmpuri.
 Poftescă încă tuturilor
 Bună ródă viiloră,
 Fete mari fecioriloră,
 Și neveste miriloră,
 Să nu rupă credința
 Cui i-a plăcută Anuța ;
 Trăească cu acelă bărbată,
 Cu care s'a cununată.
 Înduratulă Dumneđeă
 Să vă ferescă de răă,
 Și să trăiți fără nori,
 Anii cincă-đeci de trei ori.

Versü la masă.

Hai hop, vinu-î bunü,
 Sciü, că-î place și la nunü.
 Ploscuța mea, iubitü vasü,
 Pasere cu dulce glasü.
 Eü cu tine më mângäiü
 Când te vedü la căpëtëiü..
 Vinulü e frate de cruce,
 Pelincuța, soră dulce.
 Pus'am gândü, că nu te-oî bé,
 Nu te-oî bea de n'oî avé,
 În tótă vieța mea.
 Și amü pusü și jurämintü,
 Dar tu nu-mi mai eși din gândü
 Și m'ași jura și mai răü,
 Dar më temü de Dumneđeü.

În Muntenia se obicînuesce următorea poftire :

Masă frumósă,
 Meseni, dumnea-vóstră,
 Din cinste să cinstiți,
 Din bucate să ospëtați
 Și de vě vorü päré nesărate,
 Este Ocna cam departe
 Peste multe déluri 'nalte;
 Iar de-orü fi nepiperate,
 Țarigradü și mai departe;
 Iar de orü fi nefierte,
 Să credeți că n'amü avutü lemne tăete;
 Iar eü vedü că stați,
 Și m'așteptați,
 C'orü trebuî furculițe,
 Amü trimisü în têrgü la Ionița,
 Testeaua câte o leiță;
 De n'orü găsi,
 S'orü întörce prin Buzëü,
 Că testeaua î câte-unü leü,
 Cu mănuchi de ciocălăü;
 Și vedü că zăbovimü,

Și are să fie cam târziu,
 Mai bine să ne hrănim;
 Să luăm cu mânele cari le avem.
 Iar de vă temeți de altă înșelăciune,
 De câtă a peri o cinstită
 Masă frumósă,
 Mai bine să trăim cu toți;
 Iar de nu, gustе stolnicul,
 Că totu-î unŭ lemnŭ bunŭ,
 De arsu în baltă.

După ce s'a mâncatŭ borșulŭ, ce de obiceiŭ se face de carne de porcŭ, de vacă, mai rarŭ de pasere; găluștele, mai alesŭ cu crupe de păpușoiŭ, apoi felŭ de felŭ de mâncări cu carne, cu legume saŭ verdeturŭ; vine 'n urmă plachia de pâsatŭ, apoi meșniță, ghițmani și alte multe, multe ca după puterea gospodarului; la urmă vornicelulŭ aduce găina, jucând'o și cântândŭ:

Ajungă-te voe bună,
 Jupâne nunŭ mare,
 Și pe dumnea-vóstră, meseni,
 Că iată se închină
 Cinstitelorŭ dumnea-voastre fețe,
 Cu o drochie mică,
 Mică, mică,
 Câtŭ o nucă,
 Dar voia asupra fețelorŭ dumnea-vóstră
 Să fie mare
 Că dumnea-lorŭ, de vorŭ trăi,
 Drochia s'a mări,
 Și voia dumnea-vóstră
 Va împlini.
 Poftimŭ de ține
 Să-ți fie de bine.

Dîcîndŭ acestea pune dinaintea nunului găina acoperită, care o păzesce cu ochii, fiindu-î óre cum de a o ținé cu mâna dea binele. De-o dată unŭ omŭ din altŭ capătŭ de masă strigă:

— Ei cinstite nunū mare, și în vreme ce nunulū ascultă cele ce i se spunū, unū altulū îi fură găina cu totulū și în loculū ei punū o altă strachină acoperită.

Nunulū, după ce și-a datū răspunsulū, dice:

— Deacum să vē înfruptū pe toți din cloșca mea, și n'a-pucă bine să rădice strachina, de-o dată o păsērică (vrabie, cióră) saū altă pasere vie, fâl, fâl, fâl pe deasupra capetelorū, și atunci ce mai hazū și ce mai rîsete.

Nunulū celū mare: — N'amū sciutū eū că sunt tâlharī la masă, că băgamū bine de sēmă la găină.

Vinovatulū. — Eū ți-oī spune pāgubașulū.

Nunulū. — Pāgubașulū ți l'am spusū eū, dar imi trebuie tâlharulū și, de ți-i așa povestea, mă prindū că dumnea-ta ești tâlharulū ce mi-a furatū cloșca de pe ouē.

Vinovatulū. — Să-i sară cloșca celui ce a vēdutū ochiū, așa jorū, așa să chiorăscū, că dumi-tale domnule nunū mare, cine ți-a furatū cojoculū, la mine i-a fostū loculū, să sciī bine, că l'oī bé, înapoi nu l'oī avé; apoi scóte marturī căți-va gospodari, cum că nu-lū sciū de tâlharū, și că singurī nu se potū dumeri de unde a pututū veni pāsērica. ¹⁾

Nunulū celū mare. — Bine, bine, lăsați! destulū, că de acuma vē credū.

Atunci sócra cea mare aduce o strachină și o cană saū unū cofăelū de apă, iar socrulū unū peșchirū. După ce aū pregătitū de spēlatū, nunii ținū mânele pe strachină, nunulū deasupra, iar nuna dedesubtū, și mirele apucândū cofă-

1) *Gubernats. Usi nuziali in Italia simbolo fallico sembrano gli uccelletti vivi che presso il Lago Maggiore e nell'Arpinate portano ancora in tavola, sotto un coperto, agli sposi. E un altro simbolo fallico contiene certamente il tacchino ornato di nastri rossi, che a Riva di Chieri in Piemonte, nella campagna d'Alba Monferrina e anche in Ispagna dopo Caballero, in Cuentos, y poesias populares andaluces nel cuento che s'intitola:*

„La suegra del diablo. „Siendo para Pamfila el pelar la pava una perspectiva mas halagüeña que la caldera de la lejía, dejò que se degañotase su madre y acudió à la reja.“

elul de tórtă, în timpŭ ce mirésă-lŭ ține de dógă de josŭ, tórnă nunilorŭ de spelatŭ pe mânĭ.

După ce s'aŭ spelatŭ, nunulŭ aruncă în strachină trei parale de argintŭ, socru-ĭ pune pe mânĭ peșchirulŭ, iar sócra dă nunei casâncă și ce o mai întindŭ femeile! numai ce le auđi:

 Mai dați-o și pe la noi,
 S'o cătămŭ de lătunoĭ.

Totŭ sócra varsă apă din strachină la rădăcina unŭi copacŭ, iar baniĭ ĭi dă în mâna miresei, de-ĭ strînge pentru mórte când pune cruceĭ de céră în mâna mortulŭi.

 În multe sate din munțiĭ Moldoveĭ este acestŭ obiceiŭ.

Sócra, după ce a ștersŭ strachina, o aduce din 'naintea nunulŭi și are să slujască de strînsŭ baniĭ.

 În Transilvania loculŭ străchinii ĭlŭ ține o căldare de aramă dăruită de nunĭ.

Vornicelulŭ aduce pe unŭ talgerŭ douė păhăruțe de rachiŭ și le închină nunilorŭ:

Bună vremea, bună vremea,
Cinstite nunŭ mare,
Că se închină finii dumnea-vóstră,
Cu niște păhăruțe dulci;
Vremea ne-a fostŭ mai demultŭ,
Dar noi nu ne-amŭ priceputŭ.
Acum ajungă-te voia bună
La pahare pline,
La cuvinte bune:
Că-ĭ vinŭ de la Odobescĭ,
Să cinstescĭ, să te veselescĭ,
Întorsŭ prin *cruce*,
Tare-ĭ bunŭ și dulce,
Adusŭ pe la Cotnariĭ,
Să bagĭ mâna în buzunarŭ,
Să cauți unŭ sabașŭ de cei mari,

Să dai la cei lăutați;
 Iar fie cât de mărunte,
 Numai să fie multe,
 Fie și mărunțele
 Numai să fie rubiele,
 Poftimă și ține,
 Să-ți fie de bine.

Altă închinare.

Bună vremea, masă frumoasă,
 Meseni dumnea-vastră,
 Că séra a înseratú
 Și noi pahare n'amú închinatú;
 Mai de grabă s'aú căđutú
 Nimeni nu s'aú priceputú;
 Noi pahare amú închina
 Pe când Dumneđeú a vrea.
 Poftimú de cinstesce
 Cinstesce și veselesce,
 Că mi-í gându a te cinsti
 Cu vinú dulce
 De la cruce,
 Să trăéscă celú ce aduce;
 Vinú adusú din Odobesci
 Cu care mari mocănesci,
 Totú să beí să veselescí,
 Chefușorulú să 'mplinosci,
 La Dumneđeú să gândesci.

Altă închinare.

Bună vremea, bună vremea,
 Séra a înseratú
 Și noi pahare dulci n'amú închinatú,
 Se închină jupânulú mire
 Cu păhărele
 Mărmurèle,
 Vinú de Odobesci,
 Cu greú ilú pornesci.
 Viră mâna 'n buzunarú,

Și scóte unū pușorū la lăutari;
 Iar se rógă să primiți
 Și să nu bănuți,
 Și bine să dea milostivulū Dumneđeū,
 Că așa mă rogū și eū.

Alta.

Buna vremea, buna vremea,
 Domnule nunū mare,
 Césulū a sositū,
 Noī cu pahare dulci ne-amū pornitū,
 Cu păhăruțe pline
 Cu cuvinte bune.
 Ista-i vinū de Odobesci,
 Să beī să te veselescī,
 Și vinū din délulū lui Păunū
 Ca să beī ca unū nebunū.
 Dă unū Napoleonū frumosū,
 Să fie tinerilorū de folosū.
 Eū la tineri m'oi ruga
 Și Napoleonulū mi l'orū împrumuta,
 Pentru ca să mă ducū în tērgū
 Să cumpērū la lăutari
 Câte-unū sumanū de scórță
 Și câte-o pereche de opinci noduróse;
 Și mâne diminéță am să-i scotū
 In capulū satulū,
 Să-i daū mamei draculū.

Alta.

Buna vremea, buna vremea,
 Cinstiți nuni mari:
 Séra din astă séră a înseratū,
 Noī păhărele dulci la nuniī cei mari
 N'amū închinatū.
 Fost'a vremea de de multū,
 Dar noi nu ne-amū priceputū
 Poftimū, poftimū
 Paharū de vinū.

Vină de Odobesci,
 Cum cinstesci,
 Cum plătesci ;
 Și adusă prin vale de la Cotnari,
 Să viri mâna în buzunară
 Să scoți ună galbenă și vr'ună icosară
 Să dai și la lăutari.
 Poftimă, poftimă,
 Jupâne nună mare,
 Pahare dulci,
 De la fini dumnea-vóstră pregătiți,
 Cu zahare zaharite,
 Cu miere 'ndulcite,
 Pentru dumnea-vóstră gătite.
 Nu-să pahare 'ndulcite,
 Da-să cu vină de la Cotnari,
 Să viri mâna în buzunară,
 Să scoți vr'o doi trei stâlpari,
 Să dați pe la lăutari.

Nunulă celă mare luândă paharulă 'n mână, închină la tineri:

Dumneșe să vă dea sănătate
 Și să vă bucure,
 Precum s'a bucuratū Avram,
 Când a luatū toiagulū în mână,
 Ne-avēndū rădēcină,
 Și uscatū fiindū,
 L'a blagoslovitū,
 Și 'n 40 de părți a înfrunđitū
 Și să vă mai bucure Dumneșe,
 Cum s'a bucuratū împēratulū Constantinū,
 Cu maică-sa Elena,
 Când a aflatū cinstita cruce,
 Care ni se chiamă nouē
 Armă dulce.
 Să vă mai bucure Dumneșe,
 Cum s'a bucuratū fericitulū Noe,
 Când l'a scosū din corabie pe uscatū,

Și a mulțumitū lui Dumneḃeu
 Că l'a mântuitū
 De faptū și de potopū.
 Să vē mai bucure Dumneḃeu,
 Cu cele patru fericite daruri :
 Bogăția lui Iov,
 Frumusețea lui Iosif,
 Tăria lui Samson,
 Înțelepciunea lui Solomon.
 Și acestū paharū de vinū
 Să vē fie de multū bine,
 La mulți ani, amin.

Si ḃicēndū acestea, pune darulū sēu în strachinā saū căldare, în fața nuntașilorū, ḃicēndū:

Poftimū, finilorū,
 De la noi pocinocū,
 De la Dumneḃeu norocū,
 De la noi puținū,
 De la Dumneḃeu multū.

Vornicelulū iar umple două păhăruțe cu rachiū, le pune pe talgerū alăturaea, aședă darurile (peșchirū, casîncă, naframă), saū ce se'ntēmplă și închină cam așa la fie-care pereche de gospodarū :

Poftimū jupāne (cutare),
 Păhărele dulci
 De la tinerii de Dumneḃeu coronați ;
 Nu stați boeri dumnea-vóstră ;
 Cinstiți vinū din délū, de la *cruce*,
 Că Dómne! tare-ī bunū și dulce ;
 Să mi te prinđi cu mânele
 De baerele pungei,
 Să scoți vr'o căți-va gălbinași
 Și vr'o căți-va icosarași
 Să dați pe la lăutarași ;
 Că-ī vinulū din Odobesci,
 Cum îlū cinstesci

Să-lă plătesci,
 Și dă puțintelulă tēu
 Noroculū dă Dumneḃeū.

Saū :
 Pofimū pahare de vinū,
 Vinū de la Odobesci,
 Să puī mâna să primesci.
 Vinu-ī bunū și mermeziū
 Culesū tōmna mai tārziū,
 Ca să-ți faci gurița leică
 Și pāntecele balercă.
 Vîră mâna 'n buzunarū
 Scóte unū galbenū de cei mari
 Plătesce la lăutarī,
 C'a fostū vremea mai de multū,
 Dar noi nu ne-amū priceputū ;
 Celū cu vina să pue mâna,
 Dar dacā nu-ī vrea
 Și nu-ī cinsti,
 Nicī nu-ī plăti.

Cāndū închină la ciubotarī, ḃicū :

Frunḃulță arțārașū,
 Sāracu ciubotarașū,
 Totū împunge
 Și strēpunge,
 Și parale
 Nu-ī ajunge.

Iar la ferarū închină :

Frunḃă verde stejerașū,
 Oī sēraculū fierārașū,
 Cum se jōcă 'n gālbinași
 Gālbinași totū roșiori
 Pe laturī cu zāmțișoiī ;
 Iară ferārițele
 Cum pāzescū cotruțele
 Intocmai ca māțele.

Și : Toți dau darul
Când pun paharul.

Țicând : De la noi puțin
De la Dumnezeu mult,
De la noi bani de-aramă și de-argint,
De la Dumnezeu noroc,
Și spor,
Și isvor.

Afară de bani, nuntași pot giurui vițel, oie, miel, purcel, cocoș, găină sau chiar și ouă, pot să dea legume și pâine albă, fie o merță, o dimirle sau baniță, ba chiar merțic și căuș nu-i rău.

Câte unul din nuntași îi urază încă :

Acastă casă ce se zidesce,
Să se zidescă pe locuri
Cu norocuri,
Pe temelie
Cu bucurie ;
Iar dumnea-ta, jupâne mire,
Și dumnea-ta, jupânesă mirésă,
Să vă trimetă Dumnezeu
Cele patru bunătăți ale pământului :
Coronă crâiască,
Stea împărată,
Scaun domnesc,
Toiag stăpânesc,
Să trăiți,
Să stăpâniți
Pământul, să-l înmulțiți,
Lui Dumnezeu să-i mulțumiți.
Și foarte vă mulțumesc,
De ist pahar galbior
Ca dintr'un vîrf de paltior,
Și din mironeniele tóte,
Și să trimetă Dumnezeu sănătate
La creștinătate.
Păgânii,

Să-î mănânce câniî
 Să dea ciuma 'n Turcî,
 Râia 'n Jdanî
 Bóla 'n Țiganî;
 Iar la creștinătate
 Fericire, sănătate,
 Că-sū mai bune decât tóte.

In vreme ce ómenii cinstescū și mai cu deosebire pe ne-
 veste, vornicelulū le necăjesce, dicēndu-le :

Cine n'a bea de dușcă
 Să móră de pușcă,
 Cine n'a sorbi paharulū
 Să sērute lăutarulū.

După ce s'aū datū pahare dulci la toți meseni vine rēn-
 dulū și socrilorū, mai întăiū la părinții mirelui și apoi la a-
 ceī ai miresei, cari pân' la masa cea mare aū statū acasă la
 ei, fără a se arēta nici la biserică, nici la masa de cununie.¹⁾

Închină la socru :

Fost'aū vremea de demultū,
 Dar noi nu ne-amū priceputū,
 Poftimū sócre mare de cinstesce,
 Că-î vinū dulce,
 De la cruce,
 Să trăiască celū ce aduce,
 Că-î vinulū din Odobesci
 Să bei să întineresci,
 Chefușoru să 'mplinesci,
 Nuntași să veselescī,
 La Dumneđeū să gândesci.
 Chefulū și voia bună să te ajungă,
 De la jupânulū mire
 Și de la jupânésa mirésă,
 Că se închină asupra fețelorū dumnea-vóstră

¹⁾ La madre, che nell'uso popolare indo-europeo non accompagna mai la figlia nè alla chiesa nè al bancheto, perchè deve stare in casa e a piangere soffocata delle lagrime. Gubernatus, Usi nuziali.

Cu două păhărele poleite,
 Ca niște floricele dăruite,
 Pentru dumnea-vóstră, cinstiți părinți, gătite.
 Din darulú lui Dumneđeú, amin.
 Și dumnea-vóstră luați a-nume
 De bine, și cinstiți.

În Dobrogea bucătărițele facú o corabie saú că tae o pâne mare în două, îi scóte mezulú; iar în mijlocú îi înfige o trestie, de carí légă sforí și ață, pe carí întindú hártii saú pânză nouă, închipuindú corabia. Saú și-o facú din aluatú și o cocú în cuptorú.

Când corabia-í gata, o umplu cu totú felulú de bună-tăți, așază în ea chiar câte ceva din bucatele din masă. Degetare de la ghinda stejarului, umplute cu vinú și cu rachiú, asemănându paharele pline, sunt aședate în corabie.

În unele sate, ca în Cerna, Pecinéga maí umplu încă degetare de ghinda stejarului cu apă, cu sare, cu untú-delemnú, pe care le înfige pe corabie încă înainte de a o da în cuptorú, pentru ca să se ție bine, de vreme ce sprăvă-lindu-se, arú fi semne prevestitóre de răú augurú.

După ce s'aú mántuitú cu cinstea și darurile nuntașilorú, vornicelulú aduce jucându și darurile socrilorú. Ómenii întindú darurile pe amână ș'apoi împopoțineză pe fie-care cu darulú lui. Pe socri, legându-í la capú turcesce cu ștergarele, maí atárnându-le câte unú peșchirú peste umérú, care obiceiú este și la Ruși, iar pe sócre le înfășurá în rochií saú peștimane dăruite de generică saú că le 'mbracă pe deasupra cu cămésea de la noră, afară de Moldova, unde sócrei i-se dá căméseá fără gură, pentru ca să n'aibă gură 'n casă.

Căți din părinții mirilorú se 'ntemplá 'n viéță, chitiți așa frumosú, se prindú cu toți de mână și uitându bėtrănețea cu tóte greutățile sale, parú reíntineriți cu decí și decí de aní și jocú de mánâncă pámêntulú; pentru ei nu-í atuncea decát bucuria și fericirea. Toți mesenií ridú, făcêndú

chefū și voe bună. Numai ce veđi pe câte unū gospodarū, plecându-se la urechea nevestei:

— Eї, ce ȃici babă, când ne va veni și nouă rëndulū.

— Apoi dă, când a vrēa Dumneđeū și ne-a trimete cēsulū celū bunū.

Până una alta găina cea friptă a venitū la loculū ei și toți strigă: „cloșca cu puī! cloșca cu puī!“

Cu toți se rădică în picioare să vadă găina. Fie iarnă grea, crape de gerū petrele și chiar ouēle de sub corbū, găina cea friptă numai decăt trebue să fie împodobitā cu merișorū, belbinocū, magheranū, brađū, curpānū albū (ederā), mirtū saū chiar mușchī, ce-sū veselia și podōba pāmīntulū în vreme de bētrānețā a anulū.

Găinei îi punū la gātū salbā de rotiți de cēpā, încunjurānd'o cu vrābiuți fripte și făcēndū mulțime de minunăți, căci de la găina cea friptă se vede iscusința bucătăriței.

În cele mai multe părți fripturile se cocū la cuptorū, după ce i-aū pusū gura și l'aū lipitū cu lutū.

În Muntenia de-asupra găinei punū o lingurā, o furculiță și unū cuțitū, din rădēcinā de nucū, ce aū menirea de a fi rupte de către mire, dar de cele mai multe ori potri-vesce nunulū, să le cresteze așa, ca de o datā să le pōtā rupe mirele, ca să-ī ȃică cei ómeni: „halal de finū voinicū ce ai, numai să-ți trāiască.“ Nunulū, punēndū găina dinaintea mirelū, ȃice:

— Ia să te vedemū finule cātu-mī ești de voinicū; și de cum-va a uitatū nunulū să plătēscā bine bucătărițele, ca să nu-ī necājēscā finulū, atunci lasā pe dīnsele; găina cea mai bētrānā din pātulū îi prinsā de fripturā, ba de multe ori nu se lasā numai cu atāta, ci o cósā cu ață de cānepā, pe-trecēnd'o chiar cu sīrnā și ce mai de hazū nu facū ómeni. În sfirșitū, după ce cu chiū cu vaī a ruptū găina, nuna o prinde, făcēnd'o micī fārāme, strigāndū:

Pui, pui, pui,
 Vinu la cușcă să te'ncui
 Să-ți punu mâna pe cucui.

Și dă fie-căruî nuntașu câte o fărăturică de gustare
 dór le-a merge bine; de aici înainte pornescú păcăliturile
 Numaî ce auđi:

Poftimú cinstite nunú mare
 Primesce poclonú de la gospodarulú cutare
 C'a fostú la vênátóre
 Și aú împușcatú o ciórá (coșofaná) grasá
 Ca pentru cinstita dumi-tale fațá alésá.

Și-î dă acolo te mieri ce; iar de acolo 'nainte meseni
 între ei își trecú cinste, o gălușcă cusută, o fărăturică de
 friptură albă de sare, o vrăbiuță friptă cu pene; saú ce le
 plesnescú prin capú, d'or orú face ómeniî să rídă, după cum
 se cuvine să fie totú nuntașulú la o ți sfintá de bucurie
 ca asta, că după cumu-î începutulú, așa să ajute Dumneđu
 să le fie și sfișitulú.

D'apoî poclázile lăutarilorú, poclázile, poclázile, s'aude
 strigándú.

Nunulú celú mare: — Uitasemú, (rădicándú glasulú)
 Vornicelú! unú talgerú aici; și după ce i-lú aduce, pune pe
 elú atâtea pahare de rachiú câți lăutari sunt și mai alátu-
 rândú osulú peptului și vírfulú aripelorú, întinde lăutarilorú.

Lăutarulú:—D'apoî numai atáta v'atî înduratú pentru noi?

Nunulú:—Da nici atáta nu vi se cădea, ce mai vreți?

Aripî v'amú datú de sburatú
 Și peptú, cobzá de cântatú.

Lăutarulú: Cine mi-a da dolia
 Să-î trăescá soția,
 Cine mi-a da dolióra
 Să-î trăescá soțióra.

Și gospodari, cari de cari după cât îi lasă inima aruncă bacșișulă lăutarului în paharū saū în scripcă, ca să sune mai bine ; numai ce auđi pe unulū mai sgârcitū :

„Cântă-ți cânteculū măi țigane și-ți daū și eū ;“ și ce nu face țiganulū pentru parale, fără zăbavă începe a-i ȑice :

Să trăiască țiganulū
 Cătū o bate cu ciocanulū,
 Cătū o ȑice cióra carū,
 Cătū o ședea stanca 'n parū
 Cătū a fi fâină 'n satū
 Și curcanii de furatū.
 Noi, țiganii cu meșteșugū
 Să trăimū totū din belșugū.

Saū :
 Eși țigancă de sub patū
 C'am pusū gândū să nu te batū.
 Te trimitū cu torba 'n satū
 Ca să-mi aduci de mâncatū
 Șede tetea pe tocilă
 Ca draculū pe rădăcină.
 Aoleo ! Vasile amo
 Cum te-ași face mai baro,
 Mai baro și mai de trébă,
 Ceordesce o iapă albă.
 Las'să fie și șoldită
 Că tetea o pune 'n tindă ;
 Măcar să fie și chióră
 C'a merge tetea la móră.
 Aoleo Vasile a Stanei
 Ia scólă de pe ciocane.

De-o dată sare unulū : “da ia dă-ți pe tēpă țigane și veđi de la mine bacșișū bunū“. De 'ndată märe elū cântă saū spune derostū câte-ceva țigănesce, ca de-o pildă, cum am auđitū chemarea apostolilorū în satulū Ghipsimane :

Apostole amaros,
 Chidindidu micande,

Andagao Ipsimane,
 Da tu šiule,
 Da tu tivla mo,
 Preimido amarosü.

Și d'o ȃice lăutarulü : „da o sciü și pe arăpesce.“
 — Bunü, bunü, ȃi-i ș'așa.

Lăutarulü : Apostole halharade
 Geamuluzdu beronde,
 Sănsălână hălână,
 Epsimane cheende,
 Camzulerun. beron hu.

Atuncî să veȃi nuntașü, cum staü josü și se uită în gura lăutarilorü și rîdü de se prăpădescü de limba cea stricată și de cuvintele cele pocite. căci pentru elü numai românesc-e frumosü, pe când tóte cele-lalte limbî isü stricate, și pare că li se bate caliciü la gură

În Dobrogea țiganiü se îmbracă urîtü cu velințe rupte și cu otrepe nărăzmate, în capü își punü căldări, iar fața și mânele, ce le-sü negre, le mai tãmânjescü cu funingene saü văpselă négră, de le facü ca dosulü ceaunulü.

În mâni ținü unü bețü lungü, la unü capetü îi prindü călți cu pozderie cu totü și numai rarü dacă veȃi păcișele; nu rare ori aprinde acești călți și începe a sucăli ómenii, ghiontindü când în unulü când în altulü, dor i-or da bacșișü; și nu numai țiganiü se slutescü așa felü, ci chiar dintre ómenii cei mai ghiduși; atuncî vine și rëndulü bucătărițelorü. Asemenea obiceiü, după Düringsfeld în Hochzeitsbuch, l'amü întelnitü la Sêrbî, la Ruși, chiar la Ungurî, unde bucătărița vine înaintea nuntașilorü cu unü polonicü întinsü într'o mână, iar cu cea-laltă legată c'o basma și tânguindu-se, că și-a friptü mâna făcëndü bucatele.

„Se aduce pe masă unü cocoșü friptü cu pene cu totü,

iar unul dintre óspeți intră sub masă, și cântându ca coșulü vestesce revêrsarea ȃilei, și după aceea, dându toți óspeții câte unü bacșișü bucătarului, se ridică de la masă.“

La sfirșitulü mesei nuna scóte din pâne lumînările de cununie, ce arsese pâna atunci, le stinge în făină (meiü), în grăü saü chiar în grindă și dându-le miresei în mâna ȃice: „strânge-le fină și întru mulți ani fericiți.“ Ea, după ce i-a sêrutatü mâna, le strânge în pälămida lăȃii, păstrându-le să li se pue în mâna la darea sufletului și de se întêmplă să nu fie lumînare de la pasce în casă, în vreme ce fulgeră și tună, atunci și lumînarea de cununie încă-î bună.

În Moldova este credința, că a cărui lumînare s'a trecutü mai repede, vieța aceluia se va trece mai curêndü.

La urma urmei nunulü cere de la mirésă basmaua, ce a ținut'o în mână în vremea cununiei, restörnă 'n ea baniü adunați și când dă s'o lege, ómenii se grămădescü, aducêndü ba o bucăȃică de pâne și sare, ȃicêndü: „ține, fine, pune le 'n legătură, ca să aibă mirii pâne și sare în vieța lorü;“ altulü mai svêrle o crenguȃ de busuocü, să trăgă unulü la altulü cu dragoste; ba aruncă o bucăȃică de zaharü, ca zaharulü să le fie traiulü; iar pe deasupra stropescü cu vinü, semnulü belșugului și a veseliei. Atunci nunulü trage capetele strînse, iar ómenii începü a răcni: „da bine, cînstite nunü mare, ce faci? nu lega așa strînsü, că ȃi-orü fi finii prea sgârciți“; iar nunulü, vrêndü să le facă pe chefü, d'abea d'abea aduce cornurile batistei. Ómenilorü din noü nu le place și începü: „ce vrîi să fie așa darnici și risipitori? légă potrivitü, după cum se cade omului să fie.“ În sfirșitü nunulü n'are încotro și trebuie să le facă pe placü.

În multe locuri, colțurile batistei nu se légă, ci numai se răsucescü, ca să nu lege noroculü.

Nunulü dându basmaua cu parale în mâna miresei ȃice: „poftimü, finilorü, câtü o da Dumneȃeü, că vê daü aurü și argintü și pâne și sare, Dumneȃeü să vê dea norocü.“ Mirii

sărută mâna nunilor și mirésa strînge baniî 'n ladă așa cum se găsescū.

La masa cea mare se cîntă cam ast-felū de cîntece :

Păhărelū cu rămurele
 Să te béū cu nemurele,
 Păhărelū nu tremura
 Că nu sciū de frica ta,
 Că te-oî bé, nu te-oî gusta.
 Păhărelulū câtū unū puî
 Când îlū puî la gură nu-î.
 În fundulū paharului
 Sănătatea omului,
 Vinu-î bunū din viță vie
 Cine bea cu chefū să fie.
 Adă, adă să beaū iar
 Cu iubitulū meū paharū.

*

Inimă de putrigaiū
 Ia spune-mî ce alénū ai.
 Rachiașulū tare-mî place
 Bani nu sciū de unde-oî face.
 Oî face cum oî puté,
 Și-î oî plăti cu vadea,
 Vinișoru tare-î bunū,
 Că-î din delulū lui Păunū,
 Și-î făcutū din viță vie,
 Cine a bea cu chefū să fie
 Adă, adă, să béū iar,
 Cu iubitulū meū paharū. ș. a.

Nuna iea miriî să-î ducă acasă la ea ; în vremea asta, nuntașii svărlū după eî cu pâne, sare, vinū, în sfârșitū care cu ce apucă.

Corerițele, trepădătórele, vornicesele, stolnicesele, călțunăresele, strângū blidele, daū masa la o parte, saū o scotū a. fară, mai tragū cu mătura pe ceî călări ș'apoî la jocū.

Nuna, după ce a dusū finiî acasă la ea, iea podóbele de pe mirésă, o 'mbracă cu cămașă nouă în partea muntelui și

la Macedonenii de burangicū, aşeză pe masă pâne, mâncare şi băutură, apoi chemă pe mire din tindă şi luându-şi séra bună le ȕice: „poftimū, finilorū, beţi, mâncaţi şi vă odihniţi, că destulū v'aţi ostenitū, dar să vedū mâne ce bucurie oi avé şi eū, pentru câtū amū umblatū şi amū truditū;“ şi eşindū în tindă ȕice lăutarilorū, ce cântase până atunci: „de acuma haideţi şi ne-ţi cânta şi nouē celorū bătrâni;“ apoi încue uşa tindei şi se întorcū la masa cea mare.

Obiceiulū de a încuia pe tineri se găseşte şi la Spaniolii, după Düringsfeld.

În Dobrogea ca şi în Sicilia, diavorulū său deverica stă la uşă şi ţine de verigă şi credū că de acolo îi vine chiar numele, de şi s'arū puté să-i vie şi de la djeverū.

Deverica, ca şi baba la bulgari după Kanitz, aduce vestea la masă.

„La Romanii era obiceiulū ca mirele să arunce pe feréstră nucii la copilandri de pe stradă, tot o-dată şi ȕeităţii personificate în Deus Concubinus, carele se desparte de copilarie şi de ortacii săi de până aci “ 1)

La Sêrbii după Düringsfeld, vornicelulū împarte darurile, cari sunt cămêşi, colţuni, ş. a.

Vornicelulū (djeverulū) légă darulū său de busduganū, iar peste umêrū crucişū pörtă ştergarulū, ca şi Ruşii şi Bulgarii, tocmai după cum amū văȕutū şi la Români.

La Sêrbii tînêra mirésă dă de spêlatū pe mâni nu numai la nunū, cum amū văȕutū la Români, ci la toţi mosafirii, dându-le peşchire, şi ei punū în strachină *poljevatica*.

La Spaniolii strângū parale pe o farfurie pentru mirésă.

1) Virg Buccol. VIII, 29. Sparge marite nuces! Hesperus jam deserit Oetam Serrila s'a rădicatū peste muntele Oeta, adică e séra târȕiu Rosbach p 100 aduce unū datū, că şi la „domum deductio“ s'aū aruncatū nucii. Preller p. 584: nucile erau sub tutela lui Jupiter Marienescu, Cult. pag creşt. Sparge, marite nuces jam deserit Hesperus Oetam, său după Catullus: In nuptias Juliae et Manlii :

Neu nuces pueris neget
Desertum domini audiens

Același obicei îl găsim și la Francezi; în unele părți paralele adunate le împart sărăcilor.

La Francezi găina cea friptă e mâncarea cea mai însemnată la masa cea mare.

Obiceiul din Moldova de a pune mirăsa mirelui în sînul său cel puțin de a-l atinge cu crenguța de busuioc din fiștocul ce-l poartă preotul în ajunul bobotezei, îl mai întâlnim la Spaniolii în Andaluzia. ¹⁾

* * *

Câte-va cântece încă de masa cea mare la Macedonenii:

Iu îi erai bre gion-le a ũeu?	Unde erai voinicelul meu?
Iu te primnai gion-le a ũeu?	Unde te plimbla voinicelul meu?
At gardina mi primnamu	Prin grădină mă primblam
Și de meru, meru îi alăgamu	Și din mēru, mēru alergam
Și mere roșie îi adunam	Și mere roșie adunam
Tu basmau li băgam	În basmă le puneam
Și la vrută li duțeam	Și la iubită le duceam
Și sbore ascunse noi nă sburam.	Și vorbe ascunse noi ne spuneam.

Eși lea Chie până tu oborū
Ca să ți dīcū unū sborū:
Ni-u scuseși mintea din capū

Eși fa Chie până în ogradă
Ca să-ți spunū o vorbă:
Mi-ai scosū mintea din capū

Concubinus amorem
Da nuces pueris, iners
Concubine, Satis diu
Lusisti nucibus. Lubet
Jam servire Thalassio.
Concubine nuces da.

Sordebant tibi villuli
Concubine, hodie atque heri;
Nunc tuum cinerarius
Tondet os. Miser, ah miser
Concubine, nuces da.

Prin aceste versuri ale lui Virgil și Catul s'a făcut un obicei popular roman de a împărți la nuntă nucii copiilor, ca semn de a părăsi gândirile copilăresci. Nucile la nunțile albaneze sunt înlocuite în India cu nucile de cocos.

¹⁾ Caballero apud Gubernatis: Cuento della Suegra del diablo Quando los novios se iban a retirar a la camara nupcial llamò la tía Holofernes a su hija y la dijo: cuando estan Vds recogidos en su aposento, cierra bien todas las puertas y ventanas; tapa todas las rendijas y no dejes sin tapar sino unicamente el agujero de la llave. Toma en seguida una rama de olivo bendito, y ponte a pegar con ella a tu marido, hasta que yo te avise; esta ceremonia es de cajon en todas las Bodas y significa que en la alcoba manda la mujer

Că tu locu de soră
 Mine tine va s'ti leam.
 — Taçi bre, gione, taçi bre frate,
 Tine mine nu mi li ai,
 Ți-ai afendi di nu ti alasă.
 — Ți are 's facă tata ũeu
 Când mine ũi-ti voiŭ?

Luai-ũi somnulŭ și mi chinarlŭ
 Și nu putui să dormŭ.
 Ni-am mușata di vecină
 Și are mama di s'na 'ngace;
 Are tată si nu și-o alasă
 Ma di D-đeu s'o află.

Ea taciși-li brân de asime,
 Póte va s-es iŭă
 Brân de asime li amŭ tacsită
 Sî năsa nu vrea s-ŭină;
 Are mamă nu și-o alasă
 Ma di D-đeu s'o află.

Ea taciși-li fluri multe,
 Póte va s-es vină.
 Și fluri multe li-am taxită
 Și iară nu va s-ŭină.
 Și are tată nu și-o alasă
 Ma di D-đeu s'o află.

Ea taciși-le gione mușatŭ,
 Póte va s-es vină.
 Gione mușatŭ li-am taxită
 Ia-o gione iu își vine
 Și alasă mama și vine.

Că în locŭ de soră
 Eŭ pe tine am să te iaŭ.
 Tacŭ bre voinice, bre frate,
 Tu pe mine nu mă iaŭ,
 Ți-ai tată și nu te lasă
 Ce are să facă tata meŭ
 Când eŭ pe tine te vreŭ?

Mă luă somnulŭ și amijamŭ
 Și nu putui să dormŭ.
 Am vecină framósă
 Și are mamă ș'o ocăraște;
 Are tată și n'o lasă
 Numai de D-đeu să-și găsescă răs-
 [plată.

Ia făgăduți-i unŭ brău de argintŭ,
 Póte că vrea să vie.
 Brău de argintŭ i-amŭ făgăduitŭ
 Și ea nu vrea să vie;
 Are mamă și nu și-o lasă
 Numai de D-đeu s'o găsescă răs-
 [plată.

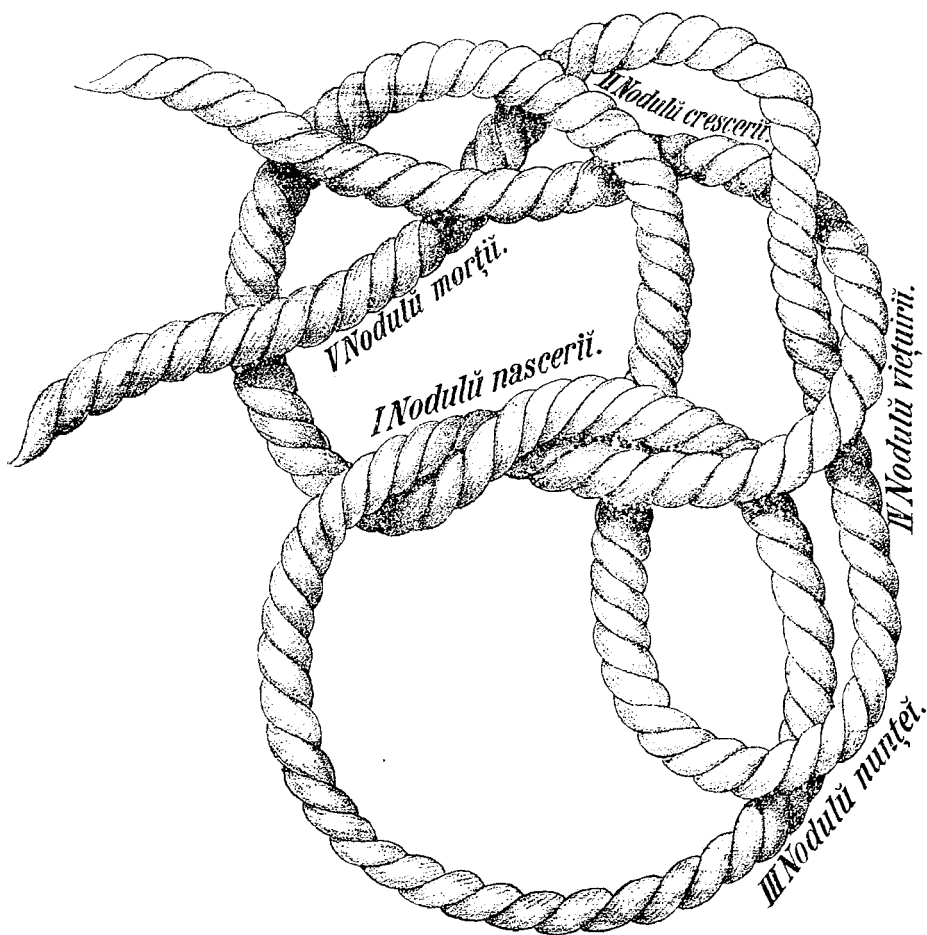
Ia făgăduți-i mulți flurii,
 Póte că va veni.
 Și flurii mulți i-amŭ făgăduit
 Și totŭ nu vrea să vie.
 Și are tată și n'o lasă
 Numai de la D-đeu s'o găsescă răs-
 [plată.

Ia făgăduți-i voinicŭ frumosŭ,
 Póte, că va veni.
 Voinicŭ frumosŭ i-amŭ promisŭ
 Uită-te voinice că vine,
 Și lasă pe maică sa și vine.

* * *

În jud. Botoșani, la unele nunți, unŭ bătrânŭ strigă din ómenŭ în jurulŭ lui și face o singură dată în fața lorŭ acestŭ nodŭ de cincŭ legături, din care cea întâiŭ este a născerei, a doua a creșterei, a treia a nunții, a patra a viețuirii și a cincea

a morții, ce le deslăgă pe toate; și în adevăr, căci trăgându
de cele două capete se desnódă toate.

IV. DUPĂ NUNTA.

1. Lună ziua, rachiū roșu, rachiū dulce, zorile.

„Părinții se împărtășesc de cinste multă sau de rușine multă, căci dacă se află fiica loră feciără atunci nu numai că sunt toate bune, ci încă îi și ospetéză cu masă frumósă, la care se aduce după aceea și cămașa miresei pe unū blidū cu semnele fecioriei și o arată pe la toți la care obiceiuesce să arunce fiește-carele câte-unū bacșișū micū, însă acésta se face numai între ómenii cei proști; iar la cei cinștiți, se arată numai la socri. De mirésa nu-ı fată feciără, caută căruțele cele mai rele și cu curele rupte înhamă pe părinți în locū de cai, după ce vinū și pe fiica lorū o punū în căruță, iar pe dînșiı îi silescū cu bătăi ca să o tragă singurī până la casa lorū. Iar zestrea miresei tótă o opresce bărbatulū ei și tótă cheltuiala, care a făcut'o elū la nuntă o plinesce cu porunca judecătorilorū de la părinții aceia, cari nu și-au păzitu pe copilulū lorū.“¹⁾

Acestū obiceiū a rămasū încă pe unele locuri și ađi

În jud. Botoșani, prin cele mai multe sate, în vreme ce tatălū fetei trece prin tindă, cine-va din podulū casei îi aruncă în capū hamurī rupte.

Totū în jud. Botoșani în satulū Roșcani, sócrei mici îi pune în gătū unū colacū de borfotine de sdrențe sau chiar de pae, iar piciórele i-le împiedică cu fiare de cai și așa o tragū la jocū.

¹⁾ Dimitrie Cantemrū · Descrierea Moldoviei. Despre obiceiurile logodnelorū și a nuntelorū în Moldova.

În Moldova, prin partea muntelui, pună o pernă pe o raghilă, ș'acolo o poftesce pe sócra mare și când dă să se așeze, îi smuncesce perna, rămânându pe raghilă.

În județul Muscelu pe sócra mică o încalță c'o pereche de ciubote cu grăunțe'n ele, ș'așa o iaă la jocu, în vreme ce pe mirésă o trimetă acasă pe ună butoiu.

În Muntenia pe șesă o trimetă pe mirésă acasă, trăgând'o pe o târnă de mărăcină.

În Dobrogea sócrului celui mică ¹⁾ îi légă de gâtă o traistă cu cenușe; iar sócrei îi pună dinainte o garafă stricată, apoi mai légă de códa unui căne o ploscă și toți nuntașii îlu teohăescă, alți ómenii apucă cíomege și bată în butóe, în gălete, în bolobóce, saă în orí-ce vasă le ese 'n cale făcându mare tărăboiă.

La masă îi cinstescă pe sócri cu pahară fără fundă, cu lingură spartă; și felia de pâne saă de malaí, ce li-o pune dinainte, e tot'deauna fără mieđu.

În Vrancea, légă de gâtulă sócrei ițele, vatala, saă îi cóse de spate niște uricó, saă o cunună de usturoiă fără căciuli și în sfârșitū codi de cépă prinse una de alta i-le aruncă în gâtă.

Prin Oltenia o bată pe sócra cea mică cu ună șiragă de covrigi în capă

Nuna cea mare nică o-dată nu póte dosi nimicū, cređându cu dinadinsulă, că va avé pricajū în vite.

De mirésă-í fată fecióră nuna cântă:

U íu, íu, íu și bine-mí pare
Că mi-í fina ca o flóre,
Ca o flóre 'nflorită
Ca o albină 'ndulcită.
Frunđuléna ștejărelū
Și finu mi-í frumușelū,

¹⁾ La Broșteni în munții Moldovei, când sócrii daă să pue mâna pe ună lucrū, toți ómenii strigă: „nu lua, lasă acolo.“

Tar mirésă ca și elă.
 Să trăiască cei părinți,
 C'aũ făcutũ copii cinstiți,
 Și-aũ făcutũ, ș'aũ legănatũ,
 Și-aũ crescutũ, și-aũ măritatũ,
 Bună cinste-aũ căpătatũ.
 Floricică de pe hatũ,
 Face cinste la unũ satũ;
 Floricică dintre flori
 Face cinste la suroi;
 Floricică dintre brađi,
 Face cinste și la frați;
 Floricică de la munți
 Face cinste la părinți.

Apoi de 'ndată alege două vornicese, femeii deștepte și bune de gură, le îmbracă cu roșu, le pune basmale crucișu, le lęgă la capũ turcesce, punându-le peste legătură flori și petelă, le dă în mână garăfi cu rachiũ roșu, făcutũ cu cãrmãzũ și cu alte dresuri, ¹⁾ apoi câte unũ bęțũ, c'o basma roșie la unũ capetũ, cu care ghiontesc ómenii ce 'ntêlnescũ pe drumũ.

În unele părți ale Moldovei se ȃice, cã umblă cu ostropețulũ și așa mergũ din casă 'n casă cãntãndũ, chiuindũ și poftindũ ómenii pe sêrã la oncropũ. De la casa mirelui mergũ ómenii la socrii mici cu rachiũ dulce; când aũ ajunsũ și aũ intratũ în casa socrilorũ, le punũ dinainte covățica cu pâne, sare, vinũ, rachiũ roșu, untũ-de-lemnũ și o gãinã boitã cu roșu, ȃicendũ: „primiți poclone de la fiii dumnea-vóstrã, care vę rógã sã poftiți pe sêrã la oncropũ.“

Sócra micã le aședã masa, și dupã ce ospetézã cãți-va ómenii, se sue pe casã, ieaũ prãștinașii și începũ a o descoperi, cãntãndũ și chiuindũ.

¹⁾ Maha-Bharata de Crishna Dvaipayana sau Vedo vyasa de Hippolyte Fauche. La nunțile indiene întrebunțãu licori spirtose ca Atambaras, sura mai reya. Bãturã făcutã cu florile *lytrum fruticosum* și cu zaharũ.

Socrii dura la délü, dura la vale, dar pace, paele și stuhulü începü a curge în tóte părțile, de facü mânia lui Dumneșeu în bătătură. Socrii, de vedü și vedü, că nu-i încotro, le giuruesce o vadră de vinü, numai să le lase casa tefără. După ce se daü josü de pe casă se daü la jocü de cutremură pămîntulü; mai prindü și pe socrii 'n danțü și de este bunicü și bunică, ce d'abea 'și târăe bētrănețea, nu se lasă în ruptulü capului, până ce nu-i țupăescü și pe ei în horă. ¹⁾

După ce aü pusü pe casa socrului celü micü o prăjină c'o basma roșie în vērfulü, își ieaü ȃiua bună, se întorcü înapoi la casa mirelui, unde câțî-va ómeni mehenchi împodobescü frumosü o căruță, neunsă de când lumea, cu ce le cade la'ndemână și așa fără veste numai ce auđi durra! la ușa tinđei. Omenii strigă: „cinstiți socrî mari, iea pofțiți până afară de vedeți, ce óspeți v'au venitü“; și cum aü eșitü afară de 'ndata mare cu nepusă 'n masă-i tăbărcescü pe amēdoii în căruță; nuntașii se înhamă la ea, unii tragü înainte, alții îndărăptü, câte unulü pune unü bēțü în rótă saü o înțepenesce vētosü, să nu pótă urni din locü; atunci felü de felü de glume și risete de se prăpădescü, nu alta. Socrulü celü mare le ȃice: „rēü v'a mai ținutü de ovēsü cine v'a avutü, dar iea o dată siliți din putere și vé daü ovēsü.“ Nuntașii pricepü planulü și lasă mai din ușorü, dar totü scărțiindü, par'că arü duce ȃolovanî, și ba că-i greü socru de banî și mai trebuie scuturatü, ba că sócra-i de vină, ba cărc, ba mărc, dândü căruța prin tóte hârtópele și coclăurile, până ce cu vai nevoie a ajunsü la crășmă; acolo nuntașii poruncescü crășmarului să aducă o oca douē saü mai multe de ovēsü, după câți ómeni sunt. Nunulü celü mare nu prea vrea și totü légă tee de curmee, dar la urma urmei n'are încotro: vreî nu vreî, bea

¹⁾ Imi spunea o dată moșu Petrea Negri din Tătăruș', jnd. Sucéva, după nunta nepótă-să, când îl întrebamü de jucase saü ba. „pe unulü Dumneșeu, o sēptemână nu mi-am simțitü trupulü“

Grigore aghiazmă; după ce a cinstit frumos cu toți se întorcă acasă cu ușorul. Numai ce auzi pe unul: „vedeți ce bine merge dac'amă mai unsă căruța.“

După ce a venit acasă, câți-va omeni se sue pe casă și atârnă, ca și la casa miresei, brad, corónă de flori în Macedonia, iar la Români de prin cele-lalte părți macar smocuri de verdéță, unde stau până ce bătute de plóe și de vânturi se spulberă frunză cu frunză. Aă în bagare de sémă de a le lega bine, căci de ară cădă curéndu ară fi semn rău, prevestind pe tinerii soți că nu voră avé copilași.¹⁾

¹⁾ Același obicei cu același înțelesu flă găsim la Francesi, după George Sand în „La mare au Diable“.

„On se dispose à aller chercher le chou. On apporte une civière sur laquelle on place le pain armé d'une bêche, d'une corde et d'une grande corbeille. Quatre hommes vigoureux l'enlèvent sur leurs épaules, sa femme le suit à pied, les anciens viennent en groupe après lui d'un air grave et pensif, puis la noce marche par couples au pas réglé par la musique. Les coups de pistolet recommencent, les chiens hurlent plus que jamais à la vue du pain immonde, ainsi porté en triomphe. Les enfants l'encensent derisoirement avec des sabots au bout d'une ficelle. Mais pourquoi cette ovation à un personnage si repoussant? On marche à la conquête du chou sacré, emblème de la fécondité matrimoniale, et c'est cet ivrogne abruti qui seul peut porter la main sur la plante symbolique. Sans doute il y a là un mystère antérieur au christianisme, et qui rappelle la fête des saturnales ou quelque bacchante antique. Peut-être ce pain qui est en même temps le jardinier par excellence n'est il rien moins que Priape en personne. Le Dieu des jardins et de sa débauche, divinité qui dut être pourtant chaste et sérieuse dans son origine, comme le mystère de la reproduction, mais que la licence des mœurs et l'égarement des idées ont dégradée insensiblement. Quoi qu'il en soit, la marche triomphale arrive au logis de la mariée et s'introduit dans son jardin. Là on choisit le plus beau chou, ce qui ne se fait pas vite, car les anciens tiennent conseil et discutent à perte de vue, chacun plaidant pour le chou, qui lui paraît le plus convenable. On va aux voix et quand le choix est fixé, le jardinier attache sa corde autour de la tige, et s'éloigne, autant que le permet l'étendue du jardin. Le jardinier veille à ce que, dans sa chute, le légume sacré ne soit point endommagé. Les plaisants de la noce, le chamvreur le Fossoyeur, le Charpentier, ou le Sabotier se rangent autour du chou. L'un ouvre une tranchée, à la bêche si profonde qu'on dirait qu'il s'agit d'abattre un chêne. L'autre met sur son nez un drogue en bois ou en carton qui simule une paire de lunettes, il fait l'office d'ingénieur, s'approche, s'éloigne, lève un plan, lorgne les travailleurs, tire des lignes, fait le pédant, s'écrie qu'on va tout gâter, fait abandonner et reprendre le travail selon sa fantaisie, et le plus longuement, le plus ridiculement possible, dirige la besogne. Ceci est-il une addition au formulaire antique de la cérémonie, en moquerie des théoriciens en général que le paysan coutumier

La Macedonenî Burada spune că Lunî diminêța noiî cãsătoriî se ducû de cercetéză pe nunû, pe fãrtatû și pe socru, în fine pe rudele cele mai de aprópe avêndû și lãutariî cu eî, și îi invitã la masã.

Invitarea socrilorû la masã se ñice: „ne ducemû cu socrulû;“ cei poftiîi ducû la casa noilorû cãsătoriî plãcinte și bucuvalã (pãne prãjitã cu untû) și tiganii (unû felû de aluatû cu untû); apoi se punû la masã și lãutariî începû a cânta.

méprise souverainement, ou en haine des arpenteurs qui règlent le cadastre et répartissent l'impôt, ou enfin des employés aux ponts et chaussées qui convertissent de communaux en routes, et font supprimer de vieux abus chers au paysan ? Tant il y a que ce personnage de la comédie s'appelle *le géomètre*, et qu'il fait son possible pour se rendre insupportable à ceux qui tiennent la pioche et la pelle.

Enfin, après un quart d'heure de difficultés et de moments pour ne pas couper les racines du chou et le déplanter sans dommage, tandis que des pelletées de terre sont lancées au nez des assistants (tant pis pour qui ne se range pas assez vite), fût il évêque ou prince, il faut qu'il reçoive le baptême de la terre; le païen tire la corde, la païenne tend son tablier et le chou tombe majestueusement aux vivats des spectateurs. Alors on apporte la corbeille et le couple païen y plante le chou avec toutes sortes de soins et de précautions. On l'entoure de terre fraîche, on le soutient avec des baguettes et des liens, comme font les bouquetières des villes pour leurs splendides camélias en pot; on pique de pommes rouges au bout des baguettes, des branches de thym, de sange et de laurier tout autour, on charme le tout de rubans et des banderoles; on recharge le trophée sur la civière, avec le païen, qui doit le maintenir en équilibre et le préserver d'accident, et enfin on sort du jardin en bon ordre et au pas de marche.

Mais là, quand il s'agit de franchir la porte, de même que lorsque ensuite il s'agit d'entrer dans la cour de la maison du marié, un obstacle imaginaire s'oppose au passage. Des porteurs du fardeau trébuchent, poussent de grandes exclamations, reculent, avancent encore, et, comme repoussés par une force invincible, feignent de succomber sous le poids. Pendant cela, les assistants crient, excitent et calment l'attelage humain „Bellement, enfants! Là, Là, courage! Prenez garde! Patience! Baissez-vous. La porte est trop basse! Serrez-vous, elle est trop étroite! un peu à gauche, à droite, à présent! allons du cœur, vous y êtes!“

C'est ainsi que, dans les années de récolte abondante, le char à bœufs chargé, outre mesure, de fourrage ou de moisson, se trouve. C'est ainsi qu'on crie après les robustes animaux pour les retenir ou les exciter; c'est ainsi qu'avec de l'adresse et de vigoureux efforts on fait passer la montagne des richesses sans l'écrouler sous l'arc de triomphe rustique. C'est surtout le dernier charroi, appelé la *gerbaude*, qui demande ces précautions, car c'est aussi une fête champêtre, et la dernière gerbe enlevée au dernier sillon est placée au sommet du char, ornée de rubans et de fleurs, de même que le front des bœufs et l'aiguillon du bouvier.

După aceea fârtatulă deschide lada miresei și arată zestrea la cei invitați. 1)

De la mirésă se trimite rachiū dulce și în urmă mergū socrii mari împreună cu mirii, mirésa totū cu petelă, dar fără zăvanū.

În Crușova și în totū județulū Casturia pe mirésă o lasă la părinți și se întorcū îndărătū și numai de către séră trimetū de o aducū.

Totū Lunī se cântă și cam următóarele cântece:

Fusulū, furca sub părete
 Dar cālți totū mă vede;
 Bate-v'arū pustia cālți
 Și la bēutū mă găsiți,
 Când în gura pivniți
 Oborócă cu cālți.
 Părinte, sântia ta,
 Ce-i cere aceea ț'oi da,
 Ca să-mī sântesci cânepa;
 Că-mī pusei furca pe bute
 Si mă pusei pe bēute.
 Aista piciorū mă dóre

Ainsi l'entrée triomphale et pénible du chou dans la maison est un simulacre de la prospérité et de la fécondité qu'il représente.

Arrivé dans la cour du marié, le chou est enlevé et porté au plus haut de la maison ou de la grange. S'il est une chéminée, un pigeon, un pigeonnier plus élevé que les autres faites, il faut à tout risque porter ce fardeau au point culminant de l'habitation. Le paien l'accompagne jusque là, le fixe et l'arrose d'un grand broc du vin, tandis qu'une salve de coups de pistolet et les contorsions joyeuses de la paienue signalent son inauguration.

La même cérémonie recommence immédiatement. On va déterrer un autre chou dans les jardins du marié pour le porter avec les mêmes formalités sur le toit que sa femme vient d'abandonner pour le suivre. Ces trophées restent là jusqu'à ce que le vent et la pluie détruisent les corbailles et emporte le chou. Mais il y vivent assez longtemps pour donner quelque chance de succès à la prédiction que font les anciens et les matrones en le saluant. „Beau chou, disent-ils, vis, et fleuris, afin que notre jeune mariée ait un beau petit enfant avant la fin de l'année, car, si tu mourrais trop vite, ce serait signe de stérilité, et tu seras là-haut sur sa maison, comme un mauvais présage.“

1) Burada. Obiceurile macedonene la nunți.

Și cu aista daŭ mai tare,
 Ș'apoi, ș'apoi ce-a mai fi
 Bărbățelulŭ n'a mai sci,
 Și de-a sci, de-a oblici,
 Vaŭ de pelea lui va fi.

Frunđuliță trei curmale,
 Merge nuna pe cărare,
 Dréptă ca o lumînare.
 Vine nuna peste punte
 Cu fesulŭ lăsatŭ pe frunte.
 Ese nuna de prin grău
 Cu naframa pusă 'n brău.
 Vine nuna de la fânŭ
 Cu hurmuzŭ lăsatŭ pe sînŭ.

Frunđulică trei migdale
 Dragă mi-ŭ nuna cea mare,
 Că-ŭ frumósă ca o flóre,
 Ca zăpada-ŭ de albă
 Chiar călină română,
 Buzele moi ca bumbaculŭ
 Și fustă créță ca maculŭ.

Hup, zup, zup, d'abea mă ducŭ
 Și de slabŭ
 D'abea mă tragŭ
 De la ușă, pân'la pragŭ.

Frunđulénă de rogozŭ
 Ași juca și-ŭ podulŭ josŭ,
 Ș'am mâncatŭ pâine de grău
 Să jocŭ cu lelea de brău,
 Ș'am mâncatŭ mălai de mei
 Să jocŭ cu nuntașii mei,
 Și'ncă pâne de secară
 Să jocŭ din zori pînă 'n séră.

Frunđuľiță trei masline
 Jócă nunta de trei ȃile
 Și mirele nu mai vine,
 Jócă nunta pe surcele
 Mai încetu măi vornicele,
 Jócă nunta pe iarbă verde
 Și mirésa nu se vede,
 Din petélă și din flori
 Dintre frați, dintre surori

2. Lunı. Târfăria în Transilvania.

(După *Benedictu Vicu*)

Lunı, a doua ȃi de nuntă, nunulü mare, adunându-se cu chemătorii la casa mirelui, iea o rotilă de plugü și punü pe ea o loitră de carü cu unü capëtü pe telégă cu altulü pe pămîntü, și prindü la rotilă unü carü rëü, pe rotilă punü să șédă unü omü îmbrăcatü rëü, cu pălărie de pae pe capü și cu pipă de tuleü în gură, iar cei-lalți mergü pe josü pe lângă elü. Așa se ducü pe la toți cei chemați la nuntă, cari în ȃua trecută aü și luatü parte, iar acuma aü întărđiatü a veni înaintea nunului; și pe care-lü potü prinde, ilü punü pe telégă așa cum va fi, îmbrăcatü saü desbrăcatü.

De nu vrea să șédă ilü légă și așa ilü ducü pe uliță dintr'unü șanțü într'altulü și de la o pórtă la alta, până la locuința mirelui, unde apoi ilü punü pe-o bancă și apoi trei feciori îi daü trei lovituri cu bāta, dar mai 'nainte de a-lü bate ilü visitéză doctorulü nuntașilorü, că póte-se bate ori nu? și dacă ilü află că se póte bate, se hotăresce câte să-ı dea. De pedépsa acésta nu scapă nimeni, de nu se rescumpără, plătindü o ferie de vinü; datina acésta însă se pare a fi luată de la Sași și numai pe unele locuri se mai practică.

Totü așa și ulcica rădicată susü pe o rudă înaltă la pórtă miresei, care ulcică nuntașii trebuie să o împusce josü;

până atunci nu-i lasă să intre în curte. Acésta e încă datină de la străini, Sași, și numai în fórté puține locuri se mai póte vedé la Români.

După ce s'aũ adunatũ toți óspeții la casa mirelui (afară de călăreți, cari acuma nu mai vinũ, numai colăcarulũ și stegarulũ rãmânũ și pe Lunĩ, a doua ȕi la ospetũ) mirésa pune pe masă ceva de gustare și bętură, apoi cei mai tineri se punũ la jocũ, iar nunulũ mare se duce acasă.

Părinții miresei pregătindu-se de târfărie cu chemători mergũ pe unũ carũ cu patru boi, luândũ cu ei și pe cetărași ajunși la casa noului ginere, aci îi punũ la masă pe toți óspeții și petrecũ împreună cu óspeții mirelui, ímbie pe meseni, feresce e datoria starostei de casă; iar colăcarulũ cu cetărași mergũ cu carulũ împodobitũ după nunulũ mare și venindũ înapoi cu nunulũ, la o laltă se punũ la masă, mirésa ínsă nu s'a arętatũ până acuma.

De aceea starostea târfarilorũ se declară și ȕice, că nu vorũ gusta nimicũ, până nu va veni și mirésa, se rógă dar s'o caute, și s'o aducă înapoi. Atunci starostea nunului aduce în casă o buduhólă urată, cu care nefindũ óspeții multumiți, se rógă s'o caute mai bine. În urma acestora, vinũ cu mirésa, pe care o conduce nuna mare de mână, îi promite unũ mielũ, unũ purcelũ saũ alt-ceva și apoi șede și mirésa care acum îi schimbată în veștminte de nevastă; loculũ miresei acuma iar este între mire și nunũ.

După ce s'a petrecutũ puținũ, starostea nunului face tăcere în casă și pornesce *cinstea miresei*, adică fie-cere târfarũ și fie-care nuntașũ, care acuma la masă, aduce cu sine o găină, orĩ unũ colacũ frumosũ, saũ o ploscă cu vinũ, orĩ vinarsũ Muerile și câte-o bucată de pânză frumósă albă ínvăluită la o laltă, și acestea le daũ cinste miresei, punęndu-i-le pe masă.

Cinstea íncepe de la nunulũ mare pe rëndũ până se gată, dându-și fie-care cea ce vrea să cinstescă în mâna starostei, care le íchină miresei, spunęndũ cine le dă și ce dă și íncepe așa:

Cinstită gasdă de casă
 Dumneșeu să te trăescă,
 Traiulă să ți-lă totă sporescă,
 Binele să-ți înflorescă.
 Cinstite staroste de locă,
 Dee-ți Dumneșeu norocă,
 Iasă-ți pėrulă prin colopă
 Și din cojocă câte ună flocă.
 Mă rogă să mă ascultați
 Vorba se nu mi-o mutați,
 Ce-ți căpeta să primiți
 Și frumosă să mulțumiți.
 Dumnea-vóștră, iubiți frați,
 Faceți bine și iertați
 Vorbele să nu-mă schimbați,
 De-o grăi, că ađi nu-ı Marți.
 Așa dară duhulă sântă,
 Imi dădă și ună cuvintă
 Ca să vorbescă pentru toți
 Frați, cumetri și nepoți.
 Aici, ciustita nună mare
 Care bună voe are
 Deosebı de a sa soșie,
 Celă din sânta cununie,
 C'ună colacă de grăă curată
 Cum Dumneșeu i l'a dată
 C'ó butelie de vină
 Ca să-ı fie voia 'nplină,
 Cinstesce pe ai săi finı.
 Acésta-ı cam pușintelă,
 Da-ı cinstesce și c'ună purcelă,
 Și đice așa prin mine
 Să iee'n nume de bine;
 Și de cum-va ó mai trăi
 Cu mai multă ıı va cinsti.
 Mai încolo ó fată de nună
 Și aduce semnulă bună,
 Ó butelie de vinarsă
 Ca să ó dămă pe sub nasă

Să ne trecă de necază
 Și o hodă selbatecă
 De pe tăulă bandului prinsă.

Ună vără saă o verișoră.

Iși arată iubirea
 Cu o butelie de vină
 Să-î fie voia deplnă,
 Cu o prepeliță
 Pestriță,
 Adusă din Bistriță,
 Cornurată,
 Gulerată,
 Mercurată,
 Vinerată,
 Și ouă,
 Câte trei ouă,
 Să trăescă,
 Să sporască.

Altă vără saă verișoră.

Iși arată iubirea
 C'ună taiere de porcelană
 Să pună în elă hirénă
 Cu nescari linguri de pleă
 Să mănânce cu ele o'eă.

Sócra mică.

Mai încolo sócra mică,
 Care-a rămasă cu nimică,
 Și-arată iubirea sa
 Către jupânésă mirésă
 C'ună colacă de grâă curată
 Din tótă inima dată,
 Și c'ună vală de pânză albă,
 Cum e pânza mai frumósă,

Urzită din postul mare
 Nevedită la Rusali
 Țesută la sân Nicóre,
 Poftindu-și cu iubire
 Viéță și fericire,
 Și ȃice așa prin mine
 Să o iea 'n nume de bine,
 Că de cum-va va trăi
 Cu mai mult fi va cinsti.

O soră.

Își arată iubirea,
 Cu nisce bucene frumosă gătite
 Și prin mijlocă găurite,
 Înfășurate cu curele,
 Bate-mi-ară aste măsele,
 C'o butelie de vină,
 Să-și fie voia deplină.

Altă cine-va.

Ună cinstitū omū de omenie,
 Cu a sa dulce soție,
 Își arată iubirea
 Cu nescari frumoși bureți,
 Pare că-sū din Glogoveți,
 Cu nisce fluturi mărunți
 Cari umblă pe sub munți,
 Și pe la noi umblă mulți,
 Mai cu sémă pe la munți.
 Mai pe urmă nunulū mare,
 Celū cu dola în spinare,
 Bagă mâna 'n busunare
 Și cinstesce pe finii dumi-sale
 Cu niște galbeni din țară,
 I-a câștigatū astă vară,
 I-a fostū ascunsū în cămară
 Și acuma i-aū scosū iară,

Și cu niște taleri mari
 Rămași încă de Tătari,
 Pe dreptul sunt câștigați,
 I-a ștersu c'aũ fostu întinați;
 Și încă cu niște hãrtii,
 Cine scie de câte miș,
 Și cu mai mulți
 Bani mărunți,
 Crucerı, groșițe, bănuți,
 Ce i-aũ câștigatũ sãracu,
 De când a umblatũ cu Iancu.

Isprãvindu-se cinstea se punũ mãncãrile pe masã și nu-
 mai decãt urmẽzã prãndulũ. In vreme ce óspeții mãnãncã,
 colãcarulũ saũ starostea tãrfãrilorũ rãdicã unũ paharũ și ñi-
 ce: Cinstite socru mare și cinstiți ómenı de omenie, noi astãđi
 venindũ pe cale, amũ pãțit'o cam șodũ cu niște ómenı de
 omenie, cu care ne-amũ întelnitũ pe calea cãrligatã, cum
 veneamũ cãtre dumnea-vóstrã, cã nunulũ ne-a întrebatũ :

— Unde mergeți ómenı de omenie?

— Mergemũ, ñicũ, pe tãrfãrie.

— Unde ñice: pe cãmpie?

— Ba nu, cã pe tãrfãrie.

— Da, da, vã duceți pe cãmpie dupã trestie.

— Mãi omule, nu vorbi, cã nu mergemũ pe cãmpie du-
 pã trestie, ci mergemũ pe tãrfãrie

— D'apoı sãracii ómenı, auđi tu, cã mergũ la robie;
 dar ce ómenı nebunı, sã se ducã de bunã voe.

— Mãi omule du-te 'n trãbã-ți acuma ;

— D'apoı vã duceți la Gherla?

— Ómenı bunı, ñice cela-laltũ, lãsați-lũ cã-i surdũ, nu
 aude ce ñiceți, da dumnea-vóstrã vã duceți pe tãrfãrie.

— Acolo, acolo bãdiucule

— Dumneđeu sã vã ajute, dar rea veste amũ auđitũ
 de acolo.

— Cum așa?

— D'apoî așa, că socăcița astă nópte tótă nópte n'a putut dormi de grija somnului; ađi diminéță, des de diminéță, când era popa în biserică, s'a sculat ș'a pornit pe uliță, să mérgă la boltiță să cumpere borșu d'o groșiță, să vé facă zémă acrá. Când a fostu la calea jumătate a statu în locu să-și schimbe cismele, că era desculță și o rodea la călcăiu. Când a ajunsu la boltiță, boltășița încă nu s'a fostu sculat, atunci de grabă mare a prinsu a fugi totu cătinelu până acasă și când a sositu, aude că și dumnea-vóstră sosiți; acuma ce să facă?

Câte óle,
 Tóte erau góle,
 Și de blide
 Íți venea a ríde,
 Atunci de supărare
 A căđutú pe căldare.
 De acolo cum s'a sculatú,
 A căđutú pe o ólá cu păsatu,
 Dar omulú acesta ne a înșelatú,
 Că sucăcița fórte bine ne a ospétatú,
 Și să nu gândiți că dóră s'o fi îmbátatú,
 Că numai unú butucașu ca acesta a fostu rădicatú,
 Trăiască dar jupánésa sucăciță la mulți ani.

Voindú starostea de casă să dea de scire bucătăriței, că póte aduce alú doilea felú pe masă, ăice:

Prea frumósă socăciță,
 Mě rogú să-mi dai ascultare,
 La o scurtă cuvîntare.
 De poți eși curéndu afară,
 Și te du în cea cămară,
 De nu te dóre piciorulú,
 Dóră veí afla toporulú;
 Apoî du-te la cea pórtă,
 Ș'o tae darabe tótă.

N'a vrea gasda să te lase,
 Dă-î cu muchea de cele grase ;
 Ia darabele în brațe
 Și vină cu ele'n casă,
 Și pe focu le grămădesce,
 Măncările de 'ncălădesce.

Puindu-se pe masă alu doilea felu starostea nunului adică colăcarulū, sculându-se, face semnū să tacă toți:

Cinstiți meseni și ómenī de omenie,
 Cinstitulū nunū mare
 Care bună voie are,
 Vrea să pornescă unū paharū
 De darū
 Pe séma finilorū dumi-sale
 Ca să-î ajutămū pe acești doi tinerī ;
 Că acum făcēndu-se gasdă nouă
 Aū multe lipse ;
 Așa dar pornimū unū paharū de darū
 Și cine-și va băga nasulū în paharū
 Să-și bage și mâna 'n busunarū
 Și cine va bea paharulū,
 Să-și dea și darulū.

Apoi pune unū paharū de vinū pe tăerū, flū dă întâiū nunei, și așa pe rēndū la toți óspeți și casnicii ; în urmă gată la nunulū mare, care pune bani mai multū decât oricare ; iar de nu pune mai mulți, atunci orī-cine are dreptū *să-lū cumpere*, punēndū mai mulți decât nunulū, când acesta își perde finii și dreptulū de nunū ; de aceea nunulū e silitū a doua óră și chiar a treia óră să-și rēscumpere finii și dreptulū de nunū. Până umblă paharulū celū de darū, nuntașiī nu se scólă de la masă, ci-și petrecū cu tăerulū se daū nunului saū nunei, și acēsta îi dă miresei cu tăerulū. După aceea mai umblă și cetărașulū cu cetera învéluită, dīcēndū că s'a stricatū și să-î dea crucerū să-și cumpere alta saū să și-o dirégă și să-și cumpere strune ; acestuia încă îi mai dă cine cât vrea.

În urmă vine bucătăreasa cu mâna legată, cu o lingură mare în mână, și cere cruceră de lécuri, că s'a arsă făcându demâncare și fie-care pune câte un cruceră sau doi în lingură, apoi ese socăcița jucându și dicându, că acum nu o dóre nimic. Însă cetărașul și bucătărița nu umblă decât acolo unde le dă gazda voe. După acésta, sculându-se de la masă, sau până nu s'a sculat, se începe *jocul miresei*. Acésta pe unele locuri se face așa, că-l plătesc până ședă încă la masă, apoi sculându-se jócă *jocul miresei* o dată și apoi își petrecă după plac, dar de regulă jocul miresei se face așa: încă până nu s'a sculat óspeții de la masă stegarul face loc în casă, scotându afară mese, apoi desvélue stégul chiuind: .

Dis'a maica să mă 'nsor,
 Să-i aducă în casă nor,
 Să o bată de cuptor,
 Câte o-dată
 Și de vatră,
 Să nu fie supărată.

Iea apoi mirésa de mână, o învêrtesce de câte-va ori, o dă la fie-care bărbat și femeie fără de alegere de tînăr sau bătrân; câți sunt de față în casă sau pe afară toți trebuie să jócă jocul miresei și să plătesc pentru el. Spre scopul acesta se pune un tăer gol și în acela aruncă banii de joc, care câți vrea să dea. Stegarul bagă vina celui ce a jucat cu mirésa: că mirésa s'a schiopat și trebuie s'o vindece, și așa celui care a jucat trebuie să plătesc, ba și cei cari nu jócă încă trebuie să plătesc toți jocul miresei. Jocul acesta însă este scurt, numai de vr'o trei învîrtituri, și când se opresce stegarul o și prinde de mână, ca să n'o fure cine-va de la el, când apoi stegarul ară fi silit să o rescumpere. Bani adunați pentru jocul amintit se dau în mâna miresei. Nuntași scot apoi tóte din casă (afară de o masă, la care să-și petrecă cei cari nu jócă)

și se dau la joc. Aci e de însemnat, că fiindu aprópe séra târziu, după ce și-au petrecut bine, mergu acasă.

3. Lună séra.

După ce s'a sfirșit masa uncropului, nuntașii esu afară, caută un par înalt, îl bat în mijlocul ogrădei, spânzură în vîrfu o dihoniță cu păcură, o aprind și dă o lumină de luminéază tot satul. Nuntașii se prind rôtă în jurul focului, cimpoșul cântă și ei joc de se prăbușese pămîntul. Dintre pehlivani, binișor, binișor, aduc un mănunchi dintr'un maldăr de stuh sau de papură și numai de-o dată nunul sau socrul cel mare se trezesce cu el în spate; și când dă să țupăescă, stuhul sau papura totu foșnesce, iar ómenii îl necăjesc rîdînd: „Cinstite socru mare, te-au gătit și te-au împodobit numai să-ți fie de bine.“ Socrul rîde de-a valma cu nuntașii, sărind mai sus tot mai sus cu snop cu tot. Când sócra cea mare rîde mai cu haz hop, îi atárnă și ei în gât o traistă cu o rață; ce-o mai sucesc, ce-o mai învêtesc, când numai ce și rața scóte capul din traistă pe-o bortă; din ómeni încep s'o tragă care 'n cotro, iar ea: maac, mac, mac, de te nâncese nu alta. Câte-un om mai îndrăsneț se dosesce printre nuntași, ținînd un șirag de covrigi la spate, se alătură pe lângă sócra mică și dă să i-l arunce în gât, dar și ea unde mi-i înșfacă și începe a-l bate cu covrigi în cap, până ce se sfarmă; de sare câte unul să-l apere, sócra-i dă și lui de cheltuială.

Unii mai necăjesc pe socrii mari, atêrnându-le de gât vatala, ițele și câte și mai câte, până ce esc bacșiș.

Tuturilor șotielor și tuturilor năsbutilor aici li-i locul. Ómeni îmbrăcați turcesce și care de care mai schimonosiți la trup și la față, de nu-i cunósce nici bóla, se agață de tine ca scaiul de óie și deabea scapă unul de dînsul, popic pe

capulū altuia; ce vrei? însū gura satului; ce-ai făcutū, ce-ai vorbitū, ce-ai gânditū totū scie, și numai te'ncrucesci cum îți spune tóte pe șirū ca de pe carte. Ómenii facū mare hazū; numai ce-i auđi: „iea mai spune, iea mai spune și de jupâ-nulū cutare, ce scii?“ și așa-sū de cu iscusință la înjghebatū palavrele, de se prăpădescū nuntașii de rîsū, fără însă să-i fie cui-va cu supărare. Câte-o nichiduță numai se apropie de câte-o nevăstuică frumușică și-i șoptesce:

— Ei ce ȑici lelică, să spunū ce sciū eū?

— Ba mai bine păzesce-ți gura, că ai cinste de la mine; ș'apoi trece cu șaga iar pe la cei bētrâni; și așa petrecū pînă hăt târđiū, când căđuți de obosală ducū mai întăiū nuniī acasă cu lăutariī și apoi s'aciuază fie-care la odihnă pînă a doua ȑi, când iarăși o pornescū.

4. Marți légă mirésa, o învėlescū, o îmbrobodescū, îi punū cārpa și o desgovescū.

După câtū amū auđitū, în vechime vreme nunta ținea mai multū de o săptămână, acuma însă la cei cu dare de mână ce mai este, pe când la cei mai mulți rarū, rarū strălucesce o nuntă ca în ȑilele bune, căci pe capulū norodului a începutū a veni ȑiua cea amară a nevoei: pămîntulū nu mai este prielnicū ca în alte vremuri. În loculū celorū mai multe păduri, podóba pămîntului, n'a mai rēmasū decât târși; rarū, rarū ți se veselescū ochiī și ți se bucură inima de vederea mlăȑii, căci mai multū până și rădēcinele codrilorū străvechi le scotū, făcēndū pămîntū de arătură. Nu mai sunt păduri, cari să lege plóia și s'o trāmită la vreme de trebuință; ș'apoi până țēranulū să-și facă și boeresculū, cirta lui se închircesce, i-o îngălbinesce mohorulū și pālămida; în popusoeshiī lui nu nunaī că nu se poté ascunde unū călărețū cu calulū, după cum ne povestescū bētrâniī, ci de abia nu se zăresce iepurele; și când pe popușoeshū l'a prinsū tórna

în patru frunđe, nevoea bate la ușa Românuului; și se scie că pe cătū lungesce bogăția pe atâta scurtéză sërăcia; și de aceea cu durere de inimă amū întâlnitū în multe locurī legatulū miresei încă de Duminică, în vreme ce legea din bētrâni ni-lū pune tocmai pe Marți.

Marți căți-va din nuntași cu lăutarī și cu mirele 'n frunte mergū de aducū nuniī, ca să lege mirésa.

La casa mirelui s'aū adunatū neveste și se pregătescū pentru masă. Mirésa de îndată ce vede că aū venitū nuniī, se gāvăsdesce unde póte numai să n'o găséscă.

Atunci să-lū vedī pe vorniculū, cum se îmbracă uritū, cum își spoesce fața cu cărbune, își pune pe capū câte și mai câte, iar în spinare și pe umere își atárnă darurile sócrei și chiar a călțunăreselorū.

Prin Dobrogea o umflă și pe sócră în spate și pornescū la cătatū mirésa; cum o mai pórtă pe béta sócră prin tóte ungherele, pālind'o de tóte muchele, până ce în sfirșitū aū datū cu crucea peste mirésă. Sócra o cam dojenesce, și luând'o de mână o dă nunei.

În Oltenia aducū o șea, așternū unū lăicerū în mijloculū casei, punū pe elū șeaua și apoi o aședă pe mirésă.

În Moldova la legatū pe mirésa o ține mirele în brațe și de-ī cam slabū de duhū, plânge; iar ómeniī prăpădindu-se de risū dicū: vedeți dacă i-a pusū mărgele la gătū când era micū. ¹⁾

În jud. Tecuciū, Tutova, Putna și Dobrogea, la legatū îi punū miresei pe brațe unū copilașū frumosū, ca de așa copilași frumoși să-ī facă Dumneđeū parte. În Dobrogea și în Oltenia îi mai punū pe brațe încă și scutece, fașă și alte bulendruțe, ce trebuie pentru unū copilū, ca să fiă cu mare dragoste pentru copilū și să-lū caute bine Vornicelulū cu douē be-

¹⁾ Ia fă-te că vrei să puī la gătū mărgele unū băițelū din Moldova, să vedī cum fuge și țipă de gândescī că-lū taiă.

țișore de răchită, de mărū dulce sau de trestie, jică cântându înaintea miresei; și în părțile pe unde mirésa are hotu, vornicelulū câtū de câtū totū dă la mirésă până ce-lū rădică și apoi vrea totū așa să-i smulgă și florile cu petéla ce le are înfășurate pe capū, atunci mirésa se prinde cu amêdouē mânele de florī, plângêndū și bocindu-le că de acum n'are să le mai porțe. De mirésa-i próstă, rîde și se bucură, că s'a vêdutū nunta rădicată

În Muntenia o fată ține pe dosū oglinda, ca mirésa să nu se pótă vedé, și încă șese sêptêmâni după nuntă n'are să se uite în oglindă.

Câte o dată ține și mirele oglinda. Când nuna începe a despleti mirésa, mirele-i pune pe capū unū banū de aurū sau de argintū, după putere, care, când nuna o péptănă, îi cade pe brațe.

În timpulū acesta lăutariī cântă :

Oi sêrace pěrū negru,
 Cum am să mi te legu,
 Nici vântulū să nu te bată,
 Nici sórele să te ardă
 Cresceți florī și 'mbobociți,
 Bobociți și înfloriți,
 Că mie nu-mi trebuiți;
 Cresceți voi florī câtū gardulū,
 Dacă mi-am legatū capulū.
 Tacī mirésă nu mai plânge,
 Unde purtai florile,
 Ți-orū trage cu palmele,
 Pe unde purtai păunii
 Rêū ți-orū trage cu pumniī.

Sócra cea mare.

Tacī nu mai spune minciunī,
 C'asa n'are să mai fie, cum đici tu.
 Lăutariī spunū minciunī,

De amăgescă miresele,
 Ca din ochi să-mi lăcrămeze,
 Din inimă să-mi ofteze.

După ce nuna a peptănat'o, o împletesc în două cođi, i-le aşeză pe capă frumosă, îi pune printre cođi bani de argintă, o fărămătură de pâine şi-o crenguţă de busuioacă, ca să aibă în viţă bani, pâne, şi să-î fie tot-d'a-una dragă bărbatului.

În Dobrogea şi la Româniî din Chersonă, îi pună miresei fesulă celă cu baere, ca ună şerpe de argintă saă cu mărgel.

În Bucovina a mai rămasă încă fesulă; elă s'a perdută în Moldova.

În Muntenia şi Oltenia, pe ici pe colea, încă se mai zăresce fesulă; în tóte cele-lalte părţi loculă fesului îlă ţine barizulă roşu, cu care o légă pe mirésă pe frunte. Pe d'asupra barizului saă a fesului îi pune ună tulpănaşă albă, lăsându să se vadă o mărginuţă numai de jumătate de degetă; pe d'asupra o mai légă cu ună bariză verde saă ce culóre poftesce; şi, de le-î adetulă în acea localitate ca nevestele să umble cu ştergare, atunci sócra întinde nunei ună ştergară de borangică saă de bumbacă frumosă cu vrăste saă alesătură, şi-lă pune pe capă prindându-î capetele cu bolduri cu gămălii frumoşe. Nu în tóte localităţile însă ştergarulă se aşedă totă ună felă. În părţile unde mirele ese din casă, când începe a o lega mirele ese din casă, şi numai la sfirşitulă îlă chemă pe mire să vadă de ş'a cunósce nevasta, pe care o dă între femeî. Mirele se preface că n'o cunósce, şi dă să pue mâna când pe aceea, când pe aceea, pe cari trebue să le lase, căci barbaţi loră sară fie-care, dicându că-î a loră. În cele din urmă mirele, găsindu-ş nevasta, o iea de mână şi se ducă înaintea nunei, căreia îi sérută mână, iar iea sérutându-î, îi dărucesce. În vremea asta masa-î gata, nuna-ş iea finii de mână şi-î aşeză la masă; şi pentru întâiaş dată mirésă-î în

rëndü cu gospodinele. Vornicelulü începe cinstea, fie-care din neveste o dărucesce cu ce vrea, ș'apoi începe masa gospodăresce.

În jud. Covurlui în vremea mesei sémënë pe miri cu grâu, oređü, cofeturı, stafide și chiar pâne și sare, strigându cu toții : cu norocü! cu norocü!

La Poloni, după Düringsfeld, cântându îi despletesc pë-rulü miresei, ilü péptënë, îi taie din përu și-i pune trei ta-lere pe o farfurie și toți daü după putere; se pune mirésa și femeile măritate la masă, pentru a bea în sănătatea ne-vestei

În unele părți pe mirésă o légă preotésa, care le face nuntașilorü și masă.

Același obiceiü ilü găsimü la Ruși, unde nunta merge la casa preotului, preotésa légă mirésa la capü, masa-i pre-gătită, îi ospëteză frumosü și toți flăcăii o dăruescü pe preo-tésă; de a mai rămasü din șășchi ori din lejanı, se îm-părțescü la nuntași.

După masă toți nuntașiil se ducü la nunulü celü mare unde iar jocuri și petrecere pînă de către séră; și, de nu-nulü îi cu dare de mână, le dă și masă.

Când se despărțescü și când nuna-și iea ȓiua bună de la fină, lăutarii cântă :

- Mergı finuță sănëtósă,
- Că deacum ȓi-ai făcutü casă.
- Sărutü mână nănășică,
- Că m'ai făcutü nevăstuică.

Cea ce sunt în Transilvania Corinteiı, în Muntenia sunt Pocânzeii. Lunı, și mai cu deosebire Marȓi, părinȓii fetei tri-metü către tineri daruri cu unulü, doi, saü chiar mai mulȓi pocânzei. De romănu-i bogatü póte avé optü și chiar ȓece. Pocânzeii isü gătiȓi frumosü și împodobiȓi cu năfrămı.

La Istrieni: „Serbarea nunȓei duréză adese-ori câte-va ȓile; e singura onóre care se face miresei; mai târđiü ea în-tră în vieȓa ei casnică, muncă grea, trudă și dispreȓü sunt

sórta ei. Acéstă înjosire nimicesce moralulú ei, ea neglijează exteriorulú sêu și îmbêtrânesce înainte de vreme. ¹⁾

5. Mercuri. Plăcintele.

Cine se mai pôte ținé de datinele strêbune, Mercuri se adună la plăcinte tóte némurile mirelui, socrii toți și parte din cei de la nuntă; sócra cea mare aduce 'n casă covățica cu făină, sita, sucitorulú, și le dá pe séma miresei, s'o cerce, că ce pôte. Mirésa legată la capú ca nevestele, cu mânecele suficate, dinainte cu șurțú saú pestelcă, prinde sita între palme și cerne făina, o plămădesce și când la frământatú, care de care să-i facă câte o năsbutie: ba-i aruncă mazăre, saú chiar grâu, apoi buruene ca să-i cerce răbdarea, că de nu va avé răbdare numai la atâta, apoi cum va puté duce gospodăria cu tóte greutățile și neajunsurile ei. ²⁾

Când aluatu-i gata și dá miresa să-lú adune, nime nu-și iea ochii de la dinsa, că de la cum scie femeia a aduna aluatulú i-se cunósce inscusința și gospodăria. ³⁾

De tînêra nevastă-i la loculú, ei nu trebuie să uite nici-o dată, că-i trebuie chelmú și chiar de nu-lú uită, să-lú ție bine din ochi, căci alt-felú i-lú fură, și când dá să prindă aluatulú, prinde-lú dacă ai cu ce; dá în drepta, dá în stânga, că parcă-și aduce aminte, că lăsase încă o mână de făină, dar pace, chelmulú nu-i, tótă făina-i strânsă și ea șéde așa, și toți ridú. De mirésa-i hâtră însă, își aruncă ochii încolo 'ncóce, și de vede că nu-i chelmulú, iea o lingură de untú, o în-

¹⁾ Istrienen. Trnest.

²⁾ Din vremuri bêtrâne era adetulú să dea fetei de măritatú unú sculú încălcitú, și de-lú putea descálci fără să-lú rupă ci pe îngăduială, atunci bună de măritatú era; de nu, trebuia să aștepte până va avé răbdare, cum se cuvne să fie orí-ce gospodină.

³⁾ Țeranulú cată întâiú la gospodărie și apoi la avuție; nu-i vorbă, că de multe ori acéstă ese înaintea celei dintâiú, de unde și proverbulú : „Moșia mărită urgia.“

tinde pe masă și prinde aluatul; de i-aș ascuns și untul găsesce ea nisce grăsime, cu atât mai rău pentru nuntași, și când ei vedă că nu-i de șagă, atunci îi dau înapoi chelmul.

După ce au întins plăcintele, le umple cu brânză, sau fie-care cu ce are și cu ce poate, și înainte de a le da în cuptor, le unge cu miere; pe unele locuri le unge la scosul din cuptor, ca să nu trecă așa multă miere.

După ce le-au împărțit nuntașilor, în Dobrogea joca o horă în mijlocul căreia îi nuna cu miléua în mână. La sfârșit nuna trage cu miléua vr'o câte-va peste spatele mirelui. Mirésa tórnă rudelor bărbatului de spelat pe mâni, obicei, care, după Düringsfeld, îl găsime și la toate popórele slave.

Câte unul din pehlivan, ca să mai facă ca ómenii să ridă, de vede vr'ună nuntașă desculț, țuști c'o cofă de apă peste picioare.

În Dobrogea, după ce au scos turtele din cuptor, o strânge pe cea mai mare și mai frumoasă. În Cerna facă numai o singură turtă și după joc, mirii cu nuntași, ce s'au întemplat, întovărășiți de gasdă se duc la fântână, acolo deverica joca turta, iar cei-lalți învârtesc hora în jurul fântânei, până 'n de trei ori; atunci mirésa scóte o cofă de apă, mirele slobóde în ea parale, ș'apoi o varsă cu piciorul, și toți gustă din turtă.

În Macedonia, a patra di, Mercuri diminéța, noua căsătorită împreună cu mai multe femei și lăutarii se duc la șipot să ia apă cu un vas, și după ce l'au umplut, unge șipotul cu unt, pe care-l ia înadinsă cu ea; după aceea întorcându-se acasă, aruncă lângă șipot mai multe moneși și o pereche papuci, pe cari le ieau băeții cari se duc și ei la șipot, strigându: „s' bânéză n'vésta“ (să trăiască nevasta). Ducându-se la șipot, cântă cântecul următor:

Alea fétă s'mergem tu apă,
Duțeți-vé voi, eú nu-mi iú,
Dada bine ne irusi
Dumnecă către séră,

Hai, fată să mergem la apă,
Duceți-vé voi, eú nu mergú,
Mama pe mine mă logodí
Dumnecă spre séră,

Și déde cincî miî flurîi,
 Ș'unû nelû de asme curatû;
 Invéstă-te tu caffane,
 Stivalete de arazame
 Dimandate pe unû bichearû,
 Pe unû bichearû neînsuratû,
 Ne'nsuratû și necurunatû.

Și dete cincî miî flurîi,
 Ș'unû inelû d'argintû curatû;
 Îmbracă-te cu caftane,
 Cu botine de lacû
 Comandate prin unû holteiû,
 Prin unû holteiû neînsuratû,
 Ne'nsuratû și necununatû.

La șipotû se cântă așa:

Umple soro, varsă frate,
 S' li dămû apă a lei mușate,
 Nu li sete a lei mușate,
 Că li fόμε a lei cri pate.

Umple soro, tórna frate,
 Să-î dămû apă celei frumóse,
 Nu-î sete celei frumóse,
 Că-î fόμε celei mâncăcióse.

Întorcându-se nevasta de la șipotû i se punû în cale crengî uscate și bolovanî de pétră, pe cari ea e silită să-î dea la o parte; acasă apoi ea începe a lucra cu furca și a face plăcinte, pentru ca să o vadă bărbatulû că e gospodină.

În Magarova, Neagoște, turtele isû îndulcite cu zaharû, și la urmă îi dă să 'ncepă colțunû să vadă de scie a 'mpleti.

Mercurî de către séră socrii cei micî, luându-și ȕiua bună, poftescû nuntașîi pe Dumineca viitóre la dînșîi, și după ce aû mai îmbrășîșatû încă o-dată pe tinerî se sue în carû și plécă, nu cu pușînă durere în inimă, că și-aû lăsatû copila în casă străină și pe mână străină, sciindû bine că:

Socrulû a ocări-o
 Și bărbatu a probozi-o
 Și sócra a moronci-o
 C'orû mustra-o fără vină
 Și i-orû căta totû pricină
 Ca s'o bată fără milă,
 Că bărbatu nu-î părinte
 Să rabde multe cuvinte.

După plecarea părinșilorû fetei, de tatălû mirelui îi gospodarû cuprînsû, mai țîne nunta încă o ȕi saû douë. În timpulû acestû din urmă nu mai este nimicû cu șartû. Mâncarea-î

pe apucate, mai la sémă-i jocul și bătura; iar când mirele chiamă lăutarii de le plătesce, și ei urându însurățelilor noroc și sănătate își iaă rămasă bună, petrecă arcușul prin strunele scripei, o umflă subsuoră și-o plécă; mulți din cei pe loc, dornici se uită pe urmele lor și o părere de rău le strînge inima, ca la plecarea unui vechi prieten, pe care multă vreme n'ai să-l mai veđi. Apoi tóte intră în vechia lor liniște.

Mirésa-și strînge petéla cu florile ca ochii din cap, că de s'alătură vr'o femeie rēutăciósă și-i smulge o florică, câte va fire de petélă, saă o fărăturică de céră din lumînări, o vrăjesce, și-i póte strica traiul celú bun. ¹⁾

De multe ori miresele închină lumînările, florile și petéla Maicei Domnului, ca să-i dea copii frumoși și să-i ocrotéscă căsnicia.

Nevasta cea tînără își păturesce rochia de mirésă și celelalte strae cu care a fostă mirésă și le așterne pe fundul lădeii. Din rēstimp în rēstimp numai o arată copiilor; de are ȓile multe o mai arată nepoților, iar pe patul morții lasă cu limbă de mórte s'o'mbrace cu rochia cea cu care a fostă mirésă, cređendú că pe lumea cea-laltă mai cu ușurință o va puté recunósce bărbatul-sēu.

Joi și Vineri în Macedonia se împărțesc darurile la tóte rudele bărbatului, cari daă vase de aramă saă alte lucruri trainice, ca să le póta apuca din tată în fiú.

Sâmbata mai prin tóte părțile mirele și mirésa cu socrii saă cu vre-o rudenie bētrână se ducú la biserică de le facú molitfa.

6. Duminecă. Cale primară saă cale pe mare.

Duminecă des de diminéță se strîngú la nună mirii, némurile lui și câți-va din nuntași și mergú la părinții fetei; pe

¹⁾ Sciutú este că, când o fată vrea să se mărite n'are decât să ia de la o mirésă o florică și câte va fire de petélă, să-și facă cu ele scaldătore. Și póte trage iarna ceea nădejde de măritatú de bună sémă.

unele locuri ducă părinților colaci, după puterea fie-căruia. Sfirșindu-se masa, părinții pregătesc să dea fetei lor cele giuruite. De-î iarnă mai tot-d'a-una vitele rămân la tatălui fetei cu iernatecul și le ia numai atunci când flăcăul îi cu putere și are nutreț. De părinții fetei îi dau vita încă din iarnă, atunci o împodobesc, legându-i de corne năfrămii, flori de târgu sau siminoc.

De socrii dau fetei căruță -cu cal, tij flă împodobesc frumos. Mama mai dă încă fetei te miri ce din casă, c'ășa-î părintele să facă ori-ce numai să-și vadă copilul norocit; și mare jale te prinde, când auți câte unul oftându și dîcîndu: „totu ce am avut la sufletu i-am dat, dar numai noroculu nu-i l'am pututu da.“

Când sta gata de pornire, vornicelul sau nunul cel mare ia tinerii de mână, îi duce înaintea socrilor să îngenucheze, ș'apoi în numele lor, le cere binecuvîntarea.

Părinții îi binecuvîntază ș'apoi îi sfătuesc, să nu facă rîsu în lume, să le rușineze bătrânețea; ci să trăiescă bine, să se iubească, femea să caute în cinstea bărbatului, iar el să aibă milă de ea; că atunci numai merge bine, când este unire între soți; să întindă mână de ajutor nevoiașului, și să fie îndurător cu veduva și cu copilul străin, că nu se scie țilele omului și cum se'ntorce rota norocului; să facă tot-d'a-una binele, că numai atunci dă Dumnezeu spor și isvor în casă. Să ospeteze și să găzduască drumeții, că de ce i-a dat Dumnezeu patru pereți omului.

Păziți credințele și legele din bună și străbună, și Dumnezeu vă va da cu belșug pîne și sare în casa voastră. 1)

1) Maha-Bharata de Krishna Dwaipayana sau Veda-Vyasatrad. Hippolyte Fauche: Kunti binecuvîntază pe nora sa Draupadi. După cum Indianii cu deul cu căi verzi, Rohinā, Culunus, Damyanti cu Nala, după cum Bhadra cu fiul Viçravas, Arounthati cu Vacishtha și Lakshmi cu Nārāyano, astu-fel să poți tu fi cu soțulu tău. Fericit, înconjurat de plăceri, îmbătat de toate veseliile, luând parte la jertfele soțulu tău, credincios legăturilor tale, cătră soțulu tău, fi o mamă de eroi

La câte-va săptămâni după nuntă însurăţelul cu socrul său se ducă la st p nul moşiei, fie arendaşu sa  boer  vecinică, şi intră în vorbă pentru loc  de casă în vatra satului, şi de are loc  de casă de la părinţi, atunci pentru ogor  în ţarină şi c te-va pr jini de f naţu, şi-l  aşedă gospodar  pe jum tate boeresc . Ac sta era în vremea boerescului, în urmă, c nd veni pontul , se schimb  şi regula, fie care ţeran  fiind  îndatorată să lucreze cu plată. Acum  ins -i angajamentul , c nd fie-care lucr z  după voe şi mai mult  după cum il  ajunge nevoia, că nu zadarnică fii proverbul : „nevoia de multe ori te duce pe unde nu Ńi-i voia.“

 menii din sat , cari după puterea lor  inc  da  mână de ajutor  insur ţelilor , ca să-şi pot  r dica şi casă, de vreme ce scut  este că nimic  nu-i mai bună pe lume ca acea de a av  omul  p reŃii lui.

7. Colacii nunului.

În Transilvania : M rul  de cununie.

(După Benedict  Viciu).

Pomul  de cununie, *pentru ca să aibă ei şi familiile celor  căsătoriţi pe cea-lalt  lume un  pom , pe care să se odihnesc .*

Cam pe la S nt -M ria cea mică ori şi mai târziu, când a  vin  no , insur ţei cump r  vr'o 12 vase de lut , cam

şi veŃi fii t i bucur ndu-se toŃi de vieŃ . 7353 Cinstesce pe ómenii veniţi în *casa ta*, pe ómenii buni, pe b tr ni, pe copii, că anii t i să curgă cu un  cursă vecinică, urm nd  dr pta judecată. Prieten  statornică a virtuŃii sfinŃesce un  fi  al  t u pe tronul  oraşelor , regatelor  şi a celor  mai frumoase provincii ale Kurudj ngalei. 7355. Dă în destul  st p nure bramamlor , în marele lor  sacrificiu un  Acwa-Medha. Acest  glob  intreg  cucerită de către soŃii t i cu mare vigóre, să ai nobilă femea o sută t mne de fericire şi bucur -te de cele mai bogate pietre scumpe, pe cari le include p mintul  bog tu. Ast-fel  după cum te felicită astăzi tin r  soŃie imbrăcată cu rochia ta de in , ast-fel  să te pot  felicita în cur nd  mam  virtuoasă a unui no  n scut .

de comună urcióre, luminii de c  r  , un   scaun   de brad  , mai multe speci   de póme   i tot   felul   de turte; apoi fac   parastas   *capete* atâtea c  te urci  re a cump  rat  , f  c  nd   pentru preot     i cantor   deosebit  , mai frumo  se, precum e datina la pomeni,   i chiamă pe Dumineca următoare pe preot     i cantor   la punerea mărului de cununie, la care mai ieau parte   i na  ii de cununie   i alți cons  ngenii mai de apr  pe.

Mai chiamă   i 12 ómeni s  raci, cari sunt vrednici de pomană;   i în Dumineca acea, după ce au e  it   din biseric   to  i cei chema  i împreună cu preotul     i cantorul  , se adună la casa respectivului, care dă pomul   de cununie înainte de a m  nca de pr  nz   sau de am  di.

Insur  teii cu ajutorul   na  ului, pun   în   ur  , ori sub alt   coperi   mai multe mese l  ng   o lalt  , le acoper   cu fe  e de masă, apoi în fruntea mesei, unde   ade preotul   cu cantorul   pun   un   pom   stufos  , pe care-l   sapă în p  m  nt  , să stea a  a cum a stat   în grădină,   i-l   încarcă cu tot   felul   de póme, c  te   ncap   pe el  ; după aceea   mpletesc   din luminii de ceară un     arpe mare cu un   m  r   în gură, apoi ieau o bucat   de p  nz   alb   (giulgi  ),   nv  luit   la o lalt     i legat   cu o litră de arnici   ro  u, turte, mai multe luminii de c  r  . Acestea t  te le pună, cu   erpe cu tot   pe pomul   de cununie, care   nsemn  z   pomul   lui Adam   n Paradis  ; l  ng   pom   pun   scaunul   cel   de brad  , de care am amintită mai sus,   i în prejurul   meselor   a  e  z   l  vi  i pentru óspeți.

Pe mese pun   urci  rele   i l  ng   fie-care urci  r   se pune un   parastas   cu pom   în el     i încarcată cu póme, luminii de c  r  , covrigi   i turte. Pentru fie-care pereche de ómeni, b  rbat     i muere, se pune c  te un   ast-felŭ de parastas  , care pentru preot     i cantor   se pune deosebit  ,   i sub pomul   lor   se pune   i c  te o naframă nouă de mână sau   i o merindr  e   frum  s  , care apoi t  te r  m  n   proprietatea respectivilor   înainte a cărora s'a pus  .

La masă   ed   după rang  , condi  iune   i b  tr  ne  e, în ur-

mă cei 12 sĕracĭ, avĕndŭ ĭnainte fie care pereche cĕte unŭ urciorŭ ŝi cĕte unŭ parastasŭ cu pŏmă. Singurŭ pentru nĕnaŝŭ nu se pune aici parastase nici pŏmŭ, cĕci pentrŭ ei e pusŭ pomulŭ celŭ mare, adecă mĕrulŭ de cununie, cu tŏte celea de pe elŭ.

Pentru preotŭ mai punŭ ŝi o piele de ōie, adică jupŏie o ōie grasă, din carnea ei facŭ de mĕncare la masa pomulŭ de cununie, iar pelea ĭndoită ĭn douĕ se pune pe paie saŭ pe unŭ ŝolŭ sub piciŏrele preotulŭ, care după ce s'a sfirŝitŭ ceremonia mĕrulŭ de cununie, o trimete acasă.

De ōre-ce mĕrulŭ de cununie ĭn puŝine locuri ĭlŭ mai punŭ ŝi fiindŭ că pentru acĕstă ceremonie nu este tipicŭ, ci se face numai după cum e datina veche, de acea credŭ că nu arŭ fi fĕră scopŭ a lĕsa să urmeze aici acea ceremonie aŝa precum o am vĕdŭt'o ĭnsumĭ ŝi adecă:

Preotulŭ, luĕndŭ patrahirulŭ, face ĭnceputulŭ ŝi cantorulŭ đice: sĕnte Dumneđeule, Mĕrire Tatălŭ, Tatălŭ Nostru etc. Preotulŭ: Ectenia. Apŏi cantorulŭ: Amintesce Dŏmne cu dreptŭ etc. cu sufletele dreptŭlorŭ.

Preotulŭ: rugăciunea, care se face la binecuvĕntarea fructelorŭ ŝi a pŏmelorŭ, apŏi binecuvĕntarea colivei (fiindŭ că pe masă se pune ŝi unŭ tĕerŭ de colivă ŝi pausŭ); după aceea sculĕndu-se toŝi ĭn piciŏre, cantorulŭ ĭntonĕză: *Mĕrire, unde umbrĕză darulŭ tĕŭ Mihailŭ etc. ŝi acum . . . prea binecuvĕntată eŝti Nĕscĕtŏre de Dumneđeŭ*; iar pĕnă cĕntă acestea, preotulŭ iea tĕerulŭ cu coliva ŝi pausulŭ ĭn mĕna stĕngă, iar cu drĕpta prinde mĕrulŭ de cununie, de care prindŭ toŝi, cĕŝi ĭncapŭ; iar celalŝi prindŭ numai de tĕerulŭ cu colivă saŭ de sticla cu pausŭ, saŭ dacă nu ĭncapŭ nici aici toŝi, pentru mulŝimea ōmenilorŭ se prindŭ toŝi de mĕnă ŝi aŝa miŝcĕndŭ preotulŭ cu nĕnaŝiĭ dimpreună, cu mĕna drĕptă pomulŭ, cu stĕnga rĕdică tĕerulŭ ĭn susŭ ŝi ĭn josŭ pĕnă ce gată cĕntarea; atuncĭ preotulŭ đice:

Mĕrire ŝie, Dumneđeulŭ nostru, Mĕrire ŝie.

Cantorulŭ: *Mĕrire Tatălŭ* . . . Pĕrinte binecuvĕntă; ŝi preotulŭ face deslegarea (opustulŭ).

După aceea vine nouă căsătoritulă (care a pusă pomulă) și prințendă pomulă cu mâna dreptă, ȃice către nănașă : „Nănașule, pe lumea asta să fie a dumi-tale, pe cea-laltă ală meu;” apoi iea scaunulă și ȃice iar către nănașă :

Nănașule, pe lumea asta să fie a dumi-tale, pe cea-laltă ală meu.

După aceea se duce la preotă și, prințendă cu mâna dreptă pomulă celă implăntată în parastasă, ȃice : *Părinte, pe lumea asta să fie ală dumi-tale, iar pe cea-laltă să fie ală meu ;* apoi ilă dă preotulă.

Totă asemenea face la ală cantorulă și la ai tuturoră pe rëndă. Apoi își descarcă fie-care pomulă și-și pune la o parte tôte câte i-s'aă dată.

Nănașulă scôte pomulă din pămîntă, ilă descarcă, apoi aduce ună vițelă, pe care-lă dă finulă pentru mărulă de cununie. După acăsta urmază prânzulă pentru cei străini ; în fine preotulă se scólă și cantorulă cîntă : *Aparătore Dómne* (pe glasă ală optulea), după care străini se depărtază ; se pună apoi la masă căseniă cu preotulă, cantorulă, nănașulă, etc. și după ună tăeră de mîncare (după un felă), pună pe masă înaintea nănașulă și a preotulă ună vasă (ciubără) cu vină nouă ; asemenea și pentru cei-lalți meseni, se pune unulă, și lângă vasă pună pahare și ulcele, să bea care cum îi va plăcē.

Astă-felă petrecēndu-și la prânză, la cei noi căsătoriți, cari aă pusă pomulă, nănașulă îi poftesce pe cină la dînsulă.

Deci de către séră, plécă toți în rëndă bună la nănașulă. Acesta și cu nunulă lângă sine ducă ună ciubărașă de vină și amēdoă (cari ducă ciubărașulă) aă într'o mână câte o ulcică, ca să omenescă pe ori-cine ară afla pe drumă și ară avē voe, fiă străină ori cunoscută, cu carulă saă pe josă. Așa ajungēndă la nănașulă, acolo se pună la cină, unde nu arare-oră aă și ceterașă. E de sciută, că preotulă n'are altă plată pentru serviciulă la mărulă de cununie decăt pelea de oie, de

care a fostă vorba mai sus și cele ce a primită la masă; iar cantorul nu mai cele ce a primită la masă

Astă-felū este datina de a se face mērulū de cununie, din a căruī ceremonie preotulū nu póte lăsa afară nimicū. Iar ce privește partea colăcarului și a starosteī respectivī vorū sci să se acomodeze după persóne și împrejurări de locū și timpū.

La Româniī din tóte părțile, finiī trebuie să ducă colaciī nunilorū la câte-va săptămâni după cununie, când se potū închipui, prăgătescū într'o covățică saū ciubărașū (la cei ma chiaburī tabla) cu pâne, zaharū, vinū, rachiū, untū de lemnū, smochine și alte bunătăți, coperindu-le pe de-asupra cu unū barizū. Cine are, mai iea o găină douē și mai cu séma doi claponī frumoși; și după ce aū vestitū pe nunī într'o ȃ știută, se ducū la dīnsulū unde-ī așteptă o masă de ómeni; atunci unū omū închină colaciī la nunī ast-felū:

Cinstiți nunī mari,
 Se închină finiī și cuscrii
 Cu niște colăcei
 Mândri, frumusei,
 Ca fața lui Christosū.
 În dosulū colăceilorū
 Coșarașulū meilorū,
 În dosulū colăceilorū
 Funicica vacilorū,
 Și ce inima v'a lăsa
 Dumnea-vóstră aceea îți da.
 Vremea arū fi fostū mai de multă,
 Dar noi nu ne-amū priceputū.
 Iată se închină finiī c'o pereche de colaci,
 Colaci mici, dar voia mare
 Asupra fețelorū dumnea-vóstră;
 Și de vorū trăi
 Colăceiī și mai mari vorū fi
 Și voia dumnea-vóstră orū împlini.
 Și pe colaci ce avemū?
 O bărbântă de vinū

Cu cercuri de alună,
 O bărbântă cu holercă,
 Ca să nu vă fie nimic ;
 Și de vă temeți de vr'ună otrăvită
 Lăsați c'omă lua noi mai întâiu,
 Că nici noi nu suntem de perit ;
 Și iar ne rugăm cu șliculă luat
 Cu capul plecat,
 Că să primiți
 Să nu bănuiți.
 Și pe colăcei avem o băsmăluță de in
 Să vă ștergeți gurița de vin.

Saū : Că iată se închină asupra fețelor dumnea-vóstră
 C'o pereche de colaci de grău
 Făcuți din fața lui Dumneđeū,
 In patru împlețiți
 De Dumneđeū blagosloviți,
 Pentru fețele dumnea-vóstră gătiți,
 Și c'ună peptă de ialovița grasă,
 Ca să vă fie dumnea-vóstră de masă,
 Și c'ună văsulénă de vin,
 Să vă fie cheful de plin,
 Și o pereche de condurați
 Aduși de la Galați.
 Cuscni trei țile prin Galați s'au primblat
 Totă au tocmită și-au cumpărat,
 Unul este făcută Lunea
 Acela lunecă,
 Unul ți făcută Marția
 Acela scărția.
 Poftim și luați ómenī de bine,
 Că eu ce am cuvintat
 Totă am spusă adevărat.

După masă, așa-i adetul, că nuna să dea miresei de o rochie; iar când își ia rămasă bună, nunul ție tinerilor: mergeți cu bine, Dumneđeū să vă dea noroc și sănătate și

din când în când mai dați pe la noi, că și noi vom veni, să vedem, cum mai merge gospodăria; iar când a da D-șeu ună césu bună ca acela, să nu ne treceți cu vederea, căci după cum ne-a ajutat D-șeu de amă cununat, așa să ne ajute să și botezăm.

C'asa-ı legea din bętrâni,
Din bętrâni, din ómeni buni.

ANEXE

CONACARIA.

Ion Mârza. Huși. Tip. Asociaților, 1872, pagină 21, apud Teodorescu.

Bună ziua, bună ziua,
Horă frumoasă,
Jupâni dumnea-vastră !
Amă venitū să vĕ 'ntrebămū
De bună viață,
Și vedemū că dumnea-vastră
Viețuiți bine și frumosū,
Din mila Domnului Christosū.
Vĕ rugămū să ne-arĕtați,
Care este gazda solilorū?
Să iĕsă să ne dămū soliele,
Să ne spunemū poruncele ;
Că noi prea multū nu zăbovimū,
Ci cui ni se va arĕta
De sfetnicū împĕrătescū,
Ăluia numai să-ĭ vorbimū.
Alū nostru tĭnĕrū împĕratū,
De Dumneđeū încoronatū,
Mare osite a adunatū
Și la vĕnatū a plecatū,
Prin câmpii înfloriți,
Prin codrii 'nfrunziți,
Prin văi adânci,
Cu isvóre reci,
Avĕndū pentru oșteni
Buți cu vinū
Și balerce cu rachiū.
Ajungĕndū în vĕnătóre

Pân' la jumĕtate cale,
Alū nostru tĭnĕrū împĕratū
De urma unei fiĕre a datū,
De care fiĕră,
Tótă óstea se miară.
Și cu toțiĭ în locū,
Sfetnici și filosofi,
Aū stătutū
Și sfatū aū ținutū.
Unii điceaū c'ar fi urmă din raiū,
Să fie împĕratului de traiū ;
Alții điceaū c'ar fi urmă de fiĕre,
Să fie împĕratului de împreunare.
Alū nostru tĭnĕrū împĕratū,
Fórte multū s'a bucuratū,
În scări de aurū s'a înălțatū,
Peste tótă óstea a căutatū
Și ne-a alesū pe noi,
Voinici mai cu sfatū,
Mici de statū
Dar bunĭ de sfatū,
Carĭ avemū cai de alergatū
Și 'nainte ne-a mĕnatū,
Pre crugulū cerului,
Pre semnele pămĭntului,
Dĕndu-ne poruncă 'mpĕrătescă,
Ca fiara să i-se găsĕscă.
Decĭ vĕđĕndū că stĕua,

După care amă pornitū,
 Aice s'a opritū,
 D'asupra ăstei curți împărătesci,
 Înconjurată de oști lumesci,
 Noi aici amă alergatū,
 Ca sau fiara să ne dați.
 Sau urma ei să ne arătați,
 Că alū nostru tinerū împēratū
 Odinióră s'a mai preumblatū,
 Și'n aste locuri a aflatū,
 În gradina dumnea-vóstră,
 O flóre mândră și măéstră,
 Inflorindū și nerodindū,
 Și, iarăși sfatū făcēndū,
 Hotărâ s'o céră ca s'o sădiască
 În grădina 'mpērătēscă,
 Ca mai frumosū să'nflorēscă
 Și să rodēscă,
 Și pe părinți să-i mulțămēscă.

Așa dar, jupâni dumnea-vóstră,
 Pentru că ce căutămū
 Aici la dumnea-vóstră aflămū,
 Semnū trebue să ne dați
 Și la frânele cailorū să-lū legați,
 Ca de departe să vadă
 Tinerulū nostru 'mpēratū
 Că pe unde-amū umblatū
 Este lucru cu-adevērātū;
 Că noi înapoi ne'nvertejīmū
 Tinerului împēratū să-i vestimū.
 Și pe dumnea-vóstră vē rugāmū
 Ca conacū împēratului
 Și ostașilorū lui să gătiți,
 Și totū-d'o-dată să nu vē spăimīn-
 [tați,
 Căci, când s'orū lovi obuzurile
 Atunci s'orū alege vitejele.

ORAȚIA DE NUNTA.

G. D Teodorescu, poezii populare, pag. 169.

Colăcerulū.

Bună diminēță,
 Cinstiți soci mari!

Socrulū.

Mulțămimū noi vouē
 Tineri voiniceī!
 Cu ce trébă mare
 Ați venitū la noi!

Colăcerulū.

Acum dar, sócre mare,
 Că ne-ați făcutū întrebare
 De ce adică venirāmū
 Și la ușe ne oprirāmū,

Ne vomū da rēspunsulū. Ênsă
 Să vē țineți gura strīnsă
 Și să tăceți ca pāmīntulū
 Ca să ne-audiți cuvīntulū.
 Ce ne-întrebați dumnea-vóstră
 În giab de venirea nóstră?
 Ce-ī acēstă tinerime
 Ce-ī acēstă mulțime?
 Aste fete urși vēđurā
 De țintū ochi și cască gura?
 N'aū mai vēđutū ómeni încă,
 Și se temū, că le mănāncă?
 Noi amū mai umblatū ș'alt'datā
 Pe aiurea ca ș'ast'datā
 Și așa nu se mirarā

Nici „ce cătămă“ ne'ntrebară :
 Acum toți v'ați strinsă grămadă
 Ca cum ați căuta sfadă!
 Ore voiți, noi de témă
 Să stămă și să vă dămă sémă!
 Dar nici prin gândă să vă trecă
 O așa părere sécă!
 Nu ne speriemă de lume,
 Căci purtămă de voinică nume;
 Nici ne îngroșese vîntulă,
 Că scimă să ne dămă cuvîntulă!
 Dacă voiți și vă place
 Să vă respundemă cu pace,
 O luați cu'ncetișorulă
 Să vorbimă cu binșorulă,
 Că oi-ce cu'ngăduială,
 Se face cu rënduială,
 Îar repede când se cere
 Nu se face cu plăcere.
 De aceea lăsândă gluma,
 Ascultați la noi acuma.
 Junele nostru 'mpêrată,
 Fîmușelă ni-s'a sculată,
 Într'o ȕi de diminêță,
 Dup'a noriloră roșăță.
 Vrëndă să plece 'n vênătore
 Cu tineră, cu pompă mare,
 S'a sculată, s'a gătită bine,
 S'a armată, cum se cuvine
 Și luândă buciună, îndată
 Buciuă cu elă o dată.
 Strinse elă ostași mulțame,
 Toți voinică de călărime
 Și agei cu măestrie
 La arcă și vînătoie.
 Apoi cu ei pe răcôre
 A plecată la vênătore
 Să 'ncureze,
 Să vêneze,

Munții cu delurile,
 Pădurile cu umbrele,
 Și văile cu luncele
 Astă-felă umblândă ȕina tótă,
 Ocolit'a loculă rôtă
 Pân la amêđi spre séră
 Făr'a vênă vr'o fiară,
 Și atătă se desgustase;
 În câtă era să se lase,
 Dar se părea c'o nălucă
 Îi totă ȕicea să se ducă.
 Elă, cu arcă, săgătă 'n mână,
 Ajunse la o fântână
 Și, vêđendă urmă de fiară,
 Aci toți descălecară
 Să se uite, să privescă
 Ce urmă e, să ghicescă.
 Stândă dar astă-felă fie-care
 Și privind'o cu mirare
 Ună aș ȕisă, că e de ȕină
 (Aib'o împêratulă de mână!),
 Alții, că-i flóre crêșă,
 (Aib'o împêratulă mirêsă)
 Decă, cu acêșă cuvîntare
 Pe 'mpêratulă ațîțară
 Și făcură 'n gândă să-i vie
 Să hotărască, să scie
 Din ce parte acea ȕină
 A venită pe la fântână
 Și, cu inimă 'nfocată,
 Plecă pe urmă i îndată.
 După dînsa se totă duse
 Până vêđă, că-lă aduse
 Cu tótă oștirea nôștră
 Dreptă curțile dumnea-vôștră,
 Unde a zărită o flóre
 Ca o stea strălucitóre,
 Care de crescută totă cresce,
 De 'nflorită totă înfioresce,

Țar de roditu nu rodesce,
 Căci pământul nu-î priesce.
 De aceea împăratul
 Făcù întru sine sfatul
 Ca p'acea frumôsă flóre
 Și dulce mirositoare
 S'o iea, ca să strălucescă
 La curtea împăratescă,
 Unde locul să-î priescă,
 Să crească, să înflorească,
 Odrasle să odrăslască,
 Să-și dea rodul la ivelă
 Și tuturor la privelă.
 Așa împăratul june
 În gându după ce își pune,
 Se uită, locu 'nsemneză,
 După a stelelor ize
 Și se întorce îndată,
 Cu inimă ne 'mpăcată,
 Și cù gânduri doritoare
 Pentru rumena lui flóre.
 A doua-zi, de dimineță,
 La a norilor roșată,
 Se îmbracă, se încălță,
 Pe scări de argintu se 'nalță
 Și pe calu albă voinicesce
 Incălecându, se opresce,
 Și peste oștirea totă
 Intorcându-și ochii rotă,
 Pe noi colăceri ne alese:
 Cu mustățile sumese,
 Pe atâți cai, iuți ca smei,
 Cu capete toți de lei,
 Cu cómele poleite,
 Cu unghiele zugrăvite,
 Care, când începă să saă,
 Din nări aruncă vâpăia!
 Iar după ce ne alese
 Elu cu vorbă ne trimese

După iubita lui flóre
 Și forte mirositoare,
 S'o ducem, să strălucescă
 La curtea împăratescă!
 Noi amu plecatu toți îndată
 După vorba lui cea dată.
 Nu sciurămă sama bine,
 Să venim pe drumu ize,
 Ci ne-amu îndreptatu pe stele
 S'amu venit totu după ele,
 Peste munți și peste sghiaburi,
 Și peste sute de deluri,
 Măncându, și bëndu împreună,
 Cu cântări, cu voe bună;
 Și 'ntrebându în calea noastră
 Totu de curtea dumnea-vóstră;
 Și așa stéua dorită,
 Împăratului iubită,
 Aci din ochi o pierdurăm
 Și că s'a pititu vedurăm.
 Dați-ne dar acea flóre,
 Acea stea strălucitoare
 Și, cu respunsu 'mpreună,
 Vê poftim și voiă bună!
 Nu răspundeți vorbe rele,
 Că apoi vê vină mai grele.
 Noi nu suntem, bună óră,
 Să îndrugăm ca la móră,
 Ci dăm vorba mirelui,
 Poruncă 'mpăratului,
 Iaca și firmanul lui.
 Este carte lătinescă:
 Puneți ca să v'o citescă!
 De nu sciți, ca de carbune
 Vê feriți mâna a pune,
 Și chiemați popa să vie,
 Că elu lătinesce scie;
 Dar nu vr'unul barbă-lungă
 Trei zile să nu-î ajungă,

Nici vr'unulü cu barbă rară
 Să ne ție pân'deseră,
 Nici vr'unulü cu barbă desă
 S'o citescă nc'ințelăsă,
 Ci de cei ce sciü să sugă,
 Ca s'o citescă pe fugă,
 Că... nu-î carte lătinescă,
 Ci cum vedeți, plosca noastră
 Cu vinü de la delulü mare,
 (Când beti, căciula vă sare !)
 Cu vinü de la Valea lungă
 Când beți faceți gura pungă ¹⁾.
 Poftiți de 'nchinați o dată,
 Vă udați gura căscată,
 Ș'o treceți din mână 'n mână
 Să ne dați pe acea dină,
 Ca s'o ducemü la 'mpëratulü
 Și să contenimü totü sfatulü.
 Nu gândiți, că vorbimü glume,
 Ori niscai basme din lume,
 Ci vă gătiți câtü mai tare
 Cu cele de ospëtare:
 Aduceți fënulü în care,
 S'aibă caii de mâncare,
 Tăiați junci cu carne grasă,
 Să dați ostașilorü masă.
 Strângeți fete frumușele,
 Ca să dămü hora cu ele;
 Apoi mai gătiți și case
 Îmbrăcate cu mătase;
 Și, pentru ostași, umbrare
 Cu locü de 'ncăpere mare,
 Intindeți mai multe mese,
 Puneți bucate alese
 Și cofeturi lâng'aceste
 C'așa obiceiulü este.
 Iar cum-va, de nu se pöte,

Să le împliniți pe töte
 Nici să stați să mai răspundeți,
 Ci cătați locü să v'ascundeți,
 Că ostași nu sciü glumă,
 S'o să fie vai de mumă.
 În sfrșitü, să mai sciți bine
 Că și împëratulü vine
 Cu căpitani, cu catane
 Și cu mai multe rădvane,
 Zugrăvite, poleite,
 În ele Dómne gătite.
 Vine și unü rădvanü mare
 Cu laute de cântare,
 Ständü în elü mărita nună,
 Țindü în mâni o cunună,
 Stiălucită, luminată,
 Cu petre scumpe lucrată,
 Pentru rumena mirésă
 Cea de împëratü alésă.
 Scöteți dar acum colaculü,
 Că ne-amü deșertatü totü saculü.
 Și să ne mai dați, se scie,
 Și câte o sangulie
 De inü subțire, țesută
 Și cu flori de firü cusută.
 Puteți da și de mătase
 D'aveți inimü să vă lase,
 Iar de nu, și d'arniciü fie,
 Cum veți avé omenie,
 Căci noi cam primimü de töte,
 Numai curëndü de le-ți scöte,
 Că să ne ștergemü la gură,
 Că-î udă de bëtură.
 Iar astorü fete venite,
 Ca ciórele grămădite,
 Ce vă staü cam pe la spate
 Totü cu gurile căscate,

¹⁾ Aci arată plosca cu vinü.

Muiați în lapte o cojiță
 Și le dați ca să inghiță,
 Să nu stea cu gura secă,
 Ci de doru să le mai trecă;
 Să-și mai potolască jindul
 Pân' le-o veni și loru rëndul !

Socrulă.

Dar ce nu descălecați ?

Colăcerulă.

Vremă răspunsul să ni-lu dați
 Că de! anu descăleca,
 Dară ne-î c'omū însera
 Ș'o să trecemū vāi adānci
 Cu prāpāstii și cu stānci,
 Munți înalți și brađi umbroși.
 Dați răspunsul sănētoși !

ORAȚIA DE PEȚITŪ.

Alecsandri, poesii populare, (apud. Teodorescu)

— Bună vremea la cinstită adunare
 Și la cinstiți socrii mari !
 Cum trăiți,
 Cum vă aflați ?

— Mila Domnului, ne aflămū bine,
 Dar și Dumnea-vōstră sēmă vē dați
 Pe la noi ce căutați ?

— Noi ce umblāmū
 Și ce căutāmū

Sēma bine vē dāmū
 Frică nimēruī nu purtāmū.

De unde venimū scimū
 Și unde mergemū cunōscemū,
 Că noi suntemū soli împērātescī,
 Ōmenī bunī, Dumneđeescī,
 Și avemū poruncă 'mpērātescā

Nime să nu ne oprēscā.

Deci dumnea-vōstră sunteți rugați

Bine să ne ascultați,

Când omū cuvīnta

Și sēma ne-omū da.

Alū nostru tīnērū împērātū
 De cu sērā ne-a chematū
 Și acēstā poruncā ne-a datū :

„Să stringeți cete de voinici

„Cu topōre mari și micī

„Ca să facū o vēnātōre

„De paseri gālbīore,

„De blānde cāpriōre !“

Noi cu toții ne-amū supusū,

La vēnātōre ne-amū dusū,

Īlar împērātulū în de sērā,

Zārī o urmă ușōrā

De sprintenā fiarā.

Unii ȃșiserā cā-ī urmă de pasere de

[1aiū

Sā fie 'mpērātulū bunā de traiū :

Alți ȃșiserā cā-ī urmă de ȃinā

Sā fie 'mpērātulū grādinā,

De frumōse rodūī plnā.

Atunci tīnērulū nostru 'mpērātū

Īn scārī de aurū s'a ridicatū,

Peste māndrā-ī ōste a cātātū,

Și a ȃșisū :

„Cine-o fi 'n stare

„Sā prīndā a fiarā

„Și pe urma-ī să se ducā

„Și răspunsū apoī s'aducā ?“

Atunci noi ne-amū alesū

Și de locū amū purcesū

Din urmă 'n urmă,

Ca păstorulū dupā turmā ;

Și, viindă noi trei voinci
 Și ajungându pe aici,
 Cu suflarea vîntului
 Pe fața pămîntului,
 Amă zărită cădëndu pe o casă
 O stea mândră luminósă;
 Ș'amă mai vędută o floricea

Maî mândră decăt o stea,
 Care 'n florî infloresce,
 Dar de roditü nu rodesce.
 Împëratulü nostru o vrea
 Și ne-a trimesü după ea,
 Ca să i-o ducemü mirésă,
 Să și-o facă 'mpërätésă

ORAȚIA DE NUNTA

I C Fundescu, (apud. Teodorescu)

—Bună diminéța
 Cînștiți socrii mari !
 —Mulțăm' dumnea-vóstră
 Băieți militari !
 Dar ce umblați
 Ce căutați ?
 —Ce umblămü
 Ce căutămü ?
 La nime n'avemü
 Sémă să ne dămü.
 Multe mări amü trecutü,
 Multe țeri amü bătutü,
 Și orașe și sate,
 De departe,
 Amü colindatü
 Și nimeni sémă
 Nu ne-a luatü.
 Cine sunteți
 Dumnea-vóstră
 Să ne luați
 Séma nóstră ?
 Dar... fiind-că ne 'ntrebați,
 Să ne lăsați
 Cu încetulü,
 Cu'ncetișorulü,
 Să ne dămü cuvîntulü
 Cu adevërulü

Că, de multe ce sunt și dese,
 Nu le putemü spune alese.
 Tinërlü nostru împëratü,
 De diminéța s'a sculatü,
 Față albă și-a spëlatü,
 Chică négră a peptănatü,
 Cu strae noui s'a 'mbrăcatü,
 Murgulü și-l'a înșelatü,
 Cu trâmbița a sunatü,
 Mare óste a rădicatü :
 Douë sute grăniceri,
 O sută feciori de boeri,
 Din cei maî mari,
 Nepoți de ghinărari,
 Și pe la răsăritü de sóre,
 A plecatü la vënëtorë,
 Ș'a vënatü țera de susü,
 Despre apusü,
 Până jugani ne-aü stätutü
 Și potcövele aü pierdutü.
 Atunci ne lăsarămü maî josü,
 P'unü delü frumosü,
 Și alergărämü,
 De vënarämü,
 Munți cu brađii
 Și cu fagiü,
 Cerulü cu stelele,

Câmpulă cu florile,
 Délulă cu podgorile,
 Vălcelele cu viorelele,
 Și satele cu fetele.
 Când dede sórele 'n deséră,
 Eșirămă la drumulă celă mare
 Și dederămă d'o urmă de fiară,
 Stătătótă óstea 'n mirare.
 Unii điseră că-i urmă de đină,
 Să fie împératulăi cunună.
 Așa se mai chibzuiră
 Și se găsiră,
 Alți vênătoii,
 Mai cunoscători
 Și điseră, că-i urmă de căprióră,
 Să fie împératulăi soțioră,
 Dar nunulă celă mare,
 Cu grija 'n spinare,
 Călare p'ună cală,
 Ca ună Ducipală,
 Se rădică 'n scări
 Și se umflă 'n nări,
 Și făcú ochii rótă
 Peste oștirea tótă.
 Și, când încóce privi,
 Aicea zări
 O florică frumósă
 Și drăgostósă,
 Și vêđendă, că nu înflorece,
 Nici nu rodesce
 Și nici loculă nu-í priesce,
 Ci mai multă se oflesce,
 Ne trimise pe noi, șése lipcani,
 Călări pe șése jugani,
 Cu córne cănite,
 Cu frine zugrăvite,
 Cu unghiile costorite,
 Cu códele 'mpletite,
 Ca cu toți să pornimă

Și la cuițile dumnea-vóstră să ve-
 [nimă,
 Ca florica s'o luămă
 Și la 'mpératulă s'o ducemă.
 Pornirămă
 Și venirămă
 Pe fața pămîntulăi,
 Pe aburii vîntulăi,
 Bêndă și chiuindă
 Și din pistóle trăsîndă,
 Caii încurândă,
 Pe nări flăcări lăsăndă,
 Râncezândă
 Și din unghii scăpărândă,
 Până amă sosită
 Și v'amă găsită.
 Acum orí florica să ne dați,
 Ori, de unde nu, nu scăpați;
 Căci amă venită cu târnăcópe de
 [argintă,
 Să scótemă florica din pămîntă,
 S'o scótemă din răděcină,
 S'o sădimă la 'mpératu 'n grădină,
 Ca acolo să 'nfloréscă,
 Să rodiască,
 Loculă să-í priéscă,
 Și să nu se ofiléscă.
 Dacă dumnea-vóstră, socrii mari,
 Ne credeți nescari tálhari,
 Avemă și firmană cu pecetie
 De la 'mpărăție.
 Cine scie carte latinéscă
 Să vie să ni-lă citéscă,
 Iar cine nu scie,
 Să nu vie,
 Ci ca de focă să se păzéscă.
 Să ne aduceți, socrii mari,
 Ómenii cărturari:
 Vr'ună popă cu barbă désă

Să ne citescă carte alésă ;
 Să nu fie cu barbă cănită
 Să rămâie cartea necitită,
 Orî vr'unulû cu barba rară
 Să ne ție pân' de séră,
 Ci unulû cu barba ca fusuiû
 Să ne dea curêndû răspunsulû.
 Răspunsulû nostru este :
 Şése pahare de vinû,
 Şése mahvame de inû,
 De cari se găsescû p'aici
 Cusute cu fluturi şi arniciû ;
 Fie şi cu strămătură,
 Numai să fie cu voe bună ;
 Să fie şi de mătasă,
 Numai să fie d'aci din casă,
 De la cinstita mirésă ;
 Să nu fie de pe la vecine,
 Să păţimû vre-o ruşine,
 Că atunci va fi cinstea nóstră
 Şi ocară dumnea-vóstră.
 Socrii mari, ascultaţi,
 Şi în urechi băgaţi .
 Când o da sórele'n deséră,
 Mare óste vëmpresóră,
 De nu-ţi avé bucate de ajunsû,
 Să vë cătaţi locû de ascunsû,
 Să aveţi buţi cu vinû,
 Care cu fênu,
 Boi graşi,
 Claponaşi,
 Vacî lăptóse,
 Fete frumóse ;
 Să mai aveţi, socrii mari,
 Şi lăntari,
 Să vie şi totû satulû
 Să se veselécă împêratulû.
 Când o fi sórele'n deséră
 Mare óste vëmpresóră.

Să lărgiţi casa,
 Să'ntindeţi masa,
 Că vine împêratulû îndată,
 Cu oştirea lui tótă,
 O sută cincî-şeci şi cincî,
 De cei mai voinicî,
 Cu feţele alese,
 Cu mânecele sumese,
 Scobiţi în măsele,
 Gătiţi, sócre mare,
 Pentru ósele tale !
 Noi amû vrea să descălecămû,
 Dar n'avemû josû pe ce să ne dămû ;
 Nu sutemû ciobani de la oi,
 Să descălecămû în noroi,
 Nici nescaî-va morari beţi,
 Să descălecămû în scaeţi ;
 Ci suntemû boieri mari,
 Ghinărari,
 De lângă mare,
 De unde sórele rêsare.
 Nouë să ne-aduceţi scaune de ar-
 [gintû,
 Să descălecămû aici pe pămîntû,
 Sau să'ntindeţi covóre,
 Să descălecămû în pridvóre ;
 La cai să daţi fênu, ghisdeiû verde,
 Cositû diu nóptea sântului Gheor
 [ghe,
 Cu roua neluată,
 Cu flórea nescuturată,
 Strînsû în sêrbători,
 De douë fete, surori,
 Caii nóstrii să mănânce
 Şi din capete să nu misce,
 Caii nóstri să bea
 Şi diu capete să nu dea ;
 Că şi dumnea-vóstră,
 Diu partea nóstră,

Urechile vi s'orū tăia
 Noi amū descăleca
 Și amū mai sta
 D'amū mai ura,
 Dar ni-e frică c'omū însera
 Și avemū de trecutū stânci,
 Văi adânci;
 Munți
 Cu brați mărunți
 Și'ntunecoși,
 Bine v'amū găsitū sănătoși!
 Sócre mare, ce s'a făcutū,
 S'a făcutū,
 Nu mai e de desfăcutū.
 Să dai numaī optū boi
 Și șepte vaci
 Ș'apoi să rabdi și să tacī.
 Ține, sócre mare!
 Ia astă rădăcină uscală,
 Josū crăcănată,
 Mare și spătósă,
 Ca o bróscă țestósă.
 P'icea lată, p'icea lată,
 La inimă, sócre, o-dată!
 Să nu o sēruți tare,
 Că și căciula din capu-ți sare;
 Să o sēruți mai bunșorū,
 Să-ți pară mai dulșorū.
 Poftimū de beți!

Și vedeți
 Că e rachiū de la Pitești,
 Când beī te 'nveselescī,
 Iar nu țuică de a dumnea-vóstră
 Zémă de prune;
 Când beī multă,
 Te umflă în burtă,
 Faci burta tobă,
 Intri după sobă
 Și stai cu greerī de vorbă.
 Totū urândū, socrii mari,
 Vedemū, că toți aū rēmasū
 Ceī de la spate
 Cu gurile căscate,
 Ceī din 'nainte
 Cu gurile proțāpitate
 Aduceți dar unū vasū
 Cu prune uscate
 Să aruncămū în ale guri căscate,
 Unū putinerū cu lapte bătutū
 Să le turnămū pe gātū,
 O strachină cu póme,
 Să dāmū la ale cucóne
 Că vedemū, că s'aū slăbitū de fóme,
 Și vr'o câți-va usturoi,
 Să dāmū pe la ăi ciocoī
 Fīndū-c'aū pofitū pe la noi.
 Munți înalți luminoși,
 Bine v'amū găsitū sănătoși!

ORAȚIA DE NUNTA.

C. Tacitū, (apud Teodorescu.)

Colăcerulū mirelui.

Bună diminēță,
 Dumnea-vóstră!
 In ce voe vē aflați?

Colăcerulū miresii.

Mulțumimū
 Dumnea-vóstră!
 In voea grăului

Și a vinului;
În voia cea bună,
Dar ce umblați,
Ce căutați?

Colăcerul mirelui.

Noi ce umblăm,
Ce căutăm?
Pe dumnea-văstră vă rugăm,
Să ne luați încet, încetisor,
Să ne dăm sēma mai bunișor,
Căci lucrul de grabă,
Nu e de ni i o trēbă,
Nici nouē, nici dumnea-văstră,
Nici lui Dumneșu nu-i place
Pentru alu nostru tineru împēratu
Fōrte multu amū umblatū;
Țara crucișu
Și curmezisū,
Prin liveți frumōse
Și locuri stāncōse,
Și suntemū niște oșteu
Pe cari ne chiamă Rāmleni;
De trei zile totū umblām
Peste totū vă căutām;
Căci tinerulū nostru 'mpēratū,
Fōrte de diminēță s'a sculatū,
Pe fața-i albă s'a spelatū,
Buciumū de aurū a luatū,
În țēră a buciumatū,
Mare oște a rădicatū,
Vre-o cinc-șēci de călārași,
De se spargū caii de grași,
Și în spre sōre rēsare,
Eși oștea vēnātōre
Și vēnară și vēnară.
Până în spre murgū de sēră.
Vēnară munți cu urși,
Văile cu fiērele,

Cāmpurile cu florile,
Mărăcinași cu epurași
Și satele cu fetele,
Și vēnară câtū vēnară,
Urmă de fiēră aflară.
Urmă era,
Fiēră nu era;
Stau toți pe locū și se mirau
Și unii p'alții se'ntiebaū:
Să fie rază din raiū
Cu 'mpēratulū la bunū traiū,
Sau să fie urmă de dīnă.
Cu tinerulū împēratū la voe bună?
Deci tinerulū împēratū,
Pe atāta nu s'a lāsātū,
Ci 'n scări de aurū s'a 'nălțatū,
Peste oște s'a uitatū
Și ne-a alesū pe noi,
Pe acești trei sau doi,
Cu cai mai bunni și mai fugaci,
Din gură mai ispitaci,
Și ne-a trimesū înainte,
Să călătorimū fierbinte,
Pe numērulū stelelorū,
Pe razele sōrelui,
Pe aburulū vētului,
Pe fața pāmīntului.
Ș'amū venitū, venitū, venitū,
Dar . . . la podū ne-amū poticnitū,
Până ce 'n susū ne-amū sculatū,
Urma ni s'a astupatū,
Iar o babă răjnēță,
Ședea pe ghiățā
Și dīcea că-i de ierī diminēță.
Pe ea o amū întreatū
Ș'aicea ne-a 'ndreptatū,
Pân'aice amū venitū,
Amū statū și ne-amū odihnitū,
Și, cum amū venitū,

Aici amü auđitü,
 În casă plângëndü
 Ş'afară jucändü.
 Nisce fete pe gunoi,
 Sgâise ochii la noi.
 Şi vedëndü poporü adunätü,
 Amü îndräsmitü de amü statü.
 Oraşia ni s'a 'ncheiatü,
 Căci noi amü mai ura,
 Dar ni-e frică c'om însera
 Şi nu suntemü de ici-colea,
 Ci suntemü de departe.
 De peste şapte sate;
 De la Buda nouă,
 Pe unde mâţa ouă,
 De la Buda veche,
 Unde mâţa strechie
 Şi cotoculü
 Nu-şi mai află loculü.
 Dar că să scurtämü,
 Pe dumnea-vóstră vë rugämü,
 Ca ciuta moţată,
 Sub barbă bălţată
 Cu ţundră négră 'mbrăcată
 Cu cisme roşii 'ncălţată
 Să ne-o arëtaşi,
 Şi, cu răspunsulü să ne daşi:
 Unü colacü de grău frumosü,
 Ca şi faţa lui Christosü;
 Călăraşulü Nichită
 Arü mânca şi carne friptă;
 Câte-unü paharü de vinü,
 Să ne mai scăpämü de chinü!

Vorniciu

(Versulü colăcarului nunţii).

Ce saltă, ce veselie,
 Ce lucru póte să fie?
 Ce staşi aici adunaşi

Dumnea-vóstră, iubiţi fraţi,
 Că noi multü locü amü umblatü
 Şi așa nu amü aflatü.
 Trei luni sunt de când venimü
 Ne uitämü şi nu dormimü
 Şi așa lucruri tocmita
 Încă nu ne sunt ivite;
 Afară feciorii jucändü,
 În casă fete plângëndü;
 Însă plângü de desfătare,
 Tocmai ca la unü hartü mare,
 Unde unii, învingëndü,
 Saltă într'alü seü gândü;
 Din potrivă, cei învinşi
 Staü de durere cuprinsi.
 Noi vedemü pórtă legată,
 Nu e mave ridicată;
 Lângă dinsa multă glótă
 Stă strînsă şi adunată;
 Pórtă legată cu paie
 Glóta stă'n capü să ne saie,
 Legată cu lanţü de carü
 Ca să umblämü în zadarü,
 Şi cu funii de fuorü
 Dóră de noi v'a fostü dorü!
 Dreptü aceia vë rugämü
 Şi sfatü sănătosü vë dämü
 Să fişi cu noi bunii şi blândii,
 Că noi nu suntemü flămândii
 Nicii nu ne tememü de voi,
 De şi suntemü trei saü doi,
 Că voi glóte minunate,
 Cu felü de gătiri armate;
 İar a nóstră, cétă încă
 Vine înapoï adâncă,
 Totü cu puşti şi cu pistóle
 Mai mulţi cu mânilé góle,
 İnsă nu cu vr'unü gândü rău,
 Să ferescă Dumneđeü,

Ci sfârșitul ei bună este
Precum ați și prinsă de veste

A doua variantă.

Cinstite vornice de locū,
Dumneșeu să-ți dea norocū.
Nu ne lua cu cuvîntulū
Ca și volbura și vîntulū,
Că să scii, că de nimicā
Din ce spuī nu nī-e fricā,
Că suntemū întregi ca mîrulū
Și grāimū totū adevîrulū.
Tînerulū nostru crāișorū,
Plinū de parā și de dorū,
S'a sculatū de diminētā,
Și spîlāndu-se pe fațā,
A luatū unū buciūmū mare
Ș'a suflatū de trei părți tare,
Ș'a adunatū ōste multā,
Care de elū bine ascultā:
Patru-șeci de cālārași,
Cu cai de se spargū de grași,
Pedestrași cincī-șeci-și nouē.
Ōste 'nfocatā și nouā,
Vine ōstea d'napoi
Înșirați totū doi cu doi,
Ca întorcēndu-se linū,
Sā fie suta deplinū.
Noi prin codrii amū vînatū
Și prin păduri amū umblatū
Cāmpuri frumōse,
Dumbrāvi, rēcorōse
Cānd fu la mijlocū de locū,
Stātū ōstea tōtā 'n locū:
Amū gāsitū urmā de fiarā,
O zānā plinā de parā,
Așa craiulū lāsā tōte
Și adunā ale sale glōte.
Craiulū iute ținū sfatū,

Pe ai seī i-a adunatū:
Sfetnicii i-aū sfātuitū
Filosofii aū gāsitū,
Cā n'arū fi urmā de fiarā,
Nici de sēlbaticā ōrā
Ci e a sa dāruițā
De sus soție iubitā.
Craiulū iute s'a sculatū
Și în scări s'a înălțatū
Peste ōste s'a uitatū,
Și ne-a alesū po noi,
Doi sau trei voinici,
Cu doi trei cai murgī,
În grajdū bine odihniți,
De patru picioare potcoviți,
Și ne-a trimisū mai 'nainte
Sā cālătorimū fierbinte,
Și amū venitū ca prin vîntū
Cu semne de pre pāmîntū,
Spre a cerului luminā,
Spre raza cea de stea plinā
Și spre urma cea de fiarā,
Prin tōte laturi prin țarā
Pān'n āstū capētū de satū,
Unde stā unū podū stricatū.
Se rupse o blanā cu mine
Și cādūi farā rușine;
Cādū și a mea soție
Cu asemenea țārie,
Pānā cānd noi ne-amū sculatū,
Urma ni s'a astupatū;
Așa o babā sbārcitā
Pe sēma nōstrā gāsitā,
Ne spuse sā nu ne pase
Sā mergemū din casā 'n casā,
Pān'aici într'acestū locū,
Unde aflāmū norocū;
Aici aflarāmū multe fete,
Sglomodindū pe sub pērete,

Cu gurile fripte de sete,
 Ómenî bĕtrĀnĭ,
 Din tindă eșindŭ,
 Cu măciucile ferecate,
 Cu gurile la noi căscate ;
 Nu ni-ī frică d'ēi cu măciucile
 [ferecate,
 Ni-ī frică d'ēi cu gurile căscate,
 Că ni-orŭ mânca epele tóte.

A treia variantă.

Cinstite vornice de casă,
 Dumneșeŭ să te trântescă
 Și balta 'n trei să plesnescă,
 Când te vomŭ căuta
 Să n'avemŭ de unde te lua !
 De vreī să scii apreatŭ
 Îți vomŭ spune adevăratŭ
 Că tĭnĕrulŭ nostru crăișorŭ
 Cu alŭ vĕnatulŭi dorŭ,
 Pre acestŭ locŭ óre-cĀnd,
 Cu ai sĕi căți-va umblandŭ,
 A zăritŭ a fi o ciută cuvĭntătóre,
 Nu mută,
 Cu cisme roșii 'ncălțată,

Cu țundră négră 'mbrăcată,
 Moțată la capŭ
 Și mare bălțată
 Sub barbă tare.
 În curte să ne lăsați
 Saŭ ciuta să ni-o dați.
 Vĕđŭ craulŭ și o flóre
 Întru a sa preumblare ;
 Vrea la dĭnsa a se duce,
 Ca'n grădină s'o apuce
 Și arŭ vrea să viețuescă
 Și în mulți ani să trăiască,
 Noi așa ne dămŭ solia,
 Ca să ne iasă simbria
 Mergĭ în fundulŭ celŭ de casă,
 Că în cornulŭ celŭ de masă,
 Este unŭ colacŭ frumosŭ,
 Gătĭtŭ spre alŭ nostru folosŭ,
 Împĕnatŭ și 'mpodobitŭ,
 Cu de tóte dăruiț
 Stă și o ploscă de vinŭ
 Ș'o mânăstergură de mŭ,
 Ca buzele să ne ștergemŭ
 Și mai încălđiți să mergemŭ.

ORAȚIUNE DE NUNTA

M Cogălnicĕnu, apud Teodorescu, p. pop. pag. 180

Marele și puterniculŭ Dumneșeŭ
 Din începutŭ a făcutŭ cerulŭ și pămĭntulŭ
 Și a 'nfrumusețatŭ cerulŭ și pămĭntulŭ
 Cu sórele și cu luna
 Și cu stelele, ce luminéză ziua și nópteá.
 Mai pe urmă a luatŭ Dumneșeŭ din pămĭntŭ
 Și a ziditŭ pe srămoșulŭ nostru Adamŭ
 Și vĕđĕndŭ Dumneșeŭ, că nu este bine
 Să fie omulŭ singurŭ,

L'a adormitū cu somnū firească
 Și luândū o cóstă dintr'insulū
 A ziditū pe strămoșa nóstră Eva.
 Iar dacă s'a pomenitū Adamū din somnū a ȡisū:
 ȡată osū din ósele mele
 Și trupū din trupulū meū,
 Dreptū aceia ȡise Evei că va lăsa omulū
 Pe tatălū sēū și pe mama sa
 Și vorū fi amēndoi unū trupū.
 Din acelū cuvintū rămas'aū și se trase
 Din némū în némū până ajunsse vremea
 Și la vrīsta acestorū doi tineri,
 Carī și-aū plecatū genuchele la pămīntū
 Și se rógă d-vóstră, cinstiȡi socii,
 Ca să-i iertaȡi și să-i blagosloviȡi,
 Precum a blagoslovitū Dumneȡeū
 Pe Avramū cu Sara,
 Pe Isacū cu Reveca,
 Și pe Iacobū cu Rachila:
 Și Iacobū a blagoslovitū pe cei doi-spre-ȡece patriarhī,
 Pentru că blagoslovenia pārinȡilorū
 ȡntemerază casele feciorilorū.
 Și iarāși se rógă dumnea-vóstră,
 Ca să-i iertaȡi
 Și să-i blagosloviȡi,
 Precum a blagoslovitū Dumneȡeū apa
 ȡn Gana-Galilei de s'a făcutū vinū;
 Care bucurie să fie
 ȡn casa coconilorū acestora,
 Care a avut'o fericita Elena,
 Când a aflatū cinstita cruce,
 Și să le dāruiască Dumneȡeū
 Roua Cerului de susū
 Și din grāsimea pāmīntului de josū
 Lorū de grāū, de vinū și de untū-de-lemnū;
 Și să ne ȡnvrednicēscă Dumneȡeū
 A vedē și a vē bucura de fiī și de fete;
 ȡar dumnea-vóstră să rămāneȡi
 Cu dragostea lui Dumneȡeū, aminū.

ORAȚIUNI ȚINUTE LA NUNȚILE ȚĂRANESCI

București, 1886

— Bună diminéța,
Cinstiți socrii mari!
— Mulțumimū d-vóstră,
Băeți militari!
Dar ce umblați,
Ce căutați!
— Ce umblămū,
La nimeni n'avemū
Séma să dămū.
Multe mări amū trecutū,
Multe țeri amū bătutū
Și orașe și sate
Depărtate,
Amū colindatū
Și nimeni sémă nu ne-a luatū,
Cine sunteți dumnea-vóstră?
Dar fiind-că ne'ntrebați
Să ne lăsați
Cu încetulū, cu încetulū
Să ne dămū cuvîntulū cu adevărulū,
Că de multe ce sunt și dese,
Nu le vomū puté spune alese.

II

Tînărulū nostru împératū,
De diminéța s'a sculatū,
Fața albă și-a spélatū
Chică négră-a pepténatū,
Cu ștrae noi s'a îmbrăcatū,
Murgulū sēū a înșelatū,
Cu trâmbițe a cântatū,
Mare óste a adunatū:
Doué sute de grănicerī,
O sută feciorī de boerī
Din cei mai mari,
Nepoți de ghinărari,

Și pe la răsăritū de sóre,
A plecatū la vênătóre,
Și a vênatū țara de susū
Despre apusū,
Până juganii ne-aū stătutū
Și potcóvele aū perdutū,
Atunci ne lăsarāmū mai josū,
P'unū délū frumosū,
Și alergarāmū,
De vênarāmū
Munți cu brați
Și cu fagi,
Cerulū cu stelele,
Câmpii cu florile,
Délulū cu podgorile,
Vălcelele cu viorelele,
Cu fetele.

III

Când dede sóre'n deséră
Eșirāmū la drumū celū mare
Și dederāmū de-o urmă de fiară,
Stătū tótă óstea 'n mirare,
Unii țiseră, că e urmă de zînă
Să fie împératulū cunună;
Așa se găsiră alți vênători,
Mai cunoscétori
Și țiseră, că e urmă de căprióră
Să fie împératulū soțioră,
Dar unulū celū mai mare,
Cu grija 'n spinare
Călare p'unū calū,
Ca p'unū ducipalū,
Să rădică 'n scări,
Se umflă din nări,
Și făcū ochii rótă

Peste oștirea tótă,
 Și când în coce privi
 Aicea zări .
 O floriciă frumósă
 Și drăgăstósă
 Și vedëndü, că nu 'nfloresce,
 Nicî nu rodesce,
 Nicî loculü nu-î priesce,
 Ci mai multü se oflesce,
 Ne trimise pe noi șese lipanî
 Călări pe șese juganî,
 Cu córnelé cänite,
 Cu frâuele zugrăvite,
 Cu unghiele costorite
 Și cu códele 'mpletite,
 Ca cu toți să pornimü
 Și la curțile dumnea-vóstră să ve-

[nimü,

Ca florica să luămü
 Și la 'mpëratulü s'o ducemü.

IV

Pornirämü
 Și venirämü,
 Pe fața pämîntului,
 Pe aburî vëntului,
 Bëndü și chuindü,
 Din pistóle trăsîndü,
 Caii încurândü,
 Pe nări flăcări lăsândü,
 Rencheđandü
 Și din unghii scăpărândü,
 Pân 'amü sositü
 Și v'amü găsitü;
 Acum orî florica să ne dați,
 Orî de unde nu, nu scăpați;
 Căci amü venitü cu târnácópele de

[argintü,

S'o scótemü florica din pämîntü,

S'o scótemü din rădëcină,
 S'o sădímü la 'mpëratulü în grădină,
 Ca acolo să 'nfloréscă,
 Să rodéscă,
 Loculü să-î priască,
 Și să nu ofléscă.

V

Dacă dumnea-vóstră, soci mari,
 Ne credeți niscai tâlhari,
 Avemü și firmanü cu pecetie
 De la 'mpërăție.
 Cine scie carte lătinéscă
 Să viă să ni-lü citéscă,
 Iar cine nu scie
 Să nu vie,
 Sî ca de focü să se păzescă.
 Să ne aduceți, soři mari,
 Ómenî cărturari;
 Vr'unü popă cu barbă désă,
 Să ne citéscă carte alésă,
 Să nu fie cu barba cänită,
 Să rămăe cartea necitită,
 Orî vr'unulü cu barba rară,
 Să ne ție până 'n séră,
 Ci unulü cu barba ca fusulü,
 Să ne dea curëndü răspunsulü;
 Răspunsulü nostru este:
 Șese pahare cu vinü,
 Șese maramé de inü,
 De care se găsesce pe aici,
 Cusute cu fluturi și arnici,
 Fie și cu strămătură,
 Numai să fie cu voe bună;
 Să fie și de mătase,
 Numai să fie d'aici din casă,
 De la cinstita mirésă,
 Să nu fie de la vecine,
 Să pățimü vre-o rușine,

Că atunci va fi necinstea noastră
Și ocara dumnea-vastră.

VI

Socrii mari, ascultați,
Și în urechi băgați,
Când va da sórele 'n deséră,
Mare óste vè 'mpresóră,
Dacă n'ați avé bucate de ajunsú,
Să aveți buți cu vinú,
Care cu fénú,
Boi grași,
Claponași,
Vací lăptóse,
Fete frumóse,
Să mai aveți, socrii mari,
Și lăutari,
Să vie și totú satulú,
Ca să veseléscă împératulú.
Când va fi sórele 'n deséră
Mare óste vè 'mpresóră,
Să lărgiți casa,
Să 'ntindeți masa,
Să vie 'mpéiatu 'ndată,
Oștirea lui tótă,
O sută cincî-đeci-și cincî
Din cei mai voinici,
Cu fețele alese,
Cu mánicele sumese,
Scobiți în măsele,
Gătiți socru mare
Pentru ósele sale.

VII

Noi amú vrea să descălecămú,
Dar n'avemú josú pe ce să ne dămú,
Nu suntemú ciobani de la oi
Să descălecămú în noroi!
Nici niscai-va morari beți

Să descălicămú prin scaeți,
Cí suntemú boeri mari,
Ghinărarí de lângă mare,
De unde sóre rêsare,
Noué să ne aduceți scaune de argintú,
Saú descălecămú aici pe pămîntú,
Să ne'tindeți covóre,
Să descălecămú în pridvóre,
La cai să led ați fénú, ghisdeiu verde,
Cosítú din nóptea de sântulú Gheor-
ghe,

Cu rouă neluată,
Cu flóre necuturată,
Strinsă 'n sêrbători,
De doué fete surori,
Caii noștri să mánance
Și din căpestre să nu misce,
Caii noștri să bea
Și din capete să nu dea,
Că și dumnea-vastră,
Din partea noastră,
Urechile vi s'arú tăia.

VIII

Noi amú descăleca,
Amú mai sta,
D'amú mai ura;
Dar ni-e frică, că vomú însera
Și avemú de trecutú stânci,
Văi adânci,
Cu brađi mărunți
Și întuncoși,
Bine v'amú găsitú sântoși,
(Pune plosca la gură)
Socrulú mare ce s'a făcutú,
Nu mai e de desfăcutú,
Să dai numai optú boi și șapte vaci,
Ș'apoi să rabđi și să tací,
Ia închină, sócră, o dată.

Să nu o sêruți tare
 Că și căcuła din capu îți sare,
 Să o sêruți binișorū
 Să-ți pară mai dulcișorū.
 Pofțuți de beți
 Și vedeți
 Că e rachiū de la Pitești
 Când bei te înveselesc;
 Iar nu țuică de a dumnea-vóstră,
 Zémă de prune
 Când bei multă
 Te umfli 'n burtă,
 Faci burta tobă
 Și stai cu greerii la vorbă.
 Totu urându, socrii mari,
 Vedemū că toți aū remasū:
 Ceī de la spate

Cu gurile căscate,
 Ceī din 'nainte
 Cu gurile proțăpıte.
 Aduceți dar unū vasū
 Cu prune uscate
 Să aruncămū la ale guri căscate,
 Unū putineiū cu lapte bătutū
 Să le turnămū pe gătū,
 Și-o strachină cu póme
 Să dămū la ale cucóne,
 Că vedemū, că aū slăbitū de fóme;
 Și vr'o căți-va usturoi
 Să dămū pe la aī ciocoī
 Fınd-că aū pofțitū pe la noi.
 Munți înalți luminoși
 Bine v'amū găsitū sănătoși.

COLACARIA

De Benedictū Viciū, Transilvania

Starea I

Ce saltū, ce veselie!
 Ce lucru póte să fie,
 Ce stați aici adunați,
 Dumnea-vóstră, iubiți frați?
 Că noi fórtē ne mirămū
 Și nu vē prea lăudămū
 Gândindū, că de frică mare
 V'ați închisū așa de tare,
 Vedēndu-vē fața 'ntristată
 Și cu galbenū mestecată,
 Firea vi-e înspăimintată
 Și starea vi-e tremurată.
 Trei luni sunt de când venimū,
 Ne uitămū și nu dormimū,
 Dar lucruri așa tocmitē

Încă nu ne sunt ivite;
 Pórta legată cu pae,
 Glóta 'n capū stă să ne sae,
 Unii cu măciuci ferecate,
 Alții cu gurile căscate
 Și de garduri rezemate,
 Dar cei cu măciuci ferecate
 Nu ne tememū, că ne-orū bate
 Ci ne tememū de cei cu gurile căscate
 Că ne-orū mânca epele tóte.
 Mai cuvîntați și dumnea-vóstră, ce
 [sciți
 Și cu vorba nu ne zăboviți.

Aici starostea răspunde și le
 arată drumulū să mérgă mai
 departe, ȓicēndū că acolo nu e
 nicī unulū cu gura căscată, etc.

Starea II.

Colăcarul.

Cinstite vornice de casă,
 Spuseși multe, nu ne pasă,
 Dumneșu să te trăiască,
 Trailul tău, să ți-lu sporéscă,
 Gura câtu șura să ți-o lărgéscă.
 Noi de când ne-amu rădicatū
 Cu alū nostru craiū lăudatū,
 Multă lume amū umblatū;
 Și umblândū atâta lume
 Amū vėđutū câte o minune,
 Care tóte vi le-oī spune
 Și credeți, că nu sunt glume.
 Dar lucru minunatū
 Că să fie așa ciudatū,
 Încă nu mi s'a 'ntēplatū.
 Porțile tare legate
 Și cu pae 'nfașurate;
 Póte dóră vė păđiți
 Și de cine-va gāndiți,
 Saū de Turci ați auđitū,
 Că pe aici au tábărātū,
 Dar bine să vė păziți
 Că și noi amū înțeleșū
 Că unū craiū macedonescū,
 Care acum s'a ridicatū
 Și îi lotru prea minunatū,
 Vine cu niște oști grele
 Cātū se sperie toți de ele:
 Tunuri grósnice slobođescū
 De și munții se clătescū.
 Dar vė prindeți cu noi frați,
 Porțile să deslegați,
 Să ne dați totū ce vomū cere
 Că noi suntemū cu putere,
 Și vomū păzi cu tǎrie
 P'aci nimeni să nu vie.

Faceți-vė voia bună
 Și credeți, că nu-i minciună.

Starostele din lăuntru đice :

V'amū ascultatū vrėndū nevrėndū,
 Să mai apucū și eū la rėndū,
 Că multe spuī și înșiri
 Tu đici că de noi te miri,
 Dar voi sunteți tocăli
 De speriatū pasėri în vii,
 Dar mē rogū tacī acuma
 Să-ți mai spunū și eū una,
 Tacī, rogu-te, fi domolū,
 Să nu te culci pe pomnolū
 Și nu vorbi totū minuni,
 Dór n'ai māncatū bureți nebuni.
 Saū fugiți de priculici
 De aceea v'ați opritū aici?
 Ori umblați după boștine
 Că aici n'are nime.

Colăcarulū rėspunde așa :

Dumnėta-mi ești cunoscutū
 De cândū mi te-am fostū vėđutū,
 Sciū, anū vară, în orașū,
 Ședeai la unū contorașū,
 La masă după captorū
 Și iar pre niscai rǎzóre
 Resfǎtindu-te la sóre,
 Dumnea-ta ești de la Buda-veche
 Unde mița fuge de streche.

Starea III

Cinstite vornice,
 Să-ți mai spunū óre-ce:
 Eū sunt solū împėrǎtescū,
 Nimica nu mē'ndoescū,
 Totū drepte să grǎescū,
 Că porunca'mpėrǎtescā

Cine nu vrea s'o'implinescă
 Cu capul o să plătescă.
 Pe-alu nostru craiū lădatū
 Ingerū blândū l'a deşteptatū,
 Faţa veselū şi-a spelatū,
 La Dumnedeş s'a rugatū,
 Slugile şi le-a chematū,
 Mândra óste şi-a adunatū,
 Din bătrâni, din tineri
 Cătu-i stă bine cu ei,
 Totū argaţi de cei voinici,
 Peste cincī sute şi cincī,
 Peste o sută călăraşi,
 Peste o sută pedestraşi;
 Peste dînşii s'a uitatū
 Ş'apoī eşi la vĕnatū.
 A vĕnatū câmpii cu florile,
 Munţii cu recorile,
 Şi vĕdĕndū o urmă de fiară
 Stătură toţi, se mirară.
 Unii diceau că-i flóre de raiū
 S'o rupă alū nostru dulce craiū ;
 Alţii, că-i viţă de vie,
 Să i fie craiului soţie;
 Atunci pe noi,
 Pe aceştii doi,
 Vĕdĕndu-ne mai vĕoi.
 Fiindū cu calea învăţaţi
 Şi cu cai mai bunī gĕataţi,
 Dintre óste ne-a alesū,
 Şi 'nainte ne-a tiimesū,
 Ca s'aducemū veste bună,
 La toţi şi tóte dimpreună.
 C'alū nostru craiū lădatū,
 Şi pe aici a mai umblatū.
 Şi fiindū vreme senină,
 Aū intratū într'o grădină
 Şi aflĕndū o flóre 'nflorită,
 Frumósă neodrăslită,

Arū duce-o 'n grădina-i crăiască,
 C'acolo să o sĕdescă
 Şi frumosū să odrăslĕscă,
 Domnulū gĕndu-i implinĕscă.

Starostea rĕspunde:

Ardealulū cât e de mare,
 Mincinosū ca tine n'are,
 Călare pe a ta iapă
 Mai mincinosū ca o babă.
 Ba şi soţulū tĕū sciū bine,
 Că vorbindū, cum se cuvine,
 E mincinosū ca şi tine,
 Nespĕlatū şi somnorosū,
 Rĕū de gură, flecĕarosū
 De când măsa l'a băiatū
 Şi popa l'a botezatū,
 De locū nu s'a mai spĕlatū
 Şi încă aşa e de măreţū,
 Ca şi unū purcelū creţū,
 De după coteţū ;
 Iar dita ca unū diregĕtoiū,
 Eşitū de după cuptorū,
 Cu cisme de pele de mĕţă,
 Pe la gură tot tăiată,
 Cu capulū cât unū bostanū,
 La gură ca unū cloţanū,
 Unde mergeţi acolo vĕ uităţi,
 Aşa sunteţi de detunaţi.
 Aţi nitatū de ce aţi venitū,
 V'aţi datū după flecĕaritū

Colăcarulū rĕspunde:

Tóte bine le-ai cuvĕntatū,
 Dar pe gură nu te-ai spĕlatū
 Şi totuşi te ţini măreţū,
 Ca unū purcelū creţū,
 Într'unū fundū de coteţū,

Cu mustața trasă 'n jos
Și la gură mândăcios.

Starea IV.

Iubiți ómenî de omenie,
Ca Dumneđeũ să vę ție
Vorba prea îndelungată,
Nu-î de trébă nici o-dată.
Noi acum ne-amũ datũ solia,
Dumnea-ta ne dă simbria:
Du-te 'n cea frumósă casă,
Veđi în cornulũ celũ de masă,
Unũ colacũ de grãũ curatũ,
Într'o sulițã 'mplântatũ,
Pe séma nóstrã gâtatũ,
Și o glajã de vinarsũ
Ca să o dãmũ pe sub nasũ,
Sã ne trecã de necazũ;
Saũ și o ploscã de vinũ
Și o ștergurã de inũ,

Ca buzele să ne ștergemũ
Și 'ncãlđiți de vinũ să mergemũ.

Aici starostea închinã cu
vinarsũ și ímbie pe colãcarũ,
dar acesta nu primesce și rës-
punde așa:

Fórte frumosũ mulțãmimũ,
Ca și când amũ bea deplinũ.
Cã nu suntemũ învęțați
Sã trãimũ necumpętați,
Cãci când eũ eramũ bãiatũ,
Mama mea s'a mâniațũ,
O plãcintã a luatũ,
M'a lovitũ peste obrazũ
De mî-a fostũ mare necazũ,
Dar d'omũ ímbuca o 'mbucãturã
Vomũ mai bea și din bęuturã,
Ímbucãndũ de douę ori,
Vomũ bea și de nouę ori

CONACARIE

De Ep Melchisedec „Convorbiri literare“, anulũ XIV, pag 290

Bunã điua, bunã điua,
În casa dumnea-vóstrã,
Nu vę vomũ întreba de viațã,
Cã scimũ că este cu dulcęțã,
Nici de traiũ, că este frumosũ,
Din mila Domnului Christosũ.
Dar dumnea-vóstrã să ne'ntrebați
Ce umblați, ce căutați?
Noi ce umblãmũ, ce căutãmũ,
Séma bine să ne dãmũ,
De vreme, că ați stãtutũ a ne'ntreba
Noi séma prea bine vomũ da,
Și dumnea-vóstrã să nu socotiți

Cã suntemũ nisce ómenî pribegiți
Cã împęratulũ nostru de cu sérã,
A datũ vestea în țerã,
Și multe oști se adunarã
Și aũ purcesũ la vênare
Și-a umblatũ codiĩ 'nfrunđiți,
Cãmpii cei înfloriți,
Munți și deluri reci
Și vãile cu isvóre și sãlci.
Și alũ nostru puternicũ împęratũ,
Peste nici o urmă de fiarã n'a datũ
Și strinse sfetnici și filosofĩ,
Arhierei și bogoslovĩ

Și toți l'aū sfătuitū și l'aū îndem-
[natū,

Să mērgă în câmpulū Rusalimulū,
Pămîntulū a înconjuratū la vēnatū
Și peste urmă de fiară n'a datū.

Împēratulū nostru iar stîfnse filosofi
Arherei și bogoslovi

Cu ei se sfătua și grăia,
Care cum capulū îi ajungea;

Îar dintre noi toți aū alesū unulū
[mai micū de statū,

Dar mai vrednicū la rēspunsū și
[sfatū;

În picioare elū cā s'a sculatū
Și din gurā aș a cuvîntatū:

Bucură-te împērate,

Cā acēsta este urmă de dînă

Ca să fie cu 'mpēratulū împreună;

Bucură-te împērate,

Cā acēsta este fiōre de raiū

Sā fie împērāței tale de bunū traiū;

Și atunci tînērulū împēratū,

În scări de argintū s'a înălțatū,

Peste tōtā óstea a cātātū

Și m'a alesū pe mine cu acești doi
[voinicī,

Ca pe niște slugī ai lui mai mici,

Din cei mai bunī bărbați,

Și la graiurī învęțați;

Și ne-a trimesū

Pe semnele pāmēntulū

Pe crāngurile cerulū,

Pe lumina stelelorū,

Pe curgerea apelorū,

Cānd la acēstā cinstitā casā

O stea din cerū josū ni-se lasā,

Rēspunsulū acum în grabā să ne esā.

Conaculū desū să ne gătiți

Ca pe împēratū să primiți,

Buți cu vinū,

Șuri cu fānū,

Jaluviță grasā,

Copila cea frumósā,

Sā ședā cu împēratulū la masā;

Cā împēratulū nostru nu vine cu o
[mānie,

Nu cu armā saū cu vr'o tārie,

Nici cu sabie franțuzescā,

Ca pe dumnea-vóstrā să vę îngro-
[zescā,

Cī a venitū cāci a auditū

Cā aci este o fiōre de 'nfloresce

Și a rodi nu rodesce,

Și a venitū la ea s'o ducā peste
[munți cārunți,

Pānā la a d-sēle curți,

Și acolo de înfloritū va 'nflori

Dar și ródā va rodi

Și mai bine-ī va fi

Și nouē să ne dea doi colácei

Împletiți și frumușei.

C'o mână să-ī luāmū

Și cu alta să-ī dāmū,

Cā nu cum-va să ne înșelāmū;

Și douē nāfrāmi de inū,

Cusute totū cu firū,

Sā lege la frānele cailorū;

Ca multāmītā colácerilorū,

Cānd caii din capū vorū ridica

Nāfrāmele încā vorū sălta,

Și multū se bucurā alū nostru
[împēratū

Cā ne-amū făcutū slujba adevēratū.

ORAȚIA POPULARA.

Antonă Pan. După unŭ isvodŭ alŭ dascălului Tănase din satulŭ Obrejăța, județulŭ Râmnu.-Săratŭ.

Colăcerulŭ.

Bună dimineța dumnea-vóstră !

Socrulŭ.

Vě dămŭ mulțumire dumnea-vóstră
Dar pentru ce mare trébă
Ați venitŭ la noi cu grabă ?

Colăcerulŭ.

Ce întrebați dumnea-vóstră 'n grabă
[de venirea nóstră ?
Și ăștia, ce s'aŭ grămăditŭ ca stupii
Și se uită ca cândŭ vedŭ lupii,
Ce este astă tinerime,
Ce este astă mulțime ?
Și aste fete urși vědură
De bojdescŭ ochii și cască gura ?
Orî n'aŭ vědŭtŭ ómenî încă
Și se temŭ că le mănâncă !
Noi amŭ mai umblatŭ și altă dată
Pe aiurea, ca și astă dată,
Și așa nu se mirară,
Nici ce cătămŭ nu ne'ntrebară,
Dar aici v'ați strînsŭ grămadă
De parcă cătați sfadă,
Orî vreți de frică și témă
Să stămŭ ca să vě dămŭ sémă,
Dar nici prin gândŭ să vě trecă
Că veți avé părere sécă ;
Nu ne speriemŭ de lume
Că de voinici purtămŭ nume ;
Nici ne îngrozește vântulŭ
Că scimŭ să vě dămŭ cuvîntulŭ.
Iar de voiți și vě place

Să vě răspundemŭ cu pace
Lăsați-ne cu'ncetișorulŭ,
Să vorbimŭ cu binișorulŭ,
Că ori-ce cu'ngăduială
Se face cu rânduială,
Iar repede când se cere
Nu se face cu plăcere
De acea lăsați gluma
Ș'ascultați la noi acuma.
Tinêrulŭ 'mpêratulŭ nostru
Carele vrea binele vostru,
Intr'o ți de dimineța,
Cu firea care răsfață
Pe la revêrsatŭ de zori
S'a sculatŭ, s'a gânditŭ bine
S'a înarmatŭ cum se cuvine
Și luândŭ buciumu'ndată
Buciumat'a cu elŭ o dată
Și strînse ostași mulțime,
Totŭ voinici de călărime
Și ageri cu măestrie
La arcŭ de vênătorie ;
Apoi cu ei pe rēcóre
A plecatŭ la vênătóre
Să vênzeze délurile
Și munți cu jghiaburile,
Pădurile cu umbrele,
Și văile cu luncile.
Astŭ-felŭ umblândŭ țiua tótă,
A ocolitŭ o rótă
Până la améză de către sóre
Fără a vênă vr'o fiară,
Și atâtŭ se desgustase
În câtŭ era mai ca să se lase,
Să nu mai gonéscă vântulŭ

Și să spulbere pământul;
 Dar parcă-î dicea năluca,
 Totu încă să se mai ducă;
 Și așa peste o movilă,
 Mai mergându locu ca o milă,
 Cu arcu și săgétă în mână,
 A ajunsu la o fântână
 Și vedu urmă de fiară;
 Aci toți descălicară,
 Să uite, să privescă,
 Ce urmă e să găsescă.
 Stându dar fie-care,
 Privindu cu mirare.
 Unii diceau că e de dină,
 Să aibă împăratul de mână.
 Deci cu atâtea cuvântări
 Pe împăratul ațitări
 Și făcurămă gându să-î vie,
 Să hotărască, să scie
 Din ce parte acea dină,
 A venitū pe la fântână,
 Și cu inimă 'nfocată,
 Plécă 'n spre urmă îndată,
 După dinsa se totu duse,
 Până vedu că-lū aduse
 Dreptū curțile dumnea-vostíă,
 Cu tótă oștirea noastră,
 Unde a zăritū o flóre
 Ca o stea strălucitóre,
 Care de crescutū totū cresce,
 De înfloritū, înfioresce
 Și de roditū nu rodesce,
 Că pământulū nu-î priesce.
 De aceea împăratulū
 Făcū întru sine sfatulū,
 Că acea frumósă flóre,
 Și dulce miro-itóre,
 De aici s'o strămutede,
 S'o iea și s'o mute,

La curtea împăratéscă,
 Unde loculū să-î priéscă,
 Să 'ncoltéscă,
 S'odrásléscă,
 Să-și dea rodulū la ivélă,
 Și tuturorū la privélă.
 Aste împăratulū pune 'n gândū
 După ce le pune se uită la loculū
 [însemnatū.

După a stelelorū raze,
 Și se întórcé îndată,
 Cu inumă neîmpăcată,
 Și cu gândui doritóre,
 Pentru iubita lui flóre.
 A doua đū dimiméță,
 Pe a zorilorū roșéță,
 Se sculă împăiatulū,
 Ca să-și împlinéscă sfatulū,
 Se îmbracă și se încalță,
 Pe calū albū încalecă,
 Se opresce și peste oștirea tótă
 Întorcându-și ochiū rótă,
 Pe noi iști trei ne alese
 Cu mustățile sumese
 Aști trei cai iuți ca smei,
 Cu capetele ca lei,
 Cu cómele poleite,
 Cu unghiele zugrăvite,
 Carī când începū să sae
 Din năi aruncă vāpae.
 Deci după ce ne alese,
 Cu poruncă ne trimese,
 După iubita lui flóre,
 Cea fórte mirositóre,
 S'o ducemū să strălucéscă
 La curtea împăratéscă,
 Și plecându noi toți îndată,
 După porunca cea dată,
 Nu sciurămū séma bine

Să venim pe drumuri line,
 Ci ne-am ū îndreptat ū pe stele
 Ői am ū venit ū după ele,
 Peste munți Ői peste jghiaburi
 Ői peste sute de déluri,
 Măncănd ū Ői bēnd ū împreună,
 Cu cântări Ői voe bună;
 Ői 'ntrebănd ū în calea noastră
 De curțile dumnea-vóstră,
 Ői-așa stéua lucitóre,
 Cea de noi dorită,
 Aici că s'a ascuns ū,
 Noi toți o vēdurăm ū
 Ő'aiți din ochi o perdurăm ū.
 Să ne dați dar acea flóre,
 Ői-acea stea strălucitóre,
 Cu răspunsul dimpreună,
 Vē poftim ū cu voe bună.
 Nu așteptați vorbe rele,
 C'apoi vē vor ū veni grele,
 Că nu suntem ū trimiși dóră,
 Ca să'ndrugăm ū ca la móră,
 Vorbe de-ale satului
 Ői d'ale párcálabului,
 Ci cu dísă împērătésă
 Ői uite Ői firmanul ū lui.
 De sciți carte latinésă,
 Puneți ca să vi-l ū citésă;
 Iar de nu, ca d'un ū carbune
 Vē feriți mâna a pune.
 Chemați un ū popă să vie.
 Că el ū latinesce scie,
 Dar nu vr'unul ū cu barbă rară
 Să ne ție până 'n séră;
 Nici vr'unul ū cu barbă lungă,
 Trei d'ile să nu-ū ajungă;
 Nici vr'unul ū cu barbă désă
 S'o citésă ne'nțelésă;
 Ci unul ū ce scie să sugă,

Să ne citésă pe fugă.
 Că nu-ū carte latinésă,
 Ci cum vedeți e o ploscă
 Cu vin ū de la délul mare,
 Când beți căcuila vē sare;
 Iar nu de la valea lungă,
 Să vē facă gura pungă
 Pofțiți, închinați o-dată,
 Vē udați gura căscată,
 Luați-o toți prin mână,
 Ői ne dați pe acea dînă,
 Să o ducem ū la 'mpēratul ū
 Ca să contenim ū tot ū sfatul ū.
 Nu gândiți că vorbim ū glume
 Sa ū niscai basme din lume,
 Ci vē gândiți, cât ū mai tare
 Cu cele de ospétare,
 Aduceți fân ū, orz ū, cu care
 Să aibă cai de mâncare,
 Tăeți junci cu carne grasă
 Să dați ostașilor ū masă,
 Aduceți buți cu vin ū tare
 Să fie de îndestulare;
 Strângeți Ői fete frumușele
 Ca să dăntim ū cu ele;
 Apoi vē gătiți Ői case
 Îmbrăcate cu mătase,
 Si pentru ostași umbrare
 Cu loc ū de 'ncăpere mare.
 Întindeți mai multe mese,
 Puneți bucate alese,
 Ői cofeturi lâng'aceste.
 Iar cum-va de nu se póte
 Să le 'mpliniți aceste tóte,
 Nici să stați să mai răspundeți,
 Ci căutați loc ū să v'ascundeți,
 Căci ostași nu sci ū glume
 Ő'o să fie vai de lume.
 V'am spus ū aceste Ői să sciți bine

Că împăratul vine
 Cu căpitanî,
 Cu cântare,
 Cu mai multe răsване
 Zugrăvite, poleite,
 Și 'n ele Dómne gătite,
 Aduceți ș'ună răsvană mare
 Cu lăutarî cu cântare,
 In ele stîndu mărita nună
 Și nunî, ținîndu o cunună
 Strălucită, luminată,
 Cu petelă scumpă lucrată,
 Pentru cinstita mirésă,
 Cea de împăratu alésă.
 Dar poftiți până la ale ȃle
 Aceste darui trimise cu noi
 De împăratul nostru
 Și de gîmerele vostru.
 Scóteți-ne dar colaculú,
 Că ne deșertămú saculú ;
 Că o să ne dați, se scie,

Și câte o sîngulie (batistă)
 De inú suptire țesută
 Și cu flori de firú cusută.
 Puteți da și de mătase
 De aveți inimă să vă lase,
 Dar de nu și de arnici fie,
 Cum veți avé omenie.
 Noi primimú de tóte,
 Numai îngrijiți de-a le scóte.
 Ca să ne ștergemú la gură
 Cea plină de bătură.
 Iar aste fete venite
 Ca cióarele grămădite,
 Ce vă staú cam pe la spate
 Totú cu gurile căscate,
 Mueți câte o cóje 'n lapte
 Și dați să inghiță să nu stea cu
 [gura sécă,
 Că de dorú, să le mai trecă,
 Să-și mai potoléscă gîndulú
 Până le-o veni și lorú rîndulú.

IERTACIUNE.

Teodorescu, pag. 166

Ascultați, ascultați,
 Dumnea-vóstră, cinstiți nuntași,
 Și dumnea-vóstră împrejurași,
 Că noi acestorú părinți
 Ne-omú ruga
 Și dumnea-lorú pe fii i-orú ierta,
 Că noi ne-omú smeri
 Și de rostú omú grăi.
 Dumnea-vóstră, cinstiți părinți,
 Carî de la Dumneȃeu sunteți rînduiți
 Ca și pomii cei rodiți,
 Ce-și facú ródă din ramurile lorú,
 Și din rēcóre rădecinele lorú,

Căutați spre fii dumnea-vóstră
 Carî au ingenuchiatú
 Și vă milostiviți
 Cu duhulú blîndetelorú să-i iertați
 Și să-i bine-cuvîntați.
 Că nu suut fii să trăiască
 Și părinților să nu greșéscă,
 Că și părinții multú să necăjescú
 Până pe fii fii crescú
 Și de tóte-i ferescú,
 Că așa și Dumneȃeu
 A făcut cerulú și pămîntulú
 Numai cu cuvîntulú.

Marea și toate dintr'însa
 Numai cu Țisa,
 Împodobindă cerul cu sôrele,
 Cu stelele și luna;
 Pe cari le vedemă totă-d'a-auna;
 Iar pămîntul
 L'a împodobită Dumneșe
 Cu munții și măgurile
 Împreună cu văile,
 Întru care trăescă fiéřile,
 Și totă felulă de copaci
 Cari-și după rôda sa,
 C'așă a poruncită sântia sa.
 După aceste, după toate
 Că Dumneșe celă ce pôte
 A făcută și raiulă despre răsărită
 Osebită d'aceștă pămîntă;
 Și'n raiă a zidită
 Pe strămoșulă nostru Adamă,
 Din care ne tragemă némă,
 Cu trupulă din pămîntă,
 Cu ôsele din pētră,
 Cu frumuseșea din sôre,
 Cu ochiă din mare,
 Cu toate stihiele trupulă
 Osebită d'ale sufletulă.
 Și suflândă Dumneșe cu duhulă
 A înviată și trupulă,
 Și vedendă Dumneșe
 Că nu e bine ună omă singură
 Să stăpănescă pămîntulă
 A orênduită somnă lui Adamă
 Și și-a întinsă mâna sa
 Și i-a luată côsta din stânga
 Ș'a zidită pe strămoșă Eva.
 Adamă deșteptându-se din somnă,
 Gră'a și prorocia Țicendă:
 Acesta este osă din ôsele mele,
 Și trupă din trupulă meă.

De aceea ea
 Se va numi soșia mea,
 Și de atunci lasă fiulă
 Pe tatălă și pe muma sa
 Și merge de se lipesce de soșia sa,
 Și se facă amêdoă ună trupă,
 Pentru c'așă Dumneșe a vrută.
 Însă după aceia Adamă a greșită
 Și din raiă a fostă gonită,
 Dar Dumneșe s'a mulostivită
 Și a dona oră l'a primită
 Și i-a Țisă: „Adame, Adame,
 „Cresceți și vă înmulțiți,
 „Ca nisipulă mării
 „Și ca stelele cerulă,
 „Și pe pămîntă să trăiți
 „Și să-lă stăpăniți!“
 Și de atunci se trage
 Vișe și seminșe,
 Până ce-a ajunsă rêndulă
 Și la aceste două mlădișe,
 Ce staă plecați,
 Ca dumnea-vôștră, părinți, să-i ier-
 [tați
 Și să-i binecuvîntați;
 Precum a binecuvîntată
 Dumneșe pe Iacovă
 Și Iacovă pe cei 12 patriarhă,
 Cari de Dumneșe erau aleși,
 Căci binecuvîntarea părinșiloră
 Întăresce casa filoră,
 Precum și blestemulă părinșiloră
 Risipesce casele filoră;
 D'ar fi pe temelie de piatră,
 O risipesce până 'n talpă;
 D'ar fi pe temelie de lută,
 O risipesce până 'n pămîntă.
 Așă, fiind-că și acestoră mlădișe,
 Dumneșe le-a orênduită

Țiua de căsătoritū,
 Ca unū pomū înfloritū,
 Când e gata de roditū,
 Așa vremea a venitū
 Și fiilorū dumnea-vóstră de căsă-
 [toritū,

Carī fiind la dumnea-vóstră
 Născuți și crescuți
 Ori fi luatū greșeli înaintea părin-
 [țilorū,

Ca erbile câmpilorū;
 Că precum Dumneđeū poruncesce
 [câmpilorū

D'usucă verdéța buruenilorū,
 Așa și dumnea-vóstră, părinți,
 Tóte în pământū să lăsați,
 Și fiī să vă iertați
 Ca să fie de părinți iertați
 Și de Dumneđeū binecuvîntați,
 În verī aminū,

Și mie unū paharū de vinū
 Și o naframă de inū,
 Ca să-mi ștergū gurița de vinū.

Îndată apoi se légă o fru-
 mósă naframă, cusută cu firū,
 la unū bastonū care se dă în
 mâna vornicelului. I se dă și
 unū paharū cu vinū, pe care,
 înainte de a-lū rădica, face o
 urare:

Césū bunū,
 Norocū să vă trimétă
 Milostivulū Dumneđeū.
 Ast'a dumnea-vóstră cale
 Și împreunare
 Să fie cu scirea sântiei-séle.
 Dumneđeū să vă dăruiască

Hrană din roua de susū,
 Și din grăsimea pământului de josū;
 Tăria lui Samsonū,
 Bogăția lui Iovū,
 Frumusețea lui Davidū,
 Înțelepciunea lui Solomonū,
 Stemă crăiască,
 Coronă 'mpērătéscă,
 Scaunū domnescū,
 Și toiagū stăpânescū,
 Și așa să trăiți,
 Să faceți fiī și fete,
 Să fiți pomana părințilorū,
 Bucurie frațilorū,
 Lauda vecinilorū
 Și gasda óspețilorū,
 Și lui Dumneđeū celū sântū
 Cu ródă pe pământū,
 Că eū nu sciū a ura,
 Dar Dumneđeū se va 'ndura.

Și totū înainte de a pune
 paharulū la gură, vornicelulū
 mai face și urări glumețe ȓi-
 cêndū:

Închinū și la a copilă
 Ócheșă de colea,
 Dac'o vrea,
 Iar de n'o vrea,
 Oī face pe ici pe colea,
 Ș'oī da și eū peste a mea
 Susū podū,
 Că eū póte oī bé totū,
 Țar tu pânțece nu te bucura,
 Că nu te-ī mai sătura,
 Cum nu se satură iadulū
 De strânsū ispravnicī, ocolași,
 Popī, vornicī și vătămani.

IERTACIUNE.

București 1886.

I

Ascultați, dumnea-văstră,
Cinstiți mesași,
Cinstiți nuni mari,
Puținele cuvinte
De rugăminte!

II

De se rógă ficia dumnea-văstră
Cu plecăciune,
Se rógă cu smerenie
Ca să-î dai blagoslovenie.

III

Că marele și puternicul Dumneđeș
Luni, întâia ții,
A făcută cerul și pămîntul
Și edenul, adică raiul.

IV

Marți l'a împodobit
Cu stele și cu lucéferi
Și cu tóte férele,
Marea și cu tóte ce este într'însa.

V

Mercuri l'a împododit cu sórele
Și cu luna,
Joi a făcută Dumneđeș
Pre strămoșul nostru Adam
Cu trupul de lut,
Cu ósele de pétră,
Cu sângele din mare

Cu frumusețea din sóre,
După chipul și aseménarea sântiei
[séle

VI

Și vedéndu Dumneđeș, că nu este
[bine
D'a locui omul singur în lumea
[acéstă,
I-a dat somn strămoșului nostru
[Adam,
Si l'a adormit și i-a rupt o cós-
[tă din stânga sa,
Și a făcută pe strămoșa noastră Eva
Luândă după chipul și aseména,
[rea sa.

VII

Sculându-se Adam din somn,
Și vedéndu pe strămoșa Eva lângă
[dînsul
A strigat cu glas mare,
Ce este acésta Dómne?
Domnul i-a răspuns:
Nu te 'spăimînta Adame,
Că acésta este din cóstele téle
Și carne din carnea ta
Și se va chema ție soție,
Și veți fi améndoi un trup.

VIII

Precum Domnul i-a blagoslovit,
Ca să se înmulțescă
Ca stelele cerului,
Ca iarba pămîntului,

Ca florile codrului,
Ca nisipul mării.

IX

Mulți și mai mulți crescură
Și se înmulțiră,
Ca stelele cerului,
Ca iarba pământului,
Ca frunza codrului,
Ca nisipul mării.

X

Până a venit vremea
Și la acești doi tineri
Cari ședă cu genuchile plecate,
Și cu fețele rușinate,
Dumnea-văstră se rógă,
Și se rógă cu smerime,
Și se rógă cu plecăciune,
Ca să le dați iertăciune,
Să-î iertați,
Să-î binecuvîntați,
Precum a binecuvîntat Dumneđe
[pe Aron
De î-a înfrunđit toiaagul în mână
Uscat fiind de două-đeci și nouă de
[ani,

Precum a binecuvîntat și pe cei
[doi-spre-đece patriarhi
De le-a înflorit cununile pe capul
[lor.

XI

Că dumnea-văstră, cinstiți părinți,
Cari sunteți de la Dumneđe orên-
[duți,
Să-î iertați, să-î binecuvîntați,
Căci binecuvîntarea părinților
Întăresce casele filor,
Blestemul părinților
Risipesce casele filor.

XII

Că Dumneđe așa bine a voit,
Că feciorul și fecioara
Va lăsa pe tatăl sėu,
Și pe mama sa,
Și se va lipi de muerea sa
Și vor fi amendoi un trup.

XIII

Și de la nunul cel mare,
Un bacșiș mare,
De la cinstita mirésă,
O hasma de mătase frumósă
Și un pahar de la Christos, amin.

IERTACIUNE.

de Anton Pan (găsită într'ună isvodă a dascălului Tănase din satul Obrăjăta
jud Róm. Sărată.)

Ascultați, frați, înțelegeți,
Și sciință vă culegeți;
Ascultați, luați aminte,
La vre-o câte-va cuvinte,

Cari în carte ne staș crise
Și trebuesc astăđi đise.
Când Dumneđe cu cuvîntul,
Făcū cerul și pământul

Le-aũ datũ podóbe mǎreþe,
 Œi destule frumuseþe
 Cerulũ 'mpodobitũ cu sóre,
 Œi cu stele lucitóre,
 Pǎmĩntulũ 'mpodobitũ cu vite,
 Cu felurĩ deosebite.
 A vȅzduhulũ 'nǎlþime
 Cu sburǎtóre mulþime;
 Marea cu apele tóte,
 Cu pesciĩ fǎrǎ numǎrũ glóte;
 Deci vrȅndũ sǎ se proslǎvȅscǎ
 Fapta cea dumneþeescǎ,
 Tindȅndũ prea sfinþita mǎnǎ
 Zidĩ pe Adamũ din þȅrǎnǎ
 Dupǎ a sa asemȅnare
 Cu cuvĩntũ Œi cu suflare
 Apoi vȅdȅndũ cǎ nu e bine
 Sǎ fie omulũ de sine,
 Somnũ bunũ trimise 'ntr'ĩnsulũ
 Œi adormindu-lũ veni la dĩnsulũ
 Œi fǎcũ din a lui cóstǎ
 Pe Eva, strǎmóþa nóstrǎ.
 Deci ochiĩ cǎndũ Œi-i deschise
 Adamũ, la ea privĩndũ, þise:
 Asta se va numi muere,
 Œi-mĩ va fi spre mǎngǎere
 La trude Œi ostenele,
 Cǎ e din ósele mele,
 De acea fiulũ acuma
 Lasǎ pe tatǎ, pe mumǎ
 Œi doi cu doi se adunǎ,
 Sǎ trǎiescǎ ĩmprenǎ
 C'ȃþa Dumneþeũ voesce,
 Œ'ȃþa legea pcruncesce,
 Cinstiþi socrĩi mari, acuma,
 Ai ǎstorũ fiĩ tatǎ Œi mumǎ,
 Vȅ poftimũ pe dumnea-vóstrǎ
 Sǎ ascultaþi la þisa nóstrǎ.
 Scriþi cǎ omulũ cǎtũ trǎiesce,

Multe ĩn lume greþesce,
 Cu fapta Œi cu cuvĩntulũ
 Œi ilũ suferǎ pǎmĩntulũ;
 Nu se despica, nu crapǎ,
 Sórele iar ĩi dǎ razǎ,
 Elũ rabdǎ Œi luminȅzǎ,
 Nu se pornesce sǎ-lũ arþǎ
 Œi dupǎ pǎmĩntũ sǎ-lũ piardǎ.
 Cǎci Dumneþeũ ca unũ tatǎ,
 Cu milǎ nemȅsuratǎ,
 Nu se grǎbesce ĩndatǎ,
 Cum facemũ rȅũ, sǎ ne batǎ,
 Cǎ are multǎ rǎbdare
 Œi se ĩntorçe cu 'ndurare,
 Cǎnd gȃndimũ cu pocǎĩnþǎ
 Œi rugǎmũ cu umilĩnþǎ.
 Dar ĩnsǎ ne þice nouȅ,
 De vreþi Œi vȅ este vouȅ,
 Iertatĩ pe greþitulũ vostru
 Cum citimũ la *Tatǎlũ nostru*,
 De aceea acum darǎ,
 Pe aceþti fiĩ ce 'ngenuchiarǎ
 Œi smeriþi cu rugǎciune
 Vȅ cerũ astǎþi iertǎciune,
 Ca unii ce ĩi nǎscurǎþi
 Œi pǎnǎ 'n vȅrstǎ-ĩ crescurǎþi,
 Vȅ vorũ fi supȅratũ póte,
 Ascultȃndu-vȅ la tóte,
 Saũ cǎ v'aũ rȅspunsũ cuvinte,
 Din prostie Œi neminte,
 Œi póte ĩn acea vreme,
 Aþi fi þisũ nescaĩ blesteme,
 De aceea þicũ, prin iertare,
 Sǎ datĩ binecuvĩntare.
 Chemaþi ca sǎ-ĩ ĩntǎrȅscǎ
 Mila cea dumneþeescǎ,
 Œi sǎ bucure cu rodurĩ,
 Prin aceste sfinite podurĩ;
 Sǎ le dea unire 'n casǎ

Și totu belșugulü pe masă,
 Și să 'nfloréscă ca crinulü
 Și'n viață prin totü loculü

Să-î ție de përu noroculü;
 Și 'n traiü bunü să se resfețe
 Pân' la adânci bëtrânețe.

CUVINTÜ DE IERTACIUNE.

Ep Melchisedec „Convorbiri literare“, anulü alü XIV, pag. 290

Dumnea-vóstră, cinstiți și blagosloviți părinți,
 Ascultați puțintelü cuvintü :
 Țis'a proroculü Moisie
 Că prea veșniculü Dumneđeü
 Întăiü făcù cerulü și pămîntulü
 Și pe cerü făcù Dumneđeü sórele,
 Luna și stelele,
 Și pasërele în vëzduhü ;
 Marea și pescii în mare,
 După ce împodobì Dumneđeü cerulü,
 Socoti sântia sa de a îmbogăți și pămîntulü
 Cu isvóre de apă rece și dulce
 Și cu pomi de totü felulü
 Și cu multe feluri de grădini sëlbatice,
 Care de noi, de ómeni, sunt scute,
 Iar mai multe potü fi nesciute;
 Deci, după acestea, după tóte,
 Zidì Dumneđeü pe omulü celü d'întăiü
 Adică pe strămoșulü nostru Adamü
 Și-lü făcù din optü părți :
 Trupulü de pămîntü,
 Ósele din pétră,
 Cu sângele din rouă,
 Cu frumusețile din sóre,
 Cu ochi din mare,
 Cu sufletulü din duhulü sântü,
 Cu gândulü din iuțimea ângerului,
 Cu puterea de la sânta troiță,
 Și-lü făcù omü deplinü
 Și care-î dădù somnü de a dormi
 Și țise Dumneđeü că nu este bine

Să fie omul fără ajutoră,
 Și scóse o cósfă din cóstele lui Adam
 Și o zidi de-î făcù femeia ajutoră,
 Adică pe strămóșa nóstră, pe Eva,
 Și dacă se deșteptă Adam din somnă
 Și o vëdù, đise așa.
 Mulțumescù, Dómne, sântiei tele,
 Că vëdù că acésta este osù din ósele mele
 Și trupù din trupulù meù,
 Și acésta se va chema femee
 Și pentru acésta își va lăsa omulù
 Părinții și frații
 Și se va lipi către alù sëu soțù
 De se va împreuna
 Și vorù fi amândouă unù trupù.
 Atuncì Dumneđe-ù a đisù și i-a blagoslovitù :
 Să cresceți, să vë înmulțiți,
 Ca stelele cerulù,
 Ca nisipulù mării
 Și să umpleți totù pămîntulù
 Peste tótă lumea,
 Blagosloviți să fiți pămîntulù
 Și pe dînsulù să-lù moșteniți,
 Și din acestù cuvîntù dumneđeescù
 Curse isvorù din némù în némù,
 Și omù din omù curs'au
 Și venit-a vreme până la fii dumnea-vóstră,
 Ales'a și dumnea-lui mirele,
 Cu voia lui Dumneđe-ù vrăsnicù,
 Ca să-î fie soțù d-séle
 Decì se rógă dumnea-vóstră ca să-î iertați
 Și să-î blagosloviți
 Să mérgă pe calea albă
 La cinstita și de Dumneđe-ù dăruită casa d-sale,
 Care de Dumneđe-ù dată
 Și de ómenii cei bunî aflată;
 Decì să rógă dumnea-vóstră
 Cu celù alù doilea cuvîntù
 Ca să-î iertați și să-î blagosloviți

Cum a blagoslovitū Avramū pe Isacū,
 Și Isacū pe Iacovū,
 Și Iacovū pe cei 12 feciori ;
 Căci blagoslovenia părinților
 Intărescă casa fiilorū.
 Deci se rógă dumnea-vóstră cu alū treilea cuvintū
 Ca să-ı iertați și să-ı blagosloviți
 Să mérgă pe calea albă
 La cinstita
 Și de Dumneđeū dăruita
 Casa domniei-sale:
 Casă bună,
 Casă de bucurie,
 Cu viață,
 Cu patū, cu norocită liniște
 Pân' la adânci bătrânețe ;
 Ca să fie dumnea-vóstră bucurie,
 Care bucurie a fostū la Aronū, proroculū,
 Când a înfrunđitū toiagulū în mână
 Și a înfloritū, fiindū uscatū de 12 ani.
 Acelū dar și blagoslovenie
 Să-ı învrednicéscă Domnulū Dumneđeū
 Și pe acești cuconī iubiți a dumnea-vóstră
 Astăđi cerēndu-și iertăciune
 Cu multă plecăciune
 De la Christosū, să fiți și dumnea-vóstră sănătoși.

IERTACIUNE.

De Ep Melchisedec, „Convorbiri literare“, anulū XIV.

Ascultați, ascultați, dumnea-vóstră, cinstiți părinți
 Și dumnea-vóstră precum și noi cinstiți nuntași și împrejurași :
 Acestorū părinți ne vomū ruga
 Și de rostū vomū cuvinta ;
 Iar dumnea-vóstră, cinstiți părinți,
 Care de la Dumneđeū sunteți orēnduiți
 Să căutați spre fiī dumnea-vóstră cei smeriți
 Cu duhulū blândețelorū să-ı iertați și să-ı blagosloviți,
 Că nu este fiū pe pămintū să trăiască

Și părinților să nu greșescă,
 Măcar câtă și părinți se silescă
 Și de toate cele rele fi ferescă.
 Dumnezeu a făcută cerul și pământul
 Numai cu cuvântul,
 Marea și cu toate cele dintr'însa
 Numai cu disa,
 Și încă după toate acestea a mai zidit
 Totă pe rai la răsărit
 Și'n rai a zidit pe strămoșul nostru Adamă,
 Din care ne tragem și noi astăzi din nemă în nemă :
 Cu ochi din mare,
 Cu lumnă din sora,
 Cu toate stihiele trupului,
 Osebite ale sufletului ;
 Și a suflată Dumnezeu cu duhul
 Și a înviat trupul ;
 Și a vădită Dumnezeu, că nu este bine omul singur să trăiască,
 Pământul să-lă stăpânescă,
 Și a dată un somn dulce lui Adamă
 Și a adormită foarte greu Adamă,
 Și a scosă din stânga lui o costă
 Și a zidită pe Eva, strămoșa noastră.
 Adamă sculându-se a prorocită dîcîndă :
 Dóme, Dóme, ce-mi este mie?
 Iar Dumnezeu i-a dîsă :
 Adame, Adame, nu te teme,
 Este a ta soție ;
 Osă din osele tele
 Și trupă din trupul tău ;
 Pentru aceia va lăsa fiulă pe tatălă seă și pe muma sa
 Și se va lipi de femeia sa
 Și voră fi amândoi un trupă,
 C'asa Dumnezeu a vrută.
 Și de atunci ne tragemă noi din omă în omă
 Și din rodă în rodă
 Și din viță 'n viță,
 Pân' la aceste două tinere mlădițe,
 Ce staă înaintea dumnea-vóstră cmștiți și smeriți,

Și cu lacrimi vă rógă, iertați și să-î blagosloviți;
 Pentru că blagoslovenia părinților,
 Întăresce casele fiilor,
 Iar blestemul părinților,
 Risipesce casele fiilor.
 De-ar fi curte durată pe temelie de piatră,
 Ea de sângü se risipesce îndată ;
 Și diceți bătrâni amin,
 Că eu nu voiü dice amin
 Până nu-ți da o naframă de inü,
 Cusută și împodobită cu firü,
 Ca să ne stergemü gurița de vinü;
 Și de naframă totü v'ași mai ierta,
 Dar de paharü ba;
 Și-lü voiü duce la gurița mea,
 Că ea scie cum a bea.

(Când iewa paharulü)

Mulțămimü dumi-tale, cucóne mire,
 Și dumi-tale, cucónă mirésă!
 Cum m'ați văđutü dumnea-vóstră cu acestü paharü,
 Milostivulü Dumueđeü să vă vadă din cerü cu darü,
 Cu darulü seü să vă dăruiască,
 Numele seü vă mărescă,
 Auii să vă sporéscă,
 Țilele să vă 'nmulțéscă,
 Să vă trimétă din ceruri,
 A séle patru daruri:
 Stemă împērătéscă,
 Coionă crăiască,
 Scaunü domnescü,
 Toiagü stăpânescü.
 Milostivulü să vă pověțuiască cu sfatulü,
 Ca să vă bucurati unulü de altulü,
 Cum s'a bucuratü Aron proroculü,
 Când i-a odrăslitü în mână toiagulü
 Neudatü, nerouratü,
 De 12 ani uscatü,
 Dumneđeü când l'a blagoslovitü,

Îndată a odrăslitū și a 'nfrunđitū;
 Și să vĕ mai bucure cu acea bucurie nespūsă,
 Când fericita Elena a aflatū cinstita cruce;
 Și iarăși să vĕ învrednicĕscă Dumneđeū sântulū,
 Să vĕ bucurați unulū de altulū,
 Cum s'a bucuratū cinstitulū Noe, proroculū,
 Când s'a isbăvitū de potopū
 Și-a săritū dîn corabie pe uscatū
 Și din pome a gustatū și s'a săturatū
 Și a bĕutū și vinū,
 De a făcutū chefū deplinū,
 Și de atunci s'a făcutū vinū,
 Cu care și eū la fețele dumnea-vóstră închinū.
 Acĕstă cale a dumnea-vóstră și împreunare
 Să fie cu scirea sfinției sale;
 Să vĕ îndrepteze spre locū
 Cu mare norocū;
 Spre viĕță
 Cu dulcĕță,
 Spre lauda părinților și-a fraților
 Și spre pomana sĕracilorū.
 Și iarăși milostivulū Dumneđeū să miluiască
 Și încă să vĕ mai dăruiască:
 Multă avuție
 Și 'ntrĕgă bogăție,
 Turmĕ de oi,
 Pluguri de boi,
 Herghelii de cai
 Și pungī de bani,
 Ca la boerii cei mari;
 Și încă să vĕ miluiască
 Și să vĕ mai dăruiască
 Multū cu multū
 Cu apă de Prutū,
 Măcar și cu Siretū,
 Că așa este adetū;
 Muțămescū și dumi-tale, cinstite vornicele,
 Trupușorū de viorele,
 Face-te-arū fetele mănunchele,

Să te bage 'n sînă la pele.
Mulțămescă dumi-tale de acestă paharū cu zaharū,
Ca și sântului Duhū pentru darū.
Pentru acestū paharū mândrișorū și gă'biorū,
Ca din sucū din pältiorū,
Darulū sântției séle
Să fie 'n casa dumitale
Precum ai ajunsū vornicelū de acéstă glótă
Să dea Dumneșeū să ajungī vornicū de pörtă,
Și pe noi să ne bagī în sémă
Măcar cu câte unū paharū de vinū,
Ca noi toți să-ți mulțămimū.
După tóte acestea ca unū voitorū de bine,
Sântulū Duhū să nu mă uite nici pe mine,
Să-mī dăruiască o copilă tinerică,
Frumușică, ochesică
Măcar c'acea de colea,
Dacă și ea nu vrea
Elele s'o iea,
Să facă cimpoiū din ea,
Să cânte și la nunta mea,
Că eū oī face pe ici pe colea,
Ș'oī găsi pe care voiū vrea
De a fi mare,
Va merge maī tare;
De a fi maī mică,
N'a țice nimică,
Iar de a fi maī frumușea,
Maī multū îmī va plăcea,
Și se va chema, că este a mea,
Și voiū ținé casă cu ea;
Închinū și la gurița mea,
Că ea scie, cum a bé;
Și voiū face buzele leicută
Și pântecele balercută
Și n'a curge nici o lecută;
Iar tu guriță nu te bucura,
Că de acestū paharū te vei sătura,
Că nu te vei sătura nici cu altulū,

Cum nu s'a sătura iadulă
De boeri de divană,
De vornici și vătămani,
Și béu acestă paharū de bētură,
Pentru multă voe bună ;
Pentru mare mila dreptăților
Pentru bunătatea bunătăților,
Pentru irulū irului,
Ca isvorulū binelui,
Pentru róda câmpului,
Care când înfioresce ;
Tótă lumea se veselesce,
Unulū cu altulū când ne vomū întelni,
Să avemū a ne cinsti,
Cu cuvinte bune,
Cu pahare plne.
Iar când ne vomū înfățișa,
Să avemū a ne îmbrățișa.
Pace între frați
Și între împărați,
Boerū cei mari
Să rămâie jitari ;
Boerū cei mai mici,
Să rămâie calici ;
Iar noi țeraniū,
Să înflorimū ca șofraniū,
Iar mazilū,
Să-i tragă câniū,
Încă și mâțele,
Să le róddă opincele ;
Și eū đicū dumnea-vóstră, aminū
Și béu acestă paharū de vinū
Și-lū béu totū,
Ca să trăiți cu norocū ;
Și eū ași mai lăsa,
Dar mă temū, că nu mi-ți mai da.
Ași mai đă și pe la fete,
Dar mă temū, să nu se mbete
Și mamele nu le vorū găsi lorū vina,

Ci-mi voru căta mie pricina
 Și m'orū face pe mine vinovatū,
 Căci voru ȃice, că eū le-amū îmbētatū.

INCHINĂRI ȘI IERTĂCIUNI DIN BUCOVINA

După d-r Ion a lui G. Sbiera.

Inchinarea darurilorū mirelui.

Bună séra, bună séra la dumnea-vóstră! Bine v'amū găsitū sănētoși
 și voioși; să fie într'unū cēsū bunū și norocū să vē trimētă Dumneđeū:

Către mirésă:

Bună séra și cu dumnea-ta mai alesū, jupânésă mirésă; ajungă-te voe
 bună, să-ți fie de bine, să fii voioasă și frumósă, că tînērulū nostru împēratū
 ȳ voiosū și frumosū

Iar împēratulū nostru
 Cu voia damni-sale
 A cercetatū numele domniei-tale
 Și a aflatū
 Că te-ai sculatū
 Împēiătésă mare
 In partea dumni-sale.
 Tînērulū nostru împēratū
 Mulți voinicī a adunatū
 Caii la rădvane aū înhămatū
 Si-aū purcesū la Țarigradū.
 Trei ȃile și trei noȃi
 Prin Țarigradū s'aū premlatū,
 Negóȃe scumpe aū cātātū,
 Negóȃe scumpe să găsēscă
 Cu-a domniei-tale să se potrivēscă;
 Negóȃe scumpe aū găsitū
 Dar cu-a domniei-tale nu s'aū potri-
 [vitū;
 Iar tînăraulū nostru împēratū,
 Fiindū vrednicū
 Și puternicū,
 Cu-atāta nu s'aū lāsātū
 Ci pe aiurea a mai cātātū,

Negóȃe scumpe a cumpēratū
 Caravane a încārcatū
 Să le-aducă pe uscatū.
 Insă a datū Dumneđeū
 Ploi de cele grele,
 Vinturi de totū rele;
 Povara s'a îngreuiatū
 Drumurile s'aū stricatū,
 Caravana n'a umblatū.
 Iar tînērulū nostru 'mpēratū
 Fiindū vrednicū
 Și puternicū,
 Nici cu-atāt nu s'a lāsātū
 Trei ȃile și trei noȃi,
 Totū la rugă cātū aū statū,
 Dumneđeū s'a înduratū
 Și ruga i-a ascultatū,
 Mulți voinicī a adunatū,
 Negóȃele aū descārcatū
 Și'n corābii le-aū încārcatū,
 Să le-aducă pe uscatū.
 Vintulū linū a aburitū,
 Corābiile s'aū pornitū
 Și aici aū sositū

Noi nainte le-amü eşitü,
 Din corăbii le-amü luatü,
 În tipsii le-amü aşezatü,
 Matale le-amü închinatü :
 O taftă frumösă, lată,
 De la Sehamü cumpërată ;
 Papucaşi cu florï,
 Să-ţi fie de sërbători ;
 Unü fesü roşiu cu canafü
 Ca să aibi de pusü pe capü ;
 Mândru hobotü de Tocatü,
 Să-ţi fie de 'nhobotatü,
 Bucinü de Toblinü
 Să-ţi fie chefulü deplinü !
 Iară noi câte-amü uratü,
 Suntü tóte cu adevëratü.
 Dar mată, de nu te 'ncređi,
 Pune mâna ca să veđi,
 Şi pe noi ca să ne cređi !

Aici îi daü darurile. De nu
 vrea să le atingă, le punü pe
 masă şi đicü :

Jupânésă mirésă !
 Co nu te silescï cu luatulü,
 Cum te-ai silitü cu măritatulü ?
 Părinţii voiaü să strice
 Dar mata ai prinsü a plînge.
 Părinţii điceaü
 Şi te sfătuiaü :
 Să mai şeđi încă totü fată
 Să grijescï de casa tótă,
 Dar mata n'ai rîsu
 Ci îndat'ai đisü :
 „De câtü oiü fi fată mare
 Mai bine la îngopare !“
 Decï şi-acum te sîrgnesce
 Darurile de le primesce !

Variantă.

Bună séra, bună séra, la dumnea-vóstră, boeri de casă, iar mai
 alesü bună séra dumi-tale, jupânésă mirésă ! Fii voiósă şi bucurósă,
 că dumnea-lui, jupânulü mire, îi voiósü şi sănëtosü. Auđindü de numele
 dumi-tale că eşti împëratésă mare,

A trimesü slugile
 Prin tóte părşile,
 Negóte să găsescă
 Cu-a dumi-tale să se potrivescă,
 Negóte aü găsitü
 Cu-a dumitale-tale nu s'aü potrivitü
 Atunci alü nostru 'mpëratü
 Fórte rëü s'a supëratü,
 Dar fiindü vrednicü
 Şi de totü puternicü,
 Telegari a adusü,
 La butcă i-a pusü
 Şi-a pornitü într'unü césü bunü

Spre Ţarigradü la drumü.
 La Ţarigradü dacă-a ajunsü,
 Corturile le a întinsü,
 Dughenile s'aü deschisü.
 Trei đile şi trei nopti
 Pe uliţe s'a plimbatü,
 Mai fă multă-a cumpëratü
 Pe corabie-a încărcatü
 Şi-acasă o a mânatü ;
 Dar pe mare
 În depărtare
 S'a stërnitü
 Unü vëntü cumplitü,

Vântu învâscat
 Corabia de-a răsturnat.
 Atunci alu nostru 'mpëratu
 Cu atâta nu s'a lâsatu,
 Basmale, șervete, mătasea cumpëratu,
 Boi și bivolițe a înjugat
 Și-a trasu corabia la uscatu
 Și marfa a descărcat :
 Tafti boeresci
 Lucruri bune 'mpërătesci,
 Iar de veți ține lucrurile cu banatū,
 Noi vomu spune și mai adevëratū,
 Că alu nostru cinstitū împëratū
 Nicī așa nu s'a lâsatū,
 Ci răvdane a năimitū,
 La Țarigradū le-a pornitū
 Și a scrisū la 'mpërăție
 Ca de grabū marfa să-ī vie!
 Dar... aū datū ploī rele,
 Vënturi mari și grele,
 Drumurile s'aū stricatū,
 Soli aū întârziatū
 Iar alu nostru împëratū,
 Nicī cu atătū nu s'a lâsatū.
 A scrisū carte la 'mpëratulū tur-
 [cescū,
 A scrisū și la celū muscălescū,
 Adamanturi, pietre scumpe să gă-
 [sescă,
 Cu a dumi-tale să se potrivescă!
 Adamanturi pietre scumpe a găsitū,
 Cu a dumi-tale nu s'aū potrivitū!
 Iar alu nostru tinerū împëratū,
 Nicī acum nu s'a lâsatū.
 Ci a trimisū solī domnesci,
 La tērguri împërătesci,
 După haine strēmoșesci,
 Ușurele la purtatū
 Și 'ndemănă la primblatū,

La primblatū și la lneratū.
 Cu prețū bunū a cumpëratū
 Sucnă albă și frumosă,
 Bună de primblatū prin casă;
 Ș'unū tulpanū mândru cu flori
 De primblatū în sërători;
 Încălței de Bucuresci,
 Ca cu ei să dănțuesci;
 Hobotū roșu de-adocatū
 Pe mine de 'nhobotatū!
 Iar mata dacā nu cređi
 Pune mâna-aici de veđi!

După asta, unū vătăjelū ia
 unū paharū și închinându-lū
 miresei, ȃice :

Să trăiesci jupânēsă mirēsă,
 Pe locū
 Cu norocū,
 În viață
 Cu dulcēță,
 Ca primăvara cea plăcută
 Ca tōmna cea avută!
 Și să mai fie pe gândulū meū
 Să te 'nalțe Dumneđeū,
 Ca o vie odrăslită
 Cu struguri împodobitā;
 Ca chedrii Livanulū,
 În înaltulū cerulū.
 Să-ți mai dăruiascā Dumneđeū cele
 [șēpte daruri,
 Ce le-a dărutū la cei șēpte proroci:
 Bogăția lui Iovū,
 Blândețile lui Davidū,
 Frumusețea lui Iosifū,
 Tăria lui Samsonū
 Înțelepciunea lui Solomonū,
 Vitejia lui Machedonū,
 Și toiagulū lui Aronū.

<p>Și să te bucare Dumneșeu Cum s'a bucuratü Noe, Când a eșitü din corabie; Și să te bucare Dumneșeu Precum s'a bucuratü fericita Ileană Când a aflatü cinstita cruce A Domnului nostru Isusü Hristosü, Care ni-i la toți creștinii de folosü.</p>	<p>Dar și dumnea-vóștră cinstiți me- [seni, Nu vë uitați la noi speriați, Ca să nu ne deochiați, Că și dumnea-vóștră aveți Fiice și băeți. (Bea paharulü singurü, și dă și la cei-lalți.)</p>
---	--

Variantă.

<p>Masă frumósă, meseni Dumnea-vóștră, pre care v'aü adunatü milostivulü Dumneșeu La acéstă casă Și cinstită masă! Ascultați unü lucru minunatü, De Domnulü lucratü, Că Christosü Domnulü, Ca unü mare puternicü, A datü vënturi grele, Furtunü marü și rele, Mulți copaci de aü oboritü Și la pămîntü i-aü trîntitü; Cu trupinele, Aü închisü drumurile, Și cu vírfurile, Aü închisü cărările,</p>	<p>Iar dumnea-ei, tinëra împëratésă, Din lumea cea mai alésă, Aü făcutü șervete de mătasă Și-a ridicatü acestü copacü de pe [masă Multămescü dumitale, jupânésă mirésă, pentru acéstă naframă de inü, cusută cu firü! Să-ți fie du- mi-tale voia deplhnü și să te bucare milostivulü Dumneșeu, precum s'a bucuratü fericita Ileana când a a- flatü cinstita cruce, că atunci a fostü bucurie la toți creștinii.</p>
---	---

INCHINAREA DARURILORÜ MIRESEI.

<p>Bună séra, bună séra la dumnea-vóștră, boeri de casă, iar mai alesü bună séră dumi-tale, jupâne mire! Fii voiósü și bucurósü, că dumnea-ei, jupânésă murésă, îi voiósă și bucurósă! Auđindü de numele dumi-tale, că ești împëratü mare A trimesü slugile, Prin tóte ulișele, Negóte să găsésă, Cu a dumi-tale să se potrivésă Negóte a găsitü,</p>	<p>Cu a dumi-tale nu s'aü potrivitü. Atunci a nóștră tinërá împëratésă, Dîn lumea cea mai alésă, Fiindü vrednică Și puternică,</p>
--	--

Telegari a adusă,
 La butcă i-a pusă
 Și-a pornit într'ună césu bună,
 Spre Țarigradū, la drumū;
 În Țarigradū dac'a-ajunsū,
 Corturile și le-a întinsū,
 Dughenile s'aū deschisū.
 Trei ȃle și trei nopti,
 Pe ulițele Țarigradului s'aū prim-
 [blatū,
 Marfă multă a cumpăratū.
 O corabie a încărcatū
 Și-acasă o a mânatū.
 Aici cândū s'a înturnatū

Marfa o a descărcatū
 Și nouē ni-o a datū,
 Ca domniei-tale s'o aducemū
 Și'nainte să ți-o punemū
 Și să-ți cuvintămū
 Și să ți-o închinămū :
 Cămașe de borangicū
 Ca să se lipescă de trupū;
 Ismene de inū
 Cu birnețū de ibrișinū
 Ca să-ți fie voia deplinū!
 Iar dumnea-ta dacă nu cređi
 Poftimū, pune mâna și veđi !

INCHINAREA DUPA PRIMIREA SCHIMBURILORŪ.

Masă frumoasă, meseni dumnea-vóstră cari v'aū adunatū milostivulū

Dumneđeū
 La acéstă cinstită masă
 De Dumneđeū alésă,
 Imprejurulū mesei bine orēnduiți
 Ca și niște maslini mīndri 'nfloriți!
 Dumnia-lui, jupānulū mirele,
 Auđinđū de numele domnilorū-vóstre
 Ușile a deschisū
 Față de masă a întinsū,
 Față de masă
 Prisne de mătasă,
 Cu capetele de firū
 Ca să vă fie voia deplinū.
 Și vé poftesce pe dumnea-vóstrăjupā-
 [nulū mirele
 Să luați
 Să ospētați
 Din pâine, din sare,
 Din darulū sânțiēi sale!
 Iar în alū doilea rēndū
 Mē afiu și eū că sunt

Unū porușnicū mai micū,
 Cu capulū plecatū,
 Cu șliculū luatū,
 Și vē rogū să luați
 Să ospētați
 Din pâine, din sare,
 Din masa domnelorū-sale,
 Că nu-i unū rēndū saū douē de bucate
 Ci sunt miū nenumērate :
 Săhanuri ferecate,
 Talgere poleite,
 Linguri pocostite,
 Póte pentru dumnea-vóstră gătite.
 Fiște-care pentru sine
 Voitorū de bine,
 Frīngătorū de pâine!
 Iar de socotiți că sunt bucatele aste
 [otrāvite,
 Oiu gusta eū înainte.
 Care n'are cușitū

Pe abă și la tîrgü!
 Iar care n'are furculiță
 La bacalulü Ioniță;
 Iar care n'are nici de unele
 Să rupă și cu mâinile,
 Ca și jupânulü mirele!
 Babele cu palmele,
 Moșnegii cu degetele,
 Flăcăii cu lingurile,
 Fetele orü bea și cu blidele!
 Că eü încă am o cusură rea
 Făr' de nici o plăsea,
 Să fie pe séma mea.
 Dar dumnea-vóstră de vë temeți de
 [otrăvitü,

Eü încă nu sunt de peritü,
 Ci sunt încă de trăitü,
 Și-oiü frînge o pâne bună,
 Să ospetămü împreună,
 Și stolniculü care a făcutü bucatele,
 Dumneđeü să-ı ierte păcatele,
 Că bine le-a chititü
 Și bine le-a ghicitü.
 Dar mie încă mi s'ar cădea
 Pentru ostenéla mea,
 O copilă ochéșea
 Să fie de séma mea,
 Că, de n'ar fi ochéșea,
 Altă dată n'oiü mai ura așa!

Variantă.

Să trăiesci, jupâne mire, întru mulți ani și buni, și să vë îndrepteze
 milostivulü Dumneđeü pasulü

Spre locü
 Cu norocü,
 Spre viață
 Cu dulcétă!
 Să trăiesci
 Să 'nfiorești
 Ca merii, ca perii,
 Pe la miđloculü primăverei,
 Și să fii ca tómnă cea bogată,
 De tóte îndestulată,
 Și să te 'nalți ca chedrii Liva-
 nului și ca via cea roditóre; să

dăruiască milostivulü Dumneđeü
 cele șapte daruri cari le-a dăruitü
 la cei șapte ómenii: 1. bogăția lui
 Iovü; 2. frumusețea lui Iosifü; 3.
 blândețea lui Davidü; 4. înțelepciunea
 lui Solomonü; 5. tăria lui Samsonü;
 6. bucuria lui Aronü și 7. vitejia lui
 Alexandru Machedonü, și să te bu-
 cure milostivulü Dumneđeü cum
 s'a bucuratü Noea în corabie, că
 atunci a fostü bucurie la tótă lumea!

CUVÎNTARE LA TRECEREA PE SUB COLACÛ.

Buna đua, buna đua, la dumnea-
 [vóstră,

Boeri pămîntesci,
 Sfetnici împărătesci!

Care este alesă din dumnea-vóstră
 [solu împărătescú
 Să vie aice că cu elú am să vorbescú.
 Noi, ce umblămú și ce căutămú,
 Séma avemú să ne dămú
 Nu ne luați cu solia în grabă,
 C'asa nu-i lucru de trebă,
 Ci ne luați cu solia încetú,
 Ca să ne dămú și noi séma dreptú.
 Fiindú noi ómení domnescí
 Și soli împărătes. í,
 Iată tinerulú nostru împératú,
 Înaltú și luminatú,
 De trei zile 'ncóce
 N'a mai avutú pace,
 Grea óste a ridicatú
 Și a eșitú la vénatú.
 Și a vénatú
 În acestú olatú
 Munții cu vǎile,
 Câmpii cu florile,
 Și dederá peste o urmă de fiară,
 De care toți, și împératulú, se minu-
 [nară ;
 De ce să fie astá urmă de fiară,
 Ori-cátú aú gânditú, ei totú nu aflará
 Și aú strinsú trei rënduí de sfetnici
 [și filosofi,
 Ca să filosofescá și să grǎiască
 Unú rëndú de filosofi așa stăturá și
 [filosofiá :
 Nu-i urmă de fiară, precum se pare,
 Ci-i flóre de raiú,
 Cumpératá de unú craiú,
 Să fie împératulú nostru de bunú
 [traiú !
 Alú doilea rëndú de sfetnici așa aú
 [sfátuitú
 Și aú filosofitú :

Nu-i urmă de fiară, precum se pare,
 Ci-i urmă de đină
 Ca să fie cu împératulú nostru îm-
 [preună !
 Săsilimú cu toții s'o vedemú la mâná !
 Când d'acésta a aflatú
 Tinerulú nostru împératú,
 Fórte multú s'a bucuratú
 Și tare s'a 'mbărbătatú.
 În scări că s'a înălțatú,
 Peste óste a cătatú,
 Pe acești doi voinici, pe noi, ne-aú
 [aflatú,
 Mici de statú
 Buní de sfatú ;
 Tari de mâná,
 Buní de gorá ;
 Pe noi mai tari
 Cai de jugari !
 Și ne-a trámisú
 În lungișú și'n curmezișú,
 Flórea s'o căutámú
 Și să o luámú,
 Și lui să i-o dămú.
 Noi amú ascultatú,
 La drumú amú plecatú,
 Totú pe críngulú cerului
 Pe semnele pámíntului,
 Pe lumina stelelorú,
 Pe curgerea apelorú ;
 Când amú fostú de diptá astá cin-
 [stitá casá
 Amú văđutú o stea josú că se lasá
 Și noi amú abátutú la dumnea-vóstrá
 Iará vă poftescú pe dumnea-vóstrá
 [urma să deslegați
 Și supuși să vă dați !
 Să nu socótá care-va din dumnea-
 [vóstrá

Că războiū veți ridica
 Și supuși nu vă veți da,
 Și conacū împăratului nu-ți găta.
 Tinărulū nostru împăratū mai tare

[s'a supăra

Și mai rău se va purta;
 Dar eū vă poftescū pe dumnea-vóstră.
 Care e mai alesū în acéstă cinstită

[casă,

Porunca împăratului nostru să iasă !

Împăratulū nostru cere :

Putini cu miere,

Ialoviți grase

Bune de masă,

Balerci cu rachiū,

Jemne de grîu.

Buți cu vinū,

Care de fênū;

Daca aceste veți găta,

Împăratulū s'a bucura,

Cu dragū vă va 'ntēmpina,

Că nu vine cu mânie,

Nici cu arme saū tărie,

Ci a venitū

C'a-auditū,

C'aici e o flóre

Ruptă din sóre,

Flóre mândră și frumoasă

Ca o stea de luminóasă,

Care în totū anulū cresce

Și de înfloritū înflorește,

Dar de roditū nu rodesce;

Și-a socotitū c'ar fi bine,

Să o iea pentru sine,

S'o ducă peste munți, cărunți,

L'ale dumi-sale curți,

Că ș'acolo de 'nfloritū va înflori

Dar și ródă va rodi

Și tare bine-i va fi!

Dar ș'a nóstră plată

Se cade să iasă :

Unū colacū mândru și frumosū,

Ca fața lui Christosū,

Să fie de bunū folosū;

Unu paharū douē de vinū,

Să fie voia deplinū;

Douē naframe de inū,

Cusute cu flori de firū,

Să ne ștergemū pe mustețe

Și să ne legămū la bețe,

Să le punemū și în sînū,

Să mergemū pe unde venimū!

INCHINAREA NUNULUI CELŪ MARE.

Jupâne mire, și jupânesă mirésă !

Inchinămū la fața dumnea-vóstre !

Și din adînculū inimei nóstre

Vē urămū și vē dorimū

Pace, sănătate,

Milă, bunătate,

Dragoste să fie,

Până în vecie

La soțū și soție!

Dumneđeū binevoiască.

Să vē totū înnorocescă,

De rele să vē ferescă,

În bine să vē sporescă

Și'n veci să vē fericescă !

Dea bunulū Dumneđeū,

Să fie pe gândulū meū,

Și să vē mai dăruiască,

Din comóra sa cerescă :

Bogăția lui Iovă,
 Blandețele lui Davidă,
 Frumusețea lui Iosifă,
 Înțelepciunea lui Solomonă,
 Tăria lui Samsonă,
 Vitejia lui Alexandru Machedonă!
 De aceste daruri,
 De aceste haruri,
 Să vă bucurați,
 Ca Noe 'n corabie,
 Când porumbulă din solie,
 I-a adusă frunză verdie ;

Ca Aronă proroculă,
 Când i-a înflorită toiagulă,
 Celă de ună ană uscată,
 În mână purtată
 Și nici-cândă udată !
 Acea bucurie și acea veselie,
 Pururea cu voi să fie
 Și s'aveți lungă viața,
 Cu norocă și cu dulceta,
 Din aceste tinerețe,
 Până la adâncă bătrânețe !

IERTACIUNE.

Ascultați dumnea-văstră, nuntași,
 Și voi toți împrejurași,
 Precum noi ne vomă smeri
 Și dumnea-văstră de-a rostulă vomă
 [grăă.
 Și cum noi acestoră părinți ne vomă
 [rugă
 Și dumnea-loră pe fii săi își voră
 [iertă,
 Și așa ne vomă smeri
 Și din totă cugetulă inimei vomă
 [grăă.
 Și dumnea-văstră cinstiți părinți,
 Cară de la Dumneđeă sunteți orên-
 [duiți,
 Ca și pomă ceă roditi,
 Cară din rēcorēla rēdăcineloră
 Facă rōda ramureloră.
 Încă să vă umiliți,
 Pre fii să-i blagosloviți,
 Și vă îndurați,
 Pre fii să-i iertați;
 Că nu este fiă în lume,

Care la părinți să crească
 Și loră să nu le greșescă.
 Că și părințiă multă se trudesă
 Pân' pe fii mari și-i creșă
 Și de tōte îi ferescă.
 Și să vă milostiviți
 Să-i și blagosloviți,
 Ca să mērgă l'a loră casă,
 Care de la milostivulă Dumne đeă li-
 [alēsă,
 Căci Dumneđeă le-a pusă đă de că-
 [lētōrită,
 Precum ei s'au și gătiti,
 Ca nisce pomă de 'nflorită.
 Că nu este începutulă de la dînșii ;
 Începutulă este cu Dumneđeă
 Și sfîrșitulă cu Dumneđeă
 Că Dumneđeă, sântulă
 Număi cu cuvîntulă
 Făcut'a cerulă și pămîntulă ;
 Marea și câte-să întrînca
 Număi cu đisa.
 Cerulă mândru l'a chititi

Și frumosă l'a împodobitū,
 Cu stele, cu luceferei,
 Ce scîpescū mai ocheșei,
 Cu sôrele și cu luna,
 Precum noi vedemū tot-d'a-una,
 Și pămîntulū cu munți înalți
 Și cu brați rāmurați,
 Și cu măgurile
 În cari trăiescū fierele,
 Cu totū felulū de copaci:
 Pomī roditori și neroditori,
 Cari după sēmînța lorū,
 Că așa i-a fostū voia,
 Și încă l'a mai împodobitū
 Cu iarbă mirositoare,
 Cu pasēi sburătoare,
 Cu câmpuri înfloritoare,
 Cu isvôre curgătoare.
 Dup' acestea, după tôte,
 Ca Dumneșeu celū ce pôte,
 A mai făcutū raiulū la rēsăritū
 De pămîntū deosebitū,
 Și cu totū felulū de frumusețe l'a
 [împodobitū.

Apoi singurū Dumneșeu a gānditū,
 Că nu-i ființă pămîntescă,
 Ca acea frumusețe s'o stăpînescă,
 Și a șisū: Să facemū pe omū
 după chipulū și asemnarea noastră.
 Și așa a ziditū Dumneșeu pe omū
 luāndū țerînă din pămîntū, ôsele
 din piétră, sângele din rouă și din
 marea Roșie, frumusețea din marea
 Albă, ochii din sôre, mintea din
 nouri, gāndulū din iuțimea fulge-
 rilorū, suflarea din vântū, iar su-
 fletulū din duhulū sântū, trupulū
 însă din stihirile pămîntulū; dar
 era mortū; și a suflatū Dumneșeu

cu duhulū și l'a înviatū și a alcă-
 tuitū patru slove de carte, din pa-
 tru unghiurile lumei și i-a pusū lui
 numele Adamū, omū întăiū pe pā-
 mîntū, dintru care ne tragemū și
 noi nēmū.

Privindū Dumneșeu pe Adamū
 și vĕđēndu-lū singurū, a șisū: „Nu
 este bine să fie omulū singurū pe
 pămîntū, ci să-i facemū sôtă!“ Ș'a
 suflatū Dumneșeu cu duhū sântū,
 asupra lui Adamū și l'a adormitū
 în mijloculū raiulū ș'apoi a întinsū
 mâna sântiei sēle cea drēptă și a
 luatū de la Adamū a treia cōstă din
 a stānga și lutū din pămîntū și le-
 aū prifăcutū într'una și a suflatū
 cu duhulū sântiei sēle celū sântū și
 a înviatū strēmōșa noastră Eva.

Când Adamū s'a trezitū,
 Fôrte tare s'a uimitū,
 Și când s'a sculatū,
 Mai tare s'a bucuratū,
 Și cu glasū mare a strigatū:
 „Chipulū ce 'n visū l'am vĕđutū,
 Iatā-lū acum împlinitū!
 Acesta este osū din ôsele mele
 Și trupū din trupulū meū,
 Pe dînsulū de soțū îlū vreū,
 Pînă la sfîrșitulū meū!“
 Atunci Dumneșeu i-aū blagoslovitū
 Și așa le-aū mai grăitū:
 „Adame, a ființelorū cunună,
 Pasă în voia cea bună,
 Cu Eva, soția ta,
 Și faceți ce voi veți vrea,
 C'amāndoi vĕ potrivitiți;
 Cresceți și vĕ înmulțiți,
 Ca stelele cerulū,

Ca nisipulū mărei,
 Și să-lū stăpâniți pre dînsulū,
 De acum pân'în vecie
 Cu a vóstră seminție !

Și d'atuncea trăgēndu-se viță din
 viță și némū din némū până ce a
 venitū vremea și la acești fii ai
 dumilorū vóstră

Carī staū pe locū
 Și vē rógă cu focū,
 Cu genunchile plecate,
 Cu lacrămi vėrsate,
 Ca să vē'ndurați
 Pre ei să-ī iertați
 Și să-ī binecuvîntați,
 Că multe sunt greșelele fiilorū
 Înaintea părințilorū,
 Ca ierbile câmpurilorū.
 Dar precum ierbile câmpilorū se u-

[sucă,

Așa părinții greșelele fiilorū iartă,
 Când vorū să se despartă ;
 Că pentru acēsta va lāsă
 Feciorulū pe tată-sēū și pe masa sa
 Și cu plăcere
 S'o lipi d'a sa muiere,
 Ș'amāndoī vorū fi unū trupū,
 C'asa Dumneđeū a vrutū.
 Și iarăși alū doilea rēndū.
 A ne smeri vrēndū,
 Din inimă vē poftimū
 Și cu dulce vē grăimū :
 Cinstiți părinți să vē'ndurați
 Și pre fii să vi-ī iertați,
 Că și Dumneđeū se va milostivi
 Și cu tóte fii va milui !
 Și iar de alū treilea rēndū,
 De la inimă să vē umiliți
 Și pre fii să-ī blagosloviți

Precum a blagoslovitū din începutū
 Dumneđeū pre Avramū, și Avramū
 pre Isacū, și Isacū pre Iacovū și Iacovū
 pre cei 12 patriarși cari erau
 aleși de la Dumneđeū, că blagos-
 lovenia părințilorū întăresce temeliele
 casei fiilorū, iar blestemulū părin-
 țilorū desrădēcinează casa fiilorū. A-
 cești fii ce i-ați născutū vorū fi
 făcutū greșeli multe, ca ierbile câm-
 pului, ci, precum Dumneđeū porun-
 cesce de se usucă verdețele ierbi-
 lorū, așa și dumnea-vóstră să ier-
 tați greșelele fiilorū câte vorū fi gre-
 șitū în copilăriile séle pînă întru
 acestū ceasū de acum.

Tóte să le lăsați
 Și fii să vi-ī iertați
 Ca să fie de părinți întru părinți
 De Dumneđeū blagosloviți,
 De Maica Precista măriți
 Și de ómeni cinstiți.
 Noi totū amū mai sta
 Și v'amū mai ura ;
 Dar ne tememū c'omū însera
 Și nóptea-ī întunecată
 Și cu fiere amestecată
 Și fiarele veninoase
 De-ți bagă frică în óse,
 Și ne tememū că ne-orū încolți
 Și-alta mai mare omū păți,
 Ne tememū că ne-orū mușca
 Și de alta mai rău omū da !
 Dar și noi ne-omū cere
 Datoria nóstră
 De la dumnea-vóstră ;
 Care este o ocă de vinū
 Și o năframă de inū,
 Cusută cu firū,

Să ne ștergemă gurița de vină,
 Și să dăcemă toți: Amin!
 Și-o copilă ócheșea
 Să fie pe séma mea

Cum îi și cea de acoloa.
 Iar de n'a fi de potriua mea
 Totă dumnea-vóstre va remâne.

Variantă.

Acum vremea a sosită
 Care o-a fostă rënduită
 Sfatulă celă Dumneșescu
 Pentru némulă omenescu,
 Dăcândă: „cresceți și vē 'mulțiți,
 Pămîntulă să-lă stăpâniți!“
 Nunta asta s'a făcută
 Cum Domnului i-a plăcută.
 Noi cu toți ne-amă veselită.
 Datoria ne-amă plătită,
 Însă nu tocmai deplină
 Ședendă totuna la vină!
 Dar acum ni se poruncese,
 Fiindă că dăsa sosese,
 Care dăce și grăesce:
 „Fiulă de părinți s'a despărți
 Și de cale s'a găti,
 Lăsândă loculă nasceri
 Mergendă la ală creșcerii,
 Ală creșcerii séle de prunci
 Lăsândă pre ai séi părinți!“
 Decă acuma ascultați,
 Cinstiți părinți și nuntași
 Și voi toți împrejurași!
 Aice darulă Duhului sântă a venită
 Și pre noi pre toți ne-a umbită,
 Și taina acésta a blagoslovită,
 Taina acésta s'a numită,
 Care în acéstă nuntă s'a plinită,
 Cerulă vedendă s'a bucurată
 Și pre noi aici ne-a adunată,
 La acéstă cinstită nuntă,

De Dumneșeu lăsată,
 De elă binecuvîntată.
 Eă așă avé o mare îndemnare
 A cere acestoră fii iertare,
 Dar mă temă de poticnelă,
 Ca să nu cadă în greșală!
 Dintru'ncepută
 Dumneșeu a făcută
 Cerulă și pămîntulă
 Numai cu cuvîntulă,
 Marea și câte-să într'insa
 Tóte numai câtă cu dăsa.
 Apoi cu rostulă séu sântă
 A mai dăisă ș'acéstă cuvîntă:
 „Să facemă o omenire
 Dup'a nóstră 'nchipuire!“

Și zidindă Dumneșeu pre Adamă
 din pămîntă, l'a pusă să stăpânescă
 preste tóte făpturile séle, dându-i
 și putere mare și, vedendă Dum-
 neșeu,
 Că nu este bine
 Și nu se cîvine,
 Ca omulă singură să trăiască
 Și pămîntulă să-lă stăpînescă,
 A rënduită lui Adamă somnă
 dulce, și a adormită în mijloculă
 raiului. Atunci i-a luată Dumneșeu
 o cóstă de din stânga și a făcută
 din ea o sóță pentru Adamă, și a
 pus'ó lingă elă din partea stângă.
 Tređindu-se Adamă și vedendă pre

Eva lângă sine, dintru'ntăiū s'a spăimintatū,

Dar privind'o mai bine
Cum ședea ea lângă sine,
Fórte multū s'a bucuratū
Și din inimă-a strigatū :

„Mulțumescu-ți, Dómne, Dumne-
deulū meū, că am vădūtū osū din
ósele mele, trupū din trupulū meū !“
Dumnedeū îlū auđi și, ca unū prea
sântū, îlū binecuvintă, đicēndū :
„Cresceți și vă înmulțiți ca stelele
cerului, ca nisipulū mării și ca frun-
đele măslinilorū ! Să umpleți pămîn-
tulū și să-lū stăpîniți pre đinsulū.
Acéstă taină mare este,
De noi de toți se slăvesce,
Pentru acéstă fiulū va lăsă,
Pe tatălū sēū, pre muma sa,
De soție s'a lipi
Ș'amāndoi unū trupū vorū fi,
C'așa Dumnedeū a vrutū,
Tocmai dintru începutū !

Și acéstă taină de la Adamu, po-
gorindu-se totū din némū în némū,
din rodū în rodū, din viță în viță.
pînă ce aū sositū vremea și la a-
ceste două mlădițe.

Carī frumosū strălucescū,
Și pe noi ne 'nveselescū,
Că Dumnedeū unde voesce,
Acolo orēnduesce
Și firea o biruesce.
Dumnedeū bine a voitū,
Pe acești fii de a însoțitū !
Ei acum se gătescū
De drumū și călătorescū,
La părinți li mulțumescū
Pentru creștere, 'nzestrare,

Pentru truda lorū cea mare
Și pēntru greșele,
Marī și mititele,
Cu lacrămi, cu rugare,
Vē cerū acum iertare
Și dumnea-vóstră, cinstiți părinți,
Din inimă vē umiliți,
Pe fii de-i blagosloviți,
Că nu este fiū să crească,
La părinți să nu greșescă ;
Și sciū cu adevēratū,
C'acéstă-i mare păcatū ;
Însă precum amū mai pomenitū,
Îată timpulū a sositū,
Care le-a fostū rēnduitū,
Ca pe părinți ei să-i lase
Și să mērgă la a lorū case !

Îată aici aceste două mlădițe cum
staū umilite și cu lacrămi în ochi
vē rógă cinstiți părinți,
Că să vē 'ndurați,
Și să-i iertați
Și să vē milostiviți
Să-i și blagosloviți,
Că binecuvintarea părințilorū,
Întăresce casa filorū,
Îar blestemulū părințilorū
Risipesce casele filorū.

Și vē rógă să-i binecuvintați
precum a binecuvintatū Dumnedeū
pe Avramū cu Sara, pe Iacovū cu
Reveca, pe Ióchimū cu Ana. Si ia-
răși alū doilea rēndū se rógă dumi-
lorū-vóstre, cinstiți părinți,
Să vē îndurați
Ca să-i iertați,
Și să-i binecuvintați

Precum a binecuvintatū Dum-
nedeū pre Pavelū apostolulū, pre

cei 12 apostoli și pre patriarși! Și
Iarăși alu treilea vă rógă pre dumné-
vóstră, cinstiți părinți,
Să vă îndurați
Ca să-î iertați
Și să-î binecuvîntați.

Precum a binecuvîntatú Isusú
Hristosú nunta cea din Cana Ga-
lileii, când a prefăcutú apa în vinú
și a făcutú la toți voia deplinú, și
să vă rugați împreună cu noi ca
Dumnezeú să împărtășescă acestorú
două mlădițe frumoșe ca nisce po-
rumbițe, cele șapte daruri, adică:
bogăția lui Iovú, frumusețea lui
Iosifú, tăria lui Samsonú, vitejia
lui Alexandru Machedonú, toiagulú
lui Aronú și traiulú lui Ióchimú!
Și să se bucure acești doi fii pre-
cum s'a bucuratú Noe în corabie,
că atunci a fostú bucurie la tótă
lumea, și precum s'aú bucuratú
Constantinú și Ileana când a găsitú
cinstita cruce. Și iarăși să đicemú,
să aibă grăsimia pămîntului și mana
cerului, desfătându-se ca iarba în
rouă! Înșuși Dumnezeú să-î bine-
cuvinteze:

Pânea să li-o înmulțescă
Vinulú să li-lú totú sporéscă,
Cu dragoste să trăiască
Și 'n pace să viețuiéscă,
Împărăția cerului s'o dobândească!
[Amin!]

Iarú câtú pentru ostenéla mea
Eú încă ceva ași vrea:
O basma frumósă,
Tótă de mătasă,
Cu flori de aurú
S'o ținú ca unú țearaurú
Și de n'a fi de mătasă
Fie și de pîndă alósă,
Și cu flori de ibrișinú
Că totú a fi voia deplinú!
Și încă ceva ași mai vrea,
Pentru ostenéla mea:
O cucónă ochieșă
Care mă va vrea,
Iar de nu m'a vrea
Naiba s'o iea!
Și încă ceva ași mai vrea
Pentru ostenéla mea:
Vr'unú paharú, două de vinú,
Să-mi fie voia deplinú,
Și dacă vinú nu va fi,
Și holercă voiú primi!

Când se socotesce fericirea vécului acestuia, aflămú că cea
mai temeinică este bucuria de fii, cinstiți dumnea-vóstră pă-
rinți; căci acéstă fericire este, cum đicú și filosofii *proprium
naturae*, adică adevérată și deosebită a firei, că este din sân-
gele sêú, și cum ar fi șie singurú omulú. Acéstă fericire o
mărturisesce *Sânta Scripturá*, când đice: „iată femeea ta, ca o
„vie roditóre întru olaturile casei téle și vei vedé fii filorú têi,
„ca nisce tinere odrasle de măslinú împrejurulú mesei téle.“

Aşa dar, iată astăzi, cinstite, dumnea-ta părinte, cu nevasta dumi-tale, se plinesce bucuria părintescă înaintea dumiloră-vostre. Priviți amândoi cea adevărată și neosebită cu inima curată fericirea fiicei dumiloră-vostre; priviți cea însetată de părinți bucurie: de vreme că așa ântâiū întru orânduiala lui Dumneđeū și binecuvîntarea dumiloră-vostre, ce face soțul fericitū vieței dumi-sale, fratelui nostru N. Sosindū la acéstă vêrstă a fericitei vieți, fiica dumiloră-vostre d'impreună cu a dumi-sale soțū, are datoric eșindū din casa dumiloră-vostre către casa sa de Dumneđeū alésă, să vă mulțumescă și ântâiū a-și cere binecuvîntarea părintescă, că binecuvîntarea părinților asupra fiilorū, zidū nesurpatū asupra caselorū sale este. De care și fiica dumnea-vóstră dintru acestū césū are datorie a-și cere părintésca iertăciune, întru cele ce n'arū fi pututū plini poruncile părintesci, poftete frățesci. Îndemne-o firea cea bună, din curată inimă, a mulțumi dumiloră-vostre, de tótă înțelepciunea și creșterea întru casa dumiloră-vostre; miră-se cu ce suspinuri, cu ce lacrămi va cere iertăciune de la Dumnea-vóstră; miră-se cu ce cuvinte dulci de mulțănită va mulțămi dumiloră-vostre pentru tótă mila, paza și grija părintescă. Păr la upulū prea bogatū în milele lui Dumneđeū, din osârdia inimei sale alérgă, să vă mulțămescă cu adăogirca bucuriei a tuturorū frațilorū și fiilorū ai dumiloră-vostre, până la alū treilea și alū patrulea némū. Rugându-se dumiloră-vostre împreună cu a dumi-sale soțū și de acum înainte să rămăe amândoi întru neschimbată dragoste a dumiloră-vostre, luându-și ȓiua bună, sărută mânele dumiloră-vostre.

Părinții răspundū cu ochii înlăcrămați: „De vreme ce dumneđeésca pronie a orênduitū acéstă unire cu fiica nóstră, a se da soțū vieței dumi-tale mire, următorii suntemū și noi orênducei dumneđeesci; și măcarū că binecuvîntarea cea mai desêvêrșită către fie-ce casă, de la unulū a totū sciitorulū Dumneđeū este, dar câtū și de la noi părintescă binecuvîntare, care amū luat' o de la părinții noștri cu acea binecu-

vîntare vă binecuvîntăm și întărim pe fica noastră, și să-vêrșim binecuvîntarea asupra voastră. Dumneșeu să vă împreune și să vă întemeze; să plînescă tîtă binecuvîntarea între voi. Numai și dumnea-ta mire să păzesci, te rugăm, porunca bisericeii noastre de care este poruncit tot omul: „Iubiți pe femeile vîstre, să nu le scârbiți pe dînsele, petrecîndu întru pacea lui Dumneșeu. Iar tu, fică, iată crescîndu-te în brațele dragostei și a durerii noastre cei părintesci, și cu cele dintr'însele învățături hrînindu-te, acum so-sîndu vremea cuviinciosă, cu durerea inimei noastre și cu bucurie deslipindu-te din brațele noastre, împlinim și cea mai de pe urmă datorie a părintescei dragoste, dîndu-te întru binecuvîntarea soțului.“ Deci de acum înainte împreună petrecîndu, noi din tot sufletul te binecuvîntăm și rugăm pe sîntul Dumneșeu să înmulțescă anii vieții vîstre, să ocîrmuiască petrecerea voastră întru o dragoste și întru o unire; ca vedîndu fericea voastră, să se buțure și sufletul nostru, pre voi numai avîndu-vă sprijinela slăbăciunei noastre, și mîngăierea durerilor bîtrînețelor. Și întărim și între fii voștri acêșta a noastră binecuvîntare.“ ¹⁾

Manuscriptul artistic de la 1750, publicat de Cogălniceanu în „Revista pentru Istorie, Archeologie și Filologie“, pag. 85, conține o cerere în prosă, scrisă de dascălul, posesorul și autorul acelu manuscript.

Texte din orațiuni s'au tipărit mai întăiu de Gh. Clozius în Sibiu.

În „Albina Pindului“, anul II, 1869, pag. 11—13 se află de asemenea un text de orațiuni.

Paunescu. Bucuresci, 1848, „Orațiuni“, două variante.

Băncilă. „Orațiuni în colindele Crăciunului, etc., Sibiu, 1875.

Un text publicat de Schimdt în: „Das Jahr und seine Tage“, Hermannstadt, 1866, pag. 23—24, No. 126. ²⁾

¹⁾ M. Cogălniceanu „Dacia Literară.“ Obiceiurile poporului, pag. 38.

²⁾ Gaster. „Literatura Populără Română.“ Bucuresci.

